

CVRIA

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

Letno poročilo
2010

SODIŠČE EVROPSKE UNIJE

LETNO POROČILO 2010

Pregled dela Sodišča, Splošnega sodišča
in Sodišča za uslužbence Evropske unije

Luxembourg 2011

www.curia.europa.eu

Sodišče
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Splošno sodišče
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Sodišče za uslužbence Evropske unije
2925 Luxembourg
Tel. (+352) 43 03-1

Spletna stran Sodišča: <http://www.curia.europa.eu>

Konec redakcije: 1. januar 2011

Razmnoževanje je dovoljeno le ob navedbi vira. Fotografije je dovoljeno razmnoževati le kot del te publikacije. Za vsako drugo uporabo je treba prositi za dovoljenje Urad za publikacije Evropske unije.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu.
Dostop je mogoč na strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2011

ISBN 978-92-829-1053-5

doi:10.2862/52664

© Evropska unija, 2011

Printed in Luxembourg

TISKANO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)

Kazalo

	Stran
Predgovor predsednika Sodišča Vassiliosa Skourisa	5

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2010	9
B – Sodna praksa Sodišča v letu 2010	11
C – Sestava Sodišča	53
1. Člani Sodišča	55
2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2010	71
3. Protokolarna razvrstitev	73
4. Nekdanji člani Sodišča	75
D – Sodna statistika Sodišča	79

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2010	109
B – Sestava Splošnega sodišča	147
1. Člani Splošnega sodišča	149
2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2010	161
3. Protokolarna razvrstitev	163
4. Nekdanji člani Splošnega sodišča	165
C – Sodna statistika Splošnega sodišča	167

Poglavje III

Sodišče za uslužbence

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2010	191
B – Sestava Sodišča za uslužbence	201
1. Člani Sodišča za uslužbence	203
2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2010	207
3. Protokolarna razvrstitev	209
4. Nekdanji član Sodišča za uslužbence	211
C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence	213

Poglavje IV

Srečanja in obiski

A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču, Splošnem sodišču in Sodišču za uslužbence	227
B – Obiski, namenjeni izobraževanju (2010)	231
1. Porazdelitev po vrsti skupin	231
2. Obiski, namenjeni izobraževanju – Porazdelitev po državah članicah (2010)	232
3. Obiski, namenjeni izobraževanju – Nacionalni sodniki in državni tožilci (2010)	234
4. Spreminjanje števila in vrste obiskovalcev (2007–2010)	234
C – Slavnostne seje	235
D – Obiski ali udeležba na uradnih prireditvah	237
 <i>Strnjeni organigram</i>	 242

Predgovor

Leto 2010 je bilo za Sodišče Evropske unije leto utrjevanja reform, ki so bile v sodni sistem Unije uvedene z Lizbonsko pogodbo. V tem letu se je začel postopek za izvedbo najpomembnejše od teh reform, in sicer pristopa Evropske unije k Evropski konvenciji o človekovih pravicah. Sodišče je potek tega postopka pazljivo spremljalo in bo to počelo tudi v prihodnje.

Leto 2010 je zaznamoval tudi posebno intenziven ritem sodne dejavnosti institucije. V zvezi s tem je bilo ugotovljeno, da je bilo pri treh sodiščih, ki sestavljajo institucijo, vloženi 1406 zadev, kar je največ v zgodovini institucije in kaže na to, da se število sporov v Uniji stalno povečuje. Dalje je treba opozoriti na splošno skrajšanje postopkov, ki je zelo občutno zlasti pri postopkih predhodnega odločanja.

Nazadnje, v preteklem letu so odšli dva člana sodnega tajništva Sodišča in štirje člani Splošnega sodišča, med drugim v okviru delne zamenjave članov. V zvezi s tem je treba poudariti, da so bila imenovanja novih članov Sodišča in Splošnega sodišča prva opravljena po novem postopku, uvedenem z Lizbonsko pogodbo, in sicer na podlagi mnenja odbora iz člena 255 PDEU.

To poročilo ponuja celotno predstavitev razvoja in dejavnosti institucije leta 2010. Kot vsako leto je velik del poročila posvečen jedrnatemu, vendar izčrpnemu pregledu sodne dejavnosti Sodišča, Splošnega sodišča in Sodišča za uslužbenke. Analiza sodne dejavnosti leta 2010 je dopolnjena in pojasnjena s statističnimi podatki v zvezi z vsakim sodiščem.

V. Skouris
Predsednik Sodišča

Poglavje I

Sodišče

A – Razvoj in dejavnost Sodišča leta 2010

Vassilios Skouris, predsednik

V prvem delu letnega poročila so strnjeno opisane dejavnosti Sodišča Evropske unije leta 2010. Najprej je na kratko prikazan razvoj institucije v preteklem letu, pri čemer je poudarek na institucionalnih spremembah, ki so vplivale na Sodišče, ter na spremembah njegove notranje organizacije in metod dela. Sledi analiza statistike, ki se nanaša na razvoj obsega dela Sodišča in na povprečno trajanje postopkov. Nato je tako kot vsako leto opisan poglobljen razvoj sodne prakse, razvrščene po področjih.

1. Ker Lizbonska pogodba določa pristop Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP), se je v tem letu začel postopek za izvedbo tega pristopa. Prva etapa tega postopka je končana in Evropska komisija je bila pooblaščenca za vodenje pogajanj s Svetom Evrope. Pristop Evropske unije k EKČP bo nedvomno vplival na sodni sistem Unije v celoti.

Sodišče je ta postopek zato pozorno spremljalo in v želji prispevati k prizadevanjem za uspešno izpeljavo projekta pristopa, ki načenja precej zapletena pravna vprašanja, v dokumentu, objavljenem 5. maja 2010¹, predstavilo prva razmišljanja o posebnem vidiku, ki se nanaša na način delovanja sodnega sistema Unije. Sodišče je v tem dokumentu ugotovilo, da je treba za spoštovanje načela subsidiarnosti, ki velja za navedeno konvencijo, in za zagotovitev dobrega delovanja sodnega sistema Unije razpolagati z mehanizmom, ki lahko zagotovi, da bo vprašanje veljavnosti akta Unije res predloženo Sodišču, preden bo o njegovi skladnosti z EKČP odločalo Evropsko sodišče za človekove pravice.

Nazadnje je treba omeniti tudi, da je bil 23. marca 2010 spremenjen Poslovnik Sodišča (UL L 92, str. 12). Tako so se v ta poslovnik vnesle potrebne prilagoditve zaradi začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe.

2. Iz sodne statistike Sodišča za leto 2010 sta na splošno razvidna povečana produktivnost in znatno povečanje učinkovitosti z vidika trajanja postopkov. Poleg tega je treba opozoriti, da je v tem letu število pri Sodišču vloženi zadev in zlasti predlogov za sprejetje predhodnih odločb naraslo kot še nikoli.

Sodišče je leta 2010 končalo 522 zadev (neto številka, upoštevajoč združitve), kar pomeni rahlo zmanjšanje glede na prejšnje leto (543 končanih zadev leta 2009). Od teh zadev je v 370 zadevah odločilo s sodbo, v 152 pa s sklepom.

Pri Sodišču je bilo leta 2010 vloženi 631 novih zadev (ne glede na združitve zaradi medsebojne povezanosti), kar je veliko več v primerjavi z letom 2009 (562 zadev) in največ v zgodovini Sodišča. Enako velja za predloge za sprejetje predhodne odločbe. Število teh je bilo že drugo leto zapored največje doslej in se je glede na leto 2009 povečalo za 27,4 odstotka (385 zadev leta 2010 v primerjavi s 302 zadevama leta 2009).

V zvezi s trajanjem postopkov so statistični podatki zelo dobri. Povprečno trajanje postopkov predhodnega odločanja je bilo tako 16,1 meseca. Iz primerjalne analize je razvidno, da so bili leta 2010 postopki predhodnega odločanja najkrajši, odkar Sodišče razpolaga z zanesljivimi

¹ http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2010-05/convention_sl_2010-05-21_08-58-24_209.pdf

statističnimi podatki. Direktne tožbe in pritožbe so se v povprečju obravnavale 16,7 oziroma 14,3 meseca (v primerjavi s 17,1 oziroma 15,4 meseca leta 2009).

Učinkovitost Sodišča pri obravnavanju zadev se je izboljšala zaradi reform delovnih metod, uvedenih v zadnjih letih, in tudi zaradi bolj razširjene rabe različnih procesnih instrumentov, ki jih ima na voljo za pospešitev postopka v nekaterih zadevah (zlasti nujni postopek predhodnega odločanja, prednostno obravnavanje zadeve, hitri postopek, poenostavljeni postopek in možnost odločanja brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca).

Nujni postopek predhodnega odločanja je bil predlagan v šestih zadevah, pristojni senat pa je ugotovil, da so bili pogoji iz člena 104b Poslovnika izpolnjeni v petih od njih. Te zadeve so se v povprečju končale v 2,1 meseca.

Predlog za obravnavanje po hitrem postopku je bil v tem letu vložen v 12 zadevah, vendar so bili pogoji iz Poslovnika izpolnjeni le v štirih od njih. V skladu s prakso, uvedeno leta 2004, predsednik Sodišča predlogom za obravnavanje po hitrem postopku ugotovi ali jih zavrne z obrazloženim sklepom. Prednostno pa je bilo obravnavanih 14 zadev.

Poleg tega je Sodišče še naprej odločalo po poenostavljenem postopku iz člena 104(3) Poslovnika, da bi odgovorilo na nekatera vprašanja, predložena v predhodno odločanje. Na podlagi te določbe je bilo namreč s sklepom končanih 24 zadev.

Končno, Sodišče je pogosto uporabilo možnost, ki jo ima na podlagi člena 20 Statuta, da odloči brez sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, če zadeva ne načinja novega pravnega vprašanja. Leta 2010 je bilo tako brez sklepnih predlogov razglašeni približno 50 % sodb (v primerjavi z 52 % leta 2009).

V zvezi s porazdelitvijo zadev različnim sestavam Sodišča naj navedem, da je veliki senat odločil v okoli 14 % zadev, senati petih sodnikov v 58 % zadev in senati treh sodnikov v približno 27 % zadev, ki so bile leta 2010 končane s sodbo ali sklepom, ki ima naravo sodne odločbe. V primerjavi s prejšnjim letom je mogoče ugotoviti precejšnje povečanje deleža zadev, ki jih je obravnaval veliki senat (8 % leta 2009), in znatno zmanjšanje deleža zadev, ki so jih obravnavali senati treh sodnikov (34 % leta 2009).

Podrobnejši statistični podatki za leto 2010 so zbrani v delu tega poročila, ki se nanaša na sodno statistiko.

B – Sodna praksa Sodišča v letu 2010

Ta del letnega poročila vsebuje pregled sodne prakse v letu 2010.

Ustavna ali institucionalna vprašanja

Sodna praksa glede temeljnih pravic je bila v letu 2010 znatno obogatena.

Sodišče je bilo v združenih zadevah *Volker und Markus Schecke* (sodba z dne 9. novembra 2010, C-92/09 in C-93/09) zaproseno za presojo veljavnosti uredb (ES) št. 1290/2005 in št. 259/2008¹, ki urejata financiranje skupne kmetijske politike ter nalagata objavo informacij o fizičnih osebah, ki so upravičene do sredstev iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), in dajanje na voljo takih informacij javnosti, zlasti prek spletnih strani nacionalnih uradov, v okviru katere je pojasnilo zahteve, ki izhajajo iz pravice do varstva osebnih podatkov. Sodišče je v okviru predhodnega odločanja glede vprašanja o skladnosti med pravico do varstva osebnih podatkov, ki je priznana z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, in obveznostjo preglednosti na področju evropskih skladov poudarilo, da zaradi prostega dostopa tretjih oseb do spletnih strani objava poimenskih podatkov o upravičencih do sredstev iz skladov in o zneskih, ki so jih prejeli, na spletnih straneh pomeni kršitev pravice zadevnih upravičencev do zasebnega življenja na splošno, in natančneje, pravice do varstva njihovih osebnih podatkov. Da bi bila taka kršitev upravičena, mora biti določena z zakonom, mora spoštovati bistveno vsebino navedenih pravic in mora biti ob uporabi načela sorazmernosti nujna in dejansko ustrezati ciljem v splošnem interesu, ki jih priznava Unija, od teh pravic pa je treba odstopati in jih omejevati kar najmanj. Sodišče je v tem okviru menilo, da čeprav je res, da imajo davkoplačevalci v demokratični družbi pravico biti obveščeni o uporabi javnih sredstev, bi Svet in Komisija vseeno morala uravnotežiti različne zadevne interese, pri čemer bi bilo treba pred sprejetjem izpodbijanih določb preveriti, ali objava teh podatkov za vsako državo članico na samo eni spletni strani ne presega tistega, kar je potrebno za uresničitev zastavljenih legitimnih ciljev. Sodišče je tako nekatere določbe Uredbe št. 1290/2005 in celotno Uredbo št. 259/2008 razglasilo za neveljavne ter razišlo, da ni mogoče izpodbijati učinkov objave seznamov upravičencev do sredstev iz EKJS in EKSRP, ki so jo nacionalni organi opravili pred izrekom sodbe.

Prav tako je Sodišče glede temeljnih pravic 22. decembra 2010 izreklo pomembno sodbo (zadeva *DEB Deutsche Energiehandels- und Beratungsgesellschaft*, C-279/09) glede razlage načela učinkovitega sodnega varstva, kot je določeno v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

Spor o glavni strani je potekal med nemško gospodarsko družbo DEB in nemško državo glede prošnje za pravno pomoč, ki jo je pri nacionalnih sodiščih vložila ta družba. Družba DEB je želela vložiti tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti zoper nemško državo, s katero bi uveljavljala zahtevek za povračilo škode, ki naj bi ji nastala zaradi zamude pri prenosu Direktive 98/30/ES o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom² s strani te države članice. Pravna pomoč

¹ Uredba Sveta (ES) št. 1290/2005 z dne 21. junija 2005 o financiranju skupne kmetijske politike (UL L 209, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1437/2007 z dne 26. novembra 2007 (UL L 322, str. 1), in Uredba Komisije (ES) št. 259/2008 z dne 18. marca 2008 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe št. 1290/2005 glede objavljanja informacij o upravičencih do sredstev iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 76, str. 28).

² Direktiva 98/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 (UL L 204, str. 1).

tej družbi ni bila odobrena, ker niso bile izpolnjene predpostavke, ki jih nemško pravo določa za odobritev take pomoči pravnim osebam. Sodišče, ki je odločalo o pritožbi zoper to zavrnitev, je Sodišču predlagalo sprejetje predhodne odločbe, da bi izvedelo, ali načelo učinkovitosti prava Unije v okviru tožbe zaradi ugotovitve odgovornosti države, vložene na podlagi tega prava, nasprotuje temu, da bi bilo na podlagi nacionalne ureditve sodno uveljavljanje pravic odvisno od plačila predujma stroškov in bi se pravni osebi, ki tega predujma ne more plačati, pravna pomoč lahko odobrila samo ob izpolnitvi zelo strogih pogojev.

Sodišče je razsodilo, da je na to vprašanje treba odgovoriti ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki ima od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe enako pravno veljavnost kot Pogodbi. Natančneje, Sodišče se sklicuje na člen 47 Listine, ki določa pravico do učinkovitega dostopa do sodnega varstva vseh oseb, ki želijo uveljavljati pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije. Odstavek 3 tega člena določa, da se „[o]sebam, ki nimajo zadostnih sredstev, [...] odobri pravna pomoč, kolikor je ta potrebna za učinkovito zagotovitev dostopa do sodnega varstva“. Sodišče je najprej menilo, da ni izključeno, da bi se pravne osebe sklicevale na načelo učinkovitega sodnega varstva, kot je določeno v členu 47 Listine, da bi bile oproščene plačila predujma stroškov postopka in/ali pomoči odvetnika. Sodišče je nato glede na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s členom 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki določa pravico do učinkovitega dostopa do sodišča, pojasnilo, da mora nacionalno sodišče preveriti, prvič, ali predpostavke za odobritev pravne pomoči pomenijo omejitev pravice do dostopa do sodišč, s katero bi bila ta pravica vsebinsko kršena, drugič, ali se s temi predpostavkami uresničuje legitimni cilj, in nazadnje, ali med uporabljenimi sredstvi in zastavljenim ciljem obstaja razumno razmerje sorazmernosti. Dalje, Sodišče navaja elemente presoje, ki jih nacionalno sodišče lahko upošteva, pri čemer povzema elemente, uporabljene v sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice, med drugim pomen zadeve, zapletenost uporabljenega prava in postopka, ter natančneje, glede pravnih oseb obliko družbe, njen pridobitni ali nepridobitni namen in finančno sposobnost njenih družbenikov oziroma delničarjev.

Načini, na katere mora nacionalno sodišče ugotavljati odgovornost države, ker je ta kršila svoje skupnostne obveznosti, še naprej načenjajo vprašanja.

V zadevi *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (sodba z dne 26. januarja 2010, C-118/08) je nacionalno sodišče želelo izvedeti, kakšno je stališče Sodišča glede uporabe pravila, da je z odškodninsko tožbo zoper državo, ki temelji na kršitvi prava Unije z nacionalnim zakonom, mogoče uspeti le, če so izčrpana nacionalna pravna sredstva, medtem ko tako pravilo ne velja za odškodninsko tožbo zoper državo, ki temelji na kršitvi ustave. Sodišče je, potem ko je opozorilo na načela obveznosti povračila škode, ki jo imajo države članice v primeru kršitve prava Unije na podlagi njegove primarnosti, odgovorilo, da pravo Unije nasprotuje uporabi tega pravila. Oprlo se je na načelo enakovrednosti in razsodilo, da se vsa pravila glede pravnih sredstev brez razlikovanja uporabljajo za pravna sredstva, ki temeljijo na kršitvi prava Unije, in tista, ki temeljijo na kršitvi nacionalnega prava: namen obeh odškodninskih tožb je podoben, saj je njun namen povrnitev škode, ki jo je povzročila država. Glede na načelo enakovrednosti zgolj razlika glede sodišča, ki je pristojno za ugotovitev kršitve prava, ne zadostuje za ugotovitev razlike med tema tožbama.

V združenih zadevah *Melki in Abdeli* (sodba z dne 22. junija 2010, C-188/10 in C-189/10) je Sodišče imelo priložnost, da se izreče o združljivosti procesnega mehanizma, t. i. *prednostnega vprašanja ustavnosti*, ki je bil nedavno uveden v Franciji, s pravom Unije. Sodišče je tako lahko opozorilo, da je za delovanje sistema sodelovanja med njim in nacionalnimi sodišči – da bi se zagotovila primarnost prava Unije – potrebno, da lahko nacionalno sodišče svobodno, in kadar koli se mu to zdi primerno, celo po končanem vmesnem postopku ocene ustavnosti, predloži

Sodišču v predhodno odločanje katero koli vprašanje, ki se mu zdi potrebno. Člen 267 PDEU torej ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, s katero je določen vmesni postopek ocene ustavnosti nacionalnih zakonov, če lahko druga nacionalna sodišča svobodno:

- kadar koli se jim to zdi primerno, celo po vmesnem postopku ocene ustavnosti, predložijo Sodišču predlog za sprejetje predhodne odločbe,
- sprejmejo vsak ukrep, ki je potreben za zagotovitev začasnega pravnega varstva pravic, ki jih zagotavlja pravni red Unije, in
- po takem vmesnem postopku ne uporabijo nacionalne določbe, za katero menijo, da je v nasprotju s pravom Unije.

V zvezi s področjem, na katerem so bile že večkrat obravnavane posledice razlage prava Unije, ki jo Sodišče poda, ko izvaja pristojnost predhodnega odločanja, je bila v zadevi *Albron Catering* (sodba z dne 21. oktobra 2010, C-242/09) priložnost, da se opozori, da sme Sodišče pri izvrševanju pristojnosti, ki jo ima na podlagi člena 267 PDEU, le izjemoma z uporabo splošnega načela pravne varnosti, ki je bistven del pravnega reda Unije, omejiti možnost vseh zainteresiranih, da bi se sklicevali na določbo, ki jo je razložilo, z namenom izpodbijanja pravnih razmerij, ki so nastala v dobri veri. Za določitev take omejitve morata biti izpolnjena dva bistvena pogoja, in sicer dobra vera zainteresiranih in nevarnost resnih težav. Sodišče je tako razsodilo, da če mu ni bil predložen noben konkreten dokaz o obstoju nevarnosti resnih težav, povezane s številnimi zahtevki, ki bi zaradi te sodbe glede razlage Direktive 2001/23/CE³ lahko bili vloženi proti podjetjem, ki so izvedla prenos na podlagi te direktive, učinkov take sodbe ni treba časovno omejiti.

Glede prispevka Sodišča k opredelitvi učinkov sporazumov, sklenjenih med Unijo in tretjimi državami, je treba omeniti zadevo *Brita* (sodba z dne 25. februarja 2010, C-386/08), v kateri je bilo načetih več pomembnih vprašanj glede razlage mednarodnih sporazumov, zlasti Sporazuma o pridružitvi ES-Izrael⁴.

Sodišče je pojasnilo, da se za sporazum, sklenjen med državo in mednarodno organizacijo, kot je Sporazum o pridružitvi ES-Izrael, uporabljajo pravila Dunajske konvencije o pogodbenem pravu⁵, če izvirajo iz običajnega mednarodnega prava. Določbe sporazuma o pridružitvi, ki opredeljujejo njegovo ozemeljsko veljavnost, je zlasti treba razlagati v skladu z načelom *pacta tertiis nex nocent nec prosunt*. Sodišče je glede na ti načeli razsodilo, da carinski organi države uvoznice lahko zavrnejo odobritev preferencialne obravnave iz Sporazuma o pridružitvi ES-Izrael za izdelke s poreklom z Zahodnega brega. Iz drugega pridružitvenega sporazuma, in sicer iz Pridružitvenega sporazuma ES-PLO⁶, namreč izhaja, da so zgolj carinski organi Zahodnega brega in Gaze pooblaščen za izdajo potrdila o pretoku blaga, če je zadevne izdelke mogoče šteti za izdelke s poreklom z Zahodnega brega ali iz Gaze. Če pa bi Sporazum o pridružitvi ES-Izrael

³ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL L 82, str. 16).

⁴ Evro-mediteranski sporazum o pridružitvi med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in državo Izrael na drugi strani, podpisan v Bruslju, dne 20. novembra 1995 (UL 2000, L 147, str.3).

⁵ Dunajska konvencija o pogodbenem pravu z dne 23. maja 1969 (Recueil des traités des Nations unies, zv. 1155, str. 331).

⁶ Začasni evro-mediteranski pridružitveni sporazum o trgovini in sodelovanju med Evropsko skupnostjo na eni strani in Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO) za Palestinsko upravo Zahodnega brega in Gaze na drugi strani, ki je bil podpisan 24. februarja 1997 v Bruslju (UL L 187, str. 3).

razlagali tako, da bi imeli izraelski organi carinske pristojnosti za izdelke s poreklom z Zahodnega brega, bi to za palestinske carinske organe pomenilo obveznost, da ne izvajajo pooblastil, ki jih imajo na podlagi določb Sporazuma ES-PLO. Taka razlaga bi povzročila nastanek obveznosti za tretjo osebo brez njene privolitve in bi bila v nasprotju z zgoraj navedenim načelom splošnega mednarodnega prava *pacta tertiis nec nocent nec prosunt*, kot ga določa Dunajska konvencija.

Sodišče je poleg tega pojasnilo, da v okviru postopka, določenega v Sporazumu o pridružitvi ES-Izrael, carinski organi države uvoznice niso vezani na predloženo dokazilo o poreklu in na odgovor carinskih organov države izvoznice, če ta odgovor ne vsebuje zadostnih informacij za določitev pravega porekla izdelkov.

Vprašanje dostopa do dokumentov institucij je tako kot v prejšnjih letih sprožalo spore, zanimive pa so zlasti tri sodbe s tega področja. Sodišče je v zadevi *Komisija proti Bavarian Lager* (sodba z dne 29. junija 2010, C-28/08 P) obravnavalo medsebojni vpliv Uredbe (ES) št. 1049/2001⁷ in Uredbe (ES) št. 45/2001⁸.

Uredba št. 1049/2001 kot splošno pravilo sicer določa dostop javnosti do dokumentov institucij, določa pa tudi izjeme, zlasti kadar bi razkritje oslabilo varstvo zasebnosti in integritete posameznika v skladu z zakonodajo Unije s področja varstva osebnih podatkov. Sodišče je menilo, da če je namen prošnje, ki temelji na Uredbi št. 1049/2001, pridobiti dostop do dokumentov, ki vsebujejo osebne podatke, postanejo določbe Uredbe št. 45/2001 v celoti uporabljive. Ker Splošno sodišče ni upoštevalo napotitve na zakonodajo Unije v zvezi z varstvom osebnih podatkov in ker je omejilo uporabo izjeme na položaje, v katerih bi se posegalo v zasebnost ali integriteto posameznika v smislu člena 8 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin in sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, je podalo posebno in omejujočo razlago Uredbe št. 1049/2001, ki ne ustreza ravnotežju, ki ga je zakonodajalec Unije nameraval ustvariti med zadevnima uredbama.

Glede vsebine je Sodišče razsodilo, da je Komisija pravilno odločila, da je seznam udeležencev sestanka, ki je potekal v okviru postopka zaradi neizpolnitve obveznosti, vseboval osebne podatke in da je s tem, da je od prosilca za dostop zahtevala, naj dokaže potrebo po sporočitvi osebnih podatkov oseb, ki niso dale izrecnega soglasja, ravnala v skladu z določbami člena 8(b) Uredbe št. 45/2001.

Sodišče je istega dne izreklo še eno pomembno sodbo v zvezi z dostopom do dokumentov (sodba z dne 29. junija 2010 v zadevi *Komisija proti Technische Glaswerke Ilmenau*, C-139/07 P), tokrat glede medsebojnega vpliva Uredbe št. 1049/2001 in Uredbe (ES) št. 659/1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES⁹. Sodišče je razsodilo, da za zavrnitev dostopa do dokumenta, katerega razkritje se je zahtevalo, načeloma ne zadošča, da ta dokument spada na področje, navedeno v členu 4(2) Uredbe št. 1049/2001. Zadevna institucija mora tudi pojasniti, kako bi dostop do navedenega dokumenta lahko konkretno in dejansko škodoval interesu, ki je varovan z eno od izjem, določenih v tem členu. Sodišče je kljub temu pojasnilo, da se lahko

⁷ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43).

⁸ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (UL 2001, L 8, str.1).

⁹ Uredba Sveta (ES) 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 93 Pogodbe ES (UL L 83, str. 1).

zadevna institucija Skupnosti v zvezi s tem opre na splošne domneve, ki veljajo za neko vrsto dokumentov.

Glede postopkov nadzora državnih pomoči lahko take domneve izhajajo iz Uredbe št. 659/1999 in sodne prakse o pravici do vpogleda v upravni spis Komisije. Uredba št. 659/1999 ne določa nobene pravice zainteresiranih strank do dostopa do dokumentov iz upravnega spisa Komisije, razen države članice, ki je dodelila pomoč. Če bi namreč te zainteresirane stranke lahko dobile dostop do dokumentov iz upravnega spisa Komisije na podlagi Uredbe št. 1049/2001, bi bil sistem nadzora državnih pomoči ogrožen. Poleg tega je treba upoštevati okoliščino, da zainteresirane stranke v postopkih nadzora državnih pomoči, razen zadevne države članice, nimajo pravice do pregledovanja dokumentov iz upravnega spisa Komisije, in torej priznati obstoj splošne domneve, da bi razkritje dokumentov iz upravnega spisa načeloma škodilo varstvu namena preiskav. Ta splošna domneva ne izključuje pravice zainteresirane stranke, da dokaže, da za dokument, katerega razkritje se zahteva, ta domneva ne velja ali da prevlada javni interes za razkritje zadevnega dokumenta v skladu s členom 4(2) Uredbe št. 1049/2001.

Tak mehanizem domnev je bil prav tako v središču združenih zadev *Švedska proti API in Komisiji* (sodba z dne 21. septembra 2010, C-514/07 P, C-528/07 P in C-532/07 P), v katerih je Sodišče obravnavalo vprašanje dostopa do vlog, ki jih institucija vloži v okviru sodnega postopka pred njim. Sodišče meni, da imajo take vloge povsem posebne značilnosti, saj so že po svoji naravi del sodne dejavnosti Sodišča. Te vloge so namreč sestavljene izključno za naveden sodni postopek in so njegov bistveni del. Sodna dejavnost pa je izključena s področja uporabe pravice dostopa do dokumentov, ki je določena s predpisi Unije. Namen varstva sodnih postopkov je zlasti zagotoviti upoštevanje načela enakosti orožij in načela učinkovitega izvajanja sodne oblasti. Če bi morala biti vsebina vlog institucije predmet javnega razpravljanja, bi kritike teh vlog lahko vplivale na stališče, ki ga brani institucija. Tak položaj bi lahko izkrivil nujno uravnoteženost med strankami v sporu pred sodišči Unije, če bi obveznost razkritja dokumentov veljala le za institucijo, na katero je bila naslovljena prošnja za dostop do dokumentov, in ne za vse stranke v postopku. Poleg tega je izključitev sodne dejavnosti s področja uporabe pravice dostopa do dokumentov mogoče utemeljiti z nujnostjo, da se med sodnim postopkom zagotovi, da razprave med strankami in posvetovanja potekajo nemoteno. Z razkritjem vlog bi se omogočilo, čeprav zgolj v očeh javnosti, izvajanje zunanega pritiska na sodno dejavnost in poseganje v nemotenost razprav. Sodišče je zato menilo, da obstaja splošna domneva, da bi razkritje vlog, ki jih je predložila institucija v okviru sodnega postopka, pomenilo poseg v varstvo tega postopka v smislu člena 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001, dokler teče navedeni postopek, pri čemer taka splošna domneva ne izključuje pravice zainteresirane stranke, da dokaže, da za določen dokument ta domneva ne velja.

Ko pa sodna dejavnost Sodišča preneha, ni več treba domnevati, da razkritje vlog posega v to dejavnost, saj je treba konkretno preučiti dokumente, za katere se zahteva dostop, da bi bilo mogoče ugotoviti, ali je njihovo razkritje mogoče zavrniti na podlagi člena 4(2), druga alineja, Uredbe št. 1049/2001.

Evropsko državljanstvo

Na tem področju, ki se nenehno razvija, je bilo z zadevo *Tsakouridis* (sodba z dne 23. novembra 2010, C-145/09) pred Sodiščem postavljeno občutljivo vprašanje pogojev za izgon državljana Unije, ki ima pravico do stalnega prebivanja, opredeljeno v členu 28

Direktive 2004/38/ES glede prostega gibanja in prebivanja¹⁰. Sodišče je najprej pojasnilo, da mora ukrep izгона temeljiti na posamični preučitvi položaja zainteresirane osebe, ob upoštevanju meril, kot so starost, zdravstveno stanje, središče osebnih, družinskih ali poklicnih interesov, trajanje odsotnosti iz države članice gostiteljice in tesnost vezi z državo izvora, pri čemer pa je odločilno merilo za pridobitev povišane stopnje varstva pred izgonom prebivanje v državi članici gostiteljici deset let pred sprejetjem ukrepa izгона. Sodišče je poleg tega poudarilo, da je ob upoštevanju trajanja prebivanja državljana Unije v državi članici gostiteljici ta ukrep izгона mogoče upravičiti z „nujnimi razlogi javne varnosti“ ali „resnimi razlogi v zvezi z javnim redom ali javno varnostjo“ v smislu člena 28 Direktive 2004/38, zgolj če je glede na izjemno resnost grožnje ta ukrep potreben za zaščito interesov, ki jih varuje, če tega cilja ni mogoče doseči z manj strogimi ukrepi. Nazadnje, Sodišče je prav tako opozorilo, da boj proti kriminaliteti, povezani z nedovoljeno trgovino z drogami v hudodelski združbi, kaznivim dejanjem, za katero je bila zainteresirana oseba obsojena, lahko spada pod pojem „nujni razlogi javne varnosti“ ali „resni razlogi v zvezi z javnim redom ali javno varnostjo“ v smislu člena 28 te direktive.

Glede pravic na področju prostega gibanja in prebivanja, ki so povezane z evropskim državljanstvom, je treba omeniti tudi zadevo *Bressol in drugi* (sodba z dne 13. aprila 2010, C-73/08), v kateri je Sodišče obravnavalo združljivost nacionalne ureditve, na podlagi katere je število študentov državljanov Unije, ki se jih ne šteje za rezidente, v okviru univerzitetnih programov medicine in paramedicine, omejeno. Sodišče je glede razlage člena 24 Direktive 2004/38 v povezavi s členoma 18 in 21 Pogodbe o delovanju Evropske unije potrdilo, prvič, da čeprav je člen 24 navedene direktive mogoče uporabiti za položaj nekaterih študentov iz postopka v glavni stvari, člena 18 in 21 navedene pogodbe nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki omejuje število študentov, ki se jih ne šteje za rezidente te države članice in ki se lahko prvič vpišejo na univerzo ali visokošolsko ustanovo, saj ta ureditev pomeni neenako obravnavanje študentov rezidentov in študentov nerezidentov in s tem tudi posredno diskriminacijo na podlagi državljanstva. Drugič, Sodišče je opozorilo, da je tako omejujočo ureditev mogoče upravičiti s ciljem varovanja javnega zdravja samo, če pristojni organi opravijo poglobljeno presojo zadevne ureditve v treh fazah: preveriti morajo, ali obstaja resnična nevarnost za sledeni cilj, ali je navedena zakonodaja primerna za uresničitev sledenega cilja in ali je navedena ureditev sorazmerna s sledenim ciljem, pri čemer se morajo opreti na objektivna, podrobna in s številkami prikazana merila. Nazadnje je Sodišče pojasnilo, da se pristojni organi ne morejo sklicevati na člen 13 Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, ki ga je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov 16. decembra 1966, če predložitveno sodišče ugotovi, da ureditev iz postopka v glavni stvari ni združljiva s členoma 18 PDEU in 21 PDEU.

V zadevi *Lassal* (sodba z dne 7. oktobra 2010, C-162/09) je pozornost Sodišča pritegnil člen 16 Direktive 2004/38. Natančneje, predlog za sprejetje predhodne odločbe se je nanašal na vprašanje, ali je treba za namen pridobitve pravice do stalnega prebivališča iz tega člena 16 upoštevati obdobje petih let neprekinjenega prebivanja pred datumom prenosa te direktive, in sicer pred 30. aprilom 2006, kar je bilo skladno s predpisi prava Unije pred tem datumom, in ali lahko, če je odgovor pritrdilen, začasne odsotnosti pred 30. aprilom 2006 in po petih letih zakonitega in neprekinjenega prebivanja vplivajo na pridobitev pravice do stalnega prebivališča v smislu navedene direktive. Sodišče je na prvi del vprašanja odgovorilo pritrdilno in razsodilo, da čeprav pravica do stalnega prebivanja pod pogojem spoštovanja obdobja petih let ni bila predvidena v predpisih prava Unije pred sprejetjem Direktive 2004/38, bi neupoštevanje tega

¹⁰ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo št. 1612/68 (EGS) in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL L 158, str. 77).

obdobja neprekinjenega prebivanja tej direktivi odvzelo polni učinek in bi povzročilo nastanek okoliščin, ki bi bile v nasprotju z idejo o integraciji na podlagi trajanja prebivanja, na kateri temelji. Sodišče je poleg tega menilo, da bi bila namen in cilj Direktive 2004/38, in sicer olajšanje uresničevanja temeljne pravice do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, spodbujanje socialne kohezije in krepitev občutka državljanstva Unije s pravico do stalnega prebivališča, resno ogrožena, če se ta pravica do stalnega prebivališča ne bi priznala državljanom Unije, ki so v državi članici gostiteljici zakonito prebivali v neprekinjenem obdobju petih let, ki se je končalo pred 30. aprilom 2006, zgolj zaradi njihovih začasnih odsotnosti, krajših od dveh zaporednih let, po tem obdobju, vendar pred tem datumom.

V zvezi s sodno prakso glede evropskega državljanstva je nazadnje treba omeniti zadevo *Rottmann* (sodba z dne 2. marca 2010, C-135/08), v kateri je Sodišče odločalo o pogojih za odvzem državljanstva države članice, ki ga je evropski državljan zvijačno pridobil z naturalizacijo. Sodišče meni, da pravo Unije, zlasti člen 17 ES, ne nasprotuje temu, da država članica državljanu Evropske unije odvzame državljanstvo te države, ki ga je pridobil z naturalizacijo, če je bilo to državljanstvo pridobljeno z zvijačo, saj ta sklep o odvzemu ustreza razlogu splošnega interesa zaradi zvijače, ki pretrga državljansko vez med državo članico in njenim državljanom. Vendar mora ta sklep o odvzemu nujno upoštevati načelo sorazmernosti. Ko je kot v obravnavanem primeru državljan – goljuf – zaradi naturalizacije že izgubil prvotno državljanstvo, morajo nacionalna sodišča upoštevati posledice, ki jih ima sklep o odvzemu za zainteresirano osebo in za njegove družinske člane, in zlasti preveriti, ali je izguba vseh pravic državljanstva Unije utemeljena glede na resnost kršitve, ki jo je storila zainteresirana oseba, glede na čas, ki je potekel od odločbe o naturalizaciji do sklepa o odvzemu, in glede na možnost zainteresirane osebe, da znova pridobi prvotno državljanstvo. Izguba prvotnega državljanstva in državljanstva, pridobljenega z naturalizacijo, torej načeloma ni nezdržljiva s pravom Unije, tudi če sklep o odvzemu državljanstva povzroči izgubo državljanstva Evropske unije.

Prosti pretok blaga

Sodišče je v zadevi *Ker-Optika* (sodba z dne 2. decembra 2010, C-108/09) ugotovilo, da nacionalna zakonodaja, ki prepoveduje spletno prodajo kontaktnih leč, ki izvirajo iz drugih držav članic, in njihovo dobavo na dom potrošnikov, gospodarskim subjektom iz drugih držav članic odvzema posebno učinkovit način prodaje teh izdelkov in tako znatno ovira njihov dostop do nacionalnega trga ter tako pomeni oviro za prosti pretok blaga. Res je, kot poudarja Sodišče, da lahko država članica zahteva, da kontaktne leče dobavi usposobljeno osebje in da priskrbi vse informacije glede pravilne uporabe in vzdrževanja teh proizvodov ter opozori na tveganja pri nošenju leč. Dovoljevanje prodaje kontaktnih leč samo prodajalnam z optičnimi pripomočki, ki ponujajo storitve usposobljenega optika, zagotavlja uresničitev cilja varovanja zdravja potrošnikov. Vendar Sodišča opozarja, da lahko oftalmologi te storitve opravijo tudi drugje kot v prodajalnah z optičnimi pripomočki. Poleg tega morajo biti te storitve načeloma zagotovljene le ob prvi dobavi kontaktnih leč. Pri naslednjih dobavah zadostuje, da stranka prodajalcu sporoči vrsto leč, ki jih je dobila pri prvi dobavi, in morebitne spremembe svojega vida, ki jih je ugotovil oftalmolog. V teh okoliščinah je Sodišče menilo, da bi bilo cilj varovanja zdravja uporabnikov kontaktnih leč mogoče doseči z manj omejevalnimi ukrepi, kot so ti, ki jih določa nacionalna zakonodaja. Zato prepoved spletne prodaje kontaktnih leč ni sorazmerna s ciljem varstva javnega zdravja in je torej v nasprotju s pravili, ki urejajo prosti pretok blaga.

Prosto gibanje oseb ter prosti pretok storitev in kapitala

Sodišče je tudi v tem letu izreklo veliko sodb glede svobode ustanavljanja, svobode opravljanja storitev ter prostega pretoka kapitala in gibanja delavcev. Izbrane sodbe bodo zaradi preglednosti

predstavljene po skupinah glede na svoboščino, na katero se nanašajo, nato pa, če bo treba, glede na zadevna področja dejavnosti.

V zvezi s svobodo ustanavljanja je treba navesti združeni zadevi *Blanco Pérez in Chao Gómez* (sodba z dne 1. junija 2010, C-570/07 in C-571/07), v katerih je bila izpodbijana španska ureditev, ki je zahtevala pridobitev predhodnega upravnega dovoljenja za odprtje novih lekarn v določeni regiji. Natančneje, podelitev takega dovoljenja je bila povezana z izpolnjevanjem pogojev, povezanih z gostoto prebivalstva in najmanjšo razdaljo med lekarnami v zadevni regiji. Sodišče je razsodilo, da člen 49 PDEU načeloma ne nasprotuje taki ureditvi. Sodišče namreč meni, da država članica lahko presodi, da obstaja tveganje, da na nekaterih delih njenega ozemlja ne bo dovolj lekarn in da torej ne bo zanesljive in kakovostne oskrbe z zdravili. Zato lahko ta država glede na to tveganje sprejme predpise, ki določajo, da se lahko odpre samo ena lekarna na določeno število prebivalcev, tako da se lekarne uravnoteženo porazdelijo po nacionalnem ozemlju. Sodišče je pojasnilo, da člen 49 PDEU kljub temu nasprotuje takim nacionalnim predpisom, če na vsem geografskem območju s posebnimi demografskimi značilnostmi preprečujejo odprtje zadostnega števila lekarn, ki bi lahko zagotovile ustrezno lekarniško storitev, kar pa mora preveriti nacionalno sodišče. Sodišče je prav tako razsodilo, da člen 49 PDEU v povezavi s členom 1(1) in (2) Direktive 85/432 o uskladitvi zakonov in drugih predpisov v zvezi z nekaterimi dejavnostmi na področju farmacije ter členom 45(2)(e) in (g) Direktive 2005/36 o priznavanju poklicnih kvalifikacij nasprotuje merilom, ki so določena v nacionalnih predpisih, na podlagi katerih se izbirajo lastniki novih lekarn, in ki določajo, prvič, da se poklicnim kvalifikacijam, ki se nanašajo na poklicne izkušnje, pridobljene na določenem delu nacionalnega ozemlja, prišteje dodatnih 20 %, in drugič, da se, če ima glede na razpredelnico več kandidatov enako število točk, dovoljenja izdajo tako, da imajo prednost farmacevti, ki so poklicno dejavnost opravljali na tem delu nacionalnega ozemlja, pri čemer ta merila seveda lažje upoštevajo domači farmacevti.

Načelo svobode ustanavljanja je bilo prav tako obravnavano v več sodbah z davčnega področja. Izmed njih je treba najprej omeniti zadevo *X Holding* (sodba z dne 25. februarja 2010, C-337/08), v kateri je Sodišče razsodilo, da člena 43 ES in 48 ES ne nasprotujeta zakonodaji države članice, ki matični družbi omogoča, da z odvisno družbo rezidentko oblikuje eno davčno skupino, vendar preprečuje oblikovanje take davčne skupine z odvisno družbo nerezidentko, ker obdavčitve njenih dobičkov ne ureja davčno pravo te države članice. Sodišče meni, da je tak davčni sistem upravičen glede na potrebo po ohranitvi porazdelitve davčne pristojnosti med državami članicami. Ker se namreč lahko matična družba svobodno odloči, da z odvisno družbo oblikuje davčno skupino in da to skupino kadar koli tudi svobodno razpusti, bi možnost vključitve odvisne družbe nerezidentke v davčno skupino matični družbi dopuščala svobodno izbiro davčnega sistema, ki se uporablja za izgube odvisne družbe, in kraja, v katerem se bodo te izgube upoštevale. Poleg tega odločitev države članice, da dopusti, da se izgube tuje stalne poslovne enote začasno upoštevajo na glavnem sedežu podjetja, ne pomeni, da mora ta možnost obstajati tudi za odvisne družbe nerezidentke matične družbe rezidentke. Ker namreč stalne poslovne enote v drugi državi članici in odvisne družbe nerezidentke niso v primerljivem položaju z vidika delitve davčne pristojnosti, matični državi članici za odvisne družbe nerezidentke ni treba uporabiti enakega davčnega sistema, kot ga uporablja za tuje stalne poslovne enote.

Navesti je treba tudi sodbo *Gielen* (sodba z dne 18. marca 2010, C-440/08), ki se nanaša na odbitek, ki ga nizozemska ureditev davkov na dohodek prizna samozaposlenim osebam, ki so določeno število ur delale kot podjetniki. Ta ureditev je določala, da se za ta namen ne upoštevajo ure, ki so jih davčni zavezanci nerezidenti opravili za poslovno enoto v drugi državi članici. Sodišče je menilo, da člen 49 PDEU nasprotuje taki ureditvi, ki ima diskriminatorne učinke za davčne zavezance nerezidente, čeprav bi lahko ti davčni zavezanci glede te ugodnosti izbrali davčno ureditev, ki se uporablja za davčne zavezance rezidente. Sodišče je glede zadnjenavedenega

namreč menilo, da obstoja posredne diskriminacije na podlagi državljanstva v smislu člena 49 PDEU ne more omajati to, da imajo davčni zavezanci nerezidenti izbiro obdavčenja med diskriminatorno davčno ureditvijo in davčno ureditvijo, ki se uporablja za rezidente, saj taka izbira ne more izključiti diskriminatornih učinkov prve od obeh davčnih ureditev. Če bi priznali, da ima ta izbira omenjeni učinek, bi to pomenilo potrditev davčne ureditve, s katero se kot tako – ker je diskriminatorna – še naprej krši člen 49 PDEU. Poleg tega nacionalna ureditev, ki omejuje svobodo ustanavljanja, ni združljiva s pravom Unije, tudi če je njena uporaba izbirna.

Omeniti je treba še tretjo sodbo, ki jo je Sodišče izreklo na davčnem področju, ki pa se nanaša na načelo svobode opravljanja storitev. Sodišče je v sodbi *Schmelz* (sodba z dne 26. oktobra 2010, C-97/09) presojalo, ali je s členom 49 ES združljiva posebna ureditev za mala podjetja iz členov 24(3) in 28i Šeste direktive 77/388/EGS¹¹ in člena 283(1)(c) Direktive 2006/112/ES¹², ki državam članicam dovoljuje, da mala podjetja s sedežem na njihovem ozemlju oprostitjo plačila davka na dodano vrednost z izgubo pravice do odbitka, vendar tega ne omogočajo za mala podjetja s sedežem v drugih državah članicah. Sodišče meni, da čeprav ta ureditev pomeni omejitev svobode opravljanja storitev, pa na tej stopnji evolucije ureditve davka na dodano vrednost cilj zagotoviti učinkovitost davčnega nadzora z namenom boja proti morebitnim goljufijam, davčnemu izogibanju in zlorabam ter cilj ureditve za mala podjetja, s katero se spodbuja njihova konkurenčnost, upravičujeta, da se uporaba oprostitve davka na dodano vrednost omeji na dejavnosti malih podjetij s sedežem v državi članici, v kateri je davek dolgovan. Natančneje, učinkovit nadzor dejavnosti, ki jih v okviru svobode opravljanja storitev izvaja malo podjetje s sedežem zunaj njenega ozemlja, za državo članico gostiteljico ni mogoč. Poleg tega pravila o upravni pomoči, ki izhajajo iz Uredbe (ES) št. 1798/2003 o upravnem sodelovanju na področju davka na dodano vrednost in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 218/92¹³ in iz Direktive 77/799/EGS¹⁴, ne morejo zagotoviti učinkovite izmenjave podatkov glede malih podjetij, ki izvajajo dejavnosti na ozemlju države članice, ki uporablja oprostitvev plačila davka na dodano vrednost. Sodišče zato meni, da člen 49 ES ne nasprotuje taki ureditvi.

Sodišče je glede svobode opravljanja storitev izdalo veliko sodb z zelo različnih področjih, med drugim s področij javnega zdravja, napotitve delavcev in iger na srečo.

Sodišče je v sodbi *Komisija proti Franciji* (sodba z dne 5. oktobra 2010, C-512/08) najprej razsodilo, da država članica, katere zakonodaja razen v posebnih primerih, povezanih zlasti z zdravstvenim stanjem zavarovanca ali nujnostjo potrebnega zdravljenja, plačilo načrtovanega nebolnišničnega zdravljenja v drugi državi članici, ki vključuje uporabo zahtevne medicinske opreme, s strani pristojnega nosilca v skladu z veljavnim sistemom kritja v državi članici, pod katero ta spada, podreja predhodni odobritvi, ne krši obveznosti iz člena 49 ES. Sodišče namreč meni, da se glede na tveganja za organizacijo politike javnega zdravja in finančno ravnotežje sistema socialne varnosti v trenutnem stanju prava Unije taka zahteva zdi upravičena omejitev. Ta tveganja so povezana z dejstvom, da ne glede na to, ali je zahtevna medicinska oprema nameščena in uporabljena v bolnišničnem ali nebolnišničnem okolju, mora biti ta oprema predmet politike načrtovanja, zlasti glede količine te opreme in njene geografske porazdelitve, to pa ne samo

¹¹ Šesta direktiva Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, str. 1).

¹² Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, str. 1).

¹³ Uredba Sveta (ES) št. 1798/2003 z dne 7. oktobra 2003 (UL L 264, str. 1).

¹⁴ Direktiva Sveta 77/799/EGS z dne 19. decembra 1977 o medsebojni pomoči pristojnih organov držav članic na področju neposredne obdavčitve (UL L 336, str. 15).

zato, da se na celotnem nacionalnem ozemlju zagotovi racionalna, stabilna, uravnotežena in dostopna ponudba sodobnih zdravstvenih storitev, temveč tudi, da se karseda prepreči nenamenska poraba finančnih, tehničnih in človeških virov. V nasprotju s tem je Sodišče v sodbi *Elčinov* (sodba z dne 5. oktobra 2010, C-173/09) razsodilo, da ureditev države članice, ki se razlaga tako, da vsekakor izključuje kritje stroškov bolnišničnega zdravljenja v drugi državi članici, za katero ni bila pridobljena predhodna odobritev, ni v skladu s členom 49 ES in členom 22 Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71, v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo (ES) št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1992/2006¹⁵. Čeprav pravo Unije načeloma ne nasprotuje sistemu predhodne odobritve, kot potrjuje zgoraj navedena sodba *Komisija proti Franciji*, je namreč potrebno, da so pogoji za tako odobritev upravičeni. Sodišče je menilo, da v primeru zadevne ureditve ni tako, saj ta zavarovancu, ki zaradi svojega zdravstvenega stanja ali potrebe po urgentnem zdravljenju v bolnišnici ni mogel zaprositi za tako odobritev ali ni mogel čakati na odgovor pristojnega nosilca, odvzema možnost kritja stroškov takega zdravljenja s strani te institucije, tudi če bi bili pogoji za tako kritje stroškov sicer izpolnjeni. Kritje stroškov takega zdravljenja pa ne more ogroziti doseganja ciljev načrtovanja bolnišnične oskrbe niti ne more resno ogroziti finančnega ravnovesja sistema socialne varnosti. Sodišče je zato odločilo, da ta ureditev pomeni neupravičeno omejitev svobode opravljanja storitev.

Dalje, glede napotitve delavcev je treba omeniti sodbo *Santos Palhota in drugi* (sodba z dne 7. oktobra 2010, C-515/08), v kateri je Sodišče razsodilo, da člena 56 PDEU in 57 PDEU nasprotujeta predpisom države članice, ki določajo, da mora delodajalec s sedežem v drugi državi članici, ki napotuje delavce na ozemlje prve države, poslati predhodno izjavo o napotitvi, če je začetek predvidene napotitve odvisen od obvestila temu delodajalcu o registrski številki navedene izjave, in da imajo zadevni organi rok pet delovnih dni od njenega prejema, da izdajo to obvestilo. Sodišče je namreč menilo, da je tak postopek treba šteti za postopek izdaje upravnega dovoljenja, ki lahko predvsem zaradi roka, določenega za izdajo tega obvestila, ovira predvideno napotitev in tako delodajalca, ki namerava napotiti delavce, ovira pri opravljanju storitev, zlasti ker storitev, ki jo morajo opraviti, zahteva hitro ukrepanje. Sodišče po drugi strani meni, da člena 56 PDEU in 57 PDEU ne nasprotujeta predpisom države članice, ki določajo, da mora delodajalec s sedežem v drugi državi članici, ki napotuje delavce na ozemlje prve države, za čas napotitve nacionalnim organom dati na voljo dokumente, primerljive s socialnimi in delovnimi dokumenti, ki se zahtevajo po pravu prve države, in jih po koncu tega obdobja poslati navedenim organom. Taki ukrepi so namreč sorazmerni s ciljem zaščite delavcev, saj organom omogočajo, da glede napotenih delavcev preverijo spoštovanje pogojev za delo, kot so naštetih v členu 3(1) Direktive 96/71/ES¹⁶, in tako ohranijo njihovo zaščito.

Sodišče je v več zadevah imelo možnost obravnavati občutljivo problematiko nacionalnih monopolov na področju iger na srečo in športnih stav ter pojasniti pogoje, ki jih morajo taki monopoli izpolnjevati, da bi jih bilo mogoče šteti za upravičene. Najprej, Sodišče je v sodbah *Sporting Exchange* (sodba z dne 3. junija 2010, C-203/08) in *Ladbrokes Betting & Gaming in Ladbrokes International* (sodba z dne 3. junija 2010, C-258/08) razsodilo, da člen 49 ES ne nasprotuje predpisu države članice, na podlagi katerega za prirejanje iger na srečo in spodbujanje k sodelovanju pri njih velja sistem izključnosti v korist le enega subjekta in ki vsem drugim subjektom, tudi gospodarskim s sedežem v drugih državah članicah, na ozemlju prve države

¹⁵ Uredba (ES) št. 1992/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o spremembah Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL L 392, str. 1).

¹⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 96/71/ES z dne 16. decembra 1996 o napotitvi delavcev v okviru opravljanja storitev (UL 1997, L 18, str. 1).

članice prepoveduje ponujanje storitev, na katere se ta ureditev nanaša, prek interneta. Sodišče je namreč menilo, da ker sektor iger na srečo, ki se ponujajo prek interneta, ni predmet usklajevanja na ravni Evropske unije, država članica lahko upravičeno meni, da samega dejstva, da gospodarski subjekt prek interneta zakonito ponuja storitve iz tega sektorja v drugi državi članici – kjer ima sedež in kjer zanj načeloma že veljajo pravni pogoji in ga nadzorujejo pristojni organi te države – ni mogoče šteti za zadostno jamstvo, da bodo nacionalni potrošniki zavarovani pred tveganji goljufije in kriminalitete, glede na težave, ki bi jih v takih okoliščinah lahko imeli organi države članice, v kateri je sedež te družbe, pri presoji poklicne usposobljenosti in poštenosti gospodarskih subjektov. Poleg tega igre na srečo, ki so dostopne prek interneta, zaradi neobstoja neposrednega stika med potrošnikom in gospodarskim subjektom vključujejo drugačna in večja tveganja v zvezi z morebitnimi goljufijami gospodarskih subjektov v škodo potrošnikov, kot jih vključujejo te igre na zanje običajnih trgih. To omejitev je torej ob upoštevanju posebnosti v zvezi s ponudbo iger na srečo prek interneta mogoče šteti za upravičeno zaradi cilja boja proti goljufiji in kaznivim dejanjem. Sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Ladbrokes Betting & Gaming in Ladbrokes International* dodalo, da se nacionalna ureditev, ki je namenjena preprečevanju igralske odvisnosti in boju proti goljufijam ter dejansko prispeva k uresničevanju teh ciljev, lahko šteje za ureditev, ki koherentno in sistematično omejuje dejavnosti stav, čeprav je imetniku ali imetnikom izključnega dovoljenja dovoljeno, da ponudbo na trgu naredijo privlačno z uvajanjem novih iger na srečo in oglaševanjem. Nacionalno sodišče mora preveriti, ali lahko dejavnosti nezakonitih iger v zadevni državi članici pomenijo problem, ki bi ga širjenje dovoljenih in reguliranih dejavnosti lahko rešilo, in ali to širjenje ni tako obsežno, da bi bilo nezdržljivo s ciljem omejevanja navedene odvisnosti.

Dalje, Sodišče je v sodbah *Carmen Media Group* (sodba z dne 8. septembra 2010, C-46/08) in *Stoß* (sodba z dne 8. septembra 2010, združene zadeve C-316/07, od C-358/07 do C-360/07, C-409/07 in C-410/07) obravnavalo nemško ureditev, ki prepoveduje prirejanje javnih iger na srečo ali posredovanje pri njih prek interneta. Sodišče je v skladu z zgoraj navedenima sodbama *Sporting Exchange* in *Ladbrokes Betting & Gaming in Ladbrokes International* razsodilo, da lahko države članice zato, da bi željo po igranju in izvajanju iger na srečo usmerile v nadzorovane okvire, uvedejo javni monopol, pri čemer je s takim monopolom mogoče učinkoviteje obvladati tveganja, povezana s sektorjem iger na srečo, kot ureditev, v skladu s katero bi bilo zasebnim ponudnikom dovoljeno prirejanje iger na srečo ob spoštovanju ureditve, ki velja na tem področju. Sodišče zlasti meni, da to, da glede nekaterih vrst iger na srečo obstaja javni monopol, medtem ko morajo za druge vrste zasebni ponudniki pridobiti dovoljenje, samo po sebi ne pomeni, da nemški sistem ni dosleden, ker imajo te igre različne značilnosti. Sodišče je glede na ugotovitve, do katerih je prišlo v teh zadevah, kljub temu poudarilo, da so nemška sodišča upravičeno menila, da nemška ureditev iger na srečo ne omejuje dosledno in sistematično. Ta sodišča so namreč ugotovila, prvič, da imetniki javnih monopolov uporabljajo velike oglaševalske kampanje, da bi maksimirali prihodke od loterij, s čimer se oddaljujejo od ciljev, ki upravičujejo obstoj teh monopolov, in drugič, da nemški organi glede iger na srečo, kot so igre, ki se prirejajo v igralnicah, in igre na igralnih avtomatih, ki ne spadajo pod javni monopol, pomenijo pa morebitno večje tveganje za zasvojenost z igrami na srečo kot igre, ki spadajo pod ta monopol, vodijo ali tolerirajo politiko, ki spodbuja sodelovanje pri teh igrah. Sodišče pa v teh okoliščinah meni, da cilja preprečevanja tega monopola ni več mogoče učinkovito uresničevati, zato tega monopola ni več mogoče upravičiti.

Poleg tega je Sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Stoß* opozorilo, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico za določitev ravni varstva zoper nevarnosti, ki izhajajo iz iger na srečo. Zato in glede na neobstoj kakršne koli skupnostne uskladitve na tem področju države članice niso zavezane k medsebojnemu priznavanju dovoljenj, ki so jih izdale druge države članice na tem področju. Iz istih razlogov in glede na nevarnosti, ki jih predstavljajo igre na srečo po internetu v primerjavi z običajnimi igrami na srečo, države članice lahko prav tako prepovejo ponujanje iger na srečo prek interneta. Sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Carmen Media Group* kljub temu

pojasnilo, da mora tak sistem dovoljenja, ki ni v skladu s svobodo opravljanja storitev, temeljiti na objektivnih, nediskriminatornih in vnaprej znanih merilih, ki določajo meje diskrecijske pravice nacionalnih organov, tako da se ta ne bi uporabljala arbitrarno. Poleg tega mora imeti vsaka oseba, ki jo tovrstni omejevalni ukrep prizadene, možnost vložiti učinkovito pravno sredstvo za sodno varstvo.

V sodbi *Winner Wetten* (sodba z dne 8. septembra 2010, C-409/06) pa je Sodišče razsodilo, da se zaradi primarnosti prava Unije, ki je neposredno uporabljivo, v prehodnem obdobju ne smejo še naprej uporabljati taki nacionalni predpisi o javnem monopolu na področju športnih stav, ki vsebujejo omejitve, neskladne s svobodo ustanavljanja in opravljanja storitev, ker te omejitve ne prispevajo k doslednemu in sistematičnemu omejevanju dejavnosti na področju stav, kot to zahteva sodna praksa Sodišča.

Končno, glede prostega pretoka kapitala je posebej pomembna sodba *Komisija proti Portugalski* (sodba z dne 8. julija 2010, C-171/08). Sodišče je v tej zadevi presojalo združljivost posebne ureditve prednostnih delnic („golden shares“) portugalske države v privatizirani družbi Portugal Telecom, ki vključujejo posebne pravice glede izvolitve tretjine članov upravnega odbora in določenega števila izvršnih direktorjev, ki so izbrani med člani upravnega odbora, imenovanja vsaj enega od članov upravnega odbora, ki se izvolijo posebej za nekatere upravljske zadeve, ter sprejetja pomembnih odločitev skupščine delničarjev, s členom 56 ES. Sodišče je razsodilo, da portugalska država s tem, da je ohranila take posebne pravice glede na vpliv, ki ga ima pri upravljanju družbe, ki ni upravičen glede na velikost deleža, ni izpolnila obveznosti iz člena 56 ES. Glede odstopanj, dovoljenih v skladu s členom 58 ES, je opozorilo, da se je na javno varnost ali v obravnavanem primeru na nujnost zagotavljanja varnosti razpoložljivosti telekomunikacijskega omrežja v primeru krize, vojne ali terorizma mogoče sklicevati zgolj, če gre za dejansko in dovolj resno grožnjo, ki bi lahko prizadela temeljne interese družbe. Nazadnje, glede sorazmernosti zadevne omejitve, negotovost, ki nastane, ker niti nacionalni zakon niti statut zadevne družbe ne določata meril glede okoliščin, v katerih se lahko izvršujejo navedene posebne pravice, pomeni resno kršitev prostega pretoka kapitala, saj daje nacionalnim organom glede uporabe teh pravic tako široko diskrecijsko pravico, da je ni mogoče šteti za sorazmerno glede na zastavljene cilje.

Sodna praksa se je prav tako razvijala na področju javnih naročil, ki pomeni posebno področje svobode opravljanja storitev. V skladu z dobro znanima zadevama *Viking Line* (sodba z dne 11. decembra 2007, C-438/05) in *Laval un Partneri* (sodba z dne 18. decembra 2007, C-341/05) je bilo v zadevi *Komisija proti Nemčiji* (sodba z dne 15. julija 2010, C-271/08) postavljeno vprašanje glede usklajevanja pravice do kolektivnega pogajanja ter načeloma svobode ustanavljanja in svobodnega opravljanja storitev na področju javnih naročil. V tej zadevi je Komisija s tožbo predlagala, naj se ugotovi, da Zvezna republika Nemčija ni izpolnila svojih obveznosti iz Direktive 92/50/EGS¹⁷ in Direktive 2004/18/ES¹⁸ v okviru sklepanja pogodb o poklicnem pokojninskem zavarovanju, s čimer se je izvajala kolektivna pogodba, o kateri so se pogodili socialni partnerji. Komisija je menila, da država članica s tem, da je brez poziva k oddaji ponudb na ravni Evropske unije sklenila take pogodbe neposredno z organi in podjetji, navedenimi v členu 6 kolektivne pogodbe o preoblikovanju dela plače delavcev v občinskih javnih službah v pokojninsko varčevanje, ni izpolnila obveznosti iz navedenih direktiv in ni spoštovala načel svobode

¹⁷ Direktiva Sveta 92/50/EGS z dne 18. junija 1992 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil storitev (UL L 209, str. 1).

¹⁸ Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, str. 114).

ustanavljanja in svobode opravljanja storitev. Zvezna republika Nemčija je zatrjevala, da so bile sporne pogodbe sklenjene v posebnem kontekstu izvajanja kolektivne pogodbe.

Sodišče je v tej sodbi razsodilo, da temeljna značilnost pravice do kolektivnega pogajanja in socialni cilj kolektivne pogodbe o preoblikovanju dela plače delavcev v občinskih javnih službah v pokojninsko varčevanje, razumljena kot celota, ne moreta povzročiti, da občinskim delodajalcem samodejno ni treba izpolniti zahtev iz direktiv 92/50 in 2004/18 o javnih naročilih, ki določajo uporabo svobode ustanavljanja in opravljanja storitev na področju javnih naročil. Izvajanje temeljne pravice do kolektivnega pogajanja mora biti torej usklajeno z zahtevami, ki izhajajo iz pravic, ki so zaščitene s PDEU, in mora biti v skladu z načelom sorazmernosti. Potem ko je Sodišče natančno preizkusilo različne razloge, ki bi upravičevali to, da se za sklenitev spornih pogodb ne uporabljajo evropske določbe o oddaji javnih naročil, kot so sodelovanje delavcev pri izbiri organa za izvajanje ukrepa preoblikovanja plače, elementi solidarnosti, na katerih temeljijo ponudbe organov in podjetij, navedenih v zadevni kolektivni pogodbi, ali tudi njihove izkušnje in finančna trdnost, je ugotovilo, da v obravnavanem primeru spoštovanje navedenih direktiv na področju javnih naročil ni nezdržljivo s socialnim ciljem, ki ga želi uresničiti sporna kolektivna pogodba. Sodišče je nazadnje ugotovilo, da so v obravnavanem primeru izpolnjeni pogoji, ki jih navedeni direktivi določata za opredelitev „javnih naročil“. Prvič, poudarilo je, da so občinski delodajalci, čeprav na področju poklicnega pokojninskega zavarovanja izvajajo izbiro, ki je bila pred tem določena s kolektivno pogodbo, naročniki, če so bili zastopani na pogajanjih za sklenitev kolektivne pogodbe, ki se izvaja v obravnavanem primeru. Drugič, menilo je, da imajo pogodbe skupinskega zavarovanja neposredni gospodarski interes za delodajalce, ki jih sklepajo, tako da gre za odplačne pogodbe. Sodišče je tako v tej zadevi odločilo, da Zvezna republika Nemčija ni izpolnila obveznosti, da v skladu z evropskima direktivama glede javnih naročil za sklenitve spornih pogodb, ki se izvajajo na podlagi kolektivne pogodbe, objavi poziv k oddaji ponudb.

Razloga Direktive 2004/18 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev je bila predmet še ene pomembne sodbe Sodišča, ki jo je izdalo 18. novembra 2010 (sodba *Komisija proti Irski*, C-226/09). V obravnavanem primeru je bila težava ta, da je naročnik, čeprav mu v javnem razpisu ni bilo treba navesti ponderjev, ki veljajo za vsako merilo za oddajo javnega naročila, to storil, in to po poteku roka za predložitev ponudb podjetij. Komisija je zoper državo članico naročnico vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti, s katero ji očita, da je kršila načelo enakega obravnavanja in obveznost preglednosti.

Sodišče je najprej ugotovilo, da čeprav je obveznost določitve ponderjev posameznih meril za dodelitev javnega naročila iz Priloge II A v skladu z zahtevo po zagotavljanju spoštovanja načela enakega obravnavanja in iz njega izhajajoče obveznosti preglednosti, ni mogoče sklepati, da je ob neobstoju posebnih določb za javna naročila iz kategorije iz Priloge II B od naročnika, ki se kljub temu odloči, da določi take ponderje, mogoče zahtevati, da to obvezno stori pred iztekom roka za predložitev ponudb. Sodišče je menilo, da je naročnik s tem, da je tem merilom dodelil ponderje, samo pojasnil način ocenjevanja predloženih ponudb. Po drugi strani pa je razsodilo, da sprememba tehtanja meril za dodelitev spornega javnega naročila po prvem pregledu predloženih ponudb pomeni kršitev načela enakega obravnavanja in iz njega izhajajoče obveznosti preglednosti. Ta sprememba je v nasprotju s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero ta temeljna načela prava Unije pomenijo, da morajo naročniki spoštovati enako razlogo meril za oddajo med celotnim postopkom.

Glede prostega gibanja delavcev je treba poudariti zadevo *Olympique Lyonnais* (sodba z dne 16. marca 2010, C-325/08), ki se nanaša na združljivost ureditve na področju poklicnega nogometa s členom 45 PDEU. V skladu s to ureditvijo se „obetavnemu“ igralcu naloži plačilo odškodnine, kadar ta ob koncu obdobja usposabljanja ne podpiše pogodbe za poklicnega igralca

s klubom, v katerem se je usposabljal, ampak s klubom druge države članice. Sodišče je v sodbi najprej preverilo, ali sporna ureditev spada na področje uporabe člena 45 PDEU. V obravnavanem primeru se je uporabljala listina o poklicnem nogometu francoske nogometne zveze. Sodišče je menilo, da ima to besedilo status kolektivne pogodbe, katere namen je urediti plačano zaposlitev, zaradi česar spada na področje prava Unije. Sodišče je nato ugotovilo, da lahko obravnavani sistem „obetavnega“ igralca odvrne od uresničevanja pravice do prostega gibanja. Zato tak sistem pomeni omejevanje prostega pretoka delavcev. Toda kot je Sodišče razsodilo v sodbi *Bosman 19*, je zaradi precejšnje družbene pomembnosti športnih dejavnosti in zlasti nogometa v Uniji treba priznati, da je cilj spodbujanja zaposlovanja in usposabljanja mladih igralcev legitimen. Sodišče je tako ugotovilo, da člen 45 PDEU ne nasprotuje sistemu, ki zaradi uresničevanja takega cilja zagotavlja nadomestilo klubu, ki je izvajal usposabljanje, kadar mladi igralec ob koncu obdobja usposabljanja podpiše pogodbo za poklicnega igralca s klubom iz druge države članice, če je tak sistem primeren za doseg navedenega cilja in ne presega tega, kar je nujno za njegovo uresničitev. Po drugi strani pa sistem, kakršen je obravnavani, v skladu s katerim se „obetavnemu“ igralcu naloži plačilo odškodnine, katere višina ni odvisna od dejanskih stroškov usposabljanja, ni nujen za uresničitev navedenega cilja.

Sodišče je na področju delavcev istega dne izreklo dve sodbi (sodbi z dne 23. februarja 2010 v zadevah *Ibrahim*, C-310/08, in *Teixeira*, C-480/08), ki se nanašata na razlago člena 12 Uredbe (EGS) št. 1612/68 o prostem gibanju delavcev²⁰, natančneje na njegovo povezavo z Direktivo 2004/38/ES o prostem gibanju državljanov Unije²¹. V teh zadevah so nacionalni organi tožečima strankama v postopku v glavni stvari zavrnila prošnji za pomoč pri nastanitvi zanj in za njune otroke, ker na podlagi prava Unije nista imeli pravice do prebivanja v Združenem kraljestvu. Ena je namreč živela ločeno od moža, ki je, potem ko je delal v Združenem kraljestvu, to državo dokončno zapustil, druga, ki je prav tako živela ločeno od moža, pa je izgubila status delavke. Toda ker so se njuni otroci v Združenem kraljestvu šolali, sta se tožeči stranki sklicevali na člen 12 zgoraj navedene uredbe, kakor ga je razložilo Sodišče v sodbi *Baumbast in R*²². Sodišče je potrdilo svojo sodno prakso in opozorilo, da člen 12 navedene uredbe omogoča, da se otroku delavca migranta v povezavi z njegovo pravico do dostopa do izobraževanja v državi članici gostiteljici prizna samostojna pravica do prebivanja in da v ta namen zahteva zgolj, da je otrok živel z enim od staršev v državi članici, ko je ta tam prebival s statusom delavca. To, da je bila zakonska zveza staršev zadevnih otrok medtem razvezana ter da je samo eden od staršev državljan Unije in da ta ni več delavec migrant v državi članici gostiteljici, v zvezi s tem nima nobenih posledic. Sodišče je tako menilo, da je treba člen 12 navedene uredbe uporabljati samostojno glede na določbe prava Unije, ki izrecno urejajo pogoje za izvajanje pravice do prebivanja v drugi državi članici, te samostojnosti pa ne omaje začetek veljavnosti nove direktive o prostem gibanju evropskih državljanov. Sodišče je glede na posledice te samostojnosti nato ugotovilo, da pravica do prebivanja, ki jo ima tisti od staršev, ki ima dejansko skrbništvo nad šolajočim se otrokom delavca migranta, ni odvisna od tega, ali ima ta od staršev dovolj sredstev, da ne bi postal breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici. Nazadnje, Sodišče je v drugi zadevi (zgoraj navedena zadeva *Teixeira*) prav tako pojasnilo, da pravica do prebivanja v državi članici gostiteljici, ki jo ima tisti od staršev, ki ima dejansko skrbništvo nad otrokom delavca migranta, če se ta otrok v tej državi šola, načeloma preneha z nastopom polnoletnosti tega otroka, razen če ima otrok še naprej potrebo, da je ta od staršev navzoč in skrbi zanj, da bi lahko nadaljeval in končal šolanje. Nacionalno sodišče mora torej presoditi, ali gre dejansko za tak primer.

¹⁹ Sodba z dne 15. decembra 1995 v zadevi *Bosman* (C-415/93, Recueil, str. I-4930).

²⁰ Uredba Sveta (EGS) št. 1612/68 z dne 15. oktobra 1968 o prostem gibanju delavcev v Skupnosti (UL L 257, str. 2).

²¹ Glej opombo 10.

²² Sodba z dne 17. septembra 2002 v zadevi *Baumbast in R* (C-413/99, Recueil, str. I-7091).

Približevanje zakonodaj

Ker ni mogoče navesti celotne sodne prakse s tega področja, ki je zaradi čedalje večjih razlik pri posegih zakonodajalca Unije najbolj raznoliko, sta poudarjeni dve področji, in sicer poslovne prakse na splošno, s posebnim poudarkom na varstvu potrošnikov, in telekomunikacije, pri čemer je opozorjeno tudi na nekatere druge odločitve glede na njihov očitni pomen.

To leto je bila razlaga Direktive 2005/29/ES²³ na področju nepoštenih poslovnih praks podjetij v razmerju do potrošnikov obravnavana dvakrat. Ta direktiva v celoti usklajuje pravila o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov in v Prilogi I določa izčrpen seznam 31 poslovnih praks, ki se v skladu s členom 5(5) te direktive v vseh okoliščinah štejejo za nepošteno. Kot je izrecno pojasnjeno v uvodni izjavi 17 navedene direktive, samo te poslovne prakse veljajo za nepošteno, ne da bi bila potrebna ocena posameznih primerov na podlagi členov od 5 do 9 te direktive.

Sodišče je tako v prvi zadevi, *Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag* (sodba z dne 9. novembra 2010, C-540/08), razsodilo, da je to direktivo treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, ki določa splošno prepoved prodaje z nagradami in katere namen ni le varstvo potrošnikov, ampak tudi uresničevanje drugih ciljev. Prakse, pri katerih se potrošnikom ponujajo nagrade, povezane z nakupom blaga ali uporabo storitev, v Prilogi I k tej direktivi niso omenjene in zato ne smejo biti prepovedane v vseh okoliščinah, ampak samo na podlagi posebne analize, s katero je mogoče ugotoviti nepoštenost teh praks. Z nakupom časopisa povezana možnost sodelovanja v nagradni igri zato ni nepoštena poslovna praksa v smislu člena 5(2) navedene direktive samo zato, ker je vsaj za del zadevnih potrošnikov odločilni razlog, ki jih spodbuja k nakupu tega časopisa.

Sodišče je v drugi zadevi, *Plus Warenhandelsgesellschaft* (sodba z dne 14. januarja 2010, C-304/08), razsodilo, da ista direktiva nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa načelno prepoved poslovnih praks, pri katerih je sodelovanje potrošnikov v nagradnem razpisu ali nagradni igri odvisno od nakupa blaga ali uporabe storitve, ne da bi se upoštevale posebne okoliščine posameznega primera. Sodišče je najprej poudarilo, da so promocijske kampanje, ki brezplačno sodelovanje potrošnikov v loterijskem žrebanju pogojujejo z nakupom določene količine blaga ali uporabo storitve, nedvomno del poslovne strategije gospodarskega subjekta in so neposredno namenjene spodbujanju in pospeševanju njegove prodaje. Torej so vsekakor poslovne prakse v smislu te direktive in zato spadajo na področje njene uporabe. Sodišče je nato opozorilo, da ta direktiva, ki popolnoma usklajuje pravila, izrecno določa, da države članice niti zaradi doseganja višje ravni varstva potrošnikov ne smejo sprejeti bolj omejevalnih ukrepov, kot so opredeljeni z navedeno direktivo. Ker zadevna praksa v tej zadevi prav tako ni določena v Prilogi I, je Sodišče ugotovilo, da je ni mogoče prepovedati, ne da bi bilo glede na dejstva posameznega primera treba ugotoviti, ali je „nepoštena“ glede na merila, določena v navedeni direktivi. Eno od teh meril je zlasti vprašanje, ali praksa izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko vedenje povprečnega potrošnika v zvezi z izdelkom.

²³ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 149, str. 22).

Sodišče je v tem letu prav tako dvakrat razlagalo Direktivo 93/13/EGS²⁴ v zvezi z nedovoljenimi pogoji v potrošniških pogodbah.

Sodišče je v prvi zadevi, *Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid* (sodba z dne 3. junija 2010, C-484/08), opozorilo, da sistem varstva, ki ga določa navedena direktiva, temelji na zamisli, da je potrošnik v razmerju do prodajalca ali ponudnika v podrejenem položaju glede pogajalske sposobnosti in ravni obveščenosti, zaradi česar sprejme pogoje, ki jih je predhodno sestavil prodajalec ali ponudnik in na vsebino katerih ne more vplivati. Pri tej direktivi gre le za delno in minimalno uskladitev nacionalnih zakonodaj v zvezi z nedovoljenimi pogoji, pri čemer je državam članicam priznana možnost, da potrošniku zagotovijo višjo raven varstva, kot jo določa ta direktiva. Sodišče tako poudarja, da lahko države članice na področju, ki ga ureja ta direktiva, ohranijo ali sprejmejo strožja pravila od tistih, ki jih določa navedena direktiva, da bi zagotovile višjo stopnjo varstva potrošnikov. Sodišče je zato ugotovilo, da ta direktiva ne nasprotuje nacionalnim predpisom, ki dopuščajo sodni nadzor nad nedovoljenostjo pogodbenih pogojev, ki opredeljujejo glavni predmet pogodbe ali ustreznost med ceno oziroma plačilom in izmenjanimi storitvami oziroma blagom, tudi če so ti pogoji sestavljeni v jasnem in razumljivem jeziku.

Sodišče je v drugi zadevi, *VB Pénzügyi Lízing* (sodba z dne 9. novembra 2010, C-137/08), šlo še dlje kot v sodbi *Pannon GSM* (sodba z dne 4. junija 2009, C-243/08) (glej Letno poročilo 2009). Opozorilo je, da je treba člen 267 PDEU razlagati tako, da je Sodišče pristojno za razlago pojma „nedovoljeni pogodbeni pogoj“ iz člena 3(1) Direktive 93/13 in priloge k tej direktivi ter meril, ki jih lahko uporabi ali mora uporabiti nacionalno sodišče pri preučitvi pogodbene klavzule glede na določbe te direktive, pri čemer je pristojno, da ob upoštevanju navedenih meril odloči o konkretni opredelitvi posebne pogodbene klavzule glede na okoliščine obravnavanega primera. Nedovoljenost pogodbenega pogoja je treba presoditi ob upoštevanju značilnosti blaga ali storitev, ki so predmet pogodbe, in s sklicevanjem na vse okoliščine v zvezi s sklenitvijo pogodbe, ki so takrat obstajale, med drugim, da je bil pogoj v pogodbi, sklenjeni med potrošnikom in ponudnikom ali prodajalcem, ki določa izključno pristojnost sodišča, na območju katerega ima ponudnik ali prodajalec sedež, dodan, ne da bi se stranki o njem dogovorili posamično. Sodišče je tudi razsodilo, da mora nacionalno sodišče po uradni dolžnosti opraviti poizvedbe za ugotovitev, ali klavzula o izključni krajevni pristojnosti sodišča iz pogodbe, ki je predmet spora, ki mu je bil predložen, in ki je bila sklenjena med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, spada na področje uporabe Direktive 93/13, in če spada, po uradni dolžnosti presoditi morebitno nedovoljenost take klavzule. Za zagotovitev učinkovitosti varstva potrošnikov, ki jo zakonodajalec Unije zahteva v položaju, za katerega je značilna neenakost med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom, ki jo je mogoče izravnati samo s pozitivnim posredovanjem, mora namreč nacionalno sodišče v vseh primerih in ne glede na pravila nacionalnega prava ugotoviti, ali je bila sporna klavzula predmet posamičnega dogovora med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.

Sodišče je glede varstva potrošnikov v primeru pogodb, sklenjenih izven poslovnih prostorov, v zadevi *E. Friz* (sodba z dne 15. aprila 2010, C-215/08) razsodilo, da se Direktiva 85/577/EGS²⁵ uporablja za pogodbo, sklenjeno med prodajalcem in potrošnikom, ki jo je potrošnik podpisal ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje, in ki se nanaša na pristop potrošnika k zaprtemu nepremičninskemu skladu, ki je ustanovljen kot osebna družba,

²⁴ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, str. 29).

²⁵ Direktiva Sveta 85/577/EGS z dne 20. decembra 1985 za varstvo potrošnikov v primeru pogodb, sklenjenih izven poslovnih prostorov (UL L 372, str. 31).

če je namen takega pristopa predvsem finančna naložba, in ne članstvo v tej družbi. Sodišče je pojasnilo, da člen 5(2) Direktive 85/577 zato ne nasprotuje nacionalnemu pravilu, na podlagi katerega lahko potrošnik v primeru preklica pristopa k takemu nepremičninskemu skladu, h kateremu je pristopil ob obisku prodajalca na njegovem domu, za katerega ni izrecno izrazil želje, od te družbe zahteva nadomestilo, ki se izračuna na podlagi vrednosti njegovega deleža na dan njegovega izstopa iz tega sklada, in tako morebiti dobi vrnjen znesek, ki je manjši od njegovega vložka, ali pa mora poplačati del izgub tega sklada. Čeprav ni nobenega dvoma, da je namen navedene direktive varstvo potrošnikov, to namreč ne pomeni, da je to varstvo absolutno. Tako iz splošne sistematike kot besedila več določb te direktive je razvidno, da veljajo za to varstvo določene omejitve. Natančneje, glede posledic izvajanja pravice do odstopa, je posledica obvestila o odstopu tako za potrošnika kot za prodajalca vzpostavitev začetnega stanja. Nič v tej direktivi ne izključuje možnosti, da ima potrošnik v nekaterih posebnih primerih obveznosti do prodajalca in mora, če je treba, nositi posledice zaradi uveljavljanja pravice do odstopa.

V zvezi s podobno problematiko je Sodišče v zadevi *Heinrich Heine* (sodba z dne 15. aprila 2010, C-511/08) glede varstva potrošnikov na področju pogodb pri prodaji na daljavo razsodilo, da je treba člen 6(1), prvi pododstavek, drugi stavek, in (2) Direktive 97/7/ES²⁶ razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki ponudniku v zvezi s pogodbo pri prodaji, ki je sklenjena na daljavo, omogoča zaračunati stroške pošiljanja blaga potrošniku, kadar ta uveljavlja pravico do odstopa od pogodbe. Očitno je, da je cilj določb navedene direktive glede pravnih posledic odstopa od pogodbe, da potrošnik ni odvrnjen od uveljavljanja pravice do odstopa od pogodbe. Torej bi bilo v nasprotju s tem ciljem, če bi se te določbe razlagale tako, da državam članicam dovoljujejo, da omogočijo, da se v primeru takega odstopa od pogodbe potrošniku zaračunajo stroški dostave. Poleg tega, če bi potrošnik poleg neposrednih stroškov vračanja blaga nosil stroške pošiljanja, bi se z naložitvijo vseh stroškov transporta blaga tudi podvomilo o uravnoveženi porazdelitvi tveganj med strankami pogodb, sklenjenimi pri prodaji na daljavo.

V zvezi s poslovnimi praksami je nazadnje treba opozoriti na zadevo *Lidl* (sodba z dne 18. novembra 2010, C-159/09), ki jo je sprožila oglaševalska kampanja supermarketa. Ta je v lokalnem časopisu objavil oglas, ki primerja blagajniška računa, na katerih so naštetih predvsem živilski izdelki, ki so bili kupljeni v dveh verigah supermarketov in iz katerih je razvidna različna skupna cena teh izdelkov, zadevni konkurent pa tako ravnanje izpodbija. Sodišče je najprej navedlo, da je treba Direktivo glede zavajajočega in primerjalnega oglaševanja²⁷ razlagati tako, da zgolj okoliščina, da se živilski izdelki na ravni njihovega uživanja in zadovoljstva, ki ga dajejo potrošniku, razlikujejo glede na okoliščine in kraj njihove proizvodnje, njihove sestavine in identiteto proizvajalca, ne more izključiti, da bi primerjava takih izdelkov lahko izpolnjevala zahtevo, zapisano v navedeni določbi, da morajo v bistvu zadovoljiti iste potrebe oziroma imeti enak namen, torej da so medsebojno zadostno zamenljivi²⁸. Odločitev, da dveh živilskih izdelkov, razen če sta enaka, ni mogoče šteti za primerljiva, bi namreč povzročila izključitev vsake dejanske možnosti primerjalnega oglaševanja za posebej pomembno kategorijo potrošniškega blaga. Sodišče je dodalo, da je oglaševanje, ki temelji na primerjavi cen živilskih izdelkov, ki ju prodajata

²⁶ Direktiva 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 1997 o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo (UL L 144, str. 19).

²⁷ Direktiva Sveta 84/450/EGS z dne 10. septembra 1984 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic o zavajajočem oglaševanju (UL L 250, str. 17), kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 1997, tako da vključuje primerjalno oglaševanje (UL L 149, str. 22).

²⁸ Člen 3a(1)(b) Direktive 84/450 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55.

konkurenčni trgovinski verigi, lahko zavajajoče²⁹, zlasti če bi bilo glede na vse upoštevne okoliščine obravnavanega primera in predvsem glede na podatke ali izpustitve v tem oglasu ugotovljeno, da se lahko precej potrošnikov, na katere je oglas naslovljen, odloči za nakup v zmotnem prepričanju, da je izbor izdelkov, ki ga je sestavil oglaševalac, reprezentativen za splošno raven oglaševalčevih cen glede na splošno raven konkurentovih cen in da bodo zato prihranili več, kakor obljublja navedeni oglas, če bodo redno nakupovali izdelke tekoče potrošnje pri oglaševalcu, kot če jih bodo nakupovali pri navedenem konkurentu, ali tudi v zmotnem prepričanju, da so vsi izdelki oglaševalca cenejši od izdelkov njegovega konkurenta. Oglaševanje je lahko zavajajoče tudi, če je ugotovljeno, da so bili za primerjavo, sestavljeno izključno z vidika cene, izbrani živilski izdelki, ki so v resnici tako objektivno drugačni, da znatno vplivajo na izbiro povprečnega potrošnika, ne da bi bile navedene razlike razvidne iz zadevnega oglasa. Sodišče je nazadnje glede oglasa, ki primerja cene dveh izborov blaga, razsodilo, da pogoj preverljivosti³⁰ zahteva, da mora biti na podlagi informacij v reklamnem sporočilu mogoče natančno prepoznati izdelke, katerih cene so bile tako primerjane, tako da se lahko naslovnik takega sporočila prepriča o tem, da je bil z vidika nameravanega nakupa blaga tekoče potrošnje pravilno obveščen.

Sodna praksa na področju telekomunikacij je bila to leto še posebej bogata. Najprej, Sodišče je v zadevi *Polska Telefonía Cyfrowa* (sodba z dne 1. julija 2010, C-99/09) razlagalo člen 30(2) Direktive 2002/22/ES o univerzalnih storitvah³¹ glede stroškov prenosa številke mobilnega telefona, ki naročniku omogoča, da ob zamenjavi operaterja obdrži isto telefonsko številko. Sodišče meni, da je navedeni člen treba razlagati tako, da morajo nacionalni regulativni organi pri presoji odvračilnega učinka pristojbine, ki jo morajo potrošniki plačati za prenos številke, upoštevati stroške, ki jih imajo operaterji mobilnih telefonskih omrežij zaradi izvajanja storitve prenosa številke. Vendar imajo organi možnost določiti najvišji znesek te pristojbine, ki ga operaterji lahko zaračunajo in ki je nižji od njihovih stroškov, če bi lahko pristojbina, izračunana zgolj na podlagi teh stroškov, uporabnike odvrgla od uporabe možnosti prenosa.

Na področju telekomunikacij je treba omeniti tudi združene zadeve *Alassini in drugi* (sodba z dne 18. marca 2010, od C-317/08 do C-320/08), v kateri je Sodišče odgovorilo na vprašanje za predhodno odločanje glede razlage načela učinkovitega sodnega varstva z vidika nacionalne ureditve, ki kot pogoj za dopustnost tožbe v nekaterih sporih med ponudniki in končnimi uporabniki, na katere se nanaša Direktiva o univerzalnih storitvah³², določa poskus obvezne izvensodne poravnave. Sodišče meni, da člen 34(1) navedene direktive državam članicam zastavlja cilj, da zagotovijo, da so na voljo izvensodni postopki za reševanje sporov, ki vključujejo potrošnike in obravnavajo vprašanja v zvezi s to direktivo. Nacionalni predpis, s katerim je bil uveden postopek izvensodnega reševanja sporov, ki je poleg tega obvezen, preden se pri sodišču začne postopek z vložitvijo tožbe, ne more ogroziti uresničevanja cilja v splošnem interesu, ki ga določa navedena direktiva, temveč zaradi hitrejše in cenejše rešitve spora ter razbremenitve sodišč na podlagi tega predpisa utrjuje njen polni učinek. Sodišče je tako potrdilo, da dodatna faza za dostop do sodišča, to je predhodna izvedba postopka izvensodne poravnave, ki je na podlagi zadevnih predpisov obvezna, ni v nasprotju z načeli enakovrednosti, učinkovitosti in učinkovitega

²⁹ Člen 3a(1)(a) Direktive 84/450 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55.

³⁰ Člen 3a(1)(c) Direktive 84/450 o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju, kakor je bila spremenjena z Direktivo 97/55.

³¹ Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalnih storitvah) (UL L 108, str. 51).

³² Glej opombo zgoraj.

sodnega varstva, če ta postopek ne povzroča zavezujoče odločitve za stranke in zastoja poteka sodnega postopka, če strankam ne povzroča prevelikih stroškov, če sredstva elektronskega komuniciranja ne pomenijo edinega načina dostopa do navedenega postopka in če je v izjemnih primerih mogoče odrediti začasne ukrepe, kadar je to potrebno zaradi nujnih okoliščin.

Dalje, Sodišče se je v zadevi *Vodafone in drugi* (sodba z dne 8. junija 2010, C-58/08) izreklo o veljavnosti Uredbe (ES) št. 717/2007 o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih³³ v okviru spora med več operaterji javnih mobilnih telefonskih omrežij in nacionalnimi organi glede veljavnosti nacionalnih določb o uporabi navedene uredbe. Sodišče, ki so mu bila predložena tri vprašanja za predhodno odločanje, je najprej opozorilo, da ta uredba, sprejeta na podlagi člena 95 ES, uvaja skupni pristop k zagotovitvi, da uporabniki javnih prizemnih mobilnih telefonskih omrežij ne plačujejo pretiranih cen za storitve gostovanja v Skupnosti in da lahko mobilni operaterji iz različnih držav članic delujejo znotraj enega samega skladnega regulativnega okvira, ki temelji na objektivnih merilih, s čimer prispeva k nemotenemu delovanju notranjega trga, da bi se zagotovila visoka stopnja varstva potrošnikov in ohranila konkurenca med operaterji mobilnih omrežij. Sodišče je nato glede spoštovanja načel sorazmernosti in subsidiarnosti, ker navedena uredba povprečnih zgornjih mejnih cen na minuto ne določa zgolj na veleprodajni ravni, temveč tudi na maloprodajni, in ker določa, da je treba gostujoče uporabnike o teh cenah obveščati, razsodilo, da je ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima zakonodajalec Skupnosti na zadevnem področju, ta glede na objektivna merila in obsežno ekonomsko študijo lahko upravičeno menil, da ureditev zgolj veleprodajnih trgov ne bo pripeljala do enakega rezultata kot ureditev, ki hkrati zajema veleprodajne in maloprodajne trge, in da je tako ta ureditev nujna ter da obveznost obveščanja krepi polni učinek določitve zgornjih mejnih cen. Sodišče je v nadaljevanju te presoje ugotovilo, da glede na soodvisnost med maloprodajnimi in veleprodajnimi cenami in na učinke skupnega pristopa, uvedenega z navedeno uredbo, katere cilj se lahko lažje doseže na ravni Skupnosti, načelo subsidiarnosti ni bilo kršeno.

Nazadnje, Sodišče je v zadevi *Komisija proti Belgiji* (sodba z dne 6. oktobra 2010, C-222/08), katere predmet je bil postopek zaradi neizpolnitve obveznosti, ki ga je sprožila Komisija in ki se je nanašal na delni prenos členov 12(1) in 13(1) Direktive o univerzalnih storitvah³⁴ ter Priloge IV, del A, k tej direktivi s strani Kraljevine Belgije, najprej ugotovilo, da glede na to, da navedena direktiva določa zgolj pravila o izračunu neto stroškov za zagotavljanje univerzalne storitve, če nacionalni organi menijo, da lahko zagotavljanje univerzalne storitve pomeni neupravičeno breme, zadevna država članica z določitvijo pogojev za ugotovitev upravičenosti ali neupravičenosti navedenega bremena ni kršila obveznosti. Sodišče je nato pojasnilo, da je zakonodajalec Skupnosti s tem, da je povezal mehanizme za povračilo neto stroškov, ki lahko nastanejo podjetju pri zagotavljanju univerzalne storitve, z neupravičenim bremenom tega podjetja, želel preprečiti, da bi bili vsakršni neto stroški zagotavljanja univerzalne storitve samodejna podlaga za nastanek pravice do nadomestila, ker je presodil, da neto stroški navedene storitve ne pomenijo nujno neupravičenega bremena za vsa zadevna podjetja. V teh okoliščinah je neupravičeno breme, ki ga mora ugotoviti nacionalni regulativni organ pred vsakim plačilom nadomestila, breme, ki je za posamezno zadevno podjetje glede na vse njegove značilnosti (sredstva, ekonomsko in finančno stanje, tržni delež itd.) neupravičeno glede na njegovo zmožnost nositi to breme. Sodišče je poleg tega ugotovilo, da zadevna država članica, ki jo navedena direktiva zavezuje, da uvede mehanizme za plačilo nadomestil podjetjem, ki nosijo neupravičeno breme, ni izpolnila obveznosti, saj je na splošno in na podlagi izračuna neto stroškov ponudnika univerzalne storitve, ki je bil prej edini

³³ Uredba (ES) št. 717/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2007 o gostovanju v javnih mobilnih telefonskih omrežjih znotraj Skupnosti in spremembah Direktive 2002/21/ES (UL L 171, str. 32).

³⁴ Glej opombo 31.

ponudnik te storitve, ugotovila, da so odslej vsa podjetja, pristojna za zagotavljanje te storitve, zaradi tega zagotavljanja dejansko neupravičeno obremenjena, ne da bi hkrati opravila posebno preučitev neto stroškov za vsakega zadevnega operaterja in vseh značilnosti tega operaterja. Sodišče je nazadnje opozorilo, da država članica s tem, da pri izračunu neto stroškov zagotavljanja socialnega elementa univerzalne storitve ni upoštevala komercialnih niti nematerialnih koristi, ki jih imajo podjetja, pristojna za to zagotavljanje, prav tako ni izpolnila obveznosti iz navedene direktive.

Čeprav je sodna praksa glede dveh posebej občutljivih sektorjev homogena, je na področju približevanja zakonodaj daleč od ustaljene. Na to kaže nekaj zadev.

V zadevi *Monsanto Technology* (sodba z dne 6. julija 2010, C-428/08) se je prvič postavilo vprašanje obsega varstva, ki ga daje evropski patent, ki se nanaša na zaporedje DNK. Družba Monsanto, ki je od leta 1996 imetnica evropskega patenta, ki se nanaša na zaporedje DNK, zaradi katerega soja postane odporna proti nekemu herbicidu, če je to zaporedje vneseno v njen DNK, je ugovarjala uvozu sojine moke, proizvedene v Argentini iz tako genetsko spremenjene soje, v državo članico, pri čemer izum družbe Monsanto v Argentini ni bil varovan s patentom. Nacionalno sodišče je vprašalo Sodišče, ali zgolj prisotnost zaporedja DNK, ki je varovano z evropskim patentom, zadostuje, da se pri trženju moke v Evropski uniji ugotovi kršitev patenta družbe Monsanto. Sodišče je menilo, da Direktiva 98/44/ES³⁵ za varstvo na podlagi evropskega patenta določa pogoj, da genetska informacija, ki je vsebovana v proizvodu, ki je predmet patenta, ali iz katere ta proizvod sestoji, dejansko opravlja svojo funkcijo v materialu, ki vsebuje to genetsko informacijo. Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da se funkcija izuma družbe Monsanto opravlja, kadar genetska informacija varuje sojo, ki jo vsebuje, pred delovanjem herbicida. Te funkcije varovanega zaporedja DNK pa ni več mogoče opravljati, kadar je ta v sojini moki le ostanek, ta moka pa je neživa snov, nastala po več stopnjah obdelave soje. Zato je varstvo na podlagi evropskega patenta izključeno, kadar genetska informacija ne opravlja več funkcije, ki jo je opravljala v prvotnem materialu, iz katerega je nastala. Poleg tega takega varstva ni mogoče priznati, ker naj bi genetska informacija v sojini moki morda lahko spet opravljala svojo funkcijo v drugi rastlini. V ta namen bi bilo namreč treba zaporedje DNK dejansko vnesti v to drugo rastlino, da bi bila lahko varovana na podlagi evropskega patenta. V teh okoliščinah družba Monsanto na podlagi Direktive 98/44 ne more prepovedati trženja sojine moke, ki prihaja iz Argentine in ki vsebuje njen biotehnološki izum v ostanku. Sodišče je nazadnje poudarilo, da navedena direktiva nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki priznava absolutno varstvo patentiranemu zaporedju DNK kot takemu, ne glede na to, ali v materialu, v katerem je vsebovan, opravlja svojo funkcijo ali ne. Določbe te direktive, ki določajo merilo dejanskega opravljanja funkcije, namreč pomenijo izčrpno uskladitev tega področja v Evropski uniji.

Sodišče je v zadevi *Association of the British Pharmaceutical Industry* (sodba z dne 22. aprila 2010, C-62/09) razlagalo Direktivo 2001/83/ES³⁶. Razsodilo je, da čeprav ta direktiva načeloma prepoveduje, da bi se v okviru promocije zdravil zdravnikom ali farmacevtom dajale, ponujale ali obljubliale denarne ugodnosti ali materialne koristi, ne nasprotuje shemam finančnih spodbud, ki so jih uvedli nacionalni organi, ki skrbijo za javno zdravje, da bi zmanjšali svoje izdatke na tem področju in da bi zdravniki pri zdravljenju nekaterih bolezni dajali prednost predpisovanju

³⁵ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 98/44/ES z dne 6. julija 1998 o pravnem varstvu biotehnoloških izumov (UL L 213, str. 13).

³⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. novembra 2001 o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v humani medicini (UL L 311, str. 67), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2004/27/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 (UL L 136, str. 34).

poimensko določenih zdravil, ki vsebujejo drugačno učinkovino kot zdravilo, ki je bilo predpisano prej ali ki bi lahko bilo predpisano, če take sheme spodbud ne bi bilo. Na splošno politika zdravja, ki jo opredeli država članica, in javni izdatki, ki jih nameni zanjo, ne sledijo nobenemu dobičkonosnemu ali gospodarskemu cilju. Za shemo finančnih spodbud, ki spada na področje take politike, torej ni mogoče šteti, da je vključena v okvir tržne promocije zdravil. Sodišče je kljub temu opozorilo, da morajo javni organi delavcem farmacevtske industrije dati informacije, iz katerih je razvidno, da se zadevna shema opira na objektivna merila in da ni diskriminacije med nacionalnimi zdravili in zdravili iz drugih držav članic. Ti organi morajo poleg tega zagotoviti, da je taka shema javna, in dati zdravstvenim delavcem in delavcem farmacevtske industrije na voljo ocene o terapevtski enakovrednosti med razpoložljivimi učinkovinami, ki spadajo v terapevtsko skupino, ki je predmet navedene sheme.

Sodišče je v zadevi *Komisija proti Nemčiji* (sodba z dne 9. marca 2010, C-518/07) glede obdelave osebnih podatkov razsodilo, da je cilj zagotavljanja samostojnosti nacionalnih nadzornih organov iz Direktive 95/46/ES³⁷ učinkovit in zanesljiv nadzor spoštovanja določb na področju varstva fizičnih oseb pri obdelavi osebnih podatkov in da ga je zato treba s tega vidika tudi razlagati. Ta cilj ni bil določen zaradi dodelitve posebnega statusa tem organom samim in njihovim zastopnikom, temveč za krepitev varstva oseb in organov, na katere se odločbe teh organov nanašajo, tako da morajo nadzorni organi pri izvajanju nalog ravnati objektivno in nepristransko. Zato morajo biti ti nadzorni organi, odgovorni za spremljanje obdelave osebnih podatkov v zasebnem sektorju, samostojni, tako da lahko svoje naloge izvajajo brez zunanjega vpliva. Ta samostojnost ne izključuje le vsakršnega vpliva nadziranih organov, temveč tudi kakršno koli navodilo in drug zunanji vpliv, bodisi neposreden bodisi posreden, ki bi lahko oviral navedene organe pri izvajanju njihove naloge ohranjanja pravega ravnotežja med pravnim varstvom zasebnosti in prostim pretokom osebnih podatkov. Že samo tveganje, da lahko državni organi izvajajo politični vpliv na odločitve pristojnih nadzornih organov, zadostuje, da je samostojno izvajanje nalog teh organov ogroženo. Po eni strani bi lahko šlo za „vnaprejšnjo poslušnost“ teh organov z vidika prakse odločanja državnega organa. Po drugi strani pa vloga varuhov pravice do zasebnosti, ki naj bi jo imeli navedeni organi, zahteva, da njihove odločitve in tako sami organi ne vzbujajo nobenega suma pristranskosti. Državni nadzor, ki se izvaja nad nadzornimi organi, torej ni združljiv z zahtevo po samostojnosti.

S sodbo *Padawan* (sodba z dne 21. oktobra 2010, C-467/08) s področja avtorske in sorodnih pravic so bili pojasnjeni pojem, merila in omejitve pravičnega nadomestila za privatno razmnoževanje. Direktiva 2001/29/ES o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi³⁸ priznava izjemo privatnega razmnoževanja, ki so jo nekatere države članice uvedle v nacionalno pravo, če imetniki pravice reproduciranja dobijo pravično nadomestilo. Sodišče je v tej sodbi najprej pojasnilo, da je pojem „pravično nadomestilo“ iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 samostojen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati enotno v vseh državah članicah, ki so uvedle izjemo privatnega razmnoževanja. Nato je pojasnilo, da „pravično ravnotežje“, ki ga je treba vzpostaviti med zadevnimi osebami, pomeni, da mora biti pravično nadomestilo obvezno izračunano na podlagi merila škode, povzročene avtorjem varovanih del zaradi uvedbe izjeme privatnega razmnoževanja. Sodišče je poleg tega navedlo, da se „pristojbina za privatno razmnoževanje“ ne naloži neposredno zasebnim uporabnikom opreme, aparatov in nosilcev za reproduciranje, temveč tistim, ki razpolagajo s to opremo, aparati in nosilci, saj je te osebe mogoče lažje identificirati in imajo možnost, da dejansko breme tega financiranja prevalijo na

³⁷ Člen 28(1), drugi pododstavek, Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (UL L 281, str. 31).

³⁸ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2002 (UL L 167, str. 10).

zasebne uporabnike. Sodišče je nazadnje menilo, da mora nujno obstajati povezava med uporabo pristojbine, namenjene financiranju pravičnega nadomestila glede materiala za reproduciranje, in njihovo domnevno uporabo za namene privatnega reproduciranja. Zato uporaba pristojbine za privatno razmnoževanje brez razlikovanja, zlasti za opremo, aparate in nosilce za digitalno reproduciranje, ki niso dani na razpolago zasebnim uporabnikom in ki so očitno namenjeni drugačni rabi kot izdelavi zasebnih kopij, ni v skladu z Direktivo 2001/29. Kadar pa je bila zadevna oprema dana na razpolago fizičnim osebam v zasebne namene, nikakor ni treba dokazati, da so te s to opremo dejansko izdelale zasebne kopije in tako dejansko povzročile škodo avtorju varovanega dela. Za te fizične osebe se namreč utemeljeno domneva, da bodo v celoti uživale to razpolaganje in da bodo torej v celoti izkoristile funkcije te opreme, vključno z reproduciranjem.

V zadevi *Kyrian* (sodba z dne 14. januarja 2010, C-233/08) se je predlog za sprejetje predhodne odločbe najprej nanašal na vprašanje, ali so glede na člen 12(3) Direktive 76/308/EGS o vzajemni pomoči pri izterjavi terjatev za določene prelevmane, carine, davke in druge ukrepe³⁹, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2001/44⁴⁰, sodišča države članice, v kateri ima sedež zaproseni organ, pristojna za preverjanje izvršljivosti izvršilnega naslova za izterjavo terjatve, ki je bil izdan v drugi državi članici. V tej sodbi je Sodišče pojasnilo, da sodišča zaprosene države članice načeloma niso pristojna za preverjanje izvršljivosti izvršilnega naslova za izterjavo, razen če je treba preveriti skladnost izvršilnega naslova z javnim redom v tej državi. Nasprotno pa je Sodišče razsodilo, da če obvestilo pomeni „izvršilne ukrepe“ iz člena 12(3) Direktive 76/308, je sodišče zaprosene države članice pristojno, da preveri, ali so bili ti ukrepi pravilno izvedeni po zakonih in drugih predpisih navedene države članice. Dalje, Sodišče se je izreklo glede vprašanja, ali mora biti izvršilni naslov za izterjavo terjatve, da bi bil pravilen, dolžniku vročen v uradnem jeziku države, v kateri ima zaproseni organ sedež. Direktiva 76/308 glede tega ne določa ničesar. Toda Sodišče meni, da je glede na cilj tega besedila, ki je zagotavljanje učinkovitega izvrševanja vročitev vseh aktov in odločb, treba ugotoviti, da mora biti izvršilni naslov za izterjavo, da bi njegov naslovnik lahko uveljavljal svoje pravice, temu vročen v uradnem jeziku zaprosene države članice. Sodišče je poleg tega menilo, da mora za zagotovitev spoštovanja te pravice nacionalno sodišče uporabiti svoje nacionalno pravo in pri tem poskrbeti za zagotovitev polnega učinka prava Unije.

Konkurenca

Tako na področju državnih pomoči kot na področju pravil o konkurenci za podjetja je prišlo do zanimivega razvoja sodne prakse.

V zvezi z državnimi pomočmi je Sodišče v zadevi *Komisija proti Deutsche Post* (sodba z dne 2. septembra 2010, C-399/08 P) obravnavalo metodo, ki jo je uporabila Komisija in na podlagi katere je ugotovila, da je zasebno podjetje, ki opravlja storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljevanju: SSGP), uživalo prednost, ki pomeni državno pomoč. Medtem ko je Komisija menila, da so bila javna sredstva, ki jih je zadevno podjetje prejelo kot nadomestilo za opravljeno SSGP, večja od dodatnih stroškov te storitve in da to čezmerno nadomestilo pomeni državno pomoč, ki je nezdržljiva s skupnim trgom, je Splošno sodišče to odločbo razglasilo za nično, ker Komisija v njej ni zadostno dokazala obstoja prednosti v smislu člena 87(1) ES in ker ne bi smela domnevati, da zaradi prejetih javnih sredstev obstaja prednost v korist podjetja, ne da bi predhodno preverila, ali ta javna sredstva dejansko presegajo vse dodatne stroške, povezane z opravljanjem storitve splošnega gospodarskega pomena, ki jih je imelo to podjetje. Sodišče je potrdilo presojo Splošnega sodišča in zavrnilo pritožbeni razlog Komisije v zvezi s kršitvijo členov 87(1) ES in

³⁹ Direktiva Sveta 76/308/EGS z dne 15. marca 1976 (UL L 73, str. 18).

⁴⁰ Direktiva Sveta 2001/44/ES z dne 15. junija 2001 (UL L 175, str. 17).

86(2) ES. Sodišče je predhodno opozorilo, da finančnega nadomestila, danega podjetju, ki opravlja SSGP, ni mogoče opredeliti kot državno pomoč, če so izpolnjeni jasni pogoji, zlasti da to nadomestilo ne presega tistega, kar je potrebno za pokritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali z izpolnitvijo obveznosti javne službe, ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in primerne dobička za izvajanje teh obveznosti (pogoji, določeni v sodbi z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Recueil, str. I-7747, točki 74 in 75), in na podlagi tega ugotovilo, da mora Komisija pri presoji veljavnosti financiranja take storitve glede na pravico do državnih pomoči preveriti, ali je ta pogoj izpolnjen. Sodišče je nato ugotovilo, da je Splošno sodišče v zvezi s tem navedlo pomanjkljivosti metode, ki jo je uporabila Komisija, in da je tako lahko pravilno ugotovilo, da je bila analiza Komisije pomanjkljiva, ne da bi obrnilo dokazno breme ali svojo metodo analize nadomestilo z metodo Komisije. Komisija zaradi omejevalnosti pogojev, pod katerimi nadomestila za SSGP ni mogoče opredeliti kot državno pomoč, torej ni prosta obveznosti, da predloži neizpodbitne dokaze, kadar meni, da ti pogoji niso izpolnjeni.

V zadevi *Komisija proti Scott* (sodba z dne 2. septembra 2010, C-290/07 P) je bila Sodišču predložena pritožba zoper sodbo Splošnega sodišča, s katero je bila razglašena ničnost odločbe Komisije, ki je državno pomoč, ki so jo francoski organi dali ameriški družbi in ki je izhajala iz prodaje zemljišča pod pogoji, ki ne odražajo dejanskega stanja na trgu, razglasila za nezdružljivo, pojasniti pa je moralo, kje so meje sodnega nadzora, ki ga opravi Splošno sodišče, kadar ugotavljanje, ali gre za državno pomoč, povzroča velike težave pri presoji. Komisija je Splošnemu sodišču očitala, da je prekoračilo meje svojega nadzora, ker je opredelilo napake pri metodi in izračunu, ki pomenijo kršitev obveznosti skrbnega vodenja formalnega postopka preiskave iz člena 88(2) Pogodbe ES. Sodišče je ta pritožbeni razlog sprejelo in najprej opozorilo na načela, določena v sodbi *Komisija proti Tetra Laval* (sodba z dne 15. februarja 2005, C-12/03 P, ZOdl. I-987, točka 39), iz katerih izhaja, da mora sodišče Unije preveriti ne le vsebinsko točnost navedenih dokazov, njihovo zanesljivost in doslednost, ampak tudi to, ali so ti dokazi vsi podatki, ki jih je treba upoštevati pri presoji zapletenega položaja, in ali se z njimi lahko utemeljijo iz njih izvedeni sklepi. To opozorilo je v skladu s pomembno omejitvijo, v skladu s katero sodišče Unije v okviru tega nadzora ne more gospodarske presoje Komisije nadomestiti s svojo. Sodišče je poudarilo, da je Komisija morala uporabiti merilo zasebnega vlagatelja, zato da bi ugotovila, ali je cena, ki jo je plačal domnevni upravičenec do pomoči, enaka ceni, za katero bi se lahko dogovoril zasebni vlagatelj, ki bi posloval v običajnih konkurenčnih pogojih. Sodišče je tudi razsodilo, da Splošno sodišče v obravnavanem primeru ni odkrilo očitnih napak pri presoji Komisije, na podlagi katerih bi bilo mogoče odločbo o nezdružljivosti pomoči razglasiti za nično, s čimer je torej prekoračilo meje svojega sodnega nadzora. Nazadnje, Sodišče je menilo, da Splošno sodišče Komisiji ni moglo očitati, da ni upoštevala nekaterih informacij, ki bi lahko bile koristne, saj so bile predložene šele po koncu postopka formalne preiskave, Komisija pa ni zavezana, da po pridobitvi teh novih informacij navedeni postopek znova odpre.

Sodišče je v zadevi *NDSHT proti Komisiji* (sodba z dne 18. novembra 2010, C-322/09 P) obravnavalo vsebino pojma izpodbojnega akta institucije Skupnosti. Predložena mu je bila namreč pritožba, s katero je bila predlagana razveljavitev sodbe Splošnega sodišča, s katero je bila tožba za ugotovitev ničnosti odločbe, ki naj bi jo vsebovala dopisa Komisije, naslovljena na družbo NDSHT, ki se nanašata na pritožbo zaradi državnih pomoči, ki naj bi jih mesto Stockholm domnevno nezakonito dodelilo konkurenčni družbi, razglašena za nedopustno. Pritožnica, družba NDSHT, je trdila, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo s tem, ker je ugotovilo, da sporna dopisa, s katerima je Komisija odločila, da ne ugotovi pritožbi družbe NDSHT, nimata značilnosti izpodbojnega akta v smislu člena 230 ES. Če namreč Komisija po preučitvi pritožbe ugotovi, da preiskava ne omogoča sklepa glede obstoja državne pomoči v smislu člena 87 ES, v skladu z veljavnim postopkom implicitno zavrne začetek postopka iz člena 88(2) ES. Sodišče pa je menilo, da zadevnega akta ni mogoče opredeliti le za neformalno obvestilo ali začasen ukrep,

saj izraža dokončno stališče Komisije, da konča predhodno preučitev, s čimer je zavrnila uvedbo formalnega postopka preiskave, kar je imelo občutne posledice za tožečo stranko. Sodišče je v tem okviru potrdilo, da je pritožnica konkurentka družbe, upravičene do ukrepov, in da zato spada med zainteresirane stranke v smislu člena 88(2) ES, ter odločilo, da je Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da sporni akt nima značilnosti odločbe, zoper katero bi bilo mogoče vložiti tožbo na podlagi člena 4 Uredbe (ES) št. 659/1999, čeprav ima ne glede na svojo naravo ali obliko zavezujoče pravne učinke, ki bi lahko vplivali na interese navedene tožeče stranke, napačno uporabilo pravo. Sodišče je tako zadevno sodbo razveljavilo, zavrnilo ugovor nedopustnosti, ki je temeljil na tem, da naj sporni akt ne bi mogel biti predmet tožbe za razglasitev ničnosti, in zadevo vrnilo Splošnemu sodišču v vsebinsko presojo.

V zvezi s pravili o konkurenci za podjetja sta posebno pozornost pritegnili dve sodbi, pri čemer se ena nanaša na uporabo pravil o konkurenci za skupine družb, druga pa na doseg načela zaupnosti komunikacij med odvetniki in njihovimi strankami.

Sodišče je s sodbo z dne 1. julija 2010 v zadevi *Knauf Gips proti Komisiji* (C-407/08 P) razsodilo, da Komisija v zvezi s skupino družb, na vrhu katere je več pravnih oseb, s tem, da je odločila, da je treba eno od teh družb šteti za odgovorno za vse ravnanje te skupine, ki predstavlja gospodarsko enoto, ni naredila nobene napake pri presoji. To, da na čelu skupine ni ene same pravne osebe, namreč ni ovira, da bi bila ena družba odgovorna za ravnanje te skupine. Pravna struktura skupine družb, za katero je značilno, da ni ene same pravne osebe na vrhu te skupine, ni odločilna, ko ta struktura ne odraža dejanskega delovanja in organizacije te skupine. Sodišče je zlasti menilo, da neobstoj pravnih razmerij podrejenosti med družbama, ki sta na čelu skupine, ne more povzročiti dvoma o sklepu, da je ena od teh družb odgovorna za ravnanje skupine, ker druga družba v resnici ne odloča samostojno o svojem ravnanju na zadevnem trgu.

V sodbi *Knauf Gips proti Komisiji* so tudi pojasnila glede pravic, ki jih imajo podjetja v upravnem postopku in pri vlaganju pravnih sredstev. Sodišče je v tej sodbi namreč pojasnilo, da nobena določba prava Unije naslovniku obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah ne nalaga, da izpodbija v njem navedena dejstva ali pravne elemente med upravnim postopkom, ker naj tega ne bi bilo mogoče storiti pozneje v fazi sodnega postopka, saj bi bila taka omejitev v nasprotju s temeljnima načeloma zakonitosti in spoštovanja pravice do obrambe.

V zadevi *Akzo Nobel Chemicals in Akros Chemicals proti Komisiji* (sodba z dne 14. septembra 2010, C-550/07 P) se je prav tako postavilo vprašanje glede pravic podjetij med preiskavami Komisije. Komisija je namreč izvedla preiskave in zasegla številne dokumente, med katerimi so bile kopije elektronskih dopisov med generalnim direktorjem in koordinatorjem za konkurenčno pravo družbe Akzo Nobel, odvetnikom, ki je vpisan v imenik odvetnikov nizozemske odvetniške zbornice in ki je zaposlen v družbi Akzo Nobel. Sodišče je bilo v tem okviru zaproseno, naj pojasni, ali je notranjim odvetnikom, ki so zaposleni v podjetju, priznana varstvo zaupnosti njihovih komunikacij tako kot zunanjim odvetnikom. Razsodilo je, da niti spremembe pravnega sistema v državah članicah Unije niti sprejetje Uredbe (ES) št. 1/2003 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe⁴¹ ne upravičujejo razmisleka o spremembi sodne prakse⁴² v smeri priznavanja varstva zaupnosti notranjim odvetnikom. Sodišče je pojasnilo, da morata biti za to varstvo izpolnjena dva kumulativna pogoja. Prvič, izmenjava z odvetnikom mora biti povezana z izvrševanjem strankine pravice do obrambe, in drugič, izmenjava mora potekati z neodvisnim odvetnikom, to je odvetnikom, ki na stranko ni vezan z delovnim razmerjem. Zahteva po

⁴¹ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 (UL 2003, L 1, str.1).

⁴² Sodba sodišča z dne 18. maja 1982 v zadevi RSV proti Komisiji (155/79, Recueil, str. 1575).

neodvisnosti je izpolnjena, če med odvetnikom in njegovo stranko ni delovnega razmerja, tako da se varstvo na podlagi načela zaupnosti ne nanaša na izmenjavo znotraj podjetja ali skupine z notranjimi odvetniki. Notranji odvetnik, čeprav je vpisan v imenik odvetnikov in zanj veljajo s tem povezana pravila poklicnega ravnanja, v razmerju do delodajalca nima enake stopnje neodvisnosti, kot jo ima odvetnik, ki dela v zunanji odvetniški pisarni, v razmerju do svojih strank. V teh okoliščinah se lahko notranji odvetnik manj učinkovito spopada z morebitnimi nasprotji med svojimi poklicnimi dolžnostmi in cilji svoje stranke kot zunanji odvetnik. Torej notranji odvetnik zaradi ekonomske odvisnosti in tesnih vezi z delodajalcem nima poklicne neodvisnosti, ki bi bila primerljiva s poklicno neodvisnostjo zunanjega odvetnika.

Obdavčenje

Sodišče se je v okviru treh zadev (sodbe z dne 4. marca 2010, C-197/08, C-198/08 in C-221/08) izreklo o tožbah zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jih je Komisija vložila proti Francoski republiki, Republiki Avstriji in Irski zaradi določanja najnižjih drobnoprodajnih cen tobačnih izdelkov (cigarete in drugi tobačni izdelki v Franciji, cigarete in drobno rezan tobak v Avstriji ter cigarete na Irskem). Komisija je zadeve predložila Sodišču, ker je menila, da so zadevne nacionalne ureditve v nasprotju z Direktivo 95/59/ES⁴³, ki določa nekatera pravila glede trošarine, ki vpliva na porabo teh izdelkov, saj ovirajo svobodo proizvajalcev in uvoznikov, da določijo najvišjo drobnoprodajno ceno za svoje izdelke, in tako svobodno konkurenco.

Sodišče je razsodilo, da sistema najnižjih drobnoprodajnih cen ni mogoče šteti za združljivega z navedeno direktivo, ker nikakor ni zastavljen tako, da bi zagotovil, da ni škode za konkurenčno prednost, ki bi jo lahko imeli nekateri proizvajalci ali uvozniki takih proizvodov zaradi nižjih proizvodnih cen. Razsodilo je namreč, da države članice, ki določijo najnižjo drobnoprodajno ceno za cigarete, ne izpolnjujejo obveznosti iz člena 9(1) Direktive 95/59, saj ta sistem nikakor ne izključuje, da določena najnižja cena ne bi škodovala konkurenčni prednosti, ki bi jo lahko imeli nekateri proizvajalci ali uvozniki tobačnih izdelkov zaradi nižjih proizvodnih cen. Sodišče namreč meni, da bi se zaradi takega sistema, ki poleg tega za vsako kategorijo cigaret določa najnižjo ceno glede na povprečno ceno na trgu, lahko odpravile razlike med cenami konkurenčnih proizvodov in te cene približale ceni najdražjega proizvoda. Navedeni sistem torej škoduje svobodi proizvajalcev in uvoznikov glede določitve svoje najvišje drobnoprodajne cene, zagotovljeni s členom 9(1), drugi pododstavek, Direktive 95/59.

Da bi upravičile svoje ureditve, so se države članice sklicevale na Okvirno konvencijo Svetovne zdravstvene organizacije (SZO)⁴⁴. Sodišče je razsodilo, da ta konvencija ne vpliva na združljivost takega sistema s členom 9(1) Direktive 95/59, saj podpisnicam z vidika cenovne politike pri tobačnih izdelkih ne nalaga nobenih konkretnih obveznosti in določa samo mogoče načine ravnanja, da bi se upoštevali nacionalni zdravstveni cilji nadzora tobaka. Člen 6(2) te konvencije namreč določa samo, da podpisnice sprejemajo ali ohranjajo v veljavi ukrepe, „med katere lahko spada“ uresničevanje davčne in „po potrebi“ cenovne politike tobačnih izdelkov. Države članice so se, da bi upravičile morebitno kršitev člena 9(1) Direktive 95/59, sklicevale tudi na določbe člena 30 ES glede cilja varovanja zdravja in življenja ljudi. Sodišče je razsodilo, da člena 30 ES ni mogoče

⁴³ Direktiva Sveta 95/59/ES z dne 27. novembra 1995 o davkih, razen prometnih davkov, ki vplivajo na porabo tobačnih izdelkov (UL L 291, str. 40), kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 2002/10/ES z dne 12. februarja 2002 (UL L 46, str. 26).

⁴⁴ Okvirna konvencija Svetovne zdravstvene organizacije o nadzoru tobaka, odobrena v imenu Skupnosti s Sklepom Sveta 2004/513/ES z dne 2. junija 2004 (UL L 213, str. 8).

razumeti tako, da dovoljuje ukrepe, ki niso količinske omejitve pri uvozu in izvozu, ter ukrepe z enakim učinkom iz členov 28 ES in 29 ES.

Sodišče je nazadnje menilo, da Direktiva 95/59 državam članicam ne preprečuje boja proti odvisnosti od kajenja, kar spada k cilju varovanja javnega zdravja, in opozorilo, da je davčna zakonodaja pomembno in učinkovito orodje boja zoper porabo tobačnih izdelkov in torej varovanje javnega zdravja, glede na to, da je mogoče cilj, ki je zagotavljanje visokih cen navedenih izdelkov, ustrezno doseči z višjo obdavčitvijo teh izdelkov, saj mora povišanje trošarin neizogibno povzročiti povišanje drobnoprodajnih cen, ne da bi to posegalo v svobodo določanja cen. Sodišče je dodalo, da prepoved določanja najnižjih cen državam članicam ne preprečuje, da prepovejo prodajo tobačnih izdelkov z izgubo, če to ne posega v svobodo proizvajalcev in uvoznikov, da določijo najvišje drobnoprodajne cene svojih izdelkov. Ti gospodarski subjekti tako ne morejo nositi posledic vpliva davkov na te cene, tako da bi svoje izdelke prodajali po ceni, nižji od zneska proizvodne cene in vseh davkov.

Znamke

Sodišče je v zadevi *Audi proti UUNT* (sodba z dne 21. januarja 2010, C-398/08 P) razsodilo, da je oglaševalski slogan pod nekaterimi pogoji mogoče šteti za znak z razlikovalnim učinkom in da je na podlagi tega lahko predmet veljavne znamke v skladu z določbami člena 7(1)(b) Uredbe (ES) št. 40/94⁴⁵. Tako je razveljavilo odločbo o zavrnitvi registracije zadevne znamke, sestavljene iz slogana „Vorsprung durch Technik“ („prednost zaradi tehnike“). To, da je znamka sestavljena iz oglaševalske formule, ki jo lahko uporabijo druga podjetja, samo po sebi ne zadostuje za sklepanje, da je znamka brez slehernega razlikovalnega učinka. Tako znamko lahko upoštevena javnost zaznava hkrati kot oglaševalsko formulo in kot označbo trgovskega izvora proizvodov in/ali storitev, kar je funkcija znamke. Sodišče je nato navedlo nekatera merila, ki se uporabljajo za oglaševalske slogane: izraz, ki ima lahko več pomenov, je lahko igra besed ali ga je mogoče zaznati kot domišljjskega, presenetljivega in nepričakovanega in si ga je zato lahko zapomniti. Take lastnosti niso nujne, vendar z njimi zadevni znak načeloma pridobi razlikovalni učinek. Sodišče je menilo, da tudi če oglaševalski slogan vsebuje objektivno sporočilo, znamke, sestavljene iz tega slogana, niso zgolj zato brez razlikovalnega učinka, če niso opisne. Sodišče je tako menilo, da mora oglaševalski slogan, glede katerega je vložena zahteva za registracijo znamke, da bi imel razlikovalni učinek, vsebovati neko edinstvenost ali jedrnatost, zahtevati minimalni napor za razlago ali sprožati pri zadevni javnosti kognitivni proces. Sodišče je tako ugotovilo, da ne glede na to, kako preprost je zadevni slogan, ga ni mogoče označiti kot običajnega v tem smislu, da se lahko takoj in brez nadaljnje analize izključi, da lahko znamka, ki je sestavljena iz tega slogana, potrošniku sporoča trgovsko poreklo zadevnih proizvodov ali storitev, glede katerih je bila vložena zahteva za registracijo znamke.

Sodišče se je v združenih zadevah *Google France SARL in Google Inc. proti Louis Vuitton Malletier SA, Google France SARL proti Viaticum SA in Luteciel SARL in Google France SARL proti Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL in drugim* (sodba z dne 23. marca 2010, od C-236/08 do C-238/08) na podlagi predlogov za sprejetje predhodne odločbe, ki jih je vložilo francosko Cour de cassation, izreklo o odgovornosti ponudnikov storitev referenciranja in oglaševalcev pri uporabi „AdWords“. Sodišče je bilo torej zaproseno, naj razloži določbe Uredbe št. 40/94⁴⁶ in

⁴⁵ Uredba Sveta z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti (UL 1994, L 11, str. 1).

⁴⁶ Glej opombo zgoraj.

Direktive 89/104/EGS⁴⁷, da bi pojasnilo pojem uporabe znamke v smislu člena 9(1) navedene uredbe ter člena 5(1) in (2) navedene direktive. Družba Google upravlja internetni iskalnik, ki temelji na uporabi ključnih besed, in ponuja storitev plačljivega referenciranja, imenovano „AdWords“. Ta storitev vsakemu gospodarskemu subjektu omogoča, da z izbiro ene ali več ključnih besed zagotovi, da se ob ujemanju med to ali temi besedami in tisto ali tistimi iz ukaza, ki ga internetni uporabnik vnese v iskalnik, izpiše promocijska povezava do njegove strani, skupaj z oglasnim sporočilom. Ko internetni uporabniki uporabijo iskalnik družbe Google, se ob vnosu izrazov, ki ustrezajo tem znamkam, v rubriki „sponzorirane povezave“ izpišejo povezave do strani, na katerih se ponujajo ponarejeni proizvodi družbe Louis Vuitton Malletier, ter do strani konkurentov družb Viaticum in Centre national de recherche en relations humaines. Te družbe, imetnice znamk, ki so povzete kot „AdWords“, so torej proti družbi Google vložile tožbe, da bi se ugotovilo, da je ta družba škodovala njihovim znamkam.

Cour de cassation, ki odločalo na zadnji stopnji v postopkih, ki so jih proti družbi Google začele imetnice znamk, je Sodišču postavilo vprašanja glede zakonitosti uporabe znakov, ki ustrezajo znamkam, kot ključnih besed pri storitvi internetnega referenciranja brez dovoljenja njihovih imetnikov. Oglaševalci te znake uporabljajo za svoje proizvode ali storitve. Pri ponudniku storitve referenciranja ni tako, kadar oglaševalcem omogoča izbiro znakov, enakih znamkam, kot ključnih besed, te znake shranjuje in ob njihovi uporabi prikazuje oglase svojih strank.

Sodišče je pojasnilo, da uporaba znaka, enakega ali podobnega znamki imetnika, s strani tretje osebe pomeni vsaj, da ta uporabi znak v okviru svojega komercialnega sporočila. Sodišče je menilo, da ponudnik storitve referenciranja oglaševalcem omogoča, da uporabijo znake, ki so enaki ali podobni znamkam tretjih oseb, ne da bi te znake sam uporabil. Čeprav se imetnik znamk na te znamke ne more sklicevati zoper ponudnika storitev referenciranja, ki sam teh znamk ne uporablja, pa se lahko nanje sklicuje zoper oglaševalce, ki z uporabo ključne besede, ki ustreza znamkam, in ob pomoči družbe Google prikazujejo oglase, ki internetnemu uporabniku ne omogočajo ali mu zgolj težko omogočajo, da identificira podjetje, iz katerega izvirajo proizvodi ali storitve iz oglasa. Internetni uporabnik je namreč lahko zaveden glede izvora zadevnega blaga ali storitev. Tako je torej kršena funkcija znamke, da potrošnikom zagotavlja izvor blaga ali storitev (funkcija znamke kot označbe izvora). Sodišče je poudarilo, da mora nacionalno sodišče v vsakem posameznem primeru presoditi, ali gre v sporu, o katerem odloča, za tako kršitev funkcije označbe izvora. V zvezi s tem, da internetni oglaševalci uporabljajo znak, ki ustreza znamki drugega, kot ključno besedo za prikaz oglasnih sporočil, je Sodišče menilo, da ima lahko ta uporaba nekatere posledice za to, kako imetnik svojo znamko uporablja za oglaševanje, in za njegovo poslovno strategijo. Vseeno te posledice uporabe znaka, enakega znamki, s strani tretjih oseb same po sebi ne pomenijo kršitve funkcije znamke kot oglasa.

Sodišču je bilo prav tako postavljeno vprašanje glede odgovornosti subjekta, kot je družba Google, za podatke svojih strank, ki jih shranjuje v svojem strežniku. Vprašanja glede odgovornosti ureja nacionalno pravo. Pravo Unije kljub temu določa omejitve odgovornosti v korist ponudnikov storitev informacijske družbe⁴⁸, ki delujejo kot posredniki. Sodišče je glede vprašanja, ali je storitev internetnega referenciranja, kot je storitev „AdWords“, storitev informacijske družbe, ki vključuje shranjevanje podatkov, ki jih posreduje oglaševalec, in ali zato za ponudnika storitve

⁴⁷ Prva direktiva Sveta 89/104/EGS z dne 21. decembra 1988 o usklajevanju zakonodaje držav članic o blagovnih znamkah (UL 1989, L 40, str. 1).

⁴⁸ Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) (UL L 178, str. 1).

referenciranja velja omejitev odgovornosti, poudarilo, da mora nacionalno sodišče preveriti, ali je vloga tega ponudnika nevtralna, tako da je njegovo ravnanje zgolj tehnično, samodejno in pasivno, kar pomeni, da ne pozna niti ne more nadzorovati podatkov, ki jih shranjuje. Sodišče poleg tega meni, da če se izkaže, da ponudnik storitev referenciranja ni imel dejavne vloge, ne more odgovarjati za podatke, ki jih je shranil na zahtevo oglaševalca, razen če po tem, ko se je seznanil z nezakonitostjo teh podatkov ali dejavnosti tega oglaševalca, ni takoj odstranil navedenih podatkov oziroma ni onemogočil dostopa do njih.

Socialna politika

Pozornost Sodišča so pritegnili različni vidiki socialne politike, ki je obravnavana v številnih direktivah s tega področja.

Sodišče je v zadevi *Albron Catering* (sodba z dne 21. oktobra 2010, C-242/09) pojasnilo pojem „odsvojitelj“ iz Direktive 2001/23/ES o približevanju zakonodaj držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov⁴⁹. V skladu z uvodno izjavo 3 je namen te direktive „varovanje delavcev v primeru, ko se spremeni delodajalec“. Člen 3(1) te direktive v tem smislu določa, da se „[p]ravice in obveznosti odsvojitelja, ki izhajajo iz na dan prenosa obstoječe pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja, [...] na podlagi takega prenosa prenesejo na pridobitelja“. Sodišču je bilo v tej zadevi postavljeno vprašanje, ali je pri prenosu – v smislu Direktive 2001/23 – podjetja, ki je del koncerna, na podjetje, ki ni del koncerna, mogoče kot „odsvojitelja“ v smislu člena 2(1)(a) navedene direktive obravnavati tudi podjetje iz koncerna, v katero so bili delavci za stalno napoteni, ne da bi bili z zadnjenavedenim podjetjem povezani s pogodbo o zaposlitvi, če v tem koncernu obstaja podjetje, s katerim so bili zadevni delavci povezani s tako pogodbo o zaposlitvi. Sodišče je odgovorilo pritrdilno. To, da se na podlagi člena 3(1) Direktive 2001/23 na dan prenosa zahteva bodisi pogodba o zaposlitvi bodisi, alternativno in torej ekvivalentno, delovno razmerje, namreč vodi k sklepu, da se glede na cilj zakonodajalca Unije nikakor ne zahteva pogodbeni vez z odsvojiteljem, da bi delavci lahko uživali varstvo na podlagi te direktive.

Sodišče je v zadevi *Roca Álvarez* (sodba z dne 30. septembra 2010, C-104/09) razsodilo, da je nacionalni ukrep, ki določa, da so delavke, ki so matere in imajo status zaposlene osebe, upravičene do odmora v različnih oblikah v prvih devetih mesecih po rojstvu otroka, medtem ko delavci, ki so očetje in imajo enak status, niso upravičeni do istega odmora, razen če ima otrokova mati prav tako status zaposlene osebe, v nasprotju s pravom Unije, zlasti s členoma 2(1), (3) in (4) ter 5 Direktive 76/207/EGS⁵⁰. Sodišče je namreč navedlo, da kadar lahko ta odmor brez razlike uveljavljata zaposleni oče ali zaposlena mati, kar pomeni, da lahko hranjenje in čas ukvarjanja z otrokom enako dobro zagotovita oba, se zdi, da je ta odmor priznan delavcem kot staršem. Torej ga ni mogoče obravnavati, kot da zagotavlja varstvo biološkega stanja ženske po nosečnosti ali varstvo posebnega odnosa med materjo in otrokom. Sodišče poleg tega meni, da to, da se očetom, ki imajo status zaposlene osebe, ne dovoli ta odmor samo zato, ker otrokova mati nima takega statusa, lahko povzroči, da bi bila samozaposlena ženska prisiljena omejiti svojo poklicno dejavnost in sama nositi breme, ki je posledica rojstva tega otroka, ne da bi jo oče otroka lahko razbremenil. Sodišče je tako razsodilo, da takega ukrepa ni mogoče šteti niti za ukrep za odpravo

⁴⁹ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL L 82, str. 16).

⁵⁰ Direktiva Sveta 76/207/EGS z dne 9. februarja 1976 o izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnega usposabljanja in napredovanja ter delovnih pogojev (UL L 39, str. 40).

ali zmanjšanje števila dejanskih primerov neenakosti v smislu člena 2(4) Direktive 76/207, ki lahko za ženske obstajajo v resničnosti družbenega življenja, niti za ukrep, katerega namen je uvesti dejansko, in ne formalno enakost z zmanjševanjem dejanskih neenakosti v družbenem življenju in tako v skladu s členom 157(4) PDEU preprečevati ali izravnati neenakosti v poklicni karieri zadevnih oseb.

V zadevi *Danosa* (sodba z dne 11. novembra 2010, C-232/09) je bilo Sodišču najprej postavljeno vprašanje, ali je treba osebo, ki opravlja storitve za kapitalsko družbo in ki je hkrati član njene uprave, šteti za delavca v smislu Direktive 92/85/EGS o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo⁵¹. Sodišče je odgovorilo pritrdilno, če zadevna oseba svojo dejavnost nekaj časa opravlja pod vodstvom ali nadzorom drugega organa te družbe in če za to dejavnost prejema plačilo. Prav tako je pojasnilo, da *sui generis* pravna narava delovnega razmerja glede na nacionalno pravo ne more imeti nikakršnih posledic za status delavca v smislu prava Unije. Sodišče je nato moralo preveriti združljivost nacionalne ureditve, ki dopušča odpoklic članic uprave kapitalskih družb ne glede na nosečnost, s prepovedjo odpuščanja iz člena 10 Direktive 92/85. Sodišče je menilo, da če je zadevna oseba „noseča delavka“ v smislu te direktive, je treba navedeno ureditev šteti za nezdržljivo s to direktivo. Sodišče je dodalo, da tudi če tožeča stranka nima tega statusa, se lahko sklicuje na Direktivo 76/207/EGS, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2002/73/ES⁵². Na podlagi načela prepovedi diskriminacije in zlasti določb Direktive 76/207 je treba ženski namreč priznati varstvo pred delodajalčevo odpovedjo pogodbe o zaposlitvi ne le med porodniškim dopustom, ampak tudi med celotnim trajanjem nosečnosti. Sodišče je tako menilo, da tudi če zadevna članica uprave nima statusa „noseče delavke“, ostane dejstvo, da se njegov odpoklic zaradi nosečnosti ali iz razloga, ki je v bistvu posledica nosečnosti, lahko nanaša le na ženske in zato pomeni neposredno diskriminacijo na podlagi spola, ki je v nasprotju s členoma 2(1) in (7) ter 3(1)(c) Direktive 76/207.

Sodišče se je v zadevah *Gassmayr* in *Parviainen* (sodbi z dne 1. julija 2010, C-194/08 in C-471/08) prav tako izreklo o razlagi zgoraj navedene Direktive 92/85⁵³. Natančneje, Sodišče je odločalo o vprašanih glede izračuna dohodka, ki ga je treba izplačati delavkam med nosečnostjo ali porodniškim dopustom, kadar so začasno premeščene na drugo delovno mesto ali so oproščene dela. Sodišče je menilo, da člen 11, točka 1, Direktive 92/85 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da je noseča delavka, ki je začasno oproščena dela zaradi nosečnosti, upravičena do plačila, enakega povprečni plači, ki jo je prejela v referenčnem obdobju pred nosečnostjo, brez dodatka za dežurstvo. Glede noseče delavke, ki je bila zaradi nosečnosti v skladu s členom 5(2) Direktive 92/85 začasno premeščena na delovno mesto, na katerem opravlja drugačne naloge, kot jih je opravljala pred to premestitvijo, pa ta nima pravice do plačila, ki je enako povprečnemu plačilu, ki ga je prejela pred premestitvijo. Države članice – in v ustreznih okoliščinah primera socialni partnerji – na podlagi člena 11, točka 1, te direktive namreč niso zavezani k temu, da ob začasni premestitvi ohranijo tiste elemente plačila ali dodatke, ki so odvisni od tega, ali zadevna delavka opravlja posebne naloge v posebnih okoliščinah, in katerih namen je v glavnem poplačanje nevšečnosti, ki izhajajo iz opravljanja teh nalog. Sodišče je po drugi strani razsodilo,

⁵¹ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 348, str. 1–8).

⁵² Direktiva z dne 9. februarja 1976 o izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zvezi z dostopom do zaposlitve, poklicnega usposabljanja in napredovanja ter delovnih pogojev (76/207/EGS) (UL L 39, str. 40) in Direktiva 2002/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2002 o spremembi zgoraj navedene direktive 76/207/EGS (UL L 269, str. 15).

⁵³ Glej opombo 51.

da poleg tega, da se ji ohrani osnovna plača, ima noseča delavka, ki je oproščena dela ali ne sme delati, na podlagi navedenega člena 11, točka 1, pravico do tistih elementov plačila ali dodatkov, ki so vezani na njen poklicni status, kot so dodatki, ki se nanašajo na to, da ima položaj nadrejenega uslužbenca, na delovno dobo in na njene poklicne kvalifikacije.

Poleg tega je Sodišče v sodbi *Chatzi* (sodba z dne 16. septembra 2010, C-149/10) pojasnilo obseg klavzule 2, točka 1, okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, priloženega k Direktivi 96/34/ES o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC⁵⁴. Sodišče je najprej razsodilo, da te določbe ni mogoče razlagati tako, da podeljuje otroku individualno pravico do starševskega dopusta, in sicer tako zaradi besedila okvirnega sporazuma kot njegovega namena. Sodišče je nato zavrnilo razlago klavzule 2, točka 1, okvirnega sporazuma o starševskem dopustu, po kateri z rojstvom dvojčkov nastane pravica do toliko starševskih dopustov, kolikor je rojenih otrok. Vendar je pojasnilo, da ta klavzula ob upoštevanju načela enakega obravnavanja nacionalnemu zakonodajalcu nalaga vzpostavitev ureditve starševskega dopusta, v okviru katere je glede na obstoječe stanje v zadevni državi članici staršem dvojčkov zagotovljeno obravnavanje, s katerim so skrbno upoštewane njihove posebne potrebe. Sodišče je nato navedlo, da mora nacionalno sodišče preveriti, ali nacionalna ureditev izpolnjuje to zahtevo, in to ureditev razlagati, če je treba, karseda v skladu s pravom Unije.

Sodišče je v več zadevah imelo priložnost potrditi obstoj načela prepovedi diskriminacije glede na starost in pojasniti njegov obseg.

Sodišče je v zadevi *Andersen* (sodba z dne 12. oktobra 2010, C-499/08) imelo možnost izreči se o razlagi členov 2 in 6(1) Direktive 2000/78/ES⁵⁵ o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu. Sodišče meni, da ta člena nasprotujeta nacionalni zakonodaji, na podlagi katere delavci, upravičeni do starostne pokojnine, ki jo plača delodajalec iz pokojninskega sklada, v katerega so bili vključeni pred dopolnjenim 50. letom starosti, samo zato niso upravičeni do posebnega nadomestila za prenehanje delovnega razmerja, katerega namen je delavcem, ki so bili več kot 12 let zaposleni v podjetju, pomagati pri ponovni vključitvi v delo. Sodišče je namreč ugotovilo, da zadevna zakonodaja vsebuje različno obravnavanje, ki neposredno temelji na starosti. Ta zakonodaja nekaterim delavcem odvzema pravico do posebnega nadomestila za prenehanje delovnega razmerja, in to le zato, ker so lahko upravičeni do starostne pokojnine. Sodišče je nato v skladu s pogoji iz Direktive 2000/78 preizkusilo, ali je to različno obravnavanje lahko upravičeno. Razsodilo je, da čeprav je navedena zakonodaja sorazmerna z legitimnimi cilji politike zaposlovanja in trga dela, presega to, kar je nujno za uresničitev teh ciljev. Do posebnega nadomestila za prenehanje delovnega razmerja ne izključuje samo vseh delavcev, ki bodo dejansko prejeli starostno pokojnino od delodajalca, temveč tudi tiste, ki so sicer upravičeni do take pokojnine, želijo pa nadaljevati poklicno pot. Ta zakonodaja torej ni upravičena in je zato nezdržljiva z Direktivo 2000/78.

Sodišče je v sodbi *Kücükdevici* (sodba z dne 19. januarja 2010, C-555/07) razsodilo, da je treba načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, konkretizirano z zgoraj navedeno Direktivo 2000/78, razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa, da se delovna doba

⁵⁴ Direktiva Sveta 96/34/ES z dne 3. junija 1996 o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC, kakor je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/75/ES z dne 15. decembra 1997 o spremembah direktive 96/34/ES o okvirnem sporazumu o starševskem dopustu, sklenjenem med UNICE, CEEP in ETUC ter o njeni razširitvi na Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irsko (UL L 10, str. 24).

⁵⁵ Direktiva Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL L 303, str. 16).

delavca pred 25. letom ne upošteva pri izračunu odpovednega roka ob odpovedi delovnega razmerja s strani delodajalca. Sodišče je prav tako opozorilo, da direktiva ne more sama ustvarjati obveznosti za posameznika, tako da proti njemu sklicevanje na direktivo kot tako ni mogoče. Sodišče je zato navedlo, da Direktiva 2000/78 načelo enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu zgolj konkretizira in da je načelo prepovedi diskriminacije na podlagi starosti splošno načelo prava Unije. Tako je sklenilo, da mora nacionalno sodišče, ki mu je v odločanje predložen spor v zvezi z načelom prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, kot ga konkretizira Direktiva 2000/78, v okviru svojih pristojnosti varovati pravice, ki jih pravo Unije zagotavlja posamezniku, in zagotavljati polni učinek tega prava tako, da po potrebi ne uporabi nobene določbe nacionalne ureditve, ki je v nasprotju s tem načelom.

Nazadnje, Sodišče se je v zadevah *Wolf in Petersen* (sodbi z dne 12. januarja 2010, C-229/08 in C-341/08) ter *Rosenblatt* (sodba z dne 12. oktobra 2010, C-45/09) izreklo o dosegu načela prepovedi diskriminacije na podlagi starosti, ki izhaja iz zgoraj navedene Direktive 2000/78. V prvi zadevi je razsodilo, da je za nacionalno ureditev, ki kot zgornjo starostno mejo za zaposlitev v operativni poklicni gasilski enoti določa 30 let, s čimer uvaja različno obravnavanje na podlagi starosti v smislu člena 2(2)(a) Direktive 2000/78, mogoče šteti, da ustreza cilju zagotovitve operativne usposobljenosti in dobrega delovanja poklicne gasilske službe, kar je legitimen cilj v smislu člena 4(1) te direktive. Navedena ureditev prav tako ne presega tistega, kar je potrebno za dosego tega cilja, ker se zelo velike fizične sposobnosti za opravljanje poklica gasilca v operativni poklicni gasilski enoti lahko štejejo za bistveno in odločilno zahtevo v smislu zadnje določbe in ker je potreba po popolni fizični pripravljenosti za opravljanje tega poklica povezana s starostjo članov te službe.

Sodišče je v drugi zadevi razsodilo, da člen 2(5) Direktive 2000/78 nasprotuje nacionalnemu ukrepu, ki določa zgornjo starostno mejo za opravljanje dejavnosti zobozdravnika koncesionarja – v obravnavanem primeru 68 let – če je edini cilj tega ukrepa varovanje zdravja pacientov pred zmanjšanjem sposobnosti teh zobozdravnikov po tej starosti in če ta starostna meja ne velja za zobozdravnike, ki dejavnosti ne opravljajo na podlagi koncesije. Člen 6(1) navedene direktive pa ne nasprotuje takemu ukrepu, če je cilj tega ukrepa porazdelitev možnosti zaposlitve med generacijami v okviru poklica zobozdravnikov koncesionarjev in če je ob upoštevanju razmer na zadevnem trgu dela ta ukrep primeren in nujen za uresničitev tega cilja. Sodišče je v tretji zadevi ugotovilo, da člen 6(1) Direktive 2000/78 ne nasprotuje nacionalni določbi, na podlagi katere se klavzule o samodejnem prenehanju pogodbe o zaposlitvi štejejo za veljavne, ker je zaposleni dosegel starost za upokojitev, če je navedena določba po eni strani objektivno in razumno utemeljena z legitimnim ciljem v zvezi s politiko zaposlovanja in trga dela ter če so po drugi strani načini uresničevanja tega cilja primerni in nujni.

Okolje

Sodišče je v zadevi *Komisija proti Italiji* (sodba z dne 4. marca 2010, C-297/08) moralo preizkusiti, ali je Italijanska republika, kot je trdila Komisija, kršila obveznosti iz Direktive 2006/12/ES⁵⁶. Očitki zoper Italijo so se nanašali na odstranjevanje odpadkov v deželi Kampaniji.

Sodišče je glede infrastrukture za predelavo in odstranjevanje komunalnih odpadkov opozorilo, da imajo države članice pri vzpostavitvi celovitega in primernega omrežja obratov za odstranjevanje odpadkov diskrecijsko pravico glede izbire ozemeljske osnove, za katero menijo, da je primerna za dosego nacionalne samozadostnosti. Obdelavo nekaterih vrst odpadkov je

⁵⁶ Direktiva 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih (UL L 114, str. 9).

zaradi njihovih posebnosti mogoče koristno razdeliti v okviru ene ali nekaj struktur na nacionalni ravni, celo v okviru sodelovanja z drugimi državami članicami. Za nenevarne komunalne odpadke, za katere načeloma niso potrebni specializirani obrati, pa morajo države članice organizirati obrate, ki so zelo blizu kraja njihovega nastanka, čeprav lahko uvedejo medregionalno ali celo čezmejno sodelovanje, ki ustreza načelu bližine. Niti nasprotovanje prebivalstva niti neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti ali celo obstoj kriminalne dejavnosti ne pomenijo višje sile, ki bi lahko upravičila tako neizpolnitev obveznosti iz navedene direktive, kot sta neučinkovita in nepravočasna postavitev infrastrukture.

Sodišče je glede nevarnosti za zdravje ljudi in škode, povzročene okolju, opozorilo, da čeprav ta direktiva določa cilja ohranitve okolja in varstva zdravja ljudi, ne določa konkretne vsebine ukrepov, ki jih je treba sprejeti in državam članicam daje neko diskrecijsko pravico. Zato torej načeloma iz neskladnosti dejanskega stanja s cilji, določenimi v členu 4(1) te direktive, ni mogoče neposredno sklepati, da zadevna država članica nujno ni izpolnila s to določbo naloženih obveznosti, to je sprejetja potrebnih ukrepov za zagotovitev odstranjevanja odpadkov, ki ne ogroža zdravja ljudi in ne škoduje okolju. Toda ohranitev takšnega dejanskega stanja, zlasti ko brez intervencije pristojnih organov povzroči pomembno poslabšanje okolja v daljšem obdobju, lahko kaže na to, da so države članice prekoračile diskrecijsko pravico, ki jim jo daje ta določba. Zato Italijanska republika s tem, da ni vzpostavila celovitega in primerne omrežja obratov za predelavo in odstranjevanje odpadkov v bližini kraja njihovega nastanka in ni sprejela vseh potrebnih ukrepov, da bi se izognila ogrožanju zdravja ljudi in povzročanju škode okolju v deželi Kampaniji, dvakrat ni izpolnila svojih obveznosti.

Sodišče je v dveh sodbah *ERG in drugi* z dne 9. marca 2010, ki sta bili izrečeni v zadevi C-378/08 ter v združenih zadevah C-379/08 in C-380/08, obravnavalo razlago Direktive 2004/35/ES o okoljski odgovornosti⁵⁷.

Sodišče je v zadevi C-378/08 ugotovilo, da navedena direktiva o okoljski odgovornosti ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki pristojnemu organu omogoča, da domneva obstoj vzročne zveze med izvajalci in ugotovljenim onesnaženjem, ker so njihove naprave blizu območja onesnaženja. Vendar mora ta organ, da bi lahko domneval tako vzročno zvezo, v skladu z načelom „plača povzročitelj obremenitve“ imeti na voljo verjetne dokaze, ki bi lahko podprli njegovo domnevo, na primer dejstvo, da so naprave izvajalca v bližini ugotovljenega onesnaženja, in povezava med ugotovljenimi onesnaževali in sestavinami, ki jih ta izvajalec uporablja pri svojih dejavnostih. Poleg tega pristojni organ ni zavezan ugotoviti krivde izvajalcev, za dejavnosti katerih se šteje, da so povzročile okoljsko škodo. Nasprotno, ta organ mora predhodno raziskati izvor ugotovljenega onesnaženja, pri čemer ima diskrecijsko pravico glede postopkov, uporabljenih sredstev in trajanja takega raziskovanja.

Sodišče je v združenih zadevah C-379/08 in C-380/08 odločilo, da je pristojni organ pooblaščen, da bistveno spremeni ukrepe sanacije okoljske škode, ki so bili v sodelovanju z zadevnimi izvajalci določeni v kontradiktornem postopku in ki so že bili izvedeni ali so se že začeli izvajati. Vendar da bi ta organ sprejel tako odločbo:

– mora izvajalcem dati možnost izjave, razen kadar je zaradi nujnosti okoljskega položaja potrebno takojšnje ukrepanje pristojnega organa;

⁵⁷ Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, str. 56).

– mora tudi povabiti zlasti osebe z zemljišč, na katerih je treba opraviti sanacijske ukrepe, da predložijo pripombe, ki jih bo upošteval, in

– mora v odločbi navesti razloge za svojo izbiro, in če je treba, razloge, ki utemeljujejo, zakaj podroben preizkus v zvezi z navedenimi načeli ni bil opravljen oziroma ga ni bilo mogoče opraviti, na primer zaradi nujnosti okoljskega položaja.

Sodišče je prav tako ugotovilo, da ta direktiva o okoljski odgovornosti ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki pristojnemu organu dopušča, da določi, da je pravica izvajalcev do uporabe njihovih zemljišč odvisna od tega, ali opravijo zahtevana dela okoljske sanacije, tudi če ta dela ne zadevajo navedenih zemljišč, ker so že bila predmet prejšnjih sanacijskih ukrepov oziroma niso bila nikoli onesnažena. Vendar mora biti tak ukrep utemeljen s ciljem preprečitve poslabšanja okoljskega položaja ali ob uporabi previdnostnega načela s ciljem preprečitve nastanka ali ponovnega nastanka druge okoljske škode na navedenih zemljiščih izvajalcev, ki mejijo na celotno morsko obalo, ki je predmet navedenih sanacijskih ukrepov.

Vizumi, azil in priseljevanje

Več sodb s tega nenehno razvijajočega se področja si zasluži posebno pozornost. Sodišče je v združenih zadevah *Melki in Abdeli* (sodba z dne 22. junija 2010, C-188/10 in C-189/10) razglasilo, da člen 67(2) PDEU ter člena 20 in 21 Uredbe (ES) št. 562/2006⁵⁸ nasprotujejo nacionalni zakonodaji, na podlagi katere so organom policije zadevne države članice podeljena pooblastila za opravljanje kontrole identitete vsake osebe izključno na območju 20 kilometrov od kopenske meje med to državo članico in državami podpisnicami Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma ne glede na vedenje zadevne osebe in posebne okoliščine, ki kažejo na nevarnost kršitve javnega reda, zaradi preverjanja spoštovanja obveznosti imetništva in predložitve z zakonom določenih listin in dokumentov, ne da bi bil določen potreben okvir za ta pooblastila, ki bi zagotavljal, da dejansko izvajanje teh pooblastil ne more imeti enakovrednega učinka kot mejna kontrola.

Sodišče je imelo v zadevi *Chakroun* (sodba z dne 4. marca 2010, C-578/08) možnost, da natančneje pojasni svojo sodno prakso glede združitve družine.

Najprej je menilo, da je treba besedno zvezo „potreboval pomoč socialnega sistema“ iz člena 7(1), začetek in točka (c), Direktive 2003/86/ES⁵⁹ razlagati tako, da ta direktiva državi članici ne ponuja možnosti, da sprejme pravila o združitvi družine, ki vodijo k temu, da združitev družine ni dovoljena sponzorju, ki je sicer predložil dokaz, da prejema stalna in redna sredstva, ki krijejo splošne stroške za preživetje, vendar bo zaradi višine svojih dohodkov kljub temu lahko zahteval posebno pomoč, da bi kril izredne, individualno pogojene nujne stroške za preživetje, oprostitve plačila dajatev, ki jih odobrijo občinske oblasti in so povezane z dohodkom, ali sprejetje ukrepov za podporo dohodku v okviru občinske politike minimalnega dohodka.

Sodišče je nato odločilo, da je treba Direktivo 2003/86, zlasti njen člen 2, začetek in točka (d), razlagati tako, da ta določba nasprotuje nacionalni zakonodaji, v kateri se glede uporabe pogoja o sredstvih iz člena 7(1), začetek in točka (c), razlikuje glede na to, ali je družinsko razmerje nastalo pred vstopom sponzorja v državo članico ali po njem.

⁵⁸ Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 105, str. 1).

⁵⁹ Direktiva Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L 251, str. 12).

Sodišče je v zadevi *Bolbol* (sodba z dne 17. junija 2010, C-31/09) podalo razlago člena 12(1)(a), prvi stavek, Direktive 2004/83/ES⁶⁰. Posebnost te direktive je, da v okviru prava Evropske unije povzema obveznosti, ki izhajajo iz Ženevske konvencije⁶¹. Sodišče je opozorilo, da se posebna pravila konvencije, ki se uporabljajo za razseljene Palestince, nanašajo samo na osebe, ki zdaj uživajo varstvo ali pomoč Agencije Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (v nadaljevanju: UNRWA). Zato ta posebna pravila veljajo samo za osebe, ki dejansko uveljavijo pomoč, ki jo ponuja UNRWA. Za osebe, ki so ali so bile samo upravičene do uživanja varstva ali pomoči te agencije, pa veljajo splošne določbe navedene konvencije. Zato je njihove prošnje za priznanje statusa begunca treba preučiti posamično in jih je mogoče odobriti samo zaradi preganjanja na podlagi rasne ali verske pripadnosti, narodne pripadnosti ali na podlagi političnih razlogov. Sodišče je glede vprašanja dokaza dejanskega uživanja pomoči UNRWA poudarilo, da čeprav je registracija pri tej agenciji zadosten dokaz, je treba zadevni osebi dopustiti, da to dokaže kakor koli drugače.

Sodišče je v združenih zadevah *B in D* (sodba z dne 9. novembra 2010, C-57/09 in C-101/09) pojasnilo pravila za uporabo klavzule o izključitvi statusa begunca iz člena 12(2)(b) in (c) Direktive 2004/83/ES⁶². Obravnavalo je kandidata za status begunca in osebo s prizanim statusom begunca, ki sta vpisana na seznam Evropske unije za osebe, skupine in organizacije, vpletene v teroristična dejanja, ki je bil sestavljen v okviru boja proti terorizmu, uvedenega z resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov.

Sodišče je najprej preizkusilo vprašanje, ali gre za „težje nepolitično kaznivo dejanje“ ali „kršitev, ki nasprotuje namenom in načelom Združenih narodov“ v smislu navedene direktive, če je bila zadevna oseba članica organizacije, ki je navedena na seznamu, in če je aktivno podpirala oborožen boj te organizacije in morda bila v tej organizaciji na visokem položaju. Sodišče je v zvezi s tem pojasnilo, da je izključitev statusa begunca osebe, ki je pripadala organizaciji s terorističnimi metodami, podvržena individualni obravnavi konkretnih dejstev, ki pristojnemu organu omogoča, da presodi, ali obstajajo tehtni razlogi za domnevo, da je ta oseba pri svojih dejavnostih v okviru te organizacije storila težje nepolitično kaznivo dejanje, ali je kriva dejanj, ki nasprotujejo namenom in načelom Združenih narodov, ali je napeljevala k storitvi takih kaznivih dejanj ali dejavnosti, ali pri njih kako drugače sodelovala.

Iz tega izhaja, prvič, da sama okoliščina, da je zadevna oseba pripadala taki organizaciji, ne povzroči samodejno, da ta oseba ne bi mogla imeti statusa begunca. Drugič, Sodišče je navedlo, da sama udeležba pri dejavnostih teroristične skupine prav tako ne more povzročiti samodejne uporabe določb o izključitvi iz te direktive, ker ta določa popolno preučitev vseh okoliščin vsakega posameznega primera.

Sodišče je nato ugotovilo, da izključitev statusa begunca iz enega od zadevnih razlogov za izključitev ni pogojena s tem, da je zadevna oseba trenutno nevarna za državo članico gostiteljico. Razlogi za izključitev so namenjeni kaznovanju dejanj, storjenih v preteklosti. Če je oseba trenutno nevarna, lahko v skladu s to direktivo pristojni organi sprejmejo ukrepe na podlagi drugih določb.

⁶⁰ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L 304, str. 12, in popravek v UL 2005, L 204, str. 24)

⁶¹ Ženevska konvencija o statusu beguncev z dne 28. julija 1951 (Recueil des traités des Nations unies, zvezek 189, str. 150, št. 2545 (1954)).

⁶² Glej opombo 60.

Nazadnje, Sodišče je navedeno direktivo razlagalo tako, da lahko države članice priznajo pravico do azila na podlagi njihove nacionalne zakonodaje osebi, ki ne more imeti statusa begunca iz enega od razlogov za izključitev iz te direktive, če ta druga vrsta zaščite ne povzroča nevarnosti zamenjave s statusom begunca v smislu te direktive.

Sodišče je v združenih zadevah *Salahadin Abdulla in drugi* (sodba z dne 2. marca 2010, C-175/08, C-176/08, C-178/08, C-179/08) obravnavalo pogoje za prenehanje statusa begunca zaradi spremembe okoliščin, zaradi katerih je bil ta status priznan, v smislu člena 11(1)(e) zgoraj navedene Direktive 2004/83.

Sodišče je menilo, da oseba izgubi status begunca, če glede na pomembno in trajno spremembo okoliščin v zadevni tretji državi okoliščine, ki so utemeljevale njen strah pred preganjanjem, prenehajo in nima drugega razloga za strah pred preganjanjem. Da bi pristojni organi lahko ugotovili, da strah begunca pred preganjanjem ni več utemeljen, morajo preveriti, ali so subjekti zaščite iz člena 7(1) Direktive 2004/83 sprejeli razumne ukrepe za preprečitev preganjanja. Tako morajo razpolagati zlasti z učinkovitim sodnim sistemom za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje. Pristojni organi morajo prav tako zagotoviti, da bo zadevni državljani v primeru prenehanja statusa begunca imel dostop do te zaščite.

Sodišče je nato analiziralo predpostavko, da se okoliščine, zaradi katerih je bil priznan status begunca, spremenijo, in pojasnilo pogoje, pod katerimi morajo pristojni organi po potrebi preveriti, ali ne obstajajo druge okoliščine, ki utemeljujejo strah zadevne osebe pred preganjanjem. Sodišče je v okviru te analize zlasti poudarilo, da se tako v fazi priznanja statusa begunca kot v fazi obravnavanja vprašanja o njegovi ohranitvi presoja nanaša na isto vprašanje, in sicer, ali ugotovljene okoliščine pomenijo tako grožnjo, da je lahko zadevno osebo glede na njen položaj utemeljeno strah, da bo dejansko izpostavljena preganjanju. Sodišče je zato sklenilo, da je merilo verjetnosti za presojo tveganja preganjanja enako merilu, ki se uporablja pri priznanju statusa begunca.

Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah in mednarodno zasebno pravo

Kot je bilo pričakovati, prenos pravosodnega sodelovanja v civilnih zadevah v pristojnost Skupnosti spremlja krepitev vloge sodišča Skupnosti.

Sodišče je v letu 2010 sprejelo več pomembnih odločitev glede razlage posebnih določb, ki se uporabljajo za pogodbe in ki so določene v Uredbi Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah⁶³.

Najprej je treba omeniti zadevo *Car Trim* (sodba z dne 25. februarja 2010, C-381/08), v kateri se je Sodišče izreklo o razlagi člena 5(1)(b) Uredbe št. 44/2001, ki za namene uporabe pravila o posebni pristojnosti iz člena 5(1) te uredbe v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji določa dve samostojni opredelitvi, eno glede pogodb o prodaji blaga, drugo pa glede pogodb o opravljanju storitev, in ki za pristojno sodišče določa sodišče v kraju, kjer je bila zadevna obveznost izpolnjena ali bi morala biti izpolnjena. Glede pogodb o prodaji blaga člen 5(1)(b), prva alineja, te uredbe kot kraj izpolnitve te obveznosti določa kraj, kamor je bilo v skladu s pogodbo blago dostavljeno. Glede pogodb o opravljanju storitev člen 5(1)(b), druga alineja, te uredbe kot kraj izpolnitve te obveznosti določa kraj, kjer so bile v skladu s pogodbo storitve opravljene. Vprašanje za predhodno odločanje, ki je bilo v tej zadevi predloženo Sodišču, se je po eni strani nanašalo

⁶³ Uredba Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 (UL 2001, L 12, str. 1).

na opredelitev meril za razlikovanje med „prodajo blaga“ in „opravljanjem storitev“ v smislu člena 5(1)(b) navedene uredbe, po drugi strani pa na določitev kraja izpolnitve obveznosti dostave pri prodaji na daljavo, zlasti če pogodba v zvezi s tem ničesar ne določa.

Sodišče je glede prvega dela vprašanja odgovorilo, da je treba člen 5(1)(b) Uredbe št. 44/2001 razlagati tako, da je treba pogodbe za dobavo blaga, katerih predmet je izdelava ali proizvodnja, kljub nekaterim zahtevam naročnika v zvezi s pridobivanjem, predelavo in dobavo blaga, če ni dal na razpolago materiala in če je dobavitelj odgovoren za kakovost in skladnost s pogodbo, opredeliti kot „prodajo blaga“ v skladu s členom 5(1)(b), prva alineja, te uredbe. Sodišče je na drugi del vprašanja za predhodno odločanje glede določitve kraja izpolnitve pogodbe pri prodaji na daljavo najprej odgovorilo, da je treba v skladu s členom 5(1)(b), prva alineja, Uredbe št. 44/2001 pri prodaji na daljavo kraj, kamor je bilo blago dostavljeno ali bi moralo biti dostavljeno, določiti na podlagi določb pogodbe. Nato je pojasnilo, da če kraja dobave ni mogoče določiti na podlagi tega brez sklicevanja na materialno pravo, ki velja na podlagi te pogodbe, je ta kraj tisti kraj, v katerem je bilo blago dejansko izročeno, na podlagi česar je kupec pridobil ali bi moral pridobiti dejansko pravico razpolaganja s tem blagom v končnem kraju prodaje. Sodišče je menilo, da ta rešitev ne ustreza zgolj ciljema predvidljivosti in bližine, ampak je tudi v skladu s temeljnim ciljem prodajne pogodbe blaga, ki je prodajalčeva izročitev blaga kupcu, pri čemer gre za postopek, ki je popolnoma končan takrat, ko to blago prispe v končni kraj.

Pozornost je treba nameniti tudi združenima zadevama *Pammer in Hotel Alpenhof* (sodba z dne 7. decembra 2010, C-585/08 in C-144/09), ki se prav tako nanašata na uporabo Uredbe št. 44/2001 v zadevah v zvezi s pogodbenimi razmerji. Sodišče se je v tej sodbi izreklo o razlagi člena 15 te uredbe glede pogodb, ki jih sklenejo potrošniki. Natančneje, vprašanje za predhodno odločanje, ki je skupno tema zadevama, se je nanašalo na opredelitev pojma „usmerjanje dejavnosti“ v državo članico, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, ki je določen v členu 15(1)(c) Uredbe št. 44/2001. Ta pojem, katerega namen je omogočiti uporabo posebnih določb navedene uredbe, ki potrošnika varujejo glede pogodb, sklenjenih prek interneta, v tej uredbi ni opredeljen. Zgolj v skupni izjavi Komisije in Sveta glede člena 15 Uredbe št. 44/2001 je pojasnjeno, da „samo dejstvo, da je spletna stran dostopna, ni dovolj za uporabo člena 15, saj je poleg tega potrebno še, da ta spletna stran vabi k sklepanju pogodb na daljavo in da je bila na tak ali drugačen način pogodba dejansko sklenjena na daljavo“. V skupni izjavi je dodano, da jezik ali valuta, uporabljena na spletnih straneh, nista pomembna elementa.

Da bi pojasnilo določbe navedene uredbe, je Sodišče postavilo splošno opredelitev pojma „usmerjanje dejavnosti“ v okviru elektronskega poslovanja in nato navedlo neizčrpen seznam indecev, ki kažejo na to, da je dejavnost trgovca usmerjena v državo članico stalnega prebivališča potrošnika. Prvič, Sodišče je potrdilo, da je treba pojem „usmerjanje dejavnosti“ razlagati samostojno, in navedlo, da trgovec usmerja svojo dejavnost prek spletne strani v državo članico, v kateri ima tožena stranka stalno prebivališče, če je pred morebitno sklenitvijo pogodbe s potrošnikom iz teh spletnih strani in celotne dejavnosti trgovca razvidno, da je ta nameraval poslovati s potrošniki s stalnim prebivališčem v eni ali več državah članicah, vključno s tisto, v kateri ima ta potrošnik stalno prebivališče, in sicer tako, da je bil pripravljen na sklenitev pogodbe z njimi. Drugič, Sodišče je neizčrпно navedlo indice, ki jih mora nacionalno sodišče preveriti in pri katerih gre za očitno izražanje volje po poslovanju s potrošniki iz države članice, ki ni država članica, v kateri ima trgovec sedež, in sicer mednarodni obseg dejavnosti, navedba poti iz drugih držav članic do kraja sedeža trgovca, uporaba jezika ali valute, ki se običajno ne uporablja v državi članici, v kateri ima trgovec sedež, z možnostjo rezervacije ali potrditve rezervacije v tem drugem jeziku, navedba telefonske številke z mednarodno klicno kodo, izdatki za storitev internetnega referenciranja, da bi se potrošnikom s stalnim prebivališčem v drugih državah članicah olajšal dostop do spletne strani trgovca ali do spletne strani njegovega posrednika, uporaba

domenskega imena najvišje ravni, ki ni domensko ime države članice, v kateri ima trgovec sedež, in omemba mednarodnih strank s prebivališčem v različnih državah članicah. Tretjič in nazadnje, Sodišče s to sodbo potrjuje, da ne zadostujejo elementi, kot so dostopnost trgovčeve spletne strani v državi članici, v kateri ima potrošnik stalno prebivališče, navedba elektronskega naslova in drugih podatkov ali uporaba jezika ali valute, ki se običajno uporabljata v državi članici, v kateri ima trgovec sedež.

Poleg tega je Sodišče v zvezi z zadevo *Pammer* ugotovilo, da je potovanje s tovorno ladjo mogoče opredeliti kot „paketno potovanje“ v smislu člena 15(3) Uredbe št. 44/2001, če izpolnjuje pogoje za „turistični paket“ v smislu člena 2(1) Direktive 90/314/EGS⁶⁴. V skladu s tem besedilom mora cena potovanja poleg prevoza vključevati tudi nastanitev, potovanje pa mora trajati več kot 24 ur. Opozoriti je treba, da se je Sodišče zaradi zagotavljanja doslednosti mednarodnega zasebnega prava Unije odločilo, da bo člen 15(3) Uredbe št. 44/2001 razlagalo ob upoštevanju ustrezne določbe iz Uredbe (ES) št. 593/2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja, ki se izrecno sklicuje na pojem „paketno potovanje“ v smislu zgoraj navedene Direktive 90/314.

Razlaga Uredbe (ES) št. 2201/2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000⁶⁵ je bila predmet treh sodb, ki jih je treba omeniti. Te odločbe se nanašajo na zahteve za vrnitev otroka pri neupravičeni premestitvi iz države njegovega običajnega prebivališča. Prav tako je treba opozoriti, da sta bili dve od teh odločb izdani v okviru nujnega postopka predhodnega odločanja iz člena 104b Poslovnika Sodišča. Ta postopek se od 1. marca 2008 uporablja za obravnavanje predlogov za sprejetje predhodnih odločb, ki se nanašajo na območje svobode, varnosti in pravice, s čimer je Sodišču omogočeno, da v bistveno krajšem roku obravnava najboljčutljivejša vprašanja, kot so tista, ki se lahko postavijo, recimo, v nekaterih primerih odvzema prostosti, kadar je odgovor na postavljeno vprašanje odločilen za presojo pravnega položaja pridržane osebe ali osebe, ki ji je odvzeta prostost, ali na področju starševske odgovornosti ter varstva in vzgoje otrok, kadar je pristojnost sodišča, ki v sporu odloča na podlagi prava Unije, odvisna od odgovora na vprašanje za predhodno odločanje.

Avstrijsko predložitveno sodišče je v zadevi *Povse* (sodba z dne 1. julija 2010, C-211/10) v okviru zgoraj navedenega nujnega postopka Sodišču predložilo vrsto vprašanj za predhodno odločanje, ki se nanašajo na razlago določb glede varstva in vzgoje ter vrnitve otroka iz Uredbe št. 2201/2003. Spor o glavni stvari je potekal med staršema otroka, ki ga je mati neupravičeno premestila iz skupnega bivališča v Italiji v Avstrijo. Zapletenost te zadeve je temeljila na dejstvu, da sta vzporedno potekala dva postopka, eden pred italijanskimi sodišči, drug pa pred avstrijskimi, katerih izida sta bila različna. Prvo vprašanje za predhodno odločanje se je nanašalo na vprašanje, ali je začasni ukrep, kot ga je izreklo italijansko sodišče – s katerim je bila odpravljena prepoved materi, da zapusti italijansko ozemlje z otrokom, otrok začasno dodeljen v varstvo in vzgojo obema od staršev, hkrati pa dano dovoljenje, da otrok prebiva v Avstriji do sprejetja dokončne odločitve – „odločba o varstvu in vzgoji otroka, ki ne nalaga vrnitve otroka“ v smislu člena 10(b)(iv) Uredbe št. 2201/2003. Učinek take odločitve, ki jo sprejme sodišče države članice, v kateri je otrok prej običajno prebival, je prenos pristojnosti tega sodišča na sodišča države članice, v katero je bil ugrabljeni otrok odpeljan. Sodišče je razsodilo, da začasna odredba ni „odločba o varstvu in vzgoji otroka, ki ne nalaga vrnitve otroka“, v smislu člena 10(b)(iv) navedene uredbe in ne more biti podlaga za prenos pristojnosti na sodišča države članice, v katero je bil otrok

⁶⁴ Direktiva Sveta 90/314/EGS z dne 13. junija 1990 o paketnem potovanju, organiziranih počitnicah in izletih (UL L 158, str. 59).

⁶⁵ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 (UL L 338, str. 1).

neupravičeno premeščen. Ta ugotovitev je razvidna iz sistematike te uredbe in je tudi v otrokovo korist. Nasprotna rešitev bi namreč lahko pristojno sodišče države članice otrokovega prejšnjega prebivališča odvrnila od sprejetja začasnih ukrepov v otrokovo korist. Drugič, Sodišču je bilo postavljeno vprašanje glede razlage člena 11(8) Uredbe št. 2201/2003. V skladu s to določbo odločba o zadržanju, sprejeta na podlagi člena 13 Haaške konvencije iz leta 1980, kot je odločba, ki so jo v obravnavanem primeru na predlog očeta sprejela avstrijska sodišča, ne nasprotuje izvršljivosti nobene poznejše sodne odločbe, s katero se odreja vrnitev otroka in jo na podlagi Uredbe št. 2201/2003 izda pristojno sodišče, kot je sodna odločba, ki jo je v postopku v glavni stvari po izreku avstrijske odločbe o zadržanju pridobil oče pred italijanskimi sodišči. Sodišču je bilo postavljeno vprašanje, ali mora odločba o vrnitvi otroka, da bi bila izvršljiva, temeljiti na končni odločbi tega sodišča o pravici do varstva in vzgoje otroka. Sodišče je odgovorilo nikalno, saj je menilo, da bi bilo tako razlago težko uskladiti s ciljem hitrosti, ki se mu sledi s členom 11 te uredbe, in prednostno pristojnostjo sodišča izvira. Tretjič, Sodišče je pojasnilo, da je treba člen 47(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da odločba, s katero se prizna začasna pravica do varstva in vzgoje ter ki jo je pozneje izdalo sodišče države članice izvršitve in se po pravu te države šteje za izvršljivo, ne more nasprotovati izvršitvi odločbe o vrnitvi otroka, o kateri je bilo izdano potrdilo in ki jo je predhodno izdalo pristojno sodišče države članice izvora. Nezdružljivosti – v smislu člena 47(2), drugi pododstavek, te uredbe – odločbe, o kateri je bilo izdano potrdilo, s poznejšo izvršljivo odločbo je treba preveriti zgolj v zvezi z morebitnimi odločbami, ki so jih pozneje izdala pristojna sodišča države članice izvora. Nazadnje in četrtič, Sodišče je razsodilo, da v državi članici izvršitve ni mogoče zavrniti izvršitve odločbe, o kateri je bilo izdano potrdilo, ker bi zaradi spremembe okoliščin po njenem sprejetju utegnila močno ogroziti dobro otroka. Taka sprememba namreč pomeni vsebinsko vprašanje, o katerem odloča pristojno sodišče države članice izvora.

Vprašanji glede pravice do varstva in vzgoje otroka ter nezakonite premestitve otroka v okviru uporabe Uredbe št. 2201/2003 sta bili tudi v središču zadeve *McB*. (sodba z dne 5. oktobra 2010, C-400/10), ki je bila prav tako obravnavana v okviru nujnega postopka predhodnega odločanja. V tej zadevi so v ospredju razlike med nacionalnimi pravnimi sistemi držav članic glede pravice do varstva in vzgoje otroka, ki jo ima oče, ki ni poročen z otrokovo materjo. V nekaterih pravnih sistemih biološki oče namreč nima pravice do varstva in vzgoje otroka po samem zakonu, pač pa je pridobitev te pravice pogojena s pridobitvijo odločbe pristojnega nacionalnega sodišča o dodelitvi take pravice. Tako je tudi v skladu z irskim pravom, ki se je uporabljalo za vsebino spora. Iz tega izhaja, da če oče ni pridobil odločbe o dodelitvi pravice do varstva in vzgoje otroka, ne more dokazati, da je bil otrok nezakonito premeščen v smislu člena 2(11) Uredbe št. 2201/2003, zato da bi zahteval vrnitev otroka v državo otrokovega običajnega prebivališča. Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki je bil v zadevi *McB* predložen Sodišču, se je nanašal na vprašanje, ali je pravo države članice, ki dodelitev pravice do varstva in vzgoje otroka očetu, ki ni poročen z otrokovo materjo, pogojuje s pridobitvijo sodne odločbe, združljivo z Uredbo št. 2201/2003, ki se razlaga v skladu s členom 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah glede spoštovanja zasebnega in družinskega življenja.

Sodišče je najprej poudarilo, da čeprav je pojem „pravica do varstva in vzgoje otroka“ v zadevni uredbi opredeljen samostojno, iz člena 2(11)(a) te uredbe izhaja, da je vprašanje glede določitve imetnika pravice vprašanje uporabljivega nacionalnega prava, ki je opredeljeno kot pravo države članice, v kateri je imel otrok običajno prebivališče tik pred premestitvijo ali zadržanjem. Sodišče je nato razsodilo, da to, da biološki oče, drugače kot mati, ni samodejno imetnik pravice do varstva in vzgoje otroka v smislu člena 2 Uredbe št. 2201/2003, ne vpliva bistveno na vsebino njegove pravice do zasebnega in družinskega življenja, ki je določena v členu 7 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, če je ohranjena njegova pravica, da pristojnemu sodišču predlaga, naj se mu dodeli pravica do varstva in vzgoje otroka.

Nazadnje, omeniti je treba zadevo *Purrucker* (sodba z dne 15. julija 2010, C-256/09), v kateri se je Sodišče izreklo o uporabljivosti določb Uredbe št. 2201/2003 glede priznavanja in izvrševanja odločb sodišča druge države članice začasne ukrepe, sprejete glede pravice do varstva in vzgoje otroka na podlagi člena 20 te uredbe. Sodišče je, prvič, najprej opozorilo na razliko med pravili iz členov od 8 do 14 navedene uredbe, ki določajo pristojnost za meritorno odločanje, in pravilom iz člena 20(1) te uredbe, ki sodišču države članice omogoča, da tudi če ni pristojno za odločanje o glavni stvari, sprejme začasne ukrepe in ukrepe zavarovanja, če so izpolnjeni trije pogoji, in sicer morajo biti sprejeti ukrepi nujni, sprejeti glede oseb ali premoženja, ki so v državi članici, v kateri imajo ta sodišča sedež, in začasni. Drugič, Sodišče je razsodilo, da se sistem priznavanja in izvrševanja odločb iz člena 21 in naslednjih Uredbe št. 2201/2003 ne uporablja za začasne ukrepe, sprejete na podlagi člena 20 te uredbe. Poudarilo je namreč, da zakonodajalec Unije ni želel take uporabe, kar izhaja tako iz zakonodajne zgodovine kot iz enakovrednih določb prejšnjih aktov, kot sta Uredba (ES) št. 1347/2000 in Konvencija Bruselj II. Sodišče je poleg tega sprejelo stališče, da bi uporaba sistema priznavanja in izvrševanja iz Uredbe št. 2201/2003 za začasne ukrepe v vsaki drugi državi članici, vključno z državo, ki je pristojna za vsebinsko odločanje, povzročila tveganje, da se zaobidejo pravila o pristojnosti, ki jih določa ta uredba, in tveganje „forum shoppinga“. Ta položaj bi bil v nasprotju z namenom te uredbe in zlasti s tem, da se kar najbolj upoštevajo otrokovi interesi tako, da odločbe, ki se nanašajo nanj, sprejme sodišče, ki je geografsko blizu njegovega običajnega prebivališča, za katero je zakonodajalec Unije ugotovil, da je najprimernejše, da presoja o ukrepih, ki jih je treba sprejeti v otrokovem interesu. Nazadnje in tretjič, Sodišče se je izreklo o potrebi, da se toženi stranki v nujnem postopku omogoči, da vložijo pravno sredstvo zoper odločbo, s katero so bili sprejeti začasni ukrepi. Sodišče je namreč ugotovilo, da je glede na pomen začasnih ukrepov – najsi jih sprejme sodišče, pristojno za meritorno odločanje, najsi ne – ki se lahko odredijo v zadevah o starševski odgovornosti, pomembno, da ima oseba, ki jo tak postopek zadeva – tudi če jo je sodišče, ki je ukrepe sprejelo, zaslišalo – možnost vložiti pravno sredstvo zoper odločbo, s katero so bili sprejeti začasni ukrepi. Bistveno je, da lahko ta oseba pred sodiščem, ki ni tisto, ki je sprejelo zadevne ukrepe, in ki odloča hitro, izpodbija odločbo sodišča, ki je sprejelo začasne ukrepe, s katero se je razglasilo za pristojno za meritorno odločanje, ali če iz odločbe ne izhaja, da je sodišče pristojno ali da se je izreklo za pristojno za meritorno odločanje na podlagi te uredbe, izpolnitev pogojev, navedenih v členu 20 navedene uredbe.

Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah

Simbolični instrument na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, evropski nalog za prijetje, še naprej bogati sodno prakso.

Sodišče je v zadevi *Mantello* (sodba z dne 16. novembra 2010, C-261/09) razlagalo člen 3(2) Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ⁶⁶, ki izvršitvenemu pravosodnemu organu države članice omogoča, da zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, če dobi obvestilo, da je zahtevani osebi država članica izrekla „pravnomočno sodbo za ista dejanja“. Sodišče je glede prvega vprašanja, ki se je nanašalo na razlago pojma „ista dejanja“ iz člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584, ugotovilo, da je ta pojem za namene izdaje in izvršitve evropskega naloga za prijetje samostojen pojem prava Unije. Pojem „ista dejanja“ je naveden tudi v členu 54 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma in je bil v tem okviru razložen tako, da se nanaša le na materialnost dejstev in zajema vse konkretne okoliščine, ki so neločljivo medsebojno povezane, ne glede na pravno opredelitev teh dejstev ali pravno zavarovanega interesa. Ob upoštevanju

⁶⁶ Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL L 190, str. 1).

skupnega cilja člena 54 navedene konvencije in člena 3(2) tega okvirnega sklepa, ki preperečuje, da bi bila oseba znova preganjana ali bi bil zoper njo uveden kazenski postopek za ista dejanja, razlaga tega pojma, podana v okviru Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma, torej enako velja tudi za Okvirni sklep 2002/584.

Sodišče je nato poudarilo, da se za iskano osebo šteje, da se je pravnomočna sodba za ista dejanja nanašala nanjo, če je bil kazenski pregon na podlagi kazenskega postopka pravnomočno ustavljen ali če je bila pravnomočno oproščena. „Pravnomočnost“ sodbe spada na področje prava države članice, v kateri je bila ta sodba izdana. Tako odločba, s katero po pravu države članice, ki je zoper neko osebo sprožila kazenski pregon, pri nekaterih dejanjih ni pravnomočno ustavljen kazenski postopek na državni ravni, načeloma ni postopkovna ovira za to, da bi se kazenski pregon te osebe za ista dejanja morebiti začel ali nadaljeval v eni od držav članic Unije. Potem ko organ, ki je izdal nalog za prijetje, v odgovor na zahtevo za predložitev informacij, ki jih je zahteval izvršitveni pravosodni organ, na podlagi svojega nacionalnega prava izrecno ugotovi, da prejšnja sodba, izdana v njegovem pravnem redu, ni pravnomočna sodba, v kateri so zajeta dejanja, navedena v nalogu za prijetje, izvršitveni pravosodni organ tako načeloma ne more zavrniti izvršitve evropskega naloga za prijetje.

Zunanja in varnostna politika

Sodišče je v okviru skupne zunanje in varnostne politike na predlog Oberlandesgericht Düsseldorf pojasnilo obseg posebnih omejevalnih ukrepov za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (sodba z dne 29. junija 2010, C-550/09) ter podalo razlago členov 2 in 3 Uredbe (ES) št. 2580/2001⁶⁷.

Svet je za namene izvajanja nekaterih resolucij Organizacije Združenih narodov sprejel Skupno stališče 2001/931/SZVP⁶⁸ in Uredbo št. 2580/2001, na podlagi katerih je treba zamrzniti denarna sredstva oseb in subjektov, ki so na seznamu, ki je bil pripravljen in se posodablja na podlagi sklepov Sveta. Navedena uredba poleg tega prepoveduje, da bi se denarna sredstva dajala v razpolaganje, bodisi neposredno ali posredno, osebam ali organizacijam s tega seznama.

Do leta 2007 so se sklepi sprejemali, ne da bi bile osebe in organizacije s seznama obveščene o posebnih razlogih za njihovo uvrstitev na seznam. Potem ko je Splošno sodišče izreklo sodbo⁶⁹, s katero je razveljavilo uvrstitev ene skupine na ta seznam, med drugim zato, ker Svet te uvrstitve ni obrazložil in zato sodna presoja zadeve ni bila mogoča, je Svet spremenil postopek uvrstitve na seznam. Svet je ob sprejetju novega sklepa o posodobitvi seznama⁷⁰, ki je začel veljati 29. junija 2007, zadevnim osebam in skupinam pojasnil razloge za njihovo uvrstitev na seznam. Splošno sodišče je v poznejših sodbah razveljavilo uvrstitev več drugih organizacij iz enakih razlogov, kot so tisti iz zgoraj navedene sodbe T-228/02. Organizacija Devrimci Halk Kurtulus Partisi-Cephesi (DHKP-C) je bila 2. maja 2002 uvrščena na zadevni seznam. Svet je od takrat naprej sprejel različne sklepe, s katerimi je ta seznam posodabljal. Organizacija DHKP-C je bila še naprej na tem seznamu.

⁶⁷ Uredba Sveta (ES) št. 2580/2001 z dne 27. decembra 2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL L 344, str. 70).

⁶⁸ Skupno stališče Sveta z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (2001/931/SZVP) (UL L 344, str. 93).

⁶⁹ Sodba z dne 12. decembra v zadevi Organizacija mudžahidov iranskega ljudstva proti Svetu (T-228/02).

⁷⁰ Sklep Sveta 2007/445/ES z dne 28. junija 2007 o izvajanju člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 in o razveljavitvi sklepov 2006/379 in 2006/1008 (UL L 169, str. 58).

Zadeva, ki je bila predložena Sodišču, se je nanašala na nemška državljana, zoper katera je bil v Nemčiji sprožen kazenski postopek. Obdolžencema E in F je bilo očitano, da sta bila od 30. avgusta 2002 do 5. novembra 2008 člana DHKP-C. Zaradi pripadnosti teroristični skupini sta bila priprta, zoper njiju pa se je začel kazenski postopek. Ker je predložitveno sodišče dvomilo o veljavnosti uvrstitve DHKP-C na seznam, je Sodišče vprašalo, ali je treba v kontekstu sodb Splošnega sodišča, ki je zaradi kršitve elementarnih postopkovnih jamstev razveljavilo uvrstitev nekaterih oseb in organizacij, tudi uvrstitev DHKP-C na seznam za obdobje pred 29. junijem 2007 šteti za neveljavno, čeprav DHKP-C ni predlagala razglasitve ničnosti te uvrstitve.

Sodišče je najprej poudarilo, da bi bila v zadevi pred predložitvenim sodiščem lahko izrečena kazenska sankcija odvzema prostosti. V tem okviru je treba poudariti, da Evropska unija temelji na vladavini prava in da se v njej nadzoruje skladnost aktov njenih institucij s Pogodbo DEU in splošnimi pravnimi načeli. Vsaka stranka ima pravico, da v okviru nacionalnega postopka uveljavlja neveljavnost določb, vsebovanih v aktih Unije, na katerih temelji odločitev ali akt nacionalnega prava, ki je bil sprejet zoper njo, in pripravi nacionalno sodišče do tega, da Sodišču o tem postavi vprašanje za predhodno odločanje, če ta stranka nima pravice, da zoper te določbe pri Splošnem sodišču vloži direktno tožbo.

Sodišče je glede veljavnosti sklepov Sveta pred junijem 2007 navedlo, da nobenega od teh sklepov ni spremljala obrazložitev v zvezi s pravnimi pogoji za uporabo navedene uredbe za DHKP-C, niti niso bili navedeni posebni in konkretni razlogi, iz katerih je Svet menil, da je uvrstitev DHKP-C na seznam bila in je še vedno utemeljena. Obdolženca torej nista imela na voljo potrebnih informacij, da bi preverila utemeljenost uvrstitve DHKP-C na seznam v obdobju pred 29. junijem 2007, zlasti da bi preverila točnost in upoštevnost elementov, ki so pripeljali do te uvrstitve, in to čeprav je ta uvrstitev del podlage obtožnice, ki se nanaša nanju. Ker ni bilo obrazložitve te uvrstitve, bi to lahko prav tako preprečilo primeren sodni nadzor njene materialne zakonitosti. Tak nadzor pa je nujen, da bi se zagotovilo pravično ravnotežje med zahtevami boja proti mednarodnemu terorizmu in varstvom temeljnih svoboščin in pravic.

Sodišče je glede vprašanja, ali bi bila s sklepom iz junija 2007 navedba DHKP-C na seznamu retroaktivno potrjena, ugotovilo, da ta sklep nikakor ne bi mogel prispevati k utemeljenosti kazenske obsodbe za dejanja, ki se nanašajo na obdobje pred začetkom veljavnosti tega sklepa. S tako razlago bi bilo kršeno načelo prepovedi retroaktivnosti predpisov, ki bi lahko pripeljali do kazenske obsodbe. Sodišče je v teh okoliščinah razsodilo, da nacionalno sodišče v okviru postopka v glavni stvari ne sme uporabiti sklepov Sveta, sprejetih pred junijem 2007, in ti torej ne morejo biti podlaga za kazenski pregon obdolžencev E in F za obdobje pred 29. junijem 2007.

Nazadnje, Sodišče je podalo široko razlago prepovedi dajanja na voljo denarnih sredstev osebam ali organizacijam s seznama iz člena 2(1)(b) Uredbe št. 2580/2001. Sodišče je menilo, da ta prepoved vključuje vsa dejanja, katerih izvršitev je potrebna, da bi oseba, skupina ali organizacija s seznama iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 dejansko pridobila pravico do popolnega razpolaganja z zadevnimi denarnimi sredstvi, drugim finančnim premoženjem in gospodarskimi viri. Sodišče je menilo, da to velja ne glede na morebitno povezavo med osebo, ki daje sredstva na razpolago, in njihovim prejemnikom.

Sodišče je v zadevi *M in drugi* (sodba z dne 29. aprila 2010, C-340/08) obravnavalo vprašanje, ali socialnovarstvene dajatve, kot so invalidski dodatek, otroški dodatek in stanovanjski dodatek,

dodeljene ženam domnevnih teroristov, navedenih na seznamu iz Uredbe (ES) št. 881/2002⁷¹, spadajo pod zamrznjena sredstva na podlagi te uredbe.

Sodišče je ugotovilo, da glede na nekatera razhajanja med jezikovnimi različicami te uredbe in Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov, ki jo ta uredba izvaja, je treba navedeno uredbo razlagati glede na njen cilj, ki je boj proti mednarodnemu terorizmu. Cilj zamrznitve sredstev je zadevnim osebam preprečiti, da bi imele dostop do gospodarskih ali finančnih virov, ne glede na njihovo naravo, ki bi jih lahko uporabile za podpiranje teroristične dejavnosti. Ta cilj je treba zlasti razumeti tako, da se ukrep zamrznitve sredstev nanaša samo na premoženje, ki ga je mogoče uporabiti za pridobivanje sredstev, blaga ali storitev, ki bi lahko bili uporabljeni za podpiranje teroristične dejavnosti. Sodišče je opozorilo, da ni bilo zatrjevano, da zadevne žene posredujejo ta sredstva svojim možem, namesto da bi jih namenile za osnovne stroške svojega gospodinjstva, in da ni sporno, da žene zadevna sredstva dejansko uporabljajo za zadovoljitev osnovnih potreb gospodinjstva, katerega član je oseba, navedena na seznamu. Pretvorba teh sredstev v sredstva, ki bi lahko rabila za podpiranje terorističnih dejavnosti, pa je malo verjetna, ker so dajatve določene tako, da pokrivajo le osnovne življenjske potrebe zadevnih oseb. Sodišče je tako ugotovilo, da korist, ki jo ima lahko oseba, navedena na seznamu, posredno od socialnih dajatev, ki se izplačajo njegovi ženi, ne more ogroziti cilja te uredbe. Zato se navedena uredba ne uporablja za izplačila socialnovarstvenih dajatev ženam oseb, ki so vpisane na seznam za zamrznitev sredstev.

⁷¹ Uredba Sveta (ES) št. 881/2002 z dne 27. maja 2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osamo bin Ladnom, mrežo Al Kajda in talibani, in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 467/2001 o prepovedi izvoza nekaterega blaga in storitev v Afganistan, o poostritvi prepovedi poletov in podaljšanju zamrznitve sredstev in drugih finančnih virov talibanov iz Afganistana (UL L 139, str. 9).

C – Sestava Sodišča

(Protokolarna razvrstitev 7. oktobra 2010)

Prva vrsta, od leve proti desni:

predsednik senata A. Arabadžiev; prvi generalni pravobranilec Y. Bot; predsednika senatov K. Lenaerts in A. Tizzano; predsednik Sodišča V. Skouris; predsedniki senatov J. N. Cunha Rodrigues, J.-C. Bonichot, K. Schiemann in J.-J. Kasel.

Druga vrsta, od leve proti desni:

sodnika M. Ilešič in G. Arestis; generalna pravobranilka J. Kokott; sodnik A. Rosas; predsednik senata D. Šváby; sodnica R. Silva de Lapuerta; sodniki E. Juhász, A. Borg Barthet in J. Malenovský.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

generalna pravobranilca J. Mazák in P. Mengozzi; sodniki L. Bay Larsen, E. Levits, U. Löhmus in A. Ó Caoimh; generalna pravobranilka E. Sharpston; sodnica P. Lindh; sodnik T. von Danwitz.

Četrta vrsta, od leve proti desni:

sodnik E. Jarašiūnas; generalni pravobranilec P. Cruz Villalón; sodnici M. Berger in C. Toader; generalna pravobranilka V. Trstenjak; sodnik M. Safjan; generalni pravobranilec N. Jääskinen; sodnica A. Prechal; sodni tajnik A. Calot Escobar.

1. Člani Sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Vasilios Skouris

Rojen leta 1948; diploma iz prava s svobodne univerze v Berlinu (1970); doktorat iz ustavnega in upravnega prava z univerze v Hamburgu (1973); docent na univerzi v Hamburgu (1972–1977); profesor javnega prava na univerzi v Bielefeldu (1978); profesor javnega prava na univerzi v Solunu (1982); minister za notranje zadeve (1989 in 1996); član upravnega odbora univerze na Kreti (1983–1987); direktor centra za mednarodno gospodarsko in evropsko pravo v Solunu (1997–2005); predsednik grškega društva za evropsko pravo (1992–1994); član grškega nacionalnega odbora za raziskovanje (1993–1995); član visokega sveta za izbor grških funkcionarjev (1994–1996); član znanstvenega sveta akademije za evropsko pravo v Trierju (od l. 1995); član upravnega odbora grške nacionalne šole za sodnike (1995–1996); član znanstvenega sveta pri ministrstvu za zunanje zadeve (1997–1999); predsednik grškega ekonomsko-socialnega odbora leta 1998; sodnik na Sodišču od 8. junija 1999; predsednik Sodišča od 7. oktobra 2003.

Antonio Tizzano

Rojen leta 1940; profesor prava Evropske unije na univerzi La Sapienza v Rimu; profesor na univerzah „Istituto Orientale“ (1969–1979) in „Federico II“ v Neaplju (1979–1992), Catanii (1969–1977) in Mogadišu (1967–1972); odvetnik s pooblastilom za zastopanje pred Corte Suprema di Cassazione; pravni svetovalec pri Stalnem predstavništvu Italijanske republike pri Evropskih skupnostih (1984–1992); član italijanske delegacije pri pogajanjih o pristopu Kraljevine Španije in Portugalske republike k Evropskim skupnostim ter o Enotnem evropskem aktu in Pogodbi o Evropski uniji; avtor številnih publikacij, med drugim komentarja k evropskim pogodbam in zbirkam predpisov Evropske unije; ustanovitelj in od leta 1996 urednik revije „Il Diritto dell’Unione Europea“; član uredniškega oziroma redakcijskega odbora več pravnih revij; poročevalec na številnih mednarodnih kongresih; konference in predavanja v mnogih mednarodnih institucijah, med njimi tudi na akademiji za mednarodno pravo v Haagu (1987); član skupine neodvisnih strokovnjakov za preučitev finančnega poslovanja Komisije Evropskih skupnosti (1999); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 3. maja 2006; sodnik na Sodišču od 4. maja 2006.

José Narciso da Cunha Rodrigues

Rojen leta 1940; različne funkcije v pravosodju (1964–1977); sodeloval z različnimi vladami pri izdelavi in usklajevanju študij o reformi sodnega sistema; zastopnik vlade pred Evropsko komisijo za človekove pravice in Evropskim sodiščem za človekove pravice (1980–1984); strokovnjak v pripravljalnem odboru za človekove pravice pri Svetu Evrope (1980–1985); član odbora za revizijo kazenskega zakonika in zakona o kazenskem postopku; Procurador-Geral da República (1984–2000); član odbora za nadzor nad Uradom Evropske unije za boj proti goljufijam (OLAF) (1999–2000); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000.

Christiaan Willem Anton Timmermans

Rojen leta 1941; strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1966–1969); uradnik Komisije Evropskih skupnosti (1969–1977); doktor pravnih znanosti (univerza v Leidnu); profesor evropskega prava na univerzi v Groningenu (1977–1989); nadomestni sodnik na višjem sodišču v Arnhemu; urednik več publikacij; namestnik generalnega direktorja pravne službe pri Komisiji Evropskih skupnosti (1989–2000); profesor evropskega prava na univerzi v Amsterdamu; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2000 do 10. junija 2010.

Allan Rosas

Rojen leta 1948; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Turkuju (Finska); profesor prava na univerzi v Turkuju (1978–1981) in Åbo Akademi (Turku/Åbo) (1981–1996); direktor tamkajšnjega inštituta za človekove pravice (1985–1995); različne odgovorne nacionalne in mednarodne univerzitetne funkcije; član znanstvenih združenj; koordinator več nacionalnih in mednarodnih raziskovalnih projektov in programov, večinoma na naslednjih področjih: pravo Skupnosti, mednarodno pravo, pravo človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ustavno pravo in primerjalna javna uprava; predstavnik finske vlade kot član ali svetovalec finskih delegacij na različnih mednarodnih konferencah in srečanjih; strokovne funkcije v finskem pravnem življenju, predvsem v vladnih in parlamentarnih odborih na Finskem, pa tudi v Združenih narodih, Unescu in Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OSCE) ter Svetu Evrope; od leta 1995 glavni pravni svetovalec v pravni službi Evropske komisije, zadolžen za zunanje odnose; od marca 2001 namestnik generalnega direktorja pravne službe Evropske komisije; sodnik na Sodišču od 17. januarja 2002.

Rosario Silva de Lapuerta

Rojena leta 1954; diplomirana pravica (Universidad Complutense de Madrid); abogado del Estado v Malagi; abogado del Estado v pravni službi ministrstva za promet, turizem in telekomunikacije, nato v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve; abogado del Estado–Jefe v pravni službi za postopke pred Sodiščem ter pomočnica generalnega direktorja službe za pravno pomoč za evropsko in mednarodno pravo pri Abogacía General del Estado (ministrstvo za pravosodje); članica strokovne skupine Komisije za prihodnjo ureditev sodnega sistema Skupnosti; vodja španske delegacije pri skupini „Prijatelji predsedstva“ za reformo sodnega sistema Skupnosti v Pogodbi iz Nice in skupine *ad hoc* „Sodišče“ na Svetu; profesorica prava Skupnosti na Escuela Diplomática v Madridu; sourednica revije „Noticias de la Unión Europea“; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Koen Lenaerts

Rojen leta 1954; diploma in doktorat iz pravnih znanosti (Katholieke Universiteit Leuven); magisterij iz prava, magisterij iz javne uprave (Harvard University); asistent (1979–1983), nato pa profesor evropskega prava na Katholieke Universiteit Leuven (od l. 1983); strokovni sodelavec na Sodišču (1984–1985); profesor na Collège d'Europe v Bruggu (1984–1989); odvetnik in član bruseljske odvetniške zbornice (1986–1989); gostujoči profesor na Harvard Law School (1989); sodnik na Sodišču prve stopnje od 25. septembra 1989 do 6. oktobra 2003; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Juliane Kokott

Rojena leta 1957; študij prava (univerzi v Bonnu in Ženevi); LL.M. (American University, Washington D. C.), doktorica pravnih znanosti (univerza v Heidelbergu, 1985; univerza Harvard, 1990), gostujoča profesorica na univerzi Berkeley (1991); profesorica nemškega in tujega javnega prava, mednarodnega prava in evropskega prava na univerzah v Augsburgu (1992), Heidelbergu (1993) in Düsseldorfu (1994); nadomestni arbiter na Mednarodnem sodišču za spravo in arbitražo pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OSCE); podpredsednica zveznega posvetovalnega sveta o globalnih spremembah (WBGU, 1996); profesorica mednarodnega prava, mednarodnega gospodarskega prava in evropskega prava na univerzi St. Gallen (1999); direktorica inštituta za evropsko pravo in mednarodno gospodarsko pravo na univerzi St. Gallen (2000); namestnica direktorja specialističnega programa gospodarskega prava na univerzi St. Gallen (2001); generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2003.

Konrad Hermann Theodor Schiemann

Rojen leta 1937; študij prava v Cambridgeu; barrister (1964–1980); Queen's Counsel (1980–1986); sodnik na High Court of England and Wales (1986–1995); Lord Justice of Appeal (1995–2003); od leta 1985 bencher in leta 2003 treasurer v Honourable Society of the Inner Temple; sodnik na Sodišču od 8. januarja 2004.

Pranas Kūris

Rojen leta 1938; diploma iz prava z univerze v Vilni (1961); doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Moskvi (1965); habilitacija (dr. hab) na univerzi v Moskvi (1973); pripravnik na Institut des Hautes Études Internationales (pod mentorstvom prof. Ch. Rousseauja), univerza v Parizu (1967–1968); redni član litovske akademije znanosti (1996); častni doktorat litovske univerze za pravne znanosti (2001); razna administrativna in učiteljska mesta na univerzi v Vilni (1961–1990); raziskovalec, docent, profesor mednarodnega javnega prava, dekan pravne fakultete, več mest v diplomatski službi in litovskem pravosodju; pravosodni minister (1990–1991), državni svetnik (1991), veleposlanik Republike Litve v Belgiji, Luksemburgu in na Nizozemskem (1992–1994); sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (nekdanjem) (junij 1994–november 1998); sodnik na vrhovnem sodišču Litve in predsednik tega sodišča (december 1994–oktober 1998); sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (od novembra 1998); sodelovanje na več mednarodnih konferencah; član delegacije Republike Litve na pogajanjih z ZSSR (1990–1992); avtor okoli 200 del; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004 do 6. oktobra 2010.

Endre Juhász

Rojen leta 1944; diploma iz prava z univerze v Szegedu, Madžarska (1967); madžarski pravniški državni izpit (1970); podiplomski študij primerjalnega prava na univerzi v Strasbourgu, Francija (1969, 1970, 1971, 1972); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanjo trgovino (1966–1974), direktor za zakonodajne zadeve (1973–1974); prvi trgovinski ataše madžarskega veleposlaništva v Bruslju, pristojen za vprašanja Skupnosti (1974–1979); direktor na ministrstvu za zunanjo trgovino (1979–1983); prvi trgovinski ataše, nato svetovalec za trgovino madžarskega veleposlaništva v Washingtonu D. C., ZDA (1983–1989); generalni direktor na ministrstvu za trgovino in na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1989–1991); glavni pogajalec za sklenitev pridružitvenega sporazuma med Republiko Madžarsko in Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami (1990–1991); državni sekretar, direktor urada za evropske zadeve na ministrstvu za industrijo in trgovino (1992); državni sekretar na ministrstvu za mednarodne gospodarske odnose (1993–1994); državni sekretar, predsednik urada za evropske zadeve na ministrstvu za industrijo in trgovino (1994); izredni in pooblaščen veleposlanik, vodja diplomatskega predstavništva Republike Madžarske pri Evropski uniji (januar 1995–maj 2003); glavni pogajalec za pristop Republike Madžarske k Evropski uniji (julij 1998–april 2003); minister brez listnice, pristojen za koordinacijo vprašanj evropske integracije (od maja 2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

George Arestis

Rojen leta 1945; diploma iz prava z univerze v Atenah (1968); M.A. in Comparative Politics and Government, univerza v Kentu, Canterbury (1970); odvetnik na Cipru (1972–1982); imenovanje na mesto sodnika na District Court (1982); napredovanje na mesto predsednika District Court (1995); upravni predsednik District Court v Nikoziji (1997–2003); sodnik na ciprskem Supreme Court (2003); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Anthony Borg Barthet U.O.M.

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti s kraljeve univerze na Malti (1973); zaposlen kot malteški javni uslužbenec kot Notary to Government (1975); Counsel for the Republic (1978), Senior Counsel for the Republic (1979), Assistant Attorney General (1988) in s strani predsednika Malte imenovan za Attorney General (1989); predavatelj civilnega prava, zaposlen za krajši delovni čas, na univerzi na Malti (1985–1989); član sveta univerze na Malti (1998–2004); član komisije za pravosodje (1994–2004); član odbora guvernerjev arbitražnega centra Malte (1998–2004); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Marko Ilešič

Rojen leta 1947; doktorat iz pravnih znanosti (Univerza v Ljubljani); specializacija v primerjalnem pravu (univerzi v Strasbourgu in Coimbri); pravniški državni izpit; profesor civilnega, gospodarskega in mednarodnega zasebnega prava; prodekan (1995–2001) in dekan (2001–2004) Pravne fakultete Univerze v Ljubljani; avtor številnih pravnih del; sodnik in predsednik senata na Sodišču združenega dela v Ljubljani (1975–1986); predsednik športnega razsodišča Slovenije (1978–1986); predsednik borznega razsodišča v Ljubljani; arbiter pri Gospodarski zbornici Jugoslavije (do 1991) in Slovenije (od l. 1991); arbiter pri mednarodni trgovinski zbornici v Parizu; sodnik na pritožbenem razsodišču UEFA in FIFA; predsednik Zveze društev pravnikov Slovenije (1993–2005); član mednarodne zveze pravnikov, Comité maritime international in več mednarodnih pravnih društev; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Jiří Malenovský

Rojen leta 1950; doktorat iz pravnih znanosti Karlove univerze v Pragi (1975); asistent (1974–1990), prodekan (1989–1991) in vodja oddelka za mednarodno in evropsko pravo (1990–1992) na Masarykovi univerzi v Brnu; sodnik na ustavnem sodišču Češkoslovaške (1992); veleposlanik pri Svetu Evrope (1993–1998); predsednik odbora namestnikov ministrov Sveta Evrope (1995); generalni direktor na ministrstvu za zunanje zadeve (1998–2000); predsednik češke in slovaške veje mednarodne zveze pravnikov (1999–2001); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); član zakonodajnega sveta (1998–2000); član Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (od l. 2000); profesor mednarodnega javnega prava na Masarykovi univerzi v Brnu (2001); sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Uno Lõhmus

Rojen leta 1952; doktorat iz pravnih znanosti (1986); odvetnik (1977–1998); gostujoči profesor kazenskega prava na univerzi v Tartuju; sodnik na Evropskem sodišču za človekove pravice (1994–1998); predsednik vrhovnega sodišča Estonije (1998–2004); član pravne komisije za ustavo; svetovalec redakcijskega odbora za kazenski zakonik; član delovne skupine za zakonik o kazenskem postopku; avtor več del o človekovih pravicah in ustavnem pravu; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Egils Levits

Rojen leta 1955; diploma iz prava in političnih znanosti z univerze v Hamburgu; znanstveni sodelavec pravne fakultete univerze v Kielu; svetovalec latvijskega parlamenta za vprašanja mednarodnega prava, ustavnega prava in zakonodajne reforme; veleposlanik Republike Latvije v Nemčiji in Švici (1992–1993) ter v Avstriji, Švici in na Madžarskem (1994–1995); podpredsednik vlade in pravosodni minister z nalogami ministra za zunanje zadeve (1993–1994); posrednik na Sodišču za conciliacijo in arbitražo v okviru OVSE (od l. 1997); član Stalnega arbitražnega sodišča (od l. 2001); leta 1995 imenovan za sodnika Evropskega sodišča za človekove pravice, znova imenovan leta 1998 in 2001; več objavljenih prispevkov iz ustavnega in upravnega prava, zakonodajne reforme in prava Skupnosti; sodnik na Sodišču od 11. maja 2004.

Aindrias Ó Caoimh

Rojen leta 1950; diploma iz civilnega prava (National University of Ireland, University College Dublin, 1971); barrister (King's Inns, 1972); diploma specialističnega študija evropskega prava (University College Dublin, 1977); barrister v okviru odvetniške zbornice Irske (1972–1999); predavatelj evropskega prava (King's Inns, Dublin); Senior Counsel (1994–1999); zastopnik irske vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na High Court of Ireland (od l. 1999); bencher (član upravnega odbora) Honorable Society of King's Inns (od l. 1999); podpredsednik irskega društva za evropsko pravo; član mednarodne zveze pravnikov (irska sekcija); sin Andreasa O'Keeffa (Aindriasa Ó Caoimha), sodnika na Sodišču (1974–1985); sodnik na Sodišču od 13. oktobra 2004.

Lars Bay Larsen

Rojen leta 1953; diploma iz političnih ved (1976) in prava (1983) z univerze v Københavnu; uradnik na ministrstvu za pravosodje (1983–1985); predavatelj (1984–1991), nato pridružen profesor (1991–1996) za družinsko pravo na univerzi v Københavnu; vodja sekcije pri Advokatsamfund (1985–1986); vodja službe na ministrstvu za pravosodje (1986–1991); član odvetniške zbornice (1991); vodja oddelka (1991–1995), vodja oddelka za policijo (1995–1999), vodja pravnega oddelka na ministrstvu za pravosodje (2000–2003); predstavnik Danske v odboru K-4 (1995–2000), v centralni skupini za Schengen (1996–1998) in v Europol Management Board (1998–2000); sodnik na Højesteret (2003–2006); sodnik na Sodišču od 11. januarja 2006.

Eleanor Sharpston

Rojena leta 1955; študij ekonomije, jezikoslovja in prava na King's College, Cambridge (1973–1977); asistentka in raziskovalka na Corpus Christi College, Oxford (1977–1980); članica odvetniške zbornice (Middle Temple, 1980); barrister (1980–1987 in 1990–2005); strokovna sodelavka pri generalnem pravobranilcu in pozneje sodniku siru Gordonu Slynnu (1987–1990); profesorica evropskega in primerjalnega prava (Director of European Legal Studies) na University College London (1990–1992); predavateljica (Lecturer) na pravni fakulteti (1992–1998) in pozneje Affiliated Lecturer (1998–2005) na univerzi v Cambridgeu; Fellow of King's College, Cambridge (od l. 1992); Senior Research Fellow na Centre for European Legal Studies na univerzi v Cambridgeu (1998–2005); Queen's Counsel (1999); bencher of Middle Temple (2005); generalna pravobranilka na Sodišču od 11. januarja 2006.

Paolo Mengozzi

Rojen leta 1938; profesor za mednarodno pravo in predstojnik katedre Jean Monnet za pravo Evropskih skupnosti univerze v Bologni; častni doktorat univerze Carlos III v Madridu; gostujoči profesor na univerzah Johns Hopkins (Bologna Center), St. Johns (New York), Georgetown, Paris-II, Georgia (Atene) in na Institut universitaire international (Luxembourg); koordinator programa European Business Law Pallas Program, ki se izvaja na univerzi v Nijmegenu; član posvetovalnega odbora Komisije Evropskih skupnosti za javna naročila; državni podsekretar za industrijo in trgovino med polletnim italijanskim predsedovanjem Svetu; član delovne skupine Evropskih skupnosti o Svetovni trgovinski organizaciji (STO) in direktor zasedanja centra za raziskave akademije mednarodnega prava v Haagu leta 1997, ki je bilo posvečeno STO; sodnik na Sodišču prve stopnje od 4. marca 1998 do 3. maja 2006; generalni pravobranilec na Sodišču od 4. maja 2006.

Pernilla Lindh

Rojena leta 1945; diplomirana pravnica (univerza v Lundu); strokovna sodelavka in sodnica na prvostopenjskem sodišču v Trollhättanu (1971–1974); strokovna sodelavka na pritožbenem sodišču v Stockholmu (1974–1975); sodnica na prvostopenjskem sodišču v Stockholmu (1975); svetovalka za pravne in administrativne zadeve pri predsedniku pritožbenega sodišča v Stockholmu (1975–1978); posebna odposlanica pri Domstolverket (nacionalna sodna uprava) (1977); svetovalka na uradu ministra za pravosodje (Justice Chancellor) (1979–1980); sodnica prisednica na pritožbenem sodišču v Stockholmu (1980–1981); pravna svetovalka ministrstva za trgovino (1981–1982); pravna svetovalka, nato direktorica in generalna direktorica pravne službe na ministrstvu za zunanje zadeve (1982–1995); naziv veleposlanice leta 1992; podpredsednica Marknadsdomstol; odgovorna za pravna in institucionalna vprašanja med pogajaji EGP (podpredsednica, nato predsednica skupine EFTA) in med pogajaji za pristop Kraljevine Švedske k Evropski uniji; sodnica na Sodišču prve stopnje od 18. januarja 1995 do 6. oktobra 2006; sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Yves Bot

Rojen leta 1947; diploma pravne fakultete v Rouenu; doktorat iz pravnih znanosti (univerza Paris II Panthéon-Assas); izredni profesor na pravni fakulteti v Mansu; pomočnik in nato prvi pomočnik državnega tožilca v Mansu (1974–1982); procureur de la République na tribunal de grande instance v Dieppu (1982–1984); procureur de la République adjoint na tribunal de grande instance v Strasbourgu (1984–1986); procureur de la République na tribunal de grande instance v Bastiji (1986–1988); avocat général na cour d'appel v Caenu (1988–1991); procureur de la République na tribunal de grande instance v Mansu (1991–1993); vodja delegacije pri ministru za pravosodje (1993–1995); procureur de la République na tribunal de grande instance v Nanterre (1995–2002); procureur de la République na tribunal de grande instance v Parizu (2002–2004); procureur général na cour d'appel v Parizu (2004–2006); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Ján Mazák

Rojen leta 1954; doktorat iz pravnih znanosti (univerza Pavol Jozef Safarik v Košicah, 1978); profesor civilnega prava (1994) in prava Skupnosti (2004); direktor inštituta za pravo Skupnosti na pravni fakulteti v Košicah (2004); sodnik na Krajský súd (okrožno sodišče) v Košicah (1980); podpredsednik (1982) in predsednik (1990) Mestský súd (drugostopenjsko sodišče) v Košicah; član slovaške odvetniške zbornice (1991); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1993–1998); namestnik ministra za pravosodje (1998–2000); predsednik ustavnega sodišča (2000–2006); član Beneške komisije (2004); generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Jean-Claude Bonichot

Rojen leta 1955; diploma iz prava z univerze v Metz, diploma z Institut d'études politiques de Paris, nekdanji študent École nationale d'administration; sodnik poročevalec (1982–1985), komisar vlade (1985–1987 in 1992–1999); sodnik prisednik (1999–2000); predsednik šestega pododdelka oddelka za spore (2000–2006) na Conseil d'État; strokovni sodelavec na Sodišču (1987–1991); direktor kabineta ministra za delo, zaposlovanje in poklicno izobraževanje, nato direktor kabineta ministra za javno upravo in za modernizacijo uprave (1991–1992); vodja pravne delegacije na Conseil d'État pri državnem nosilcu zdravstvenega zavarovanja delavcev (2001–2006); izredni profesor na univerzi v Metz (1988–2000), nato na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (od l. 2000); avtor številnih objav s področja upravnega prava, prava Skupnosti in evropskega prava človekovih pravic; ustanovitelj in predsednik redakcijskega odbora Bulletin de jurisprudence de droit de l'urbanisme (zvezek sodne prakse iz prava urbanizma), soustanovitelj in član redakcijskega odbora Bulletin juridique des collectivités locales (pravni zvezek lokalnih skupnosti), predsednik znanstvenega sveta raziskovalne skupine za institucije in pravo urbanistične ureditve in ureditve naselij; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Thomas von Danwitz

Rojen leta 1962; študij v Bonnu, Ženevi in Parizu; pravniški državni izpit (1986 in 1992); doktorat iz pravnih znanosti (univerza v Bonnu, 1988); mednarodno priznana diploma iz javne uprave (École nationale d'administration, 1990); habilitacija (univerza v Bonnu, 1996); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (1996–2003), dekan pravne fakultete univerze Ruhr v Bochumu (2000–2001); profesor nemškega javnega prava in evropskega prava (univerza v Kölnu, 2003–2006); direktor inštituta za javno pravo in upravne znanosti (2006); gostujoči profesor na Fletcher School of Law and Diplomacy (2000), na univerzi François Rabelais (Tours, 2001–2006) in na univerzi Paris I Panthéon-Sorbonne (2005–2006); častni doktor univerze François Rabelais (Tours, 2010); sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Verica Trstenjak

Rojena leta 1962; pravniški državni izpit (1987); doktorat iz pravnih znanosti z Univerze v Ljubljani (1995); profesorica teorije države in prava ter zasebnega prava (od l. 1996); raziskovalka; doktorski študij na univerzi v Zürichu, na inštitutu za primerjalno pravo univerze na Dunaju, na inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu, na svobodni univerzi v Amsterdamu; gostujoča profesorica na univerzah na Dunaju in v Freiburgu (Nemčija) ter na Bucerius Law School v Hamburgu; vodja pravne službe (1994–1996) in državna sekretarka na ministrstvu za znanost in tehnologijo (1996–2000); generalna sekretarka vlade (2000); od leta 2003 članica komisije za evropski civilni zakonik; nosilka raziskovalnega projekta Humboldt (Humboldtova ustanova); objava več kot sto pravnih člankov in več knjig o evropskem in zasebnem pravu; nagrada Društva pravnikov Slovenije „pravnica leta 2003“; članica izdajateljskega sveta več pravnih revij; generalna sekretarka Zveze društev pravnikov Slovenije, članica več društev pravnikov, med njimi Gesellschaft für Rechtsvergleichung; sodnica na Sodišču prve stopnje od 7. julija 2004 do 6. oktobra 2006; generalna pravobranilka na Sodišču od 7. oktobra 2006.

Aleksander Arabadžiev

Rojen leta 1949; študij prava (univerza St. Kliment Ohridski v Sofiji); sodnik na prvostopenjskem sodišču v Blagoevgradu (1975–1983); sodnik na regionalnem sodišču v Blagoevgradu (1983–1986); sodnik na vrhovnem sodišču (1986–1991); sodnik na ustavnem sodišču (1991–2000); član nekdanje Evropske komisije za človekove pravice (1997–1999); član Evropske konvencije o prihodnosti Evrope (2002–2003); poslanec (2001–2006); opazovalec v Evropskem parlamentu; sodnik na Sodišču od 12. januarja 2007.

Camelia Toader

Rojena leta 1963; diploma iz prava (1986), doktorat iz pravnih znanosti (univerza v Bukarešti, 1997); sodnica pripravnica na prvostopenjskem sodišču v Buftai (1986–1988); sodnica v petem oddelku prvostopenjskega sodišča v Bukarešti (1988–1992); sprejeta v odvetniško zbornico Bukarešte (1992); predavateljica (1992–2005), nato pa od leta 2005 profesorica civilnega prava in evropskega pogodbenega prava na univerzi v Bukarešti; več doktorskih študijev in raziskovanje na inštitutu Max Planck za mednarodno zasebno pravo v Hamburgu (1992–2004); vodja oddelka za evropsko integracijo na ministrstvu za pravosodje (1997–1999); sodnica na visokem kasacijskem sodišču (1999–2007); gostujoča profesorica na univerzi na Dunaju (2000); predavateljica prava Skupnosti na nacionalnem inštitutu za sodnike (2003 in 2005–2006); članica uredniškega odbora več pravnih revij; od leta 2010 pridružena članica mednarodne akademije za primerjalno pravo in častna raziskovalka na centru za študije evropskega prava inštituta za pravne raziskave romunske akademije; sodnica na Sodišču od 12. januarja 2007.

Jean-Jacques Kasel

Rojen leta 1946; doktorat iz pravnih znanosti, licence spéciale iz upravnega prava (ULB, 1970); diploma IEP v Parizu (Ecofin, 1972); odvetniški pripravnik; pravni svetovalec v Banque de Paris et des Pays-Bas (1972–1973); ataše, nato secrétaire de légation na ministrstvu za zunanje zadeve (1973–1976); predsednik delovne skupine Sveta ministrov (1976); prvi sekretar na veleposlaništvu, namestnik stalnega predstavnika pri OECD (Pariz, 1976–1979); šef kabineta podpredsednika vlade (1979–1980); predsednik Evropskega političnega sodelovanja (1980); svetovalec, nato namestnik šefa kabineta predsednika Komisije Evropskih skupnosti (1981); direktor za proračun in kadrovske zadeve pri generalnem sekretariatu Sveta ministrov (1981–1984); poverjenik pri stalnemu predstavništvu Evropskih skupnosti (1984–1985); predsednik proračunskega odbora; minister pooblaščenec, direktor za politične in kulturne zadeve (1986–1991); svetovalec ministrskega predsednika na področju diplomacije (1986–1991); veleposlanik v Grčiji (1989–1991, nerezident), predsednik političnega odbora (1991); veleposlanik, stalni predstavnik pri Evropskih skupnostih (1991–1998); predsednik Coreperja (prvi semester 1997); veleposlanik (Bruselj, 1998–2002); stalni predstavnik pri NATU (1998–2002); maréchal de la Cour in šef kabineta Njegove kraljeve visokosti velikega vojvode (SAR le Grand-Duc) (2002–2007); sodnik na Sodišču od 15. januarja 2008.

Marek Safjan

Rojen leta 1949; doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1980); habilitiran doktor pravnih znanosti (univerza v Varšavi, 1990); redni profesor prava (1998); direktor inštituta za civilno pravo univerze v Varšavi (1992–1996); podrektor univerze v Varšavi (1994–1997); generalni sekretar poljskega oddelka združenja Henri Capitant des amis de la culture juridique française (1994–1998); predstavnik Republike Poljske v odboru za bioetiko Sveta Evrope (1991–1997); predsednik znanstvenega sveta inštituta za pravosodje (1998); sodnik na ustavnem sodišču (1997–1998), nato predsednik tega sodišča (1998–2006); član mednarodne akademije za primerjalno pravo (od l. 1994), član mednarodnega združenja za pravo, etiko in znanost (od l. 1995), član poljskega helsinškega odbora; član poljske akademije umetnosti in književnosti; medalja *pro merito*, ki mu jo je podelil generalni sekretar Sveta Evrope (2007); avtor številnih publikacij s področja civilnega, medicinskega in evropskega prava; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Daniel Šváby

Rojen leta 1951; doktor pravnih znanosti (univerza v Bratislavi); sodnik na sodišču prve stopnje v Bratislavi; sodnik na pritožbenem sodišču za civilnopravne zadeve in podpredsednik pritožbenega sodišča v Bratislavi; član oddelka za civilno in družinsko pravo inštituta za pravo ministrstva za pravosodje; začasni sodnik na vrhovnem sodišču za gospodarskopravne zadeve; član Evropske komisije za človekove pravice (Strasbourg); sodnik na ustavnem sodišču (2000–2004); sodnik na Sodišču prve stopnje od 12. maja 2004 do 6. oktobra 2009; sodnik na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Maria Berger

Rojena leta 1956; študij prava in ekonomije (1975–1979), doktorica pravnih znanosti; asistentka in predavateljica na inštitutu za javno pravo in politične vede univerze v Innsbrucku (1979–1984); zaposlena pri zveznem ministru za znanost in raziskave, nazadnje namestnica vodje oddelka (1984–1988); odgovorna za zadeve Evropske unije pri zveznem uradu predsednika vlade (1988–1989); vodja službe „Evropska integracija“ zveznega urada predsednika vlade (priprave na pristop Republike Avstrije k Evropski uniji) (1989–1992); direktorica Nadzornega organa EFTE v Ženevi in Bruslju (1993–1994); podpredsednica Donau-Universität v Kremsu (1995–1996); poslanka v Evropskem parlamentu (november 1996–januar 2007 in december 2008–julij 2009) in članica pravnega odbora; nadomestna članica evropske Konvencije za prihodnost Evrope (februar 2002–julij 2003); članica mestnega sveta mesta Perg (september 1997–september 2009); zvezna ministrica za pravosodje (januar 2007–december 2008); sodnica na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Niilo Jääskinen

Rojen leta 1958; diploma iz prava (1980), magisterij iz prava (1982), doktorat univerze v Helsinkih (2008); predavatelj na univerzi v Helsinkih (1980–1986); strokovni sodelavec in začasni sodnik na sodišču prve stopnje v Rovaniemiju (1983–1984); pravni svetovalec (1987–1989), nato vodja oddelka za evropsko pravo (1990–1995) na ministru za pravosodje; pravni svetovalec na ministru za zunanje zadeve (1989–1990); svetovalec in sekretar za evropske zadeve v velikem odboru finskega parlamenta (1995–2000); začasni sodnik (julij 2000–december 2002), nato sodnik (januar 2003–september 2009) na vrhovnem upravnem sodišču; odgovorni za pravna in institucionalna vprašanja med pogajanja za pristop Republike Finske k Evropski uniji; generalni pravobranilec na Sodišču od 7. oktobra 2009.

Pedro Cruz Villalón

Rojen leta 1946; študij prava (1963–1968) in doktorat iz pravnih znanosti (1975) z univerze v Sevilli; podiplomski študij na univerzi v Freiburgu im Breisgau (1969–1971); redni profesor političnega prava na univerzi v Sevilli (1978–1986); predstojnik katedre za ustavno pravo na univerzi v Sevilli (1986–1992); strokovni sodelavec na ustavnem sodišču (1986–1987); sodnik na ustavnem sodišču (1992–1998); predsednik ustavnega sodišča (1998–2001); profesor na Wissenschaftskolleg v Berlinu (2001–2002); predstojnik katedre za ustavno pravo na neodvisni univerzi v Madridu (2002–2009); izvoljeni član državnega sveta (2004–2009); avtor številnih publikacij; generalni pravobranilec na Sodišču od 14. decembra 2009.

Alexandra (Sacha) Prechal

Rojena leta 1959; študij prava (univerza v Groningenu, 1977–1983); doktorica pravnih znanosti (univerza v Amsterdamu, 1995); asistentka pri pravnih predmetih na pravni fakulteti v Maastrichtu (1983–1987); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (1987–1991); predavateljica na Institut Europa na pravni fakulteti univerze v Amsterdamu (1991–1995); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Tilburgu (1995–2003); profesorica evropskega prava na pravni fakulteti univerze v Utrechtu in članica upravnega sveta na Institut Europa na univerzi v Utrechtu (od l. 2003); članica uredniških odborov pri več nacionalnih in mednarodnih pravnih revijah; avtorica številnih publikacij; članica nizozemske kraljeve akademije znanosti; sodnica na Sodišču od 10. junija 2010.

Egidijus Jarašiūnas

Rojen leta 1952; diploma iz prava z univerze v Vilni (1974–1979); doktorat iz pravnih znanosti litovske pravne akademije (1999), član litovske odvetniške zbornice (1979–1990); poslanec vrhovnega sveta (parlamenta) Republike Litve (1990–1992), nato član Seimasa (parlament) Republike Litve in član litovskega državnega in pravnega odbora (1992–1996); sodnik na ustavnem sodišču Republike Litve (1996–2005), nato svetovalec predsednika tega sodišča (od l. 2006); asistent na katedri za ustavno pravo pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (1997–2000), izredni profesor (2000–2004), nato redni profesor (od l. 2004) na tej katedri in nazadnje njen predstojnik (2005–2007); dekan pravne fakultete univerze Mykolas Romeris (2007–2010); član Beneške komisije (2006–2010); podpisnik akta z dne 11. marca 1990 o ponovni neodvisnosti Litve; avtor številnih pravnih publikacij; sodnik na Sodišču od 6. oktobra 2010.

Roger Grass

Rojen leta 1948; diploma z Institut d'études politiques v Parizu in visokošolskega študija javnega prava; namestnik procureur de la République na tribunal de grande instance de Versailles; glavni administrator na Sodišču; generalni sekretar pri parquet général na cour d'appel v Parizu; kabinet ministra za pravosodje, ministrstvo za pravosodje; strokovni sodelavec pri predsedniku Sodišča; sodni tajnik Sodišča od 10. februarja 1994 do 6. oktobra 2010.

Alfredo Calot Escobar

Rojen leta 1961; diploma iz prava z univerze v Valenciji (1979–1984); tržni analitik pri svetu gospodarskih zbornic avtonomne skupnosti Valencija (1986); pravnik lingvist na Sodišču (1986–1990); pravnik revizor na Sodišču (1990–1993); administrator v službi za medije in informacije Sodišča (1993–1995); administrator v tajništvu institucionalnega odbora Evropskega parlamenta (1995–1996); pomočnik sodnega tajnika Sodišča (1996–1999); strokovni sodelavec na Sodišču (1999–2000); vodja španskega prevajalskega oddelka na Sodišču (2000–2001); direktor, nato generalni direktor generalnega direktorata za prevajanje na Sodišču (2001–2010); sodni tajnik Sodišča od 7. oktobra 2010.

2. Spremembe v sestavi Sodišča leta 2010

Slavnostna seja 10. junija 2010

Po odstopu sodnika Christiaana Timmermansa so predstavniki vlad držav članic Evropske unije s sklepom z dne 2. junija 2010 za sodnico Sodišča Evropske unije imenovali Alexandro Prechal, in sicer za preostanek mandata sodnika Timmermansa, to je za obdobje od 10. junija 2010 do 6. oktobra 2012.

Slavnostna seja 6. oktobra 2010

Po odstopu sodnika Pranasa Kūrisa so predstavniki vlad držav članic Evropske unije s sklepom z dne 29. septembra 2010 za sodnika Sodišča Evropske unije imenovali Egidijusa Jarašiūnasa, in sicer za preostanek mandata sodnika Kūrisa, to je za obdobje od 6. oktobra 2010 do 6. oktobra 2012.

Po odstopu Rogerja Grassa, ki je opravljal naloge sodnega tajnika Sodišča od 10. februarja 1994, so sodniki in generalni pravobranilci 14. septembra 2010 za sodnega tajnika Sodišča Evropske unije imenovali Alfreda Calota Escobarja, in sicer za mandat šestih let, to je za obdobje od 7. oktobra 2010 do 6. oktobra 2016.

3. Protokolarna razvrstitev

od 1. januarja 2010 do 10. junija 2010

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
J. N. CUNHA RODRIGUES, predsednik drugega senata
K. LENAERTS, predsednik tretjega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik četrtega senata
P. MENGOZZI, prvi generalni pravobranilec
R. SILVA de LAPUERTA, predsednica sedmega senata
E. LEVITS, predsednik petega senata
P. LINDH, predsednica šestega senata
C. TOADER, predsednica osmega senata
C. W. A. TIMMERMANS, sodnik
A. ROSAS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, sodnik
P. KÜRIS, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
Y. BOT, generalni pravobranilec
J. MAZÁK, generalni pravobranilec
T. VON DANWITZ, sodnik
V. TRSTENJAK, generalna pravobranilka
A. ARABADŽIEV, sodnik
J.-J. KASEL, sodnik
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
R. GRASS, sodni tajnik

od 11. junija 2010 do 6. oktobra 2010

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
J. N. CUNHA RODRIGUES, predsednik drugega senata
K. LENAERTS, predsednik tretjega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik četrtega senata
P. MENGOZZI, prvi generalni pravobranilec
R. SILVA de LAPUERTA, predsednica sedmega senata
E. LEVITS, predsednik petega senata
P. LINDH, predsednica šestega senata
C. TOADER, predsednica osmega senata
A. ROSAS, sodnik
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
K. SCHIEMANN, sodnik
P. KÜRIS, sodnik
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
Y. BOT, generalni pravobranilec
J. MAZÁK, generalni pravobranilec
T. von DANWITZ, sodnik
V. TRSTENJAK, generalna pravobranilka
A. ARABADŽIEV, sodnik
J.-J. KASEL, sodnik
M. SAFJAN, sodnik
D. ŠVÁBY, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
R. GRASS, sodni tajnik

od 7. oktobra 2010 do 31. decembra 2010

V. SKOURIS, predsednik Sodišča
A. TIZZANO, predsednik prvega senata
J. N. CUNHA RODRIGUES, predsednik drugega senata
K. LENAERTS, predsednik tretjega senata
J.-C. BONICHOT, predsednik četrtega senata
Y. BOT, prvi generalni pravobranilec
K. SCHIEMANN, predsednik osmega senata
A. ARABADŽIEV, predsednik šestega senata
J.-J. KASEL, predsednik petega senata
D. ŠVÁBY, predsednik sedmega senata
A. ROSAS, sodnik
R. SILVA de LAPUERTA, sodnica
J. KOKOTT, generalna pravobranilka
E. JUHÁSZ, sodnik
G. ARESTIS, sodnik
A. BORG BARTHET, sodnik
M. ILEŠIČ, sodnik
J. MALENOVSKÝ, sodnik
U. LÖHMUS, sodnik
E. LEVITS, sodnik
A. Ó CAOIMH, sodnik
L. BAY LARSEN, sodnik
E. SHARPSTON, generalna pravobranilka
P. MENGOZZI, generalni pravobranilec
P. LINDH, sodnica
J. MAZÁK, generalni pravobranilec
T. VON DANWITZ, sodnik
V. TRSTENJAK, generalna pravobranilka
C. TOADER, sodnica
M. SAFJAN, sodnik
M. BERGER, sodnica
N. JÄÄSKINEN, generalni pravobranilec
P. CRUZ VILLALÓN, generalni pravobranilec
A. PRECHAL, sodnica
E. JARAŠIŪNAS, sodnik

A. CALOT ESCOBAR, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Sodišča

Massimo Pilotti, sodnik (1952–1958), predsednik od 1952. do 1958.
Petrus Serrarens, sodnik (1952–1958)
Adrianus Van Kleffens, sodnik (1952–1958)
Jacques Rueff, sodnik (1952–1959 in 1960–1962)
Otto Riese, sodnik (1952–1963)
Maurice Lagrange, generalni pravobranilec (1952–1964)
Louis Delvaux, sodnik (1952–1967)
Charles Léon Hammes, sodnik (1952–1967), predsednik od 1964. do 1967.
Karl Roemer, generalni pravobranilec (1953–1973)
Nicola Catalano, sodnik (1958–1962)
Rino Rossi, sodnik (1958–1964)
Andreas Matthias Donner, sodnik (1958–1979), predsednik od 1958. do 1964.
Alberto Trabucchi, sodnik (1962–1972), nato generalni pravobranilec (1973–1976)
Robert Lecourt, sodnik (1962–1976), predsednik od 1967 do 1976
Walter Strauss, sodnik (1963–1970)
Joseph Gand, generalni pravobranilec (1964–1970)
Riccardo Monaco, sodnik (1964–1976)
Josse J. Mertens de Wilmars, sodnik (1967–1984), predsednik od 1980. do 1984.
Pierre Pescatore, sodnik (1967–1985)
Alain Louis Duthillet de Lamothe, generalni pravobranilec (1970–1972)
Hans Kutscher, sodnik (1970–1980), predsednik od 1976 do 1980
Henri Mayras, generalni pravobranilec (1972–1981)
Cearbhall O'Dalaigh, sodnik (1973–1974)
Max Sørensen, sodnik (1973–1979)
Gerhard Reischl, generalni pravobranilec (1973–1981)
Jean-Pierre Warner, generalni pravobranilec (1973–1981)
Alexander J. Mackenzie Stuart, sodnik (1973–1988), predsednik od 1984. do 1988.
Aindrias O'Keefe, sodnik (1975–1985)
Adolphe Touffait, sodnik (1976–1982)
Francesco Capotorti, sodnik (1976), nato generalni pravobranilec (1976–1982)
Giacinto Bosco, sodnik (1976–1988)
Thymen Koopmans, sodnik (1979–1990)
Ole Due, sodnik (1979–1994), predsednik od 1988 do 1994
Ulrich Everling, sodnik (1980–1988)
Alexandros Chloros, sodnik (1981–1982)
Simone Rozès, generalna pravobranilka (1981–1984)
Pieter Verloren van Themaat, generalni pravobranilec (1981–1986)
Sir Gordon Slynn, generalni pravobranilec (1981–1988), nato sodnik (1988–1992)
Fernand Grévisse, sodnik (1981–1982 in 1988–1994)
Kai Bahlmann, sodnik (1982–1988)
Yves Galmot, sodnik (1982–1988)
G. Federico Mancini, generalni pravobranilec (1982–1988), nato sodnik (1988–1999)
Constantinos Kakouris, sodnik (1983–1997)
Marco Darmon, generalni pravobranilec (1984–1994)

René Joliet, sodnik (1984–1995)
Carl Otto Lenz, generalni pravobranilec (1984–1997)
Thomas Francis O'Higgins, sodnik (1985–1991)
Fernand Schockweiler, sodnik (1985–1996)
José Luís Da Cruz Vilaça, generalni pravobranilec (1986–1988)
José Carlos De Carvalho Moitinho de Almeida, sodnik (1986–2000)
Jean Mischo, generalni pravobranilec (1986–1991 in 1997–2003)
Gil Carlos Rodríguez Iglesias, sodnik (1986–2003), predsednik od 1994. do 2003.
Manuel Díez de Velasco, sodnik (1988–1994)
Manfred Zuleeg, sodnik (1988–1994)
Walter Van Gerven, generalni pravobranilec (1988–1994)
Giuseppe Tesaurò, generalni pravobranilec (1988–1998)
Geoffrey Jacobs Francis, generalni pravobranilec (1988–2006)
Paul Joan George Kapteyn, sodnik (1990–2000)
John L. Murray, sodnik (1991–1999)
Claus Christian Gulmann, generalni pravobranilec (1991–1994), nato sodnik (1994–2006)
Edward David Alexander Ogilvy, sodnik (1992–2004)
Michael Bendik Elmer, generalni pravobranilec (1994–1997)
Günter Hirsch, sodnik (1994–2000)
Georges Cosmas, generalni pravobranilec (1994–2000)
Antonio Mario La Pergola, sodnik (1994 in 1999–2006), generalni pravobranilec (1995–1999)
Jean-Pierre Puissochet, sodnik (1994–2006)
Philippe Léger, generalni pravobranilec (1994–2006)
Hans Ragnemalm, sodnik (1995–2000)
Nial Fennelly, generalni pravobranilec (1995–2000)
Leif Sevón, sodnik (1995–2002)
Melchior Wathelet, sodnik (1995–2003)
Peter Jann, sodnik (1995–2009)
Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer, generalni pravobranilec (1995–2009)
Romain Schintgen, sodnik (1996–2008)
Krateros Ioannou, sodnik (1997–1999)
Siegbert Alber, generalni pravobranilec (1997–2003)
Antonio Saggio, generalni pravobranilec (1998–2000)
Fidelma O'Kelly Macken, sodnik (1999–2004)
Stig Von Bahr, sodnik (2000–2006)
Ninon Colneric, sodnica (2000–2006)
Leendert A. Geelhoed, generalni pravobranilec (2000–2006)
Christine Stix-Hackl, generalna pravobranilka (2000–2006)
Christiaan Willem Anton Timmermans, sodnik (2000–2010)
Luís Miguel Póiares Pessoa Maduro, generalni pravobranilec (2003–2009)
Jerzy Makarczyk, sodnik (2004–2009)
Ján Klučka, sodnik (2004–2009)
Pranas Kūris, sodnik (2004–2010)

Predsedniki:

Massimo Pilotti (1952–1958)
Andreas Matthias Donner (1958–1964)
Charles Léon Hammes (1964–1967)
Robert Lecourt (1967–1976)
Hans Kutscher (1976–1980)
Josse J. Mertens de Wilmars (1980–1984)
Alexander John Mackenzie Stuart (1984–1988)
Ole Due (1988–1994)
Gil Carlos Rodríguez Iglésias (1994–2003)

Sodni tajniki:

Ibert Van Houtte (1953–1982)
Paul Heim (1982–1988)
Jean-Guy Giraud (1988–1994)
Roger Grass (1994–2010)

D – Sodna statistika Sodišča

Splošna dejavnost Sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2006–2010)
3. Predmet tožbe (2010)
4. Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2006–2010)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2006–2010)
6. Sodbe, sklepi, mnenja (2010)
7. Sestava (2006–2010)
8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2006–2010)
9. Predmet tožbe (2006–2010)
10. Predmet tožbe (2010)
11. Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: vrsta odločitve (2006–2010)
12. Trajanje postopkov (sodbe in sklepi) (2006–2010)

Nerešene zadeve na dan 31. decembra

13. Vrste postopkov (2006–2010)
14. Sestava (2006–2010)

Razno

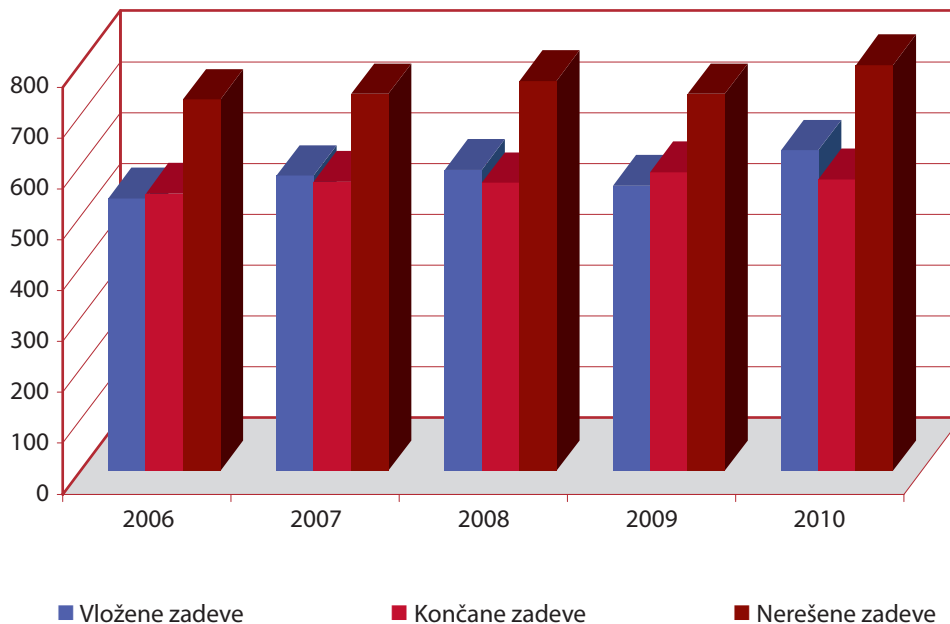
15. Hitri postopek (2006–2010)
16. Nujni postopek predhodnega odločanja (2008–2010)
17. Začasne odredbe (2010)

Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2010)

18. Vložene zadeve in sodbe
19. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)
20. Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po pristojnem sodišču)
21. Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

1. Splošna dejavnost Sodišča

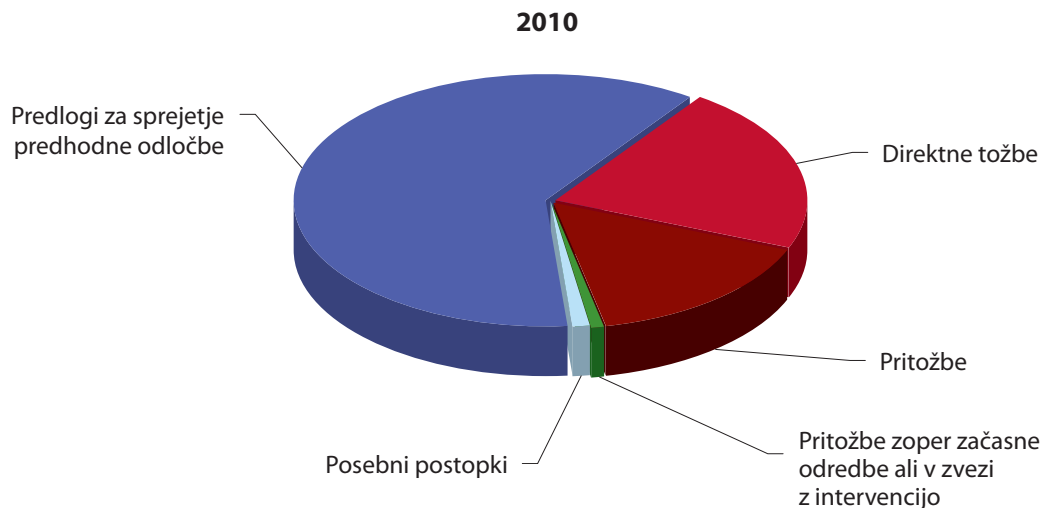
Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Vložene zadeve	537	581	593	562	631
Končane zadeve	546	570	567	588	574
Nerešene zadeve	731	742	768	742	799

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	251	265	288	302	385
Direktne tožbe	201	222	210	143	136
Pritožbe	80	79	78	105	97
Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	3	8	8	2	6
Mnenja			1	1	
Posebni postopki ²	2	7	8	9	7
Skupaj	537	581	593	562	631
Predlogi za izdajo začasne odredbe	1	3	3	2	2

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

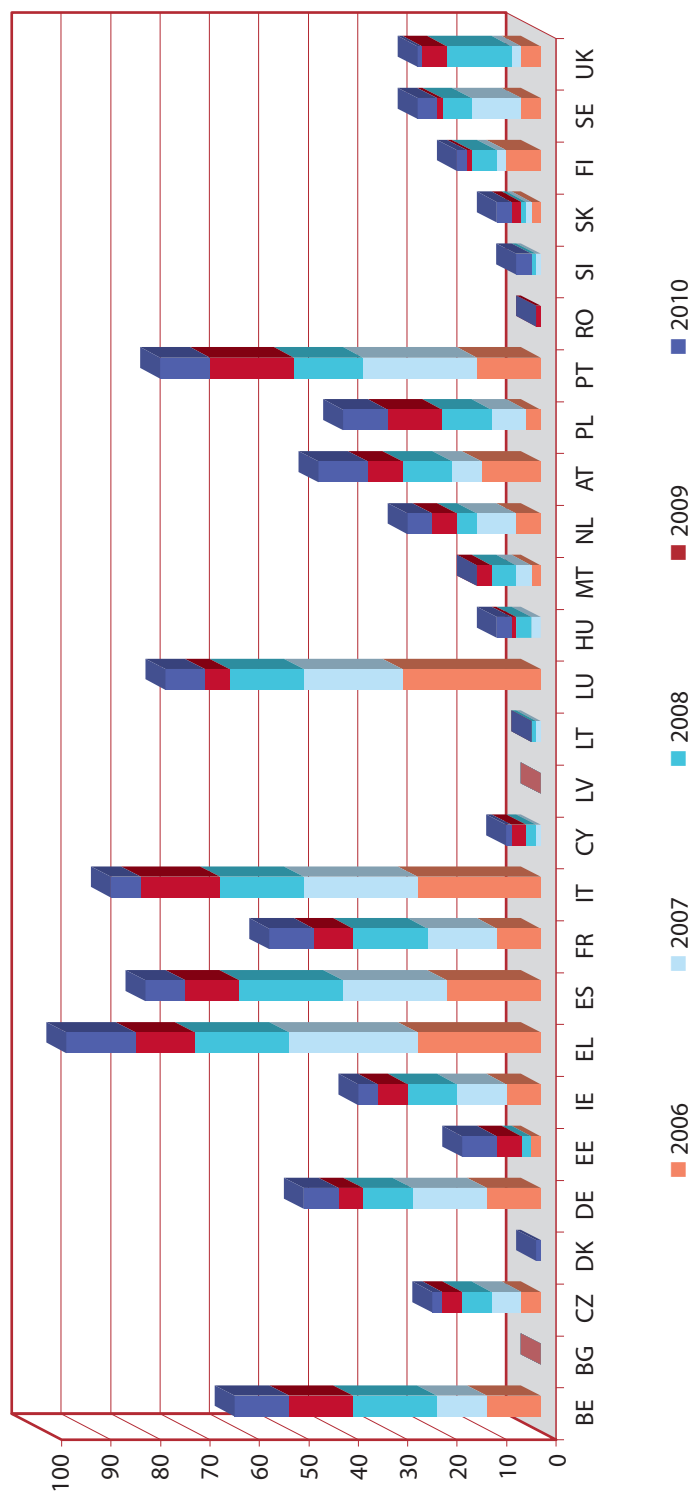
² Za „posebne postopke“ se štejejo: poprava sodbe (člen 66 Poslovnika); odmera stroškov (člen 74 Poslovnika), pravna pomoč (člen 76 Poslovnika), ugovor zoper sodbo (člen 94 Poslovnika), ugovor tretjega (člen 97 Poslovnika), obnova postopka (člen 98 Poslovnika), razlaga sodbe (člen 102 Poslovnika), preučitev predloga prvega generalnega pravobranilca za preizkus odločitve Splošnega sodišča (člen 62 Statuta Sodišča), postopek v zvezi z izvršbo (Protokol o privilegijih in imunitetah), zadeve v zvezi z imuniteto (Protokol o privilegijih in imunitetah).

3. Vložene zadeve – Predmet tožbe (2010)¹

	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Skupaj	Posebni postopki
Dostop do dokumentov			4		4	
Zunanje delovanje Evropske unije		5	1		6	
Kmetijstvo	5	20			25	
Državne pomoči	4	4	15	1	24	
Državljanstvo Unije		2			2	
Konkurenca		5	13	2	20	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	1	5			6	
Podjetniško pravo	12	1			13	
Pravo institucij	2	1	17	2	22	2
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport			1		1	
Energija		7			7	
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	1				1	
Okolje	34	26		1	61	
Območje svobode, varnosti in pravice	5	38			43	
Obdavčitev	5	57			62	
Svoboda ustanavljanja	1	5			6	
Prosti pretok kapitala	4	3			7	
Prosti pretok blaga		5			5	
Prosto gibanje oseb	2	10	1		13	
Svoboda opravljanja storitev	13	38			51	
Javna naročila	6	5	4		15	
Trgovinska politika		1	3		4	
Ekonomska in monetarna politika			1		1	
Skupna zunanja in varnostna politika	1		6		7	
Industrijska politika	6	6			12	
Socialna politika	5	40			45	
Načela prava Unije	1	11			12	
Intelektualna in industrijska lastnina		19	30		49	
Varstvo potrošnikov	1	9			10	
Približevanje zakonodaje	10	16			26	
Javno zdravje	1	3			4	
Socialna varnost delavcev migrantov	2	7			9	
Promet	13	11	1		25	
Carinska unija in skupna carinska tarifa		21			21	
PDEU	135	381	97	6	619	2
Privilegiji in imunitete		4			4	
Postopek						5
Kadrovski predpisi	1				1	
Razno	1	4			5	5
SKUPAJ SPLOŠNO	136	385	97	6	624	7

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

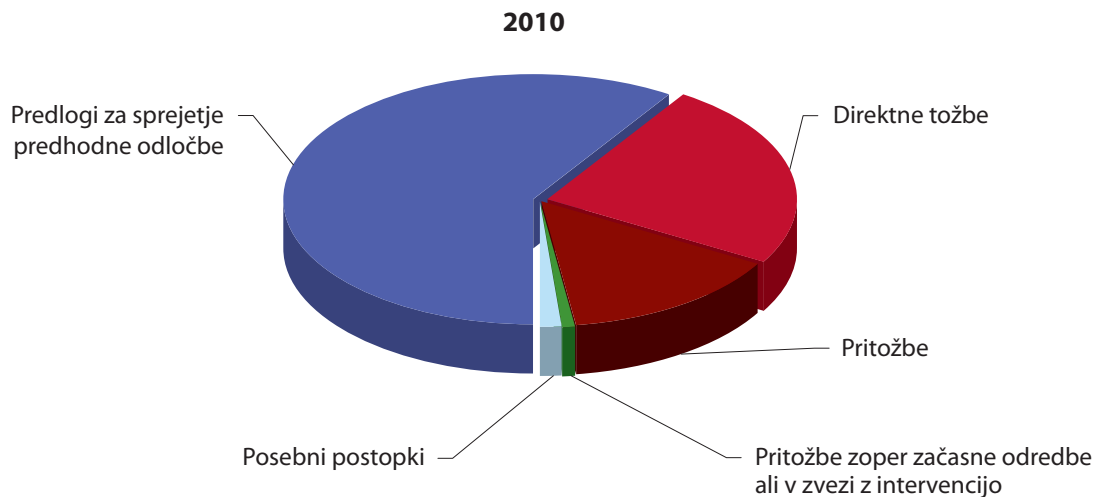
4. Vložene zadeve – Tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Belgija	11	10	17	13	11
Bolgarija					
Češka republika	4	6	6	4	2
Danska					1
Nemčija	11	15	10	5	7
Estonija	2		2	5	7
Irska	7	10	10	6	4
Grčija	25	26	19	12	14
Španija	19	21	21	11	8
Francija	9	14	15	8	9
Italija	25	23	17	16	6
Ciper		1	2	3	1
Latvija					
Litva		1	1		
Luksemburg	28	20	15	5	8
Madžarska		2	3	1	3
Malta	2	3	5	3	
Nizozemska	5	8	4	5	5
Avstrija	12	6	10	7	10
Poljska	3	7	10	11	9
Portugalska	13	23	14	17	10
Romunija				1	
Slovenija		1	1		3
Slovaška	2	1	1	2	3
Finska	7	2	5	1	2
Švedska	4	10	6	1	4
Združeno kraljestvo	4	2	13	5	1
Skupaj	193	212	207	142	128

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

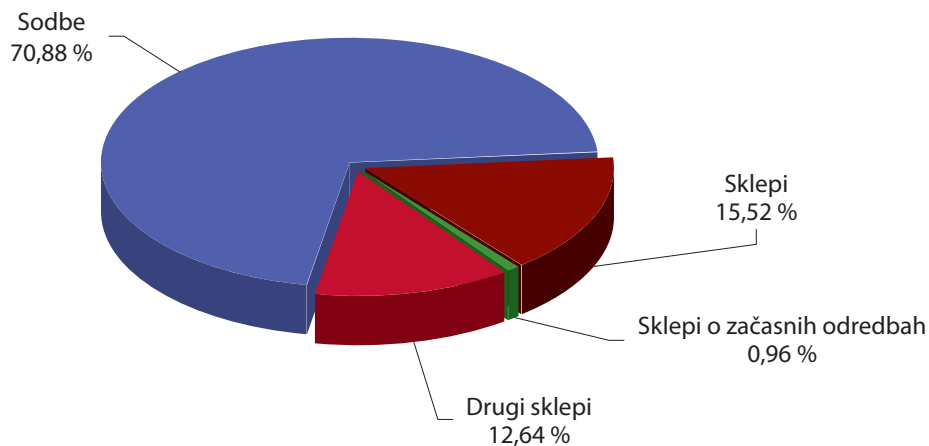
5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	266	235	301	259	339
Direktne tožbe	212	241	181	215	139
Pritožbe	63	88	69	97	84
Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	2	2	8	7	4
Mnenja	1			1	
Posebni postopki	2	4	8	9	8
Skupaj	546	570	567	588	574

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

6. Končane zadeve – Sodbe, sklepi, mnenja (2010)¹

	Sodbe	Sklepi ²	Sklepi o začasnih odredbah ³	Drugi sklepi ⁴	Mnenja	Skupaj
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	239	33		21		293
Direktne tožbe	97			42		139
Pritožbe	34	43	1	3		81
Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo			4			4
Mnenja						
Posebni postopki		5				5
Skupaj	370	81	5	66		522

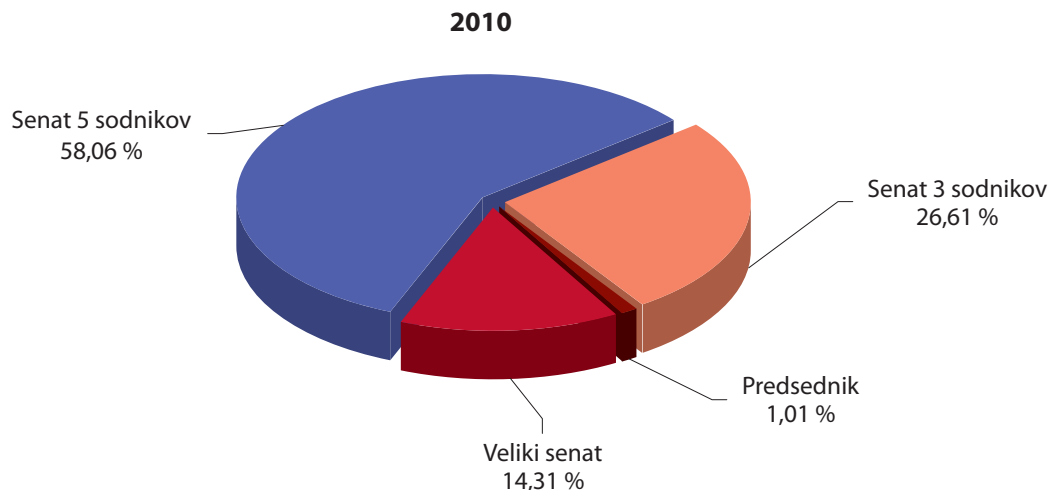
¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

³ Sklepi, izdani na podlagi predloga, ki temelji na členih 278 PDEU in 279 PDEU (prejšnja člena 242 ES in 243 ES) ali členu 280 PDEU (prejšnji člen 244 ES) ali ustreznih določbah PESAE ali na podlagi pritožbe zoper sklep o začasni odredbi ali o intervenciji.

⁴ Sklepi, s katerimi se postopek konča z izbrisom zadeve, z ustavitvijo postopka ali z vrnitvijo zadeve Splošnemu sodišču v ponovno odločanje.

7. Končane zadeve – Sestava (2006–2010)¹

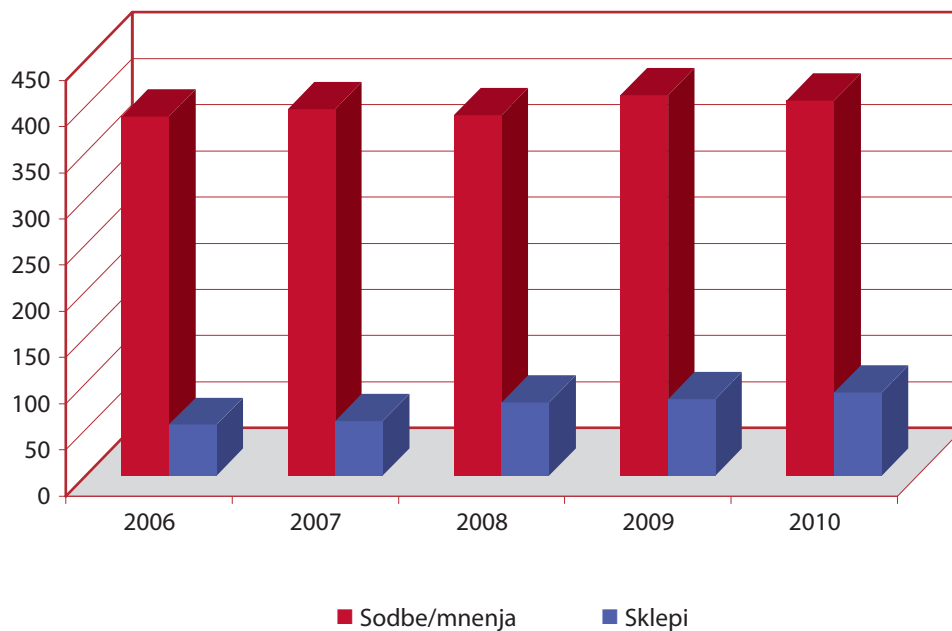

	2006			2007			2008			2009			2010		
	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Občna seja	2		2												
Veliki senat	55		55	51		51	66		66	41		41	70	1	71
Senat 5 sodnikov	265	13	278	241	8	249	259	13	272	275	8	283	280	8	288
Senat 3 sodnikov	67	41	108	105	49	154	65	59	124	96	70	166	56	76	132
Predsednik		1	1		2	2		7	7		5	5		5	5
Skupaj	389	55	444	397	59	456	390	79	469	412	83	495	406	90	496

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

8. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom (2006–2010)^{1 2}

	2006	2007	2008	2009	2010
Sodbe/mnenja	389	397	390	412	406
Sklepi	55	59	79	83	90
Skupaj	444	456	469	495	496

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

9. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet tožbe (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Bruseljska konvencija	4	2	1	2	
Carinska unija in skupna carinska tarifa ³	9	12	8	5	15
Državljanstvo Unije	4	2	7	3	6
Državne pomoči	23	9	26	10	16
Ekonomska in monetarna politika		1	1	1	1
Energija	6	4	4	4	2
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)					1
Industrijska politika		11	12	6	9
Intelektualna in industrijska lastnina	20	21	22	31	38
Kmetijstvo	30	23	54	18	15
Konkurenca	30	17	23	28	13
Lastna sredstva Skupnosti	6	3		10	5
Načela prava Unije	1	4	4	4	4
Obdavčitev	55	44	38	44	66
Območje svobode, varnosti in pravice	9	17	4	26	24
Okolje ²					9
Okolje in potrošniki ²	40	50	43	60	48
Podjetniško pravo	9	16	17	17	17
Pravo institucij	15	6	15	29	26
Pravosodje in notranja politika	2		1		
Približevanje zakonodaje	19	21	21	32	15
Pristop novih držav		1		1	
Privilegiji in imunitete	1	1	2		
Promet	9	6	4	9	4
Proračun Skupnosti					1
Prosti pretok blaga	8	14	12	13	6
Prosti pretok kapitala	4	13	9	7	6
Prosto gibanje oseb	20	19	27	19	17
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike					1
Regionalna politika	2	7	1	3	2
Rimska konvencija				1	
Skupna carinska tarifa ³	7	10	5	13	7
Skupna politika na področju ribištva	7	6	6	4	2
Skupna zunanja in varnostna politika		4	2	2	2
Socialna politika	29	26	25	33	36
Socialna varnost delavcev migrantov	7	7	5	3	6
Svoboda opravljanja storitev	17	24	8	17	30
Svoboda ustanavljanja	21	19	29	13	17
Trgovinska politika	1	1	1	5	2
Varstvo potrošnikov ²					3
Zunanje delovanje Evropske unije	11	9	8	8	10
Pogodba ES	426	430	445	481	482
Pogodba EU	3	4	6	1	4
Pogodba ESPJ		1	2		
Pogodba ESAE	4	1			
Postopek	2	3	5	5	6
Kadrovski predpisi	9	17	11	8	4
Razno	11	20	16	13	10
SKUPAJ SPLOŠNO	444	456	469	495	496

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

² Rubrika „Okolje in potrošniki“ je bila za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, razdeljena na dve ločeni rubriki.

³ Rubriki „Skupna carinska tarifa“ in „Carinska unija“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v eno rubriko.

10. Zadeve, končane s sodbo, mnenjem ali sklepom – Predmet tožbe (2010)¹

	Sodbe/mnenja	Sklepi ²	Skupaj
Carinska unija in skupna carinska tarifa ⁴	12	3	15
Državne pomoči	14	2	16
Ekonomska in monetarna politika		1	1
Energija	2		2
Evropsko državljanstvo	6		6
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	1		1
Industrijska politika	8	1	9
Intelektualna lastnina	19	19	38
Kmetijstvo	14	1	15
Konkurenca	8	5	13
Lastna sredstva Skupnosti	5		5
Načela prava Unije	2	2	4
Obdavčitev	58	8	66
Območje svobode, varnosti in pravice	23	1	24
Okolje ³	9		9
Okolje in potrošniki ³	44	4	48
Podjetniško pravo	17		17
Pravo institucij	11	15	26
Približevanje zakonodaje	15		15
Promet	4		4
Proračun Skupnosti	1		1
Prosti pretok blaga	5	1	6
Prosti pretok kapitala	5	1	6
Prosto gibanje oseb	16	1	17
Raziskave, informacije, izobraževanje, statistike	1		1
Regionalna politika	1	1	2
Skupna carinska tarifa ⁴	7		7
Skupna politika na področju ribištva	1	1	2
Skupna zunanja in varnostna politika	2		2
Socialna politika	31	5	36
Socialna varnost delavcev migrantov	4	2	6
Svoboda opravljanja storitev	26	4	30
Svoboda ustanavljanja	14	3	17
Trgovinska politika	2		2
Varstvo potrošnikov ³	1	2	3
Zunanje delovanje Evropske unije	10		10
Pogodba ES	399	83	482
Pogodba EU	4		4
Postopek		6	6
Kadrovski predpisi	3	1	4
Razno	3	7	10
SKUPAJ SPLOŠNO	406	90	496

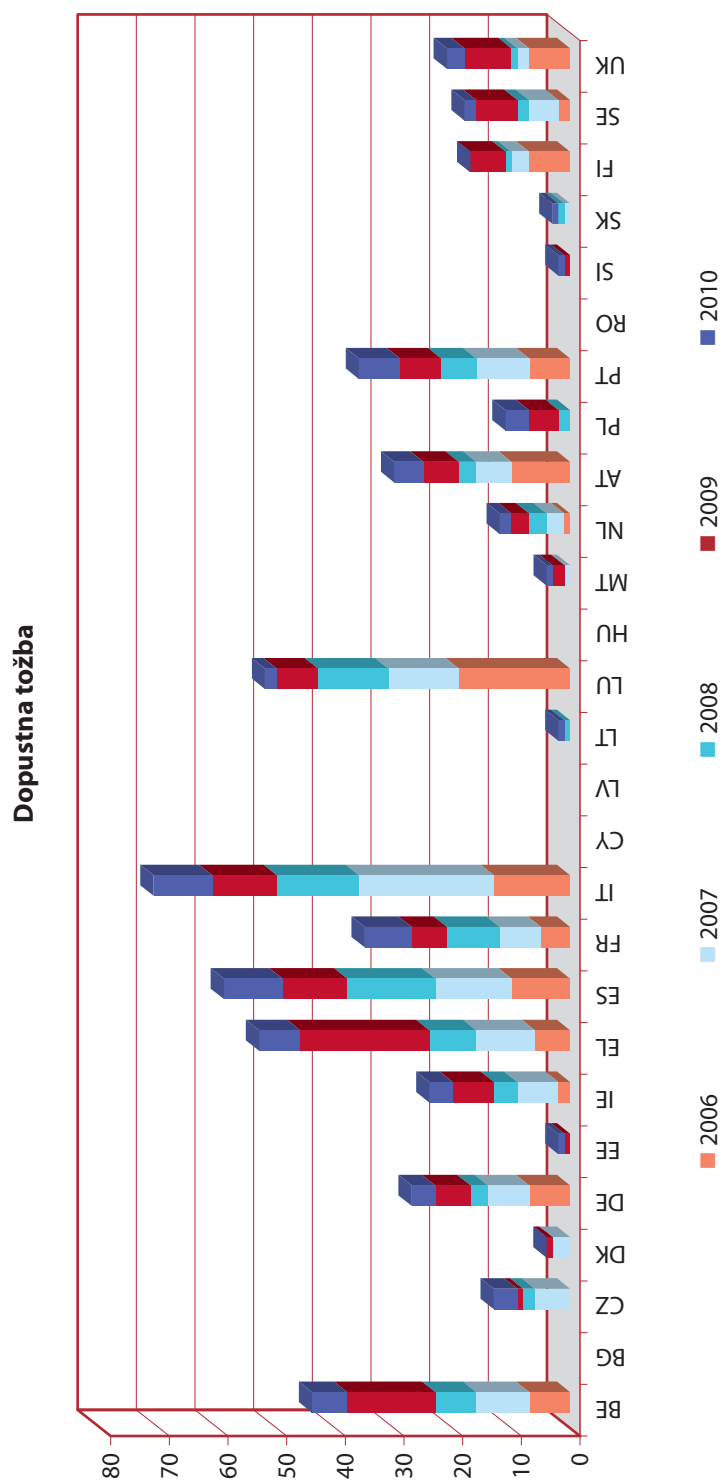
¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

² Sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve, ustavitvi postopka ali vrnitvi v ponovno odločanje Splošnemu sodišču.

³ Rubrika „Okolje in potrošniki“ je bila za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, razdeljena na dve ločeni rubriki.

⁴ Rubriki „Skupna carinska tarifa“ in „Carinska unija“ sta bili za zadeve, vložene po 1. decembru 2009, združeni v eno rubriko.

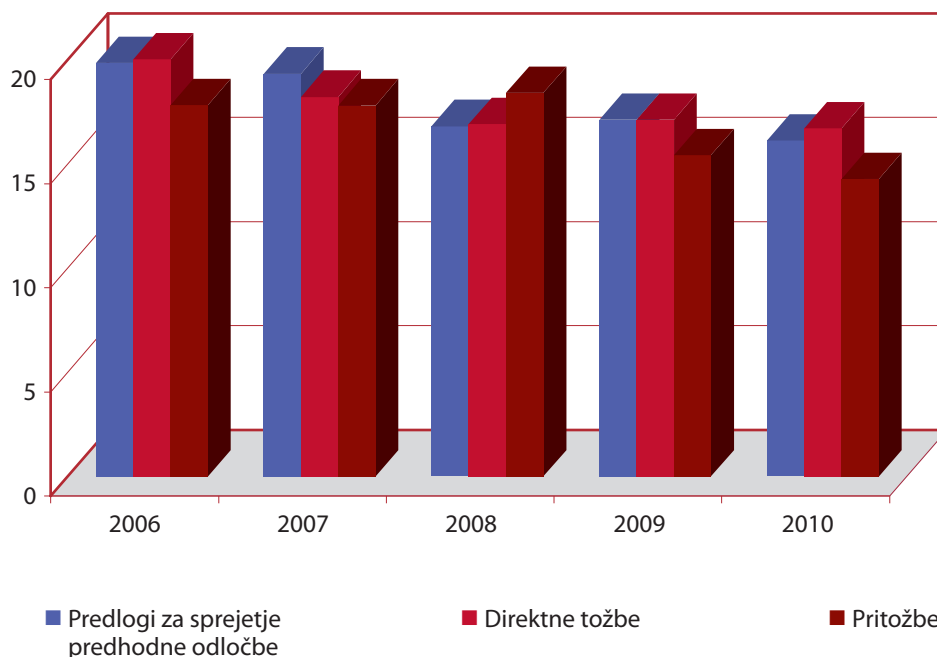
11. Končane zadeve – Sodbe zaradi neizpolnitve obveznosti države: vrsta odločitve (2006–2010)¹

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Dopustitev	Zavrnitev	Dopustitev	Zavrnitev	Dopustitev	Zavrnitev	Dopustitev	Zavrnitev	Dopustitev	Zavrnitev
Belgija	7		9	1	7		15	1	6	1
Bolgarija										
Češka republika			6		2		1		4	
Danska			3				1			
Nemčija	7		7	1	3	3	6	2	4	2
Estonija							1		1	
Irska		2	7	2	4		7		4	
Grčija	6		10	3	8	1	22		7	
Španija	10	1	13	1	15	1	11		10	2
Francija	5		7		9	1	6		8	2
Italija	13	1	23	2	14	1	11	4	10	
Ciper										
Latvija										
Litva					1				1	
Luksemburg	19		12		12		7		2	
Madžarska										
Malta			1				2		1	1
Nizozemska	1	1	3	1	3		3		2	1
Avstrija	10		6		3		6		5	
Poljska					2		5		4	1
Portugaliska	7		9		6		7	1	7	1
Romunija										
Slovenija							1		1	
Slovaška			1		1				1	
Finska	7		3	1	1	1	6	1		
Švedska	2	1	5		2	1	7		2	
Združeno kraljestvo	7	3	2	4	1		8	1	3	1
Skupaj	103	8	127	16	94	9	133	10	83	12

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitvev zaradi povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

12. Končane zadeve – Trajanje postopkov (2006–2010)¹ (sodbe in sklepi)

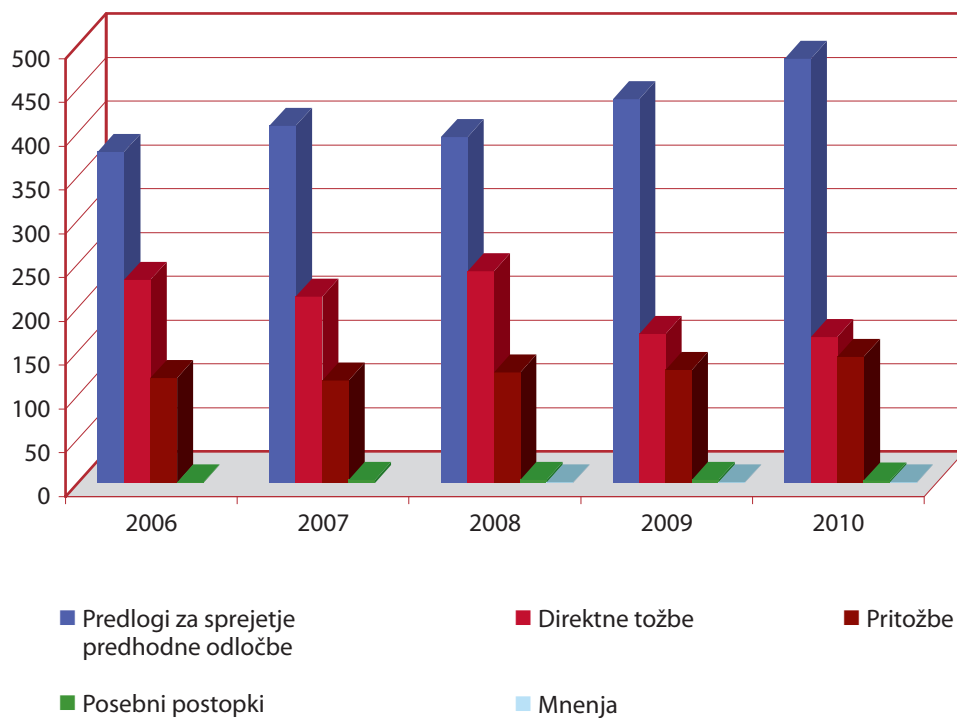

	2006	2007	2008	2009	2010
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	19,8	19,3	16,8	17,1	16,1
Nujni postopki za predhodno odločanje			2,1	2,5	2,1
Direktne tožbe	20	18,2	16,9	17,1	16,7
Pritožbe	17,8	17,8	18,4	15,4	14,3

¹ Trajanje je izraženo v mesecih in desetinah meseca.

Pri izračunu trajanja postopkov so izključeni: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba ali v kateri so bili sprejeti pripravljalni ukrepi, mnenja, posebni postopki (in sicer: odmera stroškov, pravna pomoč, ugovor zoper sodbo, ugovor tretjega, razlaga sodbe, obnova postopka, poprava sodbe, postopek v zvezi z izvršbo), postopki, ki se končajo s sklepom o izbrisu zadeve, s sklepom o ustavitvi postopka, s sklepom o vrnitvi zadeve v ponovno odločanje. Splošnemu sodišču, postopki za izdajo začasnih odredb ter pritožbe zoperčasne odredbe ali v zvezi z intervencijo.

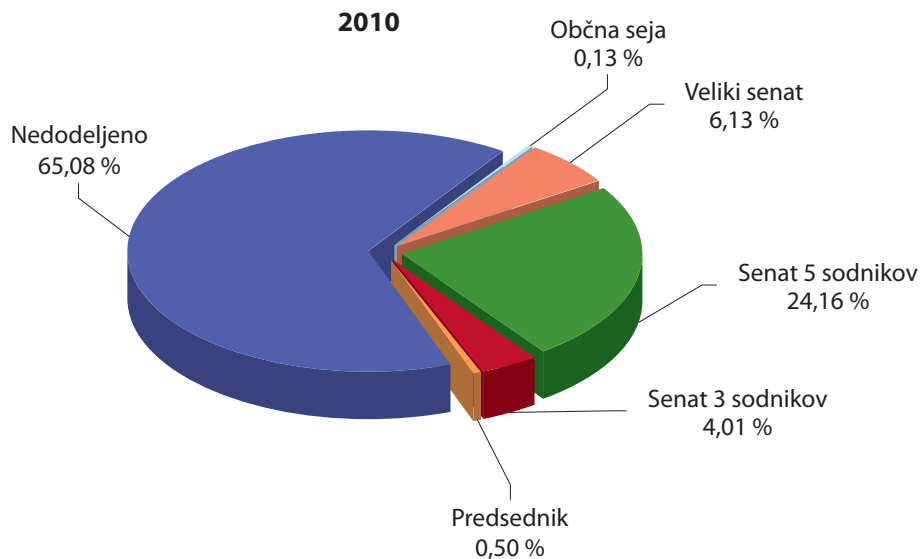
13. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Vrste postopkov (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	378	408	395	438	484
Direktna tožba	232	213	242	170	167
Pritožbe	120	117	126	129	144
Posebni postopki	1	4	4	4	3
Mnenja			1	1	1
Skupaj	731	742	768	742	799

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

14. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Nedodeljeno	489	481	524	490	520
Občna seja					1
Veliki senat	44	59	40	65	49
Senat 5 sodnikov	171	170	177	169	193
Senat 3 sodnikov	26	24	19	15	32
Predsednik	1	8	8	3	4
Skupaj	731	742	768	742	799

¹ Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve povezanih zadev (številka zadeve = ena zadeva).

15. Razno – Hitri postopek (2006–2010)¹

	2006		2007		2008		2009		2010	
	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev
Direktne tožbe				1						1
Predlogi za sprejetje predhodne odločbe		5		5	2	6	1	3	4	7
Pritožbe				1				1		
Posebni postopki								1		
Skupaj		5		7	2	6	1	5	4	8

16. Razno – Nujni postopki za predhodno odločanje (2008–2010)²

	2008		2009		2010	
	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Zavrnitev
Kmetijstvo		1				
Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah	2	1		1		
Območje svobode, varnosti in pravice	1	1	2		5	1
Skupaj	3	3	2	1	5	1

¹ Od 1. julija 2000 je mogoče zadevo obravnavati po hitrem postopku na podlagi določb členov 62a in 104a Poslovnika.

² Od 1. marca 2008 se lahko na podlagi določb člena 104a Poslovnika uporabi nujni postopek predhodnega odločanja v zadevah, ki se nanašajo na območje svobode, varnosti in pravice.

17. Razno – Začasne odredbe (2010)¹

	Predlogi za izdajo začasnih odredb	Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Vrsta odločitve		
			Zavrnitev	Dovoljeni predlogi	Izbris ali ustavitev postopka
Dostop do dokumentov	1				
Državne pomoči		1			
Konkurenca		2	3		
Pravo institucij		2	1		
Okolje		1			
Trgovinska politika	1				
Intelektualna in industrijska lastnina	1		1		
SKUPAJ SPLOŠNO	3	6	5		

¹ Navedene številke (neto številke) označujejo skupno število zadev ob upoštevanju združitve zaradi povezanosti (niz združenih zadev = ena zadeva).

18. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2010) – Vložene zadeve in sodbe

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoperčasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Predlog za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1953	4					4		
1954	10					10		2
1955	9					9	2	4
1956	11					11	2	6
1957	19					19	2	4
1958	43					43		10
1959	46				1	47	5	13
1960	22				1	23	2	18
1961	24	1			1	26	1	11
1962	30	5				35	2	20
1963	99	6				105	7	17
1964	49	6				55	4	31
1965	55	7				62	4	52
1966	30	1				31	2	24
1967	14	23				37		24
1968	24	9				33	1	27
1969	60	17				77	2	30
1970	47	32				79		64
1971	59	37				96	1	60
1972	42	40				82	2	61
1973	131	61				192	6	80
1974	63	39				102	8	63
1975	61	69			1	131	5	78
1976	51	75			1	127	6	88
1977	74	84				158	6	100
1978	146	123			1	270	7	97
1979	1218	106				1324	6	138
1980	180	99				279	14	132
1981	214	108				322	17	128
1982	217	129				346	16	185
1983	199	98				297	11	151
1984	183	129				312	17	165
1985	294	139				433	23	211
1986	238	91				329	23	174
1987	251	144				395	21	208
1988	193	179				372	17	238
1989	244	139				383	19	188

>>>

Leto	Vložene zadeve ¹							Sodbe/mnenja ²
	Direktne tožbe	Predlogi za sprejetje predhodne odločbe	Pritožbe	Pritožbe zoper začasne odredbe ali v zvezi z intervencijo	Predlog za izdajo mnenja	Skupaj	Predlogi za izdajo začasne odredbe	
1990	221	141	15	1		378	12	193
1991	140	186	13	1	2	342	9	204
1992	251	162	24	1	2	440	5	210
1993	265	204	17			486	13	203
1994	125	203	12	1	3	344	4	188
1995	109	251	46	2		408	3	172
1996	132	256	25	3		416	4	193
1997	169	239	30	5		443	1	242
1998	147	264	66	4		481	2	254
1999	214	255	68	4		541	4	235
2000	197	224	66	13	2	502	4	273
2001	187	237	72	7		503	6	244
2002	204	216	46	4		470	1	269
2003	277	210	63	5	1	556	7	308
2004	219	249	52	6	1	527	3	375
2005	179	221	66	1		467	2	362
2006	201	251	80	3		535	1	351
2007	221	265	79	8		573	3	379
2008	210	288	77	8	1	584	3	333
2009	143	302	104	2	1	552	1	377
2010	136	385	97	6		624	2	370
Skupaj	8601	7005	1118	85	19	16.828	351	8637

¹ Bruto številke; brez posebnih postopkov.

² Neto številke.

19. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2010) – Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe (po državi članici in po letu)¹

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Ostalo ¹	Skupaj
1961																		1										1	
1962																		5											5
1963															1			5											6
1964											2						4												6
1965					4				2								1												7
1966																	1												1
1967	5				11				3						1		3											23	
1968	1				4				1	1							2											9	
1969	4				11				1						1													17	
1970	4				21				2	2							3											32	
1971	1				18				6	5					1		6											37	
1972	5				20				1	4							10											40	
1973	8				37				4	5					1		6											61	
1974	5				15				6	5							7									1		39	
1975	7			1	26				15	14					1		4									1		69	
1976	11				28				8	12							14									1		75	
1977	16			1	30				14	7							9									5		84	
1978	7			3	46				12	11							38									5		123	
1979	13			1	33				18	19							11									8		106	
1980	14			2	24				14	19					1		17									6		99	
1981	12			1	41				17	11					4		17									5		108	
1982	10			1	36				39	18							21									4		129	
1983	9			4	36				15	7							19									6		98	
1984	13			2	38				34	10							22										9		129
1985	13				40				45	11					6		14									8		139	

>>>

	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE	UK	Ostalo ¹	Skupaj	
1986	13			4	18		4	2	1	19	5				1			16									8		91	
1987	15			5	32		2	17	1	36	5				3			19									9		144	
1988	30			4	34				1	38	28				2			26									16		179	
1989	13			2	47		1	2	2	28	10				1			18			1						14		139	
1990	17			5	34		4	2	6	21	25				4			9			2						12		141	
1991	19			2	54		2	3	5	29	36				2			17			3						14		186	
1992	16			3	62			1	5	15	22				1			18			1						18		162	
1993	22			7	57		1	5	7	22	24				1			43			3						12		204	
1994	19			4	44		2		13	36	46				1			13			1						24		203	
1995	14			8	51		3	10	10	43	58				2			19	2		5					6	20		251	
1996	30			4	66			4	6	24	70				2			10	6		6				3	4	21		256	
1997	19			7	46		1	2	9	10	50				3			24	35		2				6	7	18		239	
1998	12			7	49		3	5	55	16	39				2			21	16		7				2	6	24		264	
1999	13			3	49		2	3	4	17	43				4			23	56		7				4	5	22		255	
2000	15			3	47		2	3	5	12	50							12	31		8				5	4	26	1	224	
2001	10			5	53		1	4	4	15	40				2			14	57		4				3	4	21		237	
2002	18			8	59			7	3	8	37				4			12	31		3				7	5	14		216	
2003	18			3	43		2	4	8	9	45				4			28	15		1				4	4	22		210	
2004	24			4	50		1	18	8	21	48				1	2		28	12		1				4	5	22		249	
2005	21		1	4	51		2	11	10	17	18				2	3		36	15	1	2				4	11	12		221	
2006	17		3	3	77		1	14	17	24	34		1	1	4			20	12	2	3				1	5	2	10		251
2007	22	1	2	5	59	2	2	8	14	26	43				2			19	20	7	3	1			1	5	6	16		265
2008	24		1	6	71	2	1	9	17	12	39	1	3	3	4	6		34	25	4	1				4	7	14		288	
2009	35	8	5	3	59	2		11	11	28	29	1	4	3	10	1		24	15	10	3	1	2	1	2	5	28	1	302	
2010	37	9	3	10	71		4	6	22	33	49	3	2	9	6			24	15	8	10	17	1	5	6	6	29		385	
Skupaj	651	18	15	135	1802	6	55	151	244	816	1056	2	10	10	73	33	1	767	363	32	77	19	3	8	64	87	505	2	7005	

¹ Zadeva Campina Melkunie (C-265/00) (Cour de justice Benelux / Benelux Gerichtshof).
Zadeva Milles in drugi (C-196/09) (Odbor za pritožbe Evropskih šol).

**20. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2010) –
Vloženi predlogi za sprejetje predhodne odločbe
(po državi članici in po pristojnem sodišču)**

			Skupaj
Belgija	Cour constitutionnelle	17	
	Cour de cassation	77	
	Conseil d'État	62	
	Druga sodišča	495	651
Bolgarija	Софийски градски съд Търговско отделение	1	
	Druga sodišča	17	18
Češka republika	Nejvyšší soud	1	
	Nejvyšší správní soud	5	
	Ústavní soud		
	Druga sodišča	9	15
Danska	Højesteret	29	
	Druga sodišča	106	135
Nemčija	Bundesgerichtshof	130	
	Bundesverwaltungsgericht	100	
	Bundesfinanzhof	272	
	Bundesarbeitsgericht	23	
	Bundessozialgericht	74	
	Staatsgerichtshof des Landes Hessen	1	
	Druga sodišča	1202	1802
Estonija	Riigikohus	1	
	Druga sodišča	5	6
Irska	Supreme Court	18	
	High Court	15	
	Druga sodišča	22	55
Grčija	Άρειος Πάγος	10	
	Συμβούλιο της Επικρατείας	44	
	Druga sodišča	97	151
Španija	Tribunal Supremo	35	
	Audiencia Nacional	1	
	Juzgado Central de lo Penal	7	
	Druga sodišča	201	244
Francija	Cour de cassation	93	
	Conseil d'État	63	
	Druga sodišča	660	816
Italija	Corte suprema di Cassazione	108	
	Corte Costituzionale	1	
	Consiglio di Stato	64	
	Druga sodišča	883	1056
Ciper	Ανώτατο Δικαστήριο	2	
	Druga sodišča		2

>>>

			Skupaj
Latvija	Augstākā tiesa	9	
	Satversmes tiesa		
	Druga sodišča	1	10
Litva	Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas	1	
	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas	3	
	Lietuvos vyriausiasis administracinis Teismas	3	
	Druga sodišča	3	10
Luksemburg	Cour supérieure de justice	10	
	Cour de cassation	8	
	Conseil d'État	13	
	Cour administrative	7	
	Druga sodišča	35	73
Madžarska	Legfelsőbb Bíróság	3	
	Fővárosi Ítéltábla	2	
	Szegedi Ítéltábla	1	
	Druga sodišča	27	33
Malta	Qorti Kostituzzjonali		
	Qorti ta' l- Appel		
	Druga sodišča	1	1
Nizozemska	Raad van State	74	
	Hoge Raad der Nederlanden	194	
	Centrale Raad van Beroep	49	
	College van Beroep voor het Bedrijfsleven	139	
	Tariefcommissie	34	
	Druga sodišča	277	767
Avstrija	Verfassungsgerichtshof	4	
	Oberster Gerichtshof	78	
	Oberster Patent- und Markensenat	3	
	Bundesvergabeamt	24	
	Verwaltungsgerichtshof	61	
	Vergabekontrollsenat	4	
	Druga sodišča	189	363
Poljska	Sąd Najwyższy	5	
	Naczelny Sąd Administracyjny	12	
	Trybunał Konstytucyjny		
	Druga sodišča	15	32
Portugalska	Supremo Tribunal de Justiça	2	
	Supremo Tribunal Administrativo	40	
	Druga sodišča	35	77
Romunija	Tribunal Dâmbovița	2	
	Druga sodišča	17	19

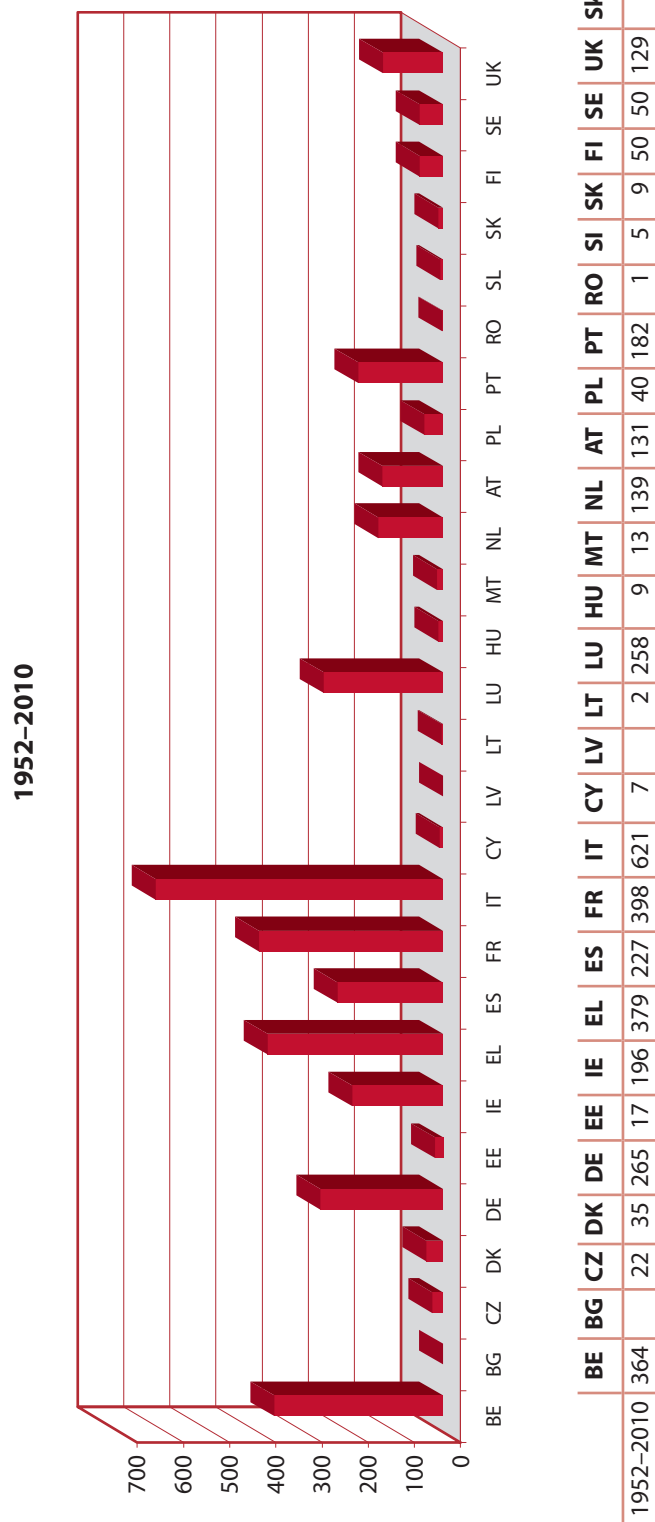
>>>

			Skupaj
Slovenija	Vrhovno sodišče		
	Ustavno sodišče		
	Druga sodišča	3	3
Slovaška	Ústavný Súd		
	Najvyšší súd	5	
	Druga sodišča	3	8
Finska	Korkein hallinto-oikeus	29	
	Korkein oikeus	11	
	Druga sodišča	24	64
Švedska	Högsta Domstolen	14	
	Marknadsdomstolen	5	
	Regeringsrätten	24	
	Druga sodišča	44	87
Združeno kraljestvo	House of Lords	40	
	Court of Appeal	64	
	Druga sodišča	401	505
Drugo	Cour de justice Benelux/Benelux Gerechtshof ¹	1	1
	Odbor za pritožbe Evropskih šol ²	1	1
Skupaj			7005

¹ Zadeva Campina Melkunie, C-265/00.

² Zadeva Miles in drugi (C-196/09).

21. Splošni razvoj sodne dejavnosti (1952–2010) – Vložene tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti države

Poglavje II

Splošno sodišče

A – Dejavnost Splošnega sodišča leta 2010

Marc Jaeger, predsednik

Leto 2010 je bilo za Splošno sodišče leto delne zamenjave, saj se je nanašala na štirinajst njegovih članov. Medtem ko je bilo enajst članov ponovno imenovanih, so se od Splošnega sodišča morali posloviti trije člani, ki so imeli več kot 27 let delovnih izkušenj v sodniški službi: A.W.H. Meij in M. Vilaras, sodnika na Splošnem sodišču od leta 1998, in V.M. Ciucă, sodnik na Splošnem sodišču od leta 2007, ki so jih nadomestili M. Van der Woude, D. Gratsias in A. Popescu. Poleg tega je 29. junija 2010 odstopil T. Tchipev, sodnik na Splošnem sodišču od leta 2007. Januarja 2011 ni bil predlagan še noben kandidat, ki bi ga nadomestil.

Zaradi velikega vpliva teh dogodkov na sodni koledar (v osem običajnih sestav sodišča je bil vključen vsaj en član, čigar mandat je potekel leta 2010) je bila potrebna izjemna organiziranost, da ne bi bila ovirana sodna dejavnost.

Poleg tega je bil odbor iz člena 255 PDEU prvič pozvan, da pred odločitvijo držav članic izda mnenje – za katerega je po Lizbonski pogodbi pristojen – o ustreznosti kandidatov za opravljanje nalog sodnika. Čeprav je ta postopek, ki je namenjen zagotavljanju neodvisnosti in usposobljenosti članov Sodišča in Splošnega sodišča, vsekakor dobrodošel, pa je zaradi njega vendarle prišlo do zamude pri delni zamenjavi članov. V prihodnosti si morajo vsi udeleženci v postopku imenovanja prizadevati za preprečitev teh zamud in s tem resnih ovir za nemoteno delovanje sodnega sistema, ki jih take zamude povzročajo. Rezultatov Splošnega sodišča leta 2010 ni mogoče analizirati brez upoštevanja teh dogodkov, ki so neodvisni od volje in prizadevanj sodišča, da se sooči z razvojem na področju sporov, za katerega so značilni povečanje, raznolikost in zapletenost.

Leto 2010 je bilo glede statistike zaznamovano z različnimi trendi. Prvi je izredno povečanje števila vloženih zadev, in sicer s 568 zadev (leta 2009) na 636 zadev (leta 2010), kar je največ doslej.¹ Drugi trend je ohranitev števila končanih zadev, ki je občutno večje od 500 (527 končanih zadev), in to kljub zgoraj opisanim neugodnim okoliščinam. Tak rezultat pa vendarle ni zadostoval za omejitev povečanja števila nerešenih zadev, ki jih je bilo 1300 na dan 31. december 2010. Tretji trend se nanaša na trajanje postopka, ki je bistveno merilo za ocenjevanje sodne dejavnosti. Zaradi poudarka na hitrosti reševanja zadev, se je to trajanje zelo skrajšalo, v povprečju za 2,5 meseca (s 27,2 meseca leta 2009 na 24,7 meseca leta 2010). To skrajšanje je še večje pri zadevah, končanih s sodbo, na področjih, ki so od ustanovitve Splošnega sodišča v središču reševanja sporov pred Splošnim sodiščem (to so vsa področja razen pritožb in intelektualne lastnine), za katere je bilo ugotovljeno skrajšanje trajanja postopka za več kot sedem mesecev.

Reforme, ki jim je treba slediti, in velika prizadevanja sodišča bi morala v neki meri omogočiti izboljšanje teh rezultatov. Vendar se tega ne sme doseči zaradi zmanjšanja kakovosti opravljenega sodnega nadzora, ki je jamstvo za učinkovitost sodnega varstva, ta pa sestavni del Unije prava.

Namen predstavitve v nadaljevanju je podati pregled raznolikosti in včasih zapletenosti področja dejavnosti Splošnega sodišča v njegovi funkciji sodišča, ki odloča o zakonitosti (I), odškodninskih sporih (II), pritožbah (III) in predlogih za izdajo začasnih odredb (IV).

¹ Brez velikih skupin enakih ali podobnih zadev.

I. Spori o zakonitosti

Dopustnost ničnostnih tožb

1. Akti, zoper katere je mogoče vložiti tožbo

Akti, zoper katere se lahko vloži ničnostna tožba v smislu člena 263 PDEU, so ukrepi, ki ustvarjajo take zavezujoče pravne učinke, ki vplivajo na interese tožeče stranke tako, da pomembno spremenijo njen pravni položaj.²

Splošno sodišče je v sodbi z dne 20. maja 2010 v zadevi *Nemčija proti Komisiji* (T-258/06, še neobjavljena) preučevalo pogoje, pod katerimi je mogoče sporočilo Komisije, ki je bilo objavljeno v seriji C Uradnega lista, šteti za izpodbojni akt.

V obravnavani zadevi je Zvezna republika Nemčija predlagala razglasitev ničnosti sporočila³, katerega namen je bil izraziti splošen pristop Komisije glede uporabe vseh temeljnih zahtev za oddajo javnih naročil, ki neposredno izhajajo iz pravil in načel Pogodbe, zlasti iz načel prepovedi diskriminacije in preglednosti, v zvezi z oddajo javnih naročil, ki niso zajeta ali so samo delno zajeta v direktivah o javnih naročilih⁴.

Da bi Splošno sodišče ugotovilo, ali je ta akt, za katerega je Komisija trdila, da je le razlagalen, izpodbojen, si je prizadevalo ugotoviti, ali sporočilo glede na svojo vsebino ustvarja nove pravne učinke glede na tiste, ki izhajajo iz uporabe temeljnih načel Pogodbe. Preizkusiti je bilo namreč treba, ali so v sporočilu zgolj pojasnjene določbe o prostem pretoku blaga, svobodi ustanavljanja in svobodi opravljanja storitev, načela prepovedi diskriminacije, enakega obravnavanja in sorazmernosti ter pravila preglednosti in vzajemnega priznavanja, ki se uporabljajo za javna naročila, ki niso zajeta ali so samo delno zajeta v direktivah o javnih naročilih, ali pa so v njem določene posebne ali nove obveznosti glede na te določbe, načela in pravila. Zgolj na podlagi okoliščine, da razlagalnega sporočila glede na njegovo obliko, naravo ali besedilo ni mogoče šteti za akt, katerega namen je zagotoviti pravne učinke, ni mogoče sklepati, da nima zavezujočih pravnih učinkov. Okoliščina, da je ta akt bil oziroma ni bil objavljen, v zvezi s tem ni upoštevana.

Splošno sodišče je po temeljitem preizkusu sporočila sklenilo, da to ne vsebuje novih pravil na področju oddaje javnih naročil, ki bi presegala obveznosti, ki jih določa obstoječe pravo, in da v teh okoliščinah ne ustvarja zavezujočih pravnih učinkov, ki bi vplivali na pravni položaj Zvezne republike Nemčije.

2. Časovna uporaba člena 263 PDEU

Člen 230, četrti odstavek, ES pogojuje dopustnost tožb, ki jih vložijo posamezniki zoper akte, ki niso naslovljeni nanje, z dvojnimi pogoji, in sicer da izpodbijani akt tožeče stranke zadeva neposredno in posamično. V skladu s sodno prakso lahko fizične in pravne osebe, na katere

² Sodba Sodišča z dne 11. novembra 1981 v zadevi *IBM proti Komisiji* (60/81, Recueil, str. 2639, točka 9).

³ Razlagalno sporočilo Komisije o zakonodaji Skupnosti, ki velja za oddajo javnih naročil, ki niso zajeta ali so samo delno zajeta v direktivah o javnih naročilih (UL 2006 C 179, str. 2).

⁴ Direktiva 2004/17/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil naročnikov v vodnem, energetskem in transportnem sektorju ter sektorju poštnih storitev (UL L 134, str. 1) in Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, str. 114).

odločba ni naslovljena, trdijo, da jih posamično zadeva, le če nanje vpliva zaradi njihovih posebnih lastnosti ali dejanskega položaja, na podlagi katerega se razlikujejo od vseh drugih oseb, in so zato posamično opredeljene podobno kot naslovniki.⁵

Z začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, to je 1. decembra 2009, so se pogoji za dopustnost ničnostne tožbe spremenili. Tako lahko v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU fizične ali pravne osebe vložijo tožbe zoper akte, ki se nanje neposredno in posamično nanašajo, in zoper predpise, ki se nanje neposredno nanašajo, vendar ne potrebujejo izvedbenih ukrepov.

Splošno sodišče je moralo pred vsebinsko razlago teh določb rešiti vprašanje njihove časovne uporabe. Zaradi pomembnosti tega vprašanja je Splošno sodišče ob tej priložnosti odločalo v velikem senatu.

Predmet dveh upoštevni zadev, *Norilsk Nickel Harjavalta in Umicore proti Komisiji* ter *Etimine in Etiproducs proti Komisiji* (sklepa z dne 7. septembra 2010, T-532/08 in T-539/08, še neobjavljena), je bil predlog za razglasitev ničnosti Direktive 2008/58/ES⁶ in Uredbe (ES) št. 790/2009⁷, zaradi katerih je bila spremenjena razvrstitev nekaterih spojin nikljevega karbonata.

Glede na to, da sta bili tožbi vloženi 5. decembra 2008, je Komisija vložila ugovor nedopustnosti, pri čemer je zatrjevala, da izpodbijana akta tožečih strank nista zadevala posamično v smislu člena 230 ES. Ker je medtem začela veljati Lizbonska pogodba, sta tožeči stranki trdili, da se na podlagi novih določb člena 263, četrti odstavek, PDEU ta pogoj za dopustnost za izpodbijana akta ne uporablja več. Postavilo se je tudi vprašanje, ali se člen 263, četrti odstavek, PDEU uporablja *ratione temporis* za zadevni tožbi in na splošno za vse tožbe, o katerih ob začetku veljavnosti Lizbonske pogodbe še ni bilo odločeno.

Splošno sodišče je ob ugotovitvi, da za to v PDEU ni bilo nobene prehodne določbe, poudarilo, da iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba v skladu z reko *tempus regit actum* o vprašanju dopustnosti tožbe odločiti na podlagi pravil, ki so veljala na dan vložitve tožbe, in da se pogoji za dopustnost tožbe presojuje glede na trenutek vložitve tožbe, in sicer glede na trenutek vložitve vloge, ki jo je mogoče dopolniti le, če se dopolnitev opravi pred iztekom roka za vložitev tožbe. Nasprotna rešitev bi povzročila tveganje samovoljnosti pri izvajanju sodne oblasti, ker bi bila dopustnost tožbe odvisna od – tudi negotovega – datuma izreka odločitve Splošnega sodišča, s katero bi se končal postopek.

Te presoje ne izpodbije niti trditev, da je člen 263 PDEU del postopkovnih pravil, o katerih je bilo v sodni praksi odločeno, da se v nasprotju z vsebinskimi ali materialnopravnimi pravili običajno uporabljajo za vse spore, ki potekajo, ko ta pravila začnejo veljati. Celo ob predpostavki, da vprašanje sodne pristojnosti spada na področje postopkovnih pravil, je Splošno sodišče razsodilo, da je treba za opredelitev veljavnih določb, z vidika katerih je treba presojevati dopustnost ničnostne tožbe, vložene zoper akt Unije, uporabiti reko *tempus regit actum*.

⁵ Sodba Sodišča z dne 15. julija 1963 v zadevi *Plaumann proti Komisiji* (25/62, Recueil, str. 197 in 223).

⁶ Direktiva Komisije 2008/58/ES z dne 21. avgusta 2008 o trideseti spremembi Direktive Sveta 67/548/EGS o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi za namen njene prilagoditve tehničnemu napredku (UL L 246, str. 1).

⁷ Uredba Komisije (ES) št. 790/2009 z dne 10. avgusta 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 1272/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi z namenom njene prilagoditve tehničnemu in znanstvenemu napredku (UL L 235, str. 1).

3. Pravni interes

Pojem pravnega interesa, s katerim je pogojena dopustnost ničnostne tožbe, je bil predmet pojasnil v zvezi z različnimi vidiki, predstavljenimi v nadaljevanju.

Prvič, ničnostna tožba, ki jo vloži fizična ali pravna oseba, je dopustna le, če ima tožeča stranka interes, da se ugotovi ničnost izpodbijanega akta. Tak interes predpostavlja, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta kot taka pravne učinke, ali povedano drugače, da ima lahko stranka, ki je vložila tožbo, zaradi izida tožbe koristi.⁸ Pravni interes mora biti podan do razglasitve sodne odločbe, sicer se postopek ustavi.⁹

Splošno sodišče je v sodbi z dne 19. januarja 2010 v združenih zadevah *Co-Frutta proti Komisiji* (T-355/04 in T-446/04, ZOdl., str. II-1)¹⁰ pojasnilo presojo, ki jo je treba opraviti v zvezi s pravnim interesom, kadar posameznik zaradi prošnje za dostop do dokumentov Komisije vloži dve zaporedni tožbi, eno za razglasitev ničnosti odločbe zaradi molka organa, s katero je Komisija zavrnila prošnjo za dostop, drugo pa za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, ki je bila sprejeta po prvi odločbi zaradi molka organa.

V obravnavani zadevi je družba Co-Frutta, ki je družba italijanskega prava in ki ima zorilnice banan, na Generalni direktorat (GD) Komisije za kmetijstvo vložila prošnjo za dostop do dokumentov Komisije v zvezi z uvozniki banan, registriranimi v Evropski skupnosti. Tožeča stranka je zaradi odklonilnega odgovora generalnega direktorja GD za kmetijstvo vložila potrdilno prošnjo pri generalnem sekretarju Komisije, na to prošnjo pa je po poteku petnajstdnevnega roka, določenega v Uredbi (ES) št. 1049/2001¹¹, dobila odklonilen odgovor zaradi molka organa. Tožeča stranka je pred Splošnim sodiščem izpodbijala zakonitost teh dveh odločb (predmet v zadevi T-355/04).

Generalni sekretar Komisije je po dveh mesecih sprejel odločbo, s katero je v bistvu potrdil svojo odločbo zaradi molka organa, pri čemer je vendarle dovolil dostop samo do dela zaprošenih dokumentov. Tožeča stranka je zoper to odločbo vložila novo tožbo (predmet v zadevi T-446/04).

Splošno sodišče je v zvezi s tem ugotovilo, da je tožeča stranka zaradi sprejetja poznejše odločbe, za katero je prav tako predlagala, naj se razglasi za nično, izgubila pravni interes glede odločbe zaradi molka organa in da je treba postopek v zadevi T-355/04 ustaviti. Komisija je namreč s sprejetjem odločbe dejansko odpravila odločbo zaradi molka organa, ki je nastala predhodno. Splošno sodišče je tudi ugotovilo, da bi morebitna razglasitev ničnosti odločbe zaradi molka organa zaradi procesne kršitve lahko pomenila le sprejetje nove odločbe, ki bi bila po vsebini enaka sprejeti odločbi. Poleg tega preizkusa tožbe zoper odločbo zaradi molka organa ni mogoče upravičiti niti s ciljem izognitve temu, da bi se ponovila očitana nezakonitost, niti s ciljem, da bi se omogočila vložitev morebitne odškodninske tožbe, ker bi bila ta cilja lahko dosežena s preizkusom tožbe zoper sprejeto odločbo, ta tožba pa je bila tudi edina razglašena za dopustno.

⁸ Glej sodbo Splošnega sodišča z dne 28. septembra 2004 v zadevi *MCI proti Komisiji* (T-310/00, ZOdl., str. II-3253, točka 44 in navedena sodna praksa).

⁹ Sodba Sodišča z dne 7. junija 2007 v zadevi *Wunenburger proti Komisiji* (C-362/05 P, ZOdl., str. I-4333, točka 42).

¹⁰ Glej tudi sodbo z dne 10. decembra 2010 v združenih zadevah *Ryanair proti Komisiji* (od T-494/08 do T-500/08 in T-509/08, še neobjavljena).

¹¹ Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43).

Drugič, Splošno sodišče je v sodbi z dne 11. maja 2010 v zadevi *PC-Ware Information Technologies proti Komisiji* (T-121/08, še neobjavljena) uporabilo sodno prakso, po kateri je – čeprav se pravni interes presoja zlasti glede na neposredno korist, ki naj bi jo imela tožeča stranka zaradi razglasitve ničnosti zadevnega akta – njena tožba dopustna, če bi se zaradi predlagane razglasitve ničnosti preprečil nastanek zatrjevanje nezakonnosti v prihodnje¹². Zato je tožbo, ki jo je vložil ponudnik, izključen iz postopka oddaje javnega naročila, zoper odločbo Komisije o zavrnitvi njegove ponudbe, razglasilo za dopustno, čeprav je bilo javno naročilo delno že izvršeno. Splošno sodišče je razsodilo, da obstaja v zvezi z okvirno pogodbo, kot je zadevna, o enotnem dobavitelju za pridobivanje računalniških programov in licenc dobavitelja Microsoft, ki bi lahko služila za vzorec za podobne pogodbe v prihodnje, interes, da se v prihodnje prepreči ponovitev nezakonnosti, ki jo zatrjuje tožeča stranka.

Tretjič, Splošno sodišče je v sodbi z dne 21. maja 2010 v združenih zadevah *Francija in drugi proti Komisiji* (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) opozorilo na poseben položaj, ki ga določa Pogodba glede držav članic v zvezi z dokazovanjem pravnega interesa, pri čemer je ta pojem razlikovalo od pojma izpodbojnega akta.

Splošno sodišče je poudarilo, da Pogodba jasno razlikuje med pravico do ničnostne tožbe institucij in držav članic na eni strani ter pravico do ničnostne tožbe fizičnih in pravnih oseb na drugi strani, ker imajo vse države članice pravico, da z ničnostno tožbo izpodbijajo zakonitost odločb Komisije, ne da bi se izvajanje te pravice pogojevalo z utemeljevanjem pravnega interesa. Državi članici torej za utemeljitev dopustnosti tožbe ni treba dokazati, da ima akt Komisije, ki ga izpodbija, zanj pravne učinke. Poleg tega se pojma pravnega interesa ne sme zamenjevati s konceptom izpodbojnega akta, na podlagi katerega mora akt, zato da je lahko predmet ničnostne tožbe, povzročati pravne učinke, ki lahko vplivajo na položaj, to pa je treba ugotoviti tako, da se preveri njegova vsebina. Ker je v obravnavani zadevi izpodbijana odločba pomenila tak izpodbojni akt, ki ustvarja zavezujoče pravne učinke, je bilo dopustno, da Francoska republika kot država članica vloži ničnostno tožbo, ne da bi ji bilo treba glede tega utemeljiti pravni interes.

Pravila o konkurenci, ki veljajo za podjetja

1. Splošno

(a) Pojem podjetniškega združenja

Splošno sodišče je v sodbi z dne 26. oktobra 2010 v zadevi *CNOP in CCG proti Komisiji* (T-23/09, še neobjavljena) omililo opredelitev podjetniškega združenja v okviru odločb o pregledih Komisije. Člen 20(4) Uredbe (ES) št. 1/2003¹³ določa, da lahko Komisija izvaja vse potrebne preglede podjetij in podjetniških združenj. V zadevi, v kateri je bila izdana ta sodba, sta Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP) in Conseil central de la section G (CCG) de l'Ordre national des pharmaciens (ONP), naslovnika izpodbijane odločbe skupaj z ONP, izpodbijala opredelitev podjetij ali podjetniških združenj, ki jo je v zvezi z njima podala Komisija, in posledično pravico te institucije, da izvede preglede v njihovih prostorih. Splošno sodišče je najprej opozorilo, da je treba upoštevati posebno naravo odločb o pregledu. Predvsem pa ob upoštevanju dejstva, da se take odločbe izdajo na začetku preiskave, v tej fazi ni mogoče dokončno presoditi, ali je dejanja ali

¹² Sodba Splošnega sodišča z dne 25. marca 1999 v zadevi *Gencor proti Komisiji* (T-102/96, Recueil, str. II-753, točka 41).

¹³ Uredba Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1).

odločbe naslovnikov ali drugih subjektov mogoče opredeliti kot sporazume med podjetji, sklepe podjetniških združenj ali usklajena ravnanja, ki so v nasprotju s členom 81(1) ES (postal člen 101(1) PDEU), ali kot ravnanja iz člena 82 ES (postal člen 102 PDEU). V tej fazi namreč ne gre za presojo konkretnih ravnanj, saj je namen pregleda zbrati dokaze o domnevnih ravnanjih. Splošno sodišče je nato poudarilo, da je Komisija ugotovila, da so ONP in tožeči stranki organizacije, ki združujejo in zastopajo določeno število strokovnjakov, ki jih je mogoče opredeliti kot podjetja v smislu člena 81 ES. Vprašanje, ali sta bili tožeči stranki pri izvajanju konkretnih pooblastil izvzeti s področja uporabe člena 81 ES ali ne, je bilo očitno prezgodnje in bo o njem treba odločiti v okviru končne odločbe. Zato je Splošno sodišče sklenilo, da je Komisija v fazi, v kateri je bila sprejeta izpodbijana odločba, lahko menila, da so ONP in tožeči stranki podjetniška združenja v smislu člena 20(4) Uredbe št. 1/2003.

(b) Opredelitev trga

Splošno sodišče je imelo v sodbi z dne 15. decembra 2010 v zadevi *CEAHR proti Komisiji* (T-427/08, še neobjavljena) priložnost opozoriti na način opredelitve upoštevnega trga, ki vključuje tudi poprodajne trge. Splošno sodišče je v tej sodbi poudarilo, da je Komisija v izpodbijani odločbi navedla, da trg rezervnih delov za primarne produkte neke znamke ne more pomeniti ločenega trga v dveh primerih: prvič, ko lahko potrošnik preide na rezervne dele drugega proizvajalca, in drugič, ko lahko potrošnik preide na drug primarni proizvod, da bi se izognil povišanju cen na trgu rezervnih delov. Vendar je Splošno sodišče v zvezi s tem pojasnilo, da mora Komisija dokazati, da bi potrošniki pri zmernem in stalnem povišanju cen prešli na druge proizvode, primarne ali sekundarne, zaradi česar tako povišanje ne bi bilo dobičkonosno. Dodalo je, da dokaz o obstoju povsem teoretične možnosti prehoda potrošnikov na drug primarni proizvod ne more zadostovati za dokazovanje za opredelitev upoštevnega trga, ker ta temelji na konceptu obstoja učinkovite konkurence. Splošno sodišče je sklenilo, da je Komisija ob upoštevanju, da so bili v obravnavani zadevi primarni in sekundarni proizvodi del istega trga, ne da bi bilo dokazano, da bi zmerno povišanje cen proizvodov proizvajalca na sekundarnem trgu povzročilo premik povpraševanja k proizvodom drugega proizvajalca na primarnem trgu, storila očitno napako pri presoji.

(c) Pregledi

Obveznost obrazložitve

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *CNOP in CCG proti Komisiji* pojasnilo obseg obveznosti obrazložitve, ki jo ima Komisija v okviru odločbe o pregledu. Splošno sodišče je najprej poudarilo, da v izpodbijani odločbi ni posebne argumentacije o tem, zakaj se poklicna organizacija, kot je zadevna, in njeni organi v tem primeru štejejo za podjetniška združenja. Vendar je nato navedlo, da Komisija v fazi upravnega postopka, v kateri izda odločbe o pregledu, nima natančnih informacij, na podlagi katerih bi lahko proučila, ali je zadevna ravnanja ali akte mogoče opredeliti kot odločbe podjetij ali podjetniških združenj v smislu člena 81 ES. Splošno sodišče je opozorilo, da so prav z upoštevanjem posebne narave odločb o pregledu v sodni praksi s področja obrazložitve poudarjene tiste vrste informacij, ki jih mora vsebovati odločba o pregledu, da naslovnikom omogoča sklicevanje na pravico do obrambe v tej fazi upravnega postopka. S strožjo obveznostjo obrazložitve za Komisijo se ne bi ustrezno upoštevala predhodnost pregleda. Zato je Splošno sodišče ugotovilo, da Komisiji v izpodbijani odločbi ni bilo treba navesti posebne pravne analize, na podlagi katere bi naslovnike opredelila kot podjetniška združenja, ki bi presegala pojasnila, ki so v zvezi s tem navedena v tej odločbi.

Dokazno breme

Splošno sodišče je v sodbi z dne 15. decembra 2010 v zadevi *E.ON Energie proti Komisiji* (T-141/08, še neobjavljena) potrdilo globo v višini 38 milijonov EUR, naloženo družbi E.ON Energie AG, ker je ta poškodovala pečat, ki ga je Komisija med pregledom namestila na prostor tega podjetja. Zaradi te prve uporabe člena 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003 je Splošno sodišče natančneje preučilo vprašanje dokaznega bremena v tovrstnem položaju.

Splošno sodišče je v zvezi s tem opozorilo na načelo, da za dokazno breme pri kršitvi v konkurenčnem pravu velja, da če se Komisija opira na neposredne dokaze, ki načeloma zadostujejo za to, da se dokaže obstoj kršitve, to ne zadostuje za to, da se zadevno podjetje sklicuje na možnost, da je nastala okoliščina, ki bi lahko vplivala na dokazno vrednost navedenih dokazov, zaradi česar bi morala Komisija dokazati, da ta okoliščina ni mogla vplivati na njihovo dokazno vrednost. Nasprotno, zadevno podjetje mora pravno zadostno dokazati obstoj okoliščine, na katero se sklicuje, in to, da je zaradi te okoliščine omajana dokazna vrednost dokazov, na katere se opira Komisija, razen če takega dokaza ne bi moglo predložiti zaradi ravnanja same Komisije. Poleg tega, čeprav mora Komisija dokazati, da je bil pečat poškodovan, pa ji nasprotno ni treba dokazati, da je nekdo dejansko vstopil v zapečateni prostor ali da je kdo rokoval z dokumenti. Splošno sodišče je v obravnavani zadevi razsodilo, da bi morala tožeča stranka vsekakor sprejeti vse potrebne ukrepe, da bi preprečila kakršno koli rokovanje s spornim pečatom, saj je bila jasno obveščena o njegovem pomenu in posledicah njegovega poškodovanja.

Globe

V zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *E.ON Energie proti Komisiji*, je tožeča stranka tudi trdila, da globa 38 milijonov EUR ni bila sorazmerna. Vendar je Splošno sodišče v svoji sodbi poudarilo, da je Komisija upoštevala dejstvo, da je bil z zadevno poškodbo pečata prvič uporabljen člen 23(1)(e) Uredbe št. 1/2003, pri čemer je pojasnila, da – ne glede na to okoliščino – prvič, je imela tožeča stranka na voljo številne pravne strokovnjake s področja protimonopolnega prava, drugič, je bila Uredba št. 1/2003 spremenjena več kot tri leta pred pregledi pri njej, tretjič, je bila tožeča stranka obveščena o posledicah poškodbe pečata, in četrtič, so bili v poslopih drugih družb iz skupine tožeče stranke nekaj tednov prej že nameščeni pečati. Poleg tega je Splošno sodišče poudarilo, da že poškodba pečata povzroči izginotje njegovega varovalnega učinka in jo je zato mogoče obravnavati kot kršitev. Nazadnje, Splošno sodišče meni, da globe 38 milijonov EUR, ki ustreza približno 0,14 % prometa tožeče stranke, ni mogoče šteti za nesorazmerno glede na kršitev, saj je treba upoštevati to, da je poškodba pečata posebej resna kršitev, velikost tožeče stranke in potrebo po tem, da se zagotovi dovolj odvračilen učinek globe, da za podjetje ne bi bilo koristnejše poškodovati pečata, ki ga med pregledi namesti Komisija.

2. Prispevek sodne prakse na področju člena 81 ES (postal člen 101 PDEU)

(a) Trajajoča kršitev

V sodbi z dne 19. maja 2010 v zadevi *IMI in drugi proti Komisiji* (T-18/05, še neobjavljena) se je preizkus Splošnega sodišča med drugim nanašal na neprekinjenost sodelovanja tožečih strank pri kršitvi. Splošno sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da čeprav je obdobje, ki loči dve kršitvi, upoštevno merilo pri ugotavljanju trajajoče narave kršitve, pa vprašanja, ali je to obdobje dovolj dolgo, da bi pomenilo prekinitvev kršitve ali ne, ni mogoče preučevati abstraktno, ampak ga je treba preučiti v povezavi z delovanjem zadevnega kartela. Poudarilo je, da v obravnavani zadevi obdobje, v katerem tožeče stranke niso imele stikov in niso tajno sodelovale, za več kot eno leto presega intervale, v katerih so podjetja, udeleženci kartela, po navadi izražala svoj namen omejiti

konkurenco. Splošno sodišče je sklenilo, da je Komisija ob upoštevanju, da so tožeče stranke v spornem obdobju neprekinjeno sodelovale v kartelu, napačno uporabila pravo, in spremenilo znesek globe, naložene tožečim strankam, da bi se upoštevalo njihovo prekinjeno sodelovanje v kartelu tako, da je zmanjšalo povišanje zneska globe iz naslova trajanja kršitve s 110 % na 100 %.

(b) Izračun zneska globe

Tožbe zoper odločbe Komisije o naložitvi sankcij zaradi kartelov, imenovanih „sukanec za industrijo“, „vodovodne in plinske cevi“ in „španski tobak“ so Splošnemu sodišču dale priložnost, da poda pojasnila in opis v zvezi z več elementi, ki jih vključuje izračun zneskov glob.

Izhodiščni znesek

Splošno sodišče je v sodbi z dne 28. aprila 2010 v zadevi *BST proti Komisiji* (T-452/05, še neobjavljena) v zvezi z dejansko gospodarsko zmožnostjo kršiteljev, da škodujejo konkurenci, poudarilo, da čeprav sta vertikalna integracija in obseg palete proizvodov v nekaterih okoliščinah lahko upoštevana dejavnika za presojo vpliva, ki ga podjetje lahko izvršuje na trgu, in sta poleg tržnih deležev ali prometa na upoštevnem trgu dopolnilna pokazatelja tega vpliva, je treba v obravnavani zadevi ugotoviti, da trditve tožeče stranke v zvezi z vertikalno integracijo drugih zadevnih podjetij ne dokazujejo, da so imela ta na upoštevnem trgu posebne in znatne konkurenčne prednosti.

Različno obravnavanje

Komisija je v zadevi *Chalkor proti Komisiji* (sodba z dne 19. maja 2010, T-21/05, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) in v zadevi, v kateri je bila izdana zgoraj navedena sodba *IMI in drugi proti Komisiji*, zavzela stališče, da kršiteljev, ki so sodelovali le pri enem elementu kartela, imenovanem „vodovodne in plinske cevi“, in tistih, ki so sodelovali tudi pri drugem elementu kartela, ni treba obravnavati različno, ker sodelovanje pri tem drugem elementu ni bilo bistveno tesnejše kot tisto pri prvem elementu. Splošno sodišče pa je v svojih sodbah ugotovilo, da podjetje, katerega odgovornost je ugotovljena v zvezi z več elementi kartela, prispeva k učinkovitosti in teži tega kartela več kot kršitelj, ki je vpleten le v en element istega kartela, in zato prvo stori resnejšo kršitev od drugega. To presojo je treba nujno opraviti v fazi določitve posebnega izhodiščnega zneska, saj upoštevanje olajševalnih okoliščin dopušča le spremembo osnovnega zneska globe na podlagi načina, kako je kršitelj izvajal kartel. Zato je Splošno sodišče izhodiščni znesek globe znižalo za 10 % za vse tožeče stranke v teh zadevah.

10-odstotna zgornja meja prometa

Splošno sodišče je v sodbi z dne 28. aprila 2010 v združenih zadevah *Gütermann in Zwicky proti Komisiji* (T-456/05 in T-457/05, še neobjavljena) opozorilo, da mora Komisija vsaj v primerih, ko ni nobenega podatka, da je podjetje opustilo svoje gospodarske dejavnosti ali napačno prikazalo svoj promet, da bi se izognilo naložitvi visoke globe, določiti zgornjo mejo globe glede na najnovejše podatke o prometu, s katerimi je prikazano celotno leto gospodarske dejavnosti. Splošno sodišče je v obravnavani zadevi opozorilo, da je glede na nazorne pokazatelje, na primer da več let ni imelo ne prometa ne zaposlenih niti da ni konkretnih dokazov o uporabi njenih nepremičnin ali o investicijah za njihovo uporabo, mogoče domnevati, da podjetje Zwicky & Co. AG ni več opravljalo običajne gospodarske dejavnosti v smislu sodne prakse. Zato je Splošno sodišče ugotovilo, da bi se morala Komisija za določitev 10-odstotne zgornje meje prometa, ki se ne sme prekoračiti pri izračunu globe iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003, sklicevati na zadnji promet podjetja Zwicky & Co., ki izhaja iz njegovih dejanskih gospodarskih dejavnosti, in ne na promet podjetja, ki je prevzelo dejavnosti družbe Zwicky & Co, ko je ta prenehala s svojimi dejavnostmi.

Obteževalne okoliščine

Komisija je v zadevi *Deltafina proti Komisiji* (sodba z dne 8. septembra 2010, T-29/05, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) menila, da je imela tožeča stranka vlogo vodje v kartelu in ji je zato, na eni strani, povišala osnovni znesek globe za 50 % zaradi obteževalnih okoliščin in, na drugi strani, to vlogo upoštevala pri samo 10-odstotnem znižanju globe zaradi sodelovanja. Splošno sodišče je v sodbi ugotovilo, da je Komisija v zvezi s tem storila napako. Najprej je opozorilo, da mora biti zadevno podjetje, da bi ga bilo mogoče opredeliti kot vodjo, pomembna gonilna sila kartela in mora nositi posebno in posamično odgovornost pri svojem delovanju. Poudarilo pa je, da v obravnavani zadevi elementi, ki jih navaja Komisija, čeprav dokazujejo, da je imela tožeča stranka v kartelu predelovalcev aktivno in neposredno vlogo, vendarle ne zadostujejo za dokaz, da je bila ta družba taka gonilna sila navedenega kartela niti da je bila njena vloga pomembnejša od vloge katerega koli španskega predelovalca. Splošno sodišče je zlasti poudarilo, da noben element iz spisa ne kaže na to, da bi družba Deltafina SpA sprožila kakršno koli pobudo za vzpostavitev tega kartela ali da bi katerega koli od španskih predelovalcev napeljala k včlanitvi vanj niti da bi prevzela odgovornost za dejavnosti, ki so po navadi povezane z izvajanjem vloge vodje kartela, kot je predsedovanje srečanjem ali centralizacija in posredovanje nekaterih podatkov. Splošno sodišče je zato na podlagi svoje neomejene pristojnosti znižalo znesek globe, naložene družbi Deltafina, z 11,88 milijona EUR na 6,12 milijona EUR.

(c) Odgovornost za kršitev – Naložitev solidarne obveznosti

Splošno sodišče je v sodbi z dne 13. septembra 2010 v zadevi *Trioplast Industrier proti Komisiji* (T-40/06, še neobjavljena) podalo več pojasnil glede pravil, ki veljajo za solidarno odgovornost zaporednih matičnih družb za plačilo globe, naložene njihovi hčerinski družbi.

Najprej je navedlo, da pristopa, pri katerem se za matično družbo določi enak izhodiščni znesek kot za hčerinsko družbo, ki je neposredno sodelovala pri omejevalnem sporazumu, ne da bi bil ta izhodiščni znesek v primeru sosledja več matičnih družb porazdeljen, samega po sebi ni mogoče šteti za neustreznega. Cilj, ki mu sledi Komisija, je namreč omogočiti, da se lahko za matično družbo določi enak izhodiščni znesek, kot bi bil določen, če bi sama neposredno sodelovala pri omejevalnem sporazumu, to pa je v skladu s ciljem politike konkurence.

Dalje, Splošno sodišče je opozorilo, da pri kršitvi, ki jo je storila hčerinska družba, ki je v obdobju kršitve zaporedoma pripadala več gospodarskim subjektom, ni mogoče *a priori* šteti za neustrezno, da je seštevek zneskov, naloženih matičnim družbam, višji od zneska ali seštevka zneskov, naloženega navedeni hčerinski družbi.

Nasprotno, Splošno sodišče je poudarilo, da ni prav, da izpodbijana odločba daje Komisiji popolno svobodo glede izterjave globe od ene ali druge zadevne pravne osebe glede na njune zmožnosti plačila. Zaradi svobode izbire je namreč znesek, dejansko izterjan od tožeče stranke, odvisen od zneskov, izterjanih od prejšnjih matičnih družb, velja pa tudi obratno, čeprav te družbe nikoli niso tvorile skupnega gospodarskega subjekta in zato niso solidarno odgovorne. Splošno sodišče je dodalo, da načelo individualizacije kazni zahteva, da znesek, ki ga tožeča stranka dejansko plača, ne presega deleža njene solidarne odgovornosti, ki ustreza deležu zneska, naloženega tožeči stranki, glede na vsoto zneskov, v višini katerih se zaporedne matične družbe štejejo za solidarno odgovorne za plačilo globe, naložene hčerinski družbi. Splošno sodišče je v obravnavani zadevi sklenilo, da odločba ni združljiva z obveznostjo, ki jo ima Komisija, da tožeči stranki omogoči, da se nedvoumno seznanijo z natančnim zneskom globe, ki jo mora plačati glede na obdobje, za katero se s svojo hčerinsko družbo šteje za solidarno odgovorno za kršitev. Zato je to odločbo razglasilo za delno nično in je znesek, naložen družbi Trioplast Industrier, določilo na 2,73 milijona EUR, pri

čemer ta znesek pomeni osnovo, na kateri mora Komisija določiti delež tožeče stranke pri solidarni odgovornosti zaporednih matičnih družb za plačilo globe, naložene njihovi hčerinski družbi.

3. Prispevek sodne prakse na področju člena 82 ES (postal člen 102 PDEU)

Splošno sodišče se je v sodbi z dne 1. julija 2010 v zadevi *AstraZeneca proti Komisiji* (T-321/05, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) izreklo o zakonitosti odločbe Komisije, s katero je bilo ugotovljeno, da je tožeča stranka kršila člen 82 ES s tem, da je, prvič, pred nacionalnimi patentnimi uradi podala zavajajoče trditve, in drugič, umaknila dovoljenje za dajanje v promet farmacevtskega proizvoda, katerega patent je potekel.

Glede prve zlorabe je Splošno sodišče razsodilo, da predložitev zavajajočih trditev javnim organom, zaradi katerih ti lahko storijo napako in zaradi katerih se lahko izda izključna pravica, do katere podjetje ni upravičeno ali je upravičeno za krajše obdobje, pomeni ravnanje, ki ne spada v konkurenco na podlagi prednosti in jo lahko še posebej ovira.

Zavajajočo naravo navedb, predloženih javnim organom, je treba presojati na podlagi objektivnih elementov, pri čemer dokaz namernosti ravnanja in nepoštenosti podjetja s prevladujočim položajem ni potreben za ugotovitev zlorabe prevladujočega položaja. Vendar okoliščina, da je pojem zlorabe prevladujočega položaja objektivni pojem in ne vključuje namena povzročiti škodo, ne vodi do ugotovitve, da namen uporabiti ravnanje, ki ne spada v konkurenco na podlagi prednosti, nikakor ni upošteven, čeprav bi morala ugotovitev zlorabe temeljiti predvsem na objektivni ugotovitvi, da se je zadevno ravnanje dejansko izvajalo.

Glede druge zlorabe, in sicer umika dovoljenja za dajanje v promet farmacevtskega proizvoda, katerega patent je potekel, je Splošno sodišče ugotovilo, da čeprav podjetje zaradi svojega prevladujočega položaja ne more biti prikrajšano za pravico, da zavaruje svoje poslovne interese, kadar so ti ogroženi, pa to podjetje zakonodajnih postopkov ne more uporabiti tako, da prepreči ali oteži vstop konkurentov na trg, kadar ne obstajajo razlogi v zvezi z obrambo legitimnih interesov podjetja, vključenega v konkurenco na podlagi prednosti, ali kadar ne obstaja objektivna utemeljitev. To, da podjetje, tudi v prevladujočem položaju, izdelava strategijo, katere cilj je čim bolj zmanjšati upad svoje prodaje in se soočiti s konkurenco generičnih izdelkov, je namreč legitimno in spada v običajno konkurenco, če načrtovano ravnanje ne odstopa od ravnanja, ki spada v konkurenco na podlagi prednosti.

Po poteku obdobja ekskluzivnosti za uporabo podatkov v zvezi z rezultati farmakoloških in toksikoloških preskusov ter kliničnih preskušanj ravnanje, s katerim se želi proizvajalcem generičnih izdelkov preprečiti, da bi izkoristili pravico do koriščenja teh podatkov, predloženih za trženje originalnega izdelka, nikakor ni temeljilo na legitimni zaščiti naložbe, ki spada v konkurenco na podlagi prednosti. Okoliščina, da bi lahko konkurenti podjetja s prevladujočim položajem dovoljenja za dajanje v promet pridobili na podlagi drugačnega postopka, ne zadostuje, da se ravnanje, ki obsega umik dovoljenj za dajanje v promet, ne bi štelo za zlorabo, ker je bil njegov cilj vsaj začasno izključiti proizvajalce generičnih izdelkov s trga.

Splošno sodišče je v sodbi z dne 9. septembra 2010 v zadevi *Tomra Systems in drugi proti Komisiji* (T-155/06, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) obravnavalo vprašanje, ali bi Komisija, da bi dokazala izključitev konkurentov s celotnega trga, morala določiti minimalno donosnost, ki se zahteva za poslovanje na zadevnem trgu, in nato preveriti, ali je bil vezani delež trga (to je delež povpraševanja, vezan na zadevne prakse) dovolj velik, da bi lahko imel učinek izključitve konkurentov. Splošno sodišče je ugotovilo, da blokiranje bistvenega dela trga s strani podjetja s prevladujočim položajem ni mogoče upravičiti z dokazovanjem, da je nevezani del trga še

zadosten za prisotnost omejenega števila konkurentov. Po eni strani bi namreč stranke, ki so na blokiranem delu trga, morale imeti možnost izkoristiti vsako stopnjo konkurence, ki je mogoča na trgu, konkurenti pa bi morali imeti možnost konkurirati na podlagi prednosti na celotnem trgu, in ne zgolj na delu tega trga. Po drugi strani naloga podjetja s prevladujočim položajem ni določiti, koliko donosnim konkurentom je dovoljeno konkurirati glede nevezanega deleža povpraševanja.

4. Prispevek sodne prakse na področju nadzora koncentracij

(a) Pojem izpodbojnega akta

Splošno sodišče je imelo v zadevi *Schemaventotto proti Komisiji* (T-58/09, še neobjavljen), v kateri je bil izdan sklep z dne 2. septembra 2010, priložnost, da pojasni uporabo člena 21 Uredbe (ES) št. 139/2004¹⁴. V tej zadevi sta družbi Abertis Infrastructures SA in Autostrade SpA načrt za koncentracijo med njima, ki ga je najprej odobrila Komisija, opustili zlasti zaradi težav, ki so se pojavile pri spreminjanju zakonodajnega okvira v Italiji. Ta je bil predmet predhodne presoje Komisije, ki je ugotovila kršitev člena 21 Uredbe št. 139/2004. Glede na predlog sprememb zakonodaje je Komisija italijanskim organom 13. avgusta 2008 kljub temu posredovala svojo odločitev o ustavitvi postopka, začetega na podlagi člena 21 Uredbe št. 139/2004. Komisija je z dopisom z dne 4. septembra 2008 obvestila tožečo stranko o tej odločitvi, ki je bila predmet tožbe pred Splošnim sodiščem.

Prvič, Splošno sodišče je v tem sklepu ugotovilo, da je Komisija le sporočila svojo odločitev, da ne bo nadaljevala postopka v zadevi Abertis proti Autostrade v zvezi z morebitnimi kršitvami, ugotovljenimi med predhodnim pregledom, ki se ne nanaša na odobritev novih nacionalnih zakonodajnih določb.

Drugič, Splošno sodišče je preučilo, ali je ta ukrep izpodbojni akt, in sicer ali ima zavezujoče pravne učinke, ki bi lahko vplivali na interese tožeče stranke tako, da bi bistveno spremenili njen pravni položaj. Splošno sodišče je v zvezi s tem opozorilo, da se postopek iz člena 21(4) Uredbe št. 139/2004 nanaša na nadzor konkretnih koncentracij, ki ga na podlagi te uredbe izvaja Komisija. Zato mora Komisija v zvezi z zadevno državo članico sprejeti odločbo, v kateri prizna zadevni interes glede na njegovo združljivost s splošnimi načeli in z drugimi določbami prava Unije ali pa tega interesa ne prizna zaradi njegove nezdržljivosti s temi načeli in določbami. Tako Komisija v obravnavani zadevi zaradi opustitve načrta koncentracije ni bila več pristojna za končanje postopka, začetega na podlagi člena 21(4) navedene uredbe, z odločbo v zvezi s priznanjem javnega interesa, zaščitenga z zadevnimi nacionalnimi ukrepi.

Te ugotovitve ni mogoče izpodbiti z dejstvom, da postopek iz člena 21(4) Uredbe št. 139/2004 nima le objektivne, ampak tudi subjektivno funkcijo, in sicer zaščito interesov zadevnih podjetij v zvezi z načrtom za koncentracijo, predvidenim z vidika zagotovitve pravne varnosti in hitre izvedbe postopka iz navedene uredbe, pri čemer subjektivna funkcija ni več upoštevana zaradi opustitve načrta.

Komisija je zato lahko sprejela le uradno odločbo o končanju zadevnega postopka. Ker ta odločba ni imela drugih učinkov, ni mogla biti izpodbojni akt.

V zadevi *Éditions Jacob proti Komisiji* (sodba z dne 13. septembra 2010, T-279/04, neobjavljena, v pritožbenem postopku) je Komisija vložila ugovor nedopustnosti v zvezi s tožbo tožeče stranke

¹⁴ Uredba Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L 24, str. 1).

zoper odločbo o odobritvi odkupa – pod pogojem nadaljnje prodaje sredstev – družbe Vivendi Universal Publishing SA s strani družbe Lagardère SCA. Komisija je namreč menila, da je prejšnja odločba, s katero je sprejela odločitev o uvedbi temeljitega nadzora načrta za koncentracijo, vplivala na posredno, vendar nujno opredelitev predhodnega nakupa ciljnih sredstev s strani družbe Natexis Banques Populaires SA kot nakupa deležev v podjetju za njihovo nadaljnjo prodajo. Zato je bila izpodbijana odločba le potrdilna odločba. Splošno sodišče je zavrnilo razlago Komisije, pri čemer je opozorilo, da odločba o začetku temeljitega nadzora ni akt, zoper katerega je mogoče vložiti tožbo, ampak je pripravljalni ukrep, katerega edini cilj je uvedba preiskave, katere edini namen je pridobivanje dokazov, ki bi Komisiji omogočili, da se ob koncu postopka s končno odločbo izreče o združljivosti te koncentracije s skupnim trgov. Dodalo je, da je edini cilj uvedbe faze temeljitega nadzora predhodna ugotovitev, ali obstajajo resni dvomi v združljivost priglašene koncentracije.

(b) Pojem koncentracije

V zadevi *Aer Lingus Group proti Komisiji* (sodba z dne 6. julija 2010, T-411/07, še neobjavljena) je tožeča stranka s tem, da se je oprla na nacionalne zakonodajne določbe, poskušala razširiti pojem koncentracije, kot je opredeljen v pravu Unije, na primere, v katerih ob neobstoju pridobitve nadzora pridobitev deleža s strani nekega podjetja v kapitalu drugega podjetja sama po sebi ne zagotavlja možnosti izvajanja odločilnega vpliva na dejavnosti tega drugega podjetja. Družba Ryanair Holdings plc je objavila javno ponudbo za odkup (JPO) vseh delnic družbe Aer Lingus Group plc, vendar je morala svoj načrt opustiti zaradi odločbe Komisije, s katero je bila ta koncentracija razglašena za nezdržljivo s skupnim trgov. Družba Aer Lingus Group je zaradi te odločbe Komisiji kljub temu predlagala, naj družbi Ryanair Holdings naloži tudi odsvojitve manjšinskega deleža, ki ga že ima v njenem kapitalu. Ker je Komisija ta predlog zavrnila, je družba Aer Lingus Group zoper to odločbo vložila tožbo.

Splošno sodišče je v svoji sodbi opozorilo, da pristojnost, da se podjetju, ki je pridobilo delnice v drugem podjetju, naloži, da se odpove vsem delnicam, obstaja le za vzpostavitev stanja pred izvedbo koncentracije. Zato brez pridobitve nadzora – in zato brez izvedbe koncentracije – Komisija nima pristojnosti naložiti prenehanja navedene „koncentracije“. Splošno sodišče je tudi pojasnilo, da na splošno namen Uredbe št. 139/2004 ni varstvo družb pred trgovskimi spori med njimi in njihovimi delničarji ali odprava vseh negotovosti, povezanih z odobritvijo pomembnih odločitev s strani teh delničarjev, ker te vrste sporov spadajo v pristojnost nacionalnih sodišč. Če bi sprejeli, da Komisija lahko naloži dezinvestiranje manjšinskega kapitalskega deleža v konkurenčnem podjetju le na podlagi dejstva, da ta pomeni teoretično gospodarsko tveganje, ki izhaja iz duopolistične ureditve, ali manjšo privlačnost delnic enega od podjetij, ki tvorijo to duopolistično ureditev, bi to tudi presehalo pristojnosti, ki jih ima Komisija pri nadzoru koncentracij.

V zgoraj navedeni zadevi *Éditions Jacob proti Komisiji* je tožeča stranka izpodbijala pravno opredelitev nakupa ciljnih sredstev s strani družbe Natexis Banques Populaires kot nakup deležev v podjetju za njihovo nadaljnjo prodajo, za katerega velja člen 3(5)(a) Uredbe (EGS) št. 4064/89¹⁵. Zatrjevala je, da je bil ta posel, imenovan „prenos deležev“, v bistvu koncentracija v smislu člena 3(1)(b) navedene uredbe, ker je družbi Lagardère omogočil pridobiti bodisi posamičen nadzor nad ciljnim sredstvi prek družbe Natexis Banques Populaires bodisi skupen nadzor s to družbo in zato razpolagati z možnostjo izvajanja odločilnega vpliva na dejavnost podjetja, povezano s ciljnim sredstvi.

¹⁵ Uredba Sveta (EGS) št. 4064/89 z dne 21. decembra 1989 o nadzoru koncentracij podjetij (spremenjena različica UL 1990, L 257, str. 13).

Splošno sodišče je menilo, da trditve o posamičnem nadzoru ni mogoče sprejeti. Iz vsebine prodajne pogodbe je razvidno, da družba Lagardère ni imela niti premoženjske pravice oziroma pravice uživanja glede ciljnih sredstev, preden je Komisija sprejela odločbo o pogodnem dovoljenju, niti pravic, na podlagi katerih bi imela možnost izvajanja odločilnega vpliva na organe družb, ki nadzirajo ciljna sredstva. Splošno sodišče je glede skupnega nadzora poudarilo, da čeprav bi predpostavili, da je prenos ciljnih sredstev družbi Lagardère omogočil, da skupaj z družbo Natexis Banques Populaires izvaja odločilen vpliv na dejavnost, povezano s temi sredstvi, po koncu prenosa, bi koncentracija, ki bi temu sledila, v vsakem primeru pomenila koncentracijo, ki je drugačna od tiste, ki jo je priglasila družba Lagardère. Napaka, ki jo je storila Komisija s tem, da je prenos ciljnih sredstev opredelila kot „nakup deležev v podjetju z namenom njihove nadaljnje prodaje“, in ne kot pridobitev posamičnega ali skupnega nadzora, nikakor ne vpliva na zakonitost odločbe, s katero je bil nakup – pod pogojem nadaljnje prodaje sredstev – družbe Vivendi Universal Publishing s strani družbe Lagardère razglašen za združljiv s skupnim trgom.

(c) Povečanje učinkovitosti – Preverljivost

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Ryanair proti Komisiji* najprej opozorilo, da je Komisija menila, da je iz Uredbe št. 139/2004 in iz Smernic o presoji horizontalnih združenj¹⁶ razvidno, da mora biti povečanje učinkovitosti, da lahko izniči negativne učinke koncentracije na potrošnike, tako, da je preverljivo, lahko koristi potrošnikom in ga v podobnem obsegu ne bi bilo mogoče doseči s sredstvi, ki bi manj ovirala konkurenco kakor načrtovana koncentracija. Splošno sodišče je glede prvega pogoja poudarilo, da v nasprotju s presojo Komisije v izpodbijani odločbi pogoj v zvezi s preverljivostjo povečanja učinkovitosti v skladu s Smernicami ne zahteva, da priglasitelj predloži podatke, ki jih lahko neodvisno preveri tretja oseba, ali dokumente iz obdobja pred izvedbo koncentracije, na podlagi katerih je mogoče objektivno in neodvisno oceniti obseg povečanja učinkovitosti zaradi prevzema. Komisija torej na tej podlagi ni mogla zavrnila podatkov, ki jih je predložila družba Ryanair Holdings. Splošno sodišče je dodalo, da v poslovnem svetu takih dokumentov ni vedno mogoče predložiti pravočasno, zato so dokumenti, ki jih je podjetje uporabilo ob vložitvi JPO, ne glede na to, ali jih je pripravilo samo ali njegovi svetovalci, lahko v določeni meri upoštevni za potrditev vsebine trditev o povečanju učinkovitosti.

(d) Zaveze

Pooblaščenec

Splošno sodišče je v zadevi *Éditions Jacob proti Komisiji* (sodba z dne 13. septembra 2010, T-452/04, neobjavljena, v pritožbenem postopku) odločalo o zakonitosti odločbe o potrditvi družbe Wendel Investissement SA kot prevzemnice sredstev, ki se prodajo, v skladu z odločbo Komisije z dne 7. januarja 2004 o odobritvi nakupa – pod pogojem nadaljnje prodaje sredstev – družbe Vivendi Universal Publishing s strani družbe Lagardère. Eden od navajanih tožbenih razlogov se je nanašal na to, da je potrditev družbe Wendel Investissement temeljila na poročilu pooblaščenca, ki ni bil neodvisen. Splošno sodišče je v zvezi s tem poudarilo, prvič, da je bil pooblaščenec imenovan medtem, ko je bil član organa upravljanja družbe, ki je imetnica ciljnih sredstev, in drugič, da je svojo funkcijo opravljal hkrati s funkcijo člana uprave navedene družbe. Zato je bil s to družbo odvisno povezan, kar vzbuja dvom o nepristranskosti, ki bi morala biti podana pri njegovem izvrševanju funkcije pooblaščenca. Ker je pripravil ocenjevalno poročilo o kandidaturi družbe Wendel Investissement za nakup sredstev, ki se prodajo, ki je odločilno vplivalo na odločbo o potrditvi, ki jo

¹⁶ Smernice o presoji horizontalnih združenj na podlagi uredbe Sveta o nadzoru koncentracij podjetij (UL 2004, C 31, str. 5).

je sprejela Komisija, je Splošno sodišče menilo, da ugotovljena nezakonitost utemeljuje razglasitev ničnosti odločbe o potrditvi družbe Wendel Investissement kot prevzemnika.

Državne pomoči

Spori v zvezi z državnimi pomočmi so s 50 končanimi zadevami pomenili velik del dejavnosti Splošnega sodišča leta 2010. Predstaviti je mogoče zgolj pregled teh odločb o, prvič, vprašanih dopustnosti, drugič, vsebinskih vprašanih, in tretjič, procesnih vprašanih.

1. Dopustnost

V sodni praksi tega leta so bila podana pojasnila glede presoje procesnega upravičenja v zvezi s tožbo, s katero se izpodbija odločba Komisije o združljivosti državne pomoči s skupnim trgom.

Prvič, v zadevi *TF1 proti Komisiji* (sodba z dne 13. septembra 2010, T-193/06, še neobjavljena) je tožeča stranka predlagala razglasitev ničnosti odločbe Komisije v zvezi z ukrepi v podporo kinematografiji in avdiovizualni produkciji v Franciji, s katero je Komisija odločila, da po koncu faze predhodnega preizkusa, določene v členu 88(3) ES, ne bo nasprotovala zadevnim ukrepom.

Komisija je s trditvijo, da je bila izpodbijana odločba formalno naslovljena na Francosko republiko, izpodbijala dopustnost tožbe, ki jo je vložila tožeča stranka, pri čemer je trdila, da ta odločba tožeče stranke ni posamično zadevala.

Splošno sodišče je opozorilo, da je edini cilj faze predhodnega preizkusa omogočiti Komisiji, da si oblikuje prvo mnenje o delni ali popolni združljivosti pomoči. Komisija je šele v fazi preizkusa iz člena 88(2) ES zavezana pozvati zadevne stranke k predložitvi pripomb. Kadar Komisija, ne da bi sprožila formalni postopek preiskave, ugotovi, da je pomoč združljiva s skupnim trgom, lahko osebe, ki so upravičene do teh procesnih jamstev, zlasti konkurenčna podjetja upravičencev do te pomoči, vložijo tožbo zaradi zavarovanja svojih procesnih pravic. Nasprotno, če tožeča stranka izpodbija utemeljenost odločbe o presoji pomoči kot take, samo dejstvo, da bi jo bilo mogoče šteti za zadevno stranko v smislu člena 88(2) ES, ne more zadoščati za to, da se tožba razglasi za dopustno.

Splošno sodišče je v obravnavani zadevi najprej preizkusilo naravo tožbenih razlogov tožeče stranke, preden je ugotovilo, da se z nobenim od teh ničnostnih tožbenih razlogov ne želi ugotoviti obstoja resnih težav, ki bi jih povzročili zadevni ukrepi pomoči v zvezi z njihovo opredelitvijo kot državne pomoči ali njihovo združljivostjo s skupnim trgom, težav, zaradi katerih bi bila Komisija dolžna sprožiti formalni postopek preiskave. Tožeča stranka ni izpodbijala zavrnitve Komisije, da začne formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES, in ni navajala kršitve procesnih pravic iz te določbe, temveč je izključno želela doseči razglasitev ničnosti vsebine odločbe, kot je to potrdila na obravnavi v odgovoru na vprašanje Splošnega sodišča.

V teh okoliščinah namen tožbe ni bil varovanje procesnih pravic tožeče stranke, ki bi morala dokazati, da ima poseben status v smislu sodne prakse, ki izhaja iz sodbe Sodišča v zadevi *Plaumann proti Komisiji*¹⁷, zlasti ker bi pomoč, ki je obravnavana v odločbi, znatno vplivala na njen položaj na trgu, pri čemer je treba prizadetost njenega konkurenčnega položaja preveriti glede na prejemnike zadevnih pomoči, zlasti subjekte, ki opravljajo produkcijsko dejavnost na kinematografskem in avdiovizualnem področju. Ker je bil v obravnavani zadevi odstotek obveznega investiranja, ki se

¹⁷ Sodba z dne 15. julija 1963 (25/62, Recueil, str. 197 in 223).

uporablja za promet, enak za vse konkurente, dejstvo, da obveznosti investiranja tožeče stranke ob upoštevanju njenega visokega obsega prometa presegajo stroške drugih konkurentov, ni bilo tako, da bi morala imeti zato poseben položaj, in je zato ni individualiziralo kot naslovnika v smislu sodne prakse *Plaumann proti Komisiji*.

Drugič, Splošno sodišče je v sodbi z dne 13. septembra 2010 v združenih zadevah *Grčija in drugi proti Komisiji* (T-415/05, T-416/05 in T-423/05, še neobjavljena) ugotovilo, da dokler bo tožečima strankama tudi po uvedbi njunega likvidacijskega postopka priznan interes, da predlagata razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, bo intervenientka ohranila s tem povezan interes za intervencijo v podporo Komisiji, da bi branila zakonitost te odločbe, čeprav samo zaradi vložitve odškodninskih zahtevkov, ki bi jim sledile morebitne tožbe, zaradi nezakonite dodelitve zanj o škodljivih pomoči.

Tretjič in zadnjič, Splošno sodišče je v sodbi z dne 16. decembra 2010 v združenih zadevah *Nizozemska in NOS proti Komisiji* (T-231/06 in T-237/06, še neobjavljena) opozorilo, da se upravni postopek na področju državnih pomoči začne samo proti zadevni državi članici. Podjetja, ki so prejela pomoči, se štejejo samo za zainteresirane stranke v tem postopku. Iz tega sledi, da imajo zainteresirane stranke – ki se nikakor ne morejo sklicevati na pravico do obrambe, priznana osebam, proti katerim je uveden postopek – samo pravico, da so povezane z upravnim postopkom v ustreznem okviru, v katerem se upoštevajo okoliščine posameznega primera.

2. Materialnopravne določbe

(a) Individualna pomoč, dodeljena na podlagi splošne sheme pomoči, ki jo je odobrila Komisija

Splošno sodišče je v sodbi z dne 3. marca 2010 v združenih zadevah *Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji* (T-102/07 in T-120/07, še neobjavljena) ugotovilo, da ko je Komisija seznanjena s posamezno pomočjo, za katero se trdi, da je bila dodeljena na podlagi uporabe predhodno odobrene sheme, te pomoči ne more takoj preizkusiti glede na Pogodbo ES. Pred začetkom vsakega postopka mora najprej preveriti, ali je pomoč zajeta v splošni shemi in ali izpolnjuje pogoje, določene v njeni odločbi o odobritvi. Če ne bi ravnala tako, bi lahko s preizkusom vsake posamezne pomoči povzročila dvom o svoji odločbi o odobritvi sheme pomoči, ki naj bi že bila predmet preizkusa v smislu člena 87 ES. Pomoč, ki pomeni strogo in predvidljivo uporabo pogojev, določenih v odločbi o odobritvi splošne sheme pomoči, se torej šteje za obstoječo pomoč, ki je ni treba priglasiti Komisiji niti preizkusiti v smislu člena 87 ES.

Splošno sodišče je tudi pojasnilo, da odločba Komisije o skladnosti pomoči z zadevno shemo spada v izpolnjevanje njene obveznosti zagotoviti uporabo členov 87 ES in 88 ES. Torej preizkus skladnosti pomoči s to shemo, ki ga opravi Komisija, ne pomeni dejanja, ki presega okvir njenih pristojnosti. Zato presoja Komisije ne more biti omejena s presojo nacionalnih organov, ki so dodelili pomoč.

(b) Dajanje gospodarske prednosti

Splošno sodišče je v sodbi z dne 21. maja 2010 v združenih zadevah *Francija in drugi proti Komisiji* (T-425/04, T-444/04, T-450/04 in T-456/04, še neobjavljena) ugotovilo, da so javne izjave nacionalnih organov povzročile znatno prednost v korist podjetja, ker so omogočile ponovno pridobitev zaupanja finančnih trgov. Prav tako so omogočile, olajšale in znižale stroške dostopa podjetja do novih kreditov, potrebnih za refinanciranje njegovih kratkoročnih dolgov, in dokončno prispevale k ustalitvi slabega finančnega položaja podjetja. Te izjave so odločilno vplivale na odzive

bonitetnih agencij. Vsak pozitiven vpliv na oceno podjetja, čeprav le zaradi javnih izjav, ki lahko ustvarijo ali okrepijo zaupanje vlagateljev, pa takoj vpliva na raven stroškov, ki jih mora to nositi za refinanciranje na kapitalskih trgih.

Splošno sodišče je prav tako pojasnilo, da zahteva po zvezi med opredeljeno prednostjo in zavezo glede državnih sredstev načeloma pomeni, da je ta prednost tesno povezana z ustrežajočimi stroški, ki bremenijo državni proračun, ali z nastankom – na podlagi pravno zavezujočih obveznosti, ki jih je sprejela država – dovolj konkretnega gospodarskega tveganja za ta proračun. Da bi bilo izjave mogoče enačiti z državnim poroštvom ali razlagati, kot da razkrivajo nepreklicno zavezo za natančno določeno finančno pomoč, kot je na primer plačilo kratkoročnih dolgov, morajo te biti konkretne, nepogojne in nepreklicne zaveze glede javnih sredstev ter bi morale izrecno in natančno opredeljevati bodisi natančne zneske, ki se vložijo, bodisi konkretne dolgove, za katere se jamči, bodisi vsaj vnaprej določen finančni okvir, kot je kreditna linija v višini določenega zneska, ter pogoje podelitve načrtovane pomoči. Samo dejstvo, da si je v takih okoliščinah država članica pomagala s svojim posebnim ugledom na finančnih trgih, pa ne zadostuje za dokaz, da so bila državna sredstva podvržena tveganju, ki bi se lahko štelo za prenos državnih sredstev v smislu člena 87(1) ES, ki je dovolj povezan s prednostjo, pridobljeno na podlagi njenih izjav.

Splošno sodišče je v sodbi z dne 15. junija 2010 v zadevi *Mediaset proti Komisiji* (T-177/07, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) opozorilo, da na podlagi sodne prakse velja, da lahko ugodnost, ki je neposredno dodeljena nekaterim fizičnim ali pravnim osebam, ki niso nujno podjetja, pomeni posredno ugodnost in zato državno pomoč za druge fizične ali pravne osebe, ki so podjetja. Tako je treba zavrniti trditev, da subvencij, podeljenih uporabnikom, ni mogoče opredeliti kot državne pomoči v korist operaterjev, ki ponujajo potrošniške proizvode ali storitve.

(c) Storitve splošnega gospodarskega pomena

Splošno sodišče je v sodbi z dne 1. julija 2010 v združenih zadevah *M6 in TF1 proti Komisiji* (T-568/08 in T-573/08, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) ugotovilo, da stališče, po katerem je upoštevanje četrtega od pogojev, opredeljenih v točkah od 88 do 93 sodbe Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg*¹⁸, pogoj za odobritev odstopanja iz člena 86(2) ES, temelji na zamenjavi pogojev, ki so odločilni za opredelitev državne pomoči v smislu člena 87(1) ES, in pogojev, ki se uporabljajo pri presoji združljivosti pomoči na podlagi člena 86(2) ES. Edini namen pogojev iz zgoraj navedene sodbe *Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg* je opredeliti zadevni ukrep kot državno pomoč, tako da se pri novi pomoči ugotovi obstoj obveznosti priglasitve tega ukrepa Komisiji, pri obstoječi pomoči pa obveznost sodelovanja s to institucijo.

Splošno sodišče je tudi navedlo, da vprašanje, ali bi lahko podjetje, pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena na področju radiotelevizije, svoje obveznosti javne službe izpolnilo z manjšimi stroški, ni upoštevno za presojo državnega financiranja te službe z vidika pravil Skupnosti o državnih pomočeh. Namen člena 86(2) ES je, da se s presojo sorazmernosti pomoči prepreči, da bi izvajalec, pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, prejel finančna sredstva, večja od neto stroškov javne službe.

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Nizozemska in NOS proti Komisiji* pojasnilo, da imajo države članice široko diskrecijsko pravico pri opredeljevanju tega, kaj štejejo za storitve splošnega gospodarskega pomena. Zato lahko Komisija o načinu, kako je država članica opredelila te storitve,

¹⁸ C-280/00, Recueil, str. I-7747.

podvomi samo v primeru očitne napake. Glede opredelitve javnih storitev v sektorju radiotelevizije je navedlo, da mora Komisija, čeprav ni pristojna niti za odločanje o tem, ali je treba program oddajati kot storitev splošnega gospodarskega pomena, niti za izpodbijanje narave ali kakovosti določenega proizvoda, kot varuhinja Pogodbe imeti možnost posredovanja v primeru očitne napake.

(d) Merilo zasebnega vlagatelja v tržnem gospodarstvu

Splošno sodišče je v sodbi z dne 3. marca 2010 v zadevi *Bundesverband deutscher Banken proti Komisiji* (T-163/05, še neobjavljena) zavrnilo trditve, da se mora miselni preizkus, s katerim se preveri, ali je bila transakcija opravljena v običajnih razmerah tržnega gospodarstva, nujno nanašati na enega vlagatelja ali na eno podjetje, ki ima korist od naložbe, medtem ko je prav medsebojno vplivanje različnih gospodarskih subjektov tisto, kar označuje tržno gospodarstvo. Zato Komisija lahko preuči, ali bi lahko podjetje od drugih vlagateljev pridobilo kapital z enakimi ugodnostmi in, po potrebi, pod katerimi pogoji. Poleg tega pa zaradi tega preizkusa prav tako ni treba popolnoma odmisлити ovir v zvezi z lastnostmi prenesenega premoženja.

Poleg tega je Splošno sodišče ugotovilo, da dejstvo, da eden od dejavnikov transakcije povzroči povečanje tveganja vlagatelja, ne utemeljuje povečanja nadomestila, razen če ta dejavnik za banko pomeni ugodnost ali če ta nujno potrebuje lastniški kapital. Nasprotno, če je povečano tveganje vlagatelja posledica odločitve, ki jo je sprejel iz svojih razlogov in ne glede na želje ali potrebe banke, bo ta zavrnila plačilo pribitka na nadomestilo in dobila sredstva od drugih vlagateljev.

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Grčija in drugi proti Komisiji* – potem ko je poudarilo, da iz člena 87(1) ES izhaja, da je pojem pomoči objektivni in da je presoja odvisna le od vprašanja, ali je z državnim ukrepom podjetju, prejemniku pomoči, podeljena gospodarska ugodnost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi pridobilo – razsodilo, da dejstvo, da javni organi ali javno podjetje, ki je pomoč dodelilo, menijo, da je transakcija razumna, ne pomeni, da ni treba uporabiti merila zasebnega vlagatelja.

(e) Obveznost vračila pomoči

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Grčija in drugi proti Komisiji* obravnavalo vprašanje vračila pomoči v primeru gospodarske kontinuitete med podjetjema. Če taka kontinuiteta obstaja, je novo podjetje mogoče šteti za dejanskega prejemnika pomoči v podporo zadevnim dejavnostim, ki je bila dodeljena nekdanjemu podjetju, preden je te dejavnosti prevzelo novo podjetje. Nasprotno, če podjetji po ločitvi ne tvorita gospodarske enote, pomoči, dodeljene nekdanjemu podjetju, po ločitvi ni mogoče izterjati od novega podjetja le zato, ker naj bi to podjetje od nje imelo posredno korist. Ta okoliščina kot taka namreč ne omogoča sklepa, da je novo podjetje dejanski prejemnik pomoči, dodeljene nekdanjemu podjetju.

Glede porazdelitve obveznosti vračila med prejemnike pomoči, je Splošno sodišče opozorilo, da Komisiji v odločbi o ugotovitvi nezdružljivosti pomoči in naložitvi njene izterjave ni treba natančno navesti, kolikšno korist je vsak prejemnik imel od zneska zadevne pomoči. Znesek, ki ga mora vsako od teh podjetij povrniti pri vračilu pomoči, mora določiti zadevna država članica v sodelovanju s Komisijo v skladu s členom 10 ES.

Poleg tega so merila iz sodne prakse za opredelitev dejanskega prejemnika pomoči objektivna. Obstoj gospodarske kontinuitete je mogoče dokazati na podlagi različnih objektivnih dejavnikov, kot sta neplačilo tržne cene v zameno za prenesena sredstva ali objektivna okoliščina, da prenos povzroči izognitev obveznosti vračila sporne pomoči.

Na podlagi ugotovitve obstoja gospodarske kontinuitete med dvema podjetjema ni mogoče domnevati, da – ob upoštevanju stalnih gospodarskih težav teh dveh družb po ločitvi – novi ukrepi v korist novega podjetja, preučeni v izpodbijani odločbi, pomenijo logično nadaljevanje predhodnih pomoči in da zato prav tako spadajo med državne pomoči. Sodišče Unije mora v vsakem primeru preveriti, ali je glede na upoštevne dejavnike te ukrepe mogoče razumno ločiti od predhodnih ukrepov pomoči.

3. Postopkovna pravila

(a) Formalni postopek preiskave

Splošno sodišče je v sodbi z dne 3. marca 2010 v zadevi *Bundesverband deutscher Banken proti Komisiji* (T-36/06, še neobjavljena) ugotovilo, da se vprašanja, ali je Komisija merilo zasebnega vlagatelja uporabila napačno, ne sme zamenjevati z vprašanjem o obstoju resnih težav, ki bi zahtevale uvedbo formalnega postopka preiskave. Poleg tega dejstvo, da Komisija ni odgovorila na nekatere očitke, ki jih je tožeča stranka navedla v okviru vzporedne zadeve, ne pomeni, da Komisija ni mogla odločiti o zadevnem ukrepu na podlagi informacij, s katerimi je razpolagala, in bi torej morala uvesti formalni postopek preiskave, da bi preiskavo dopolnila. Če je Komisija uvedla formalni postopek preiskave v zvezi s podobnimi transakcijami ter se je takrat razpravljalo o pomembnosti nekaterih značilnosti, skupnih vsem transakcijam, se lahko šteje, da Komisija ob sprejetju izpodbijane odločbe razpolaga z informacijami, ki so ji omogočile presojo navedenih značilnosti.

(b) Obveznost obrazložitve

Splošno sodišče je v zgoraj navedeni sodbi *Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji* zaradi pomanjkljive obrazložitve za nično razglasilo odločbo Komisije o obstoju državne pomoči, ki ni združljiva s skupnim trgom, v kateri pri izračunu zneska pomoči podjetjem v težavah ni bilo nobene navedbe o praksi finančnih trgov glede kumulativnih tveganj (podjetje v težavah, neobstoje zavarovanj, itd.), ker razmerje med pribitki, ki jih je uporabila Komisija, in posebnim položajem zadevnih družb ni bilo jasno in je bila izbira uporabljenih pribitkov vsaj na videz naključna, obvestilo Komisije, ki se nanaša na metodo določitve referenčnih in diskontnih mer¹⁹ pa ne vsebuje nobene navedbe o navedenih kumulativnih tveganjih. Komisija bi morala pojasniti uporabo dodatnih pribitkov in njihovo višino na podlagi analize prakse na trgu, da bi navedena podjetja lahko prerekala ustreznost pribitkov, Splošno sodišče pa opravilo nadzor nad njihovo zakonitostjo.

Poleg tega je Splošno sodišče v zgoraj navedeni sodbi *Mediaset proti Komisiji* pojasnilo, da mora Komisija zaradi obveznosti obrazložitve, uporabljene pri opredelitvi ukrepa kot pomoči, navesti, zakaj je štela, da se za zadevni ukrep uporablja člen 87(1) ES. Glede obstoja izkrivljanja konkurence na skupnem trgu je opozorilo, da Komisiji – čeprav mora v obrazložitvi svoje odločbe navesti vsaj okoliščine, v katerih je bila pomoč dodeljena, kadar te omogočajo, da se dokaže, da bi pomoč lahko prizadela trgovino med državami članicami in da izkrivlja ali da bi lahko izkrivljala konkurenco – vendarle ni treba izvesti ekonomske analize resničnega stanja zadevnih trgov, tržnega deleža podjetij, ki so upravičena do pomoči, položaja konkurenčnih podjetij in trgovinskih tokov med državami članicami. Če pomoč ni bila podeljena zakonito, se od Komisije prav tako ne zahteva, da mora prikazati dejanski vpliv pomoči na konkurenco in trgovino med državami članicami. Taka zahteva bi namreč dajala prednost državam članicam, ki izplačajo nezakonite pomoči,

¹⁹ Obvestilo Komisije 97/C 273/03, ki se nanaša na metodo določitve referenčnih in diskontnih mer (UL 1997, C 273, str. 3).

v škodo tistih, ki prigrasijo pomoči v fazi načrtovanja. Natančneje, zadošča, da Komisija dokaže, da sporna pomoč lahko vpliva na trgovino med državami članicami in izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco, ne da bi bilo treba opredeliti upoštevni trg.

Znamka Skupnosti

Odločbe o uporabi uredb (ES) št. 40/94²⁰ in (ES) št. 207/2009²¹ leta 2010 še vedno pomenijo velik del zadev, končanih pred Splošnim sodiščem (180 zadev, kar pomeni 34 % vseh zadev, končanih leta 2010).

1. Absolutni razlogi za zavrnitev

Člen 7(1)(b) Uredbe št. 40/94 in Uredbe št. 207/2009 prepoveduje, da bi se kot znamka Skupnosti registrirali znaki, ki so brez slehernega razlikovalnega učinka, pri čemer je treba navedeni razlikovalni učinek presojati glede na proizvode in storitve, za katere je bila registracija zahtevana in glede na to, kako ga upoštevna javnost zaznava.

Splošno sodišče je v sodbi z dne 15. junija 2010 v zadevi *X Technology Swiss proti UUNT (Nogavica z oranžnim prstnim delom)* (T-547/08, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) zavrnilo tožbo zoper odločbo odbora za pritožbe Urada za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli) (UUNT), po kateri je oranžna kapucasta konica, ki prekriva prstni del nogavic, za povprečnega potrošnika znak brez razlikovalnega učinka. Prvič, Splošno sodišče je razsodilo, da odbor za pritožbe ni storil napake, ko je za prijavljeno znamko, ki jo je tožeča stranka opredelila kot „znamko mesta na proizvodu“, uporabil sodno prakso v zvezi s tridimenzionalnimi znamkami. Splošno sodišče je pojasnilo, da to, da je „znamka mesta na proizvodu“ opredeljena kot figurativna ali tridimenzionalna znamka ali kot posebna kategorija znamk, v okviru presoje njenega razlikovalnega učinka namreč ni upoštevno, ker je odločilna okoliščina za uporabo te sodne prakse to, da se znak zamenja z videzom označenega proizvoda. Drugič, Splošno sodišče je menilo, da znaka, če ne more opravljati bistvene funkcije identificiranja tržnega izvora proizvodov, ni mogoče registrirati kot znamko, ne glede na to, da se nanaša na proizvode, ki so podvrženi stalnemu razvoju mode, in da je zato v zadevnem industrijskem sektorju veliko podobnih znakov in znakov, ki se stalno oblikujejo. Nazadnje, Splošno sodišče je pojasnilo, da tveganje, da bo konkurent element iz predstavitve proizvoda ali storitve posnemal, ne vpliva na razlago člena 7(1)(b) Uredbe št. 40/94, ker bi lahko gospodarski subjekt, ki pri svojem poslovanju uporablja znak, ki ne izpolnjuje tega pogoja iz te določbe, po potrebi dokazal, da je ta znak pridobil razlikovalni učinek z uporabo v smislu člena 7(3) Uredbe št. 40/94, ali uporabil druga pravna sredstva, ki jih ima morda na voljo, kot je pravica iz znamk ali modelov ali tožba zaradi nelojalne konkurence.

Poleg tega je Splošno sodišče v sodbah z dne 12. novembra 2010 v zadevah *Deutsche Bahn proti UUNT (Horizontalna kombinacija sive in rdeče barve)* (T-404/09, neobjavljena) in *Deutsche Bahn proti UUNT (Vertikalna kombinacija sive in rdeče barve)* (T-405/09, neobjavljena) ponovno odločalo o vprašanju razlikovalnega učinka kombinacije barv. Splošno sodišče je v teh dveh sodbah potrdilo ozek pristop k zahtevam za registracijo kombinacije barv kot znamke in ugotovilo, da kombinacija barv za upoštevno javnost ne pomeni zaznavnega odmika glede barv, ki se običajno uporabljajo za zadevne storitve, in zato nima razlikovalnega učinka.

²⁰ Uredba Sveta (ES) št. 40/94 z dne 20. decembra 1993 o znamki Skupnosti (UL 1994, L 11, str. 1).

²¹ Uredba Sveta (ES) št. 207/2009 z dne 26. februarja 2009 o blagovni znamki Skupnosti (UL L 78, str. 1), ki je nadomestila Uredbo št. 40/94.

2. Relativni razlogi za zavrnitev

Splošno sodišče je v sodbi z dne 22. junija 2010 v zadevi *Montero Padilla proti UUNT – Padilla Requena (JOSE PADILLA)* (T-255/08, še neobjavljena) pojasnilo razloge, na katerih lahko temelji ugovor. Tožeča stranka je Splošnemu sodišču v bistvu predlagala, naj opravi nadzor zakonitosti odločbe obora za pritožbe UUNT glede na člen 9 Uredbe št. 40/94 v zvezi s pravico, ki jo podeljuje znamka Skupnosti. Splošno sodišče je pojasnilo, da so razlogi, na katerih lahko temelji ugovor, kot so navedeni v členu 42(1) Uredbe št. 40/94, samo relativni razlogi za zavrnitev iz člena 8 iste uredbe, ker člen 9 te uredbe opredeljuje obseg pravice, ki jo podeljuje znamka Skupnosti, in zato učinke registracije te znamke, ne določa pa pogojev za registracijo. Zato člen 9 Uredbe št. 40/94 ni del pravnega okvira, ki ga mora upoštevati UUNT pri preučevanju zahteve za registracijo ali ugovora. Poleg tega je Splošno sodišče razsodilo, da je iz besedila člena 8(5) Uredbe št. 40/94, v katerem je uporabljen izraz „za katere je registrirana prejšnja znamka“, razvidno, da se ta določba uporablja za prejšnje znamke v smislu člena 8(2) te uredbe le, če so registrirane. Zato člen 8(5) Uredbe št. 40/94 v zvezi s proizvodi ali storitvami, ki si niso podobni, varuje zgolj nedvomno znane znamke v smislu člena 6bis Pariške konvencije²², glede katerih je bil predložen dokaz o registraciji. Nazadnje, Splošno sodišče je pojasnilo, da avtorska pravica ni „znak, ki se uporablja v gospodarskem prometu“ v smislu člena 8(4) Uredbe št. 40/94, kot izhaja iz sistematike člena 52 te uredbe. Ta v odstavku 1(c) določa, da se znamka razglasi za nično, če obstaja prejšnja pravica iz člena 8(4) Uredbe št. 40/94 in so izpolnjeni pogoji iz istega odstavka. Odstavek 2(c) tega člena pa določa, da se znamka razglasi za nično tudi, če se njena uporaba lahko prepove na podlagi „druge“ prejšnje pravice in še zlasti avtorske pravice. Avtorska pravica torej ni ena od prejšnjih pravic iz člena 8(4) Uredbe št. 40/94.

3. Razmerje med absolutnimi in relativnimi razlogi za zavrnitev

V zgoraj navedeni sodbi *JOSE PADILLA* je Splošno sodišče poudarilo, da je iz besedila člena 42(1) Uredbe št. 40/94 ter sistematike tega člena in člena 43 navedene uredbe razvidno, da absolutnih razlogov za zavrnitev iz člena 7 te uredbe v okviru postopka z ugovorom ni treba preizkusiti. Razlogi, na katerih lahko temelji ugovor, so namreč, kot je navedeno v členu 42(1) Uredbe št. 40/94, le relativni razlogi za zavrnitev iz člena 8 iste uredbe.

4. Procesna vprašanja

Splošno sodišče je v sodbi z dne 28. aprila 2010 v zadevi *Claro proti UUNT – Telefónica (Claro)* (T-225/09, neobjavljena, v pritožbenem postopku) zavrnilo tožbo zoper odločbo odbora za pritožbe UUNT, s katero je ta ugotovil, da pritožba ni dopustna, ker nobena vloga, v kateri so bili navedeni razlogi, ni bila vložena v roku, določenem v členu 59 Uredbe št. 40/94. Tožeča stranka je navajala nekoristnost predložitve vloge, prvič, zaradi dejstva, da je odločbo oddelka za ugovore, ki je ugodil ugovoru na podlagi relativnega razloga za zavrnitev iz člena 8(1)(b) Uredbe št. 40/94, izpodbijala v celoti, in drugič, zaradi funkcionalne kontinuitete med različnimi organi UUNT, ki morajo svoje odločbe utemeljiti tako, da se sklicujejo na postopek pred nižjim organom. Splošno sodišče je pojasnilo, da vložitev vloge, v kateri so navedeni pritožbeni razlogi, nikakor ni bila nekoristna, saj mora stranka, ki vloži pritožbo pri odboru za pritožbe, navesti razloge, na katerih ta pritožba temelji. Odboru za pritožbe pa, nasprotno, na podlagi sklepanja ni treba ugotavljati razlogov, na katerih temelji pritožba, o kateri mora odločati. Poleg tega je Splošno sodišče glede funkcionalne kontinuitete ponovno uporabilo načela, ki jih je določilo Sodišče v sodbi z dne

²² Pariška konvencija za varstvo intelektualne lastnine z dne 20. marca 1883, kakor je bila dopolnjena in spremenjena.

13. marca 2007 v zadevi *UUNT proti Kaufland*²³, pri čemer je pojasnilo, da iz člena 62(1) Uredbe št. 40/94 izhaja, da mora odbor za pritožbe pri pritožbi, o kateri odloča, v celoti na novo preizkusiti pravno in dejansko utemeljenost ugovora. Vendar tak preizkus predpostavlja, da je pritožba pred odborom za pritožbe dopustna, saj jo mora ta, če ni dopustna, zavreči brez obravnavanja njene vsebine.

Dalje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 16. junija 2010 v zadevi *Kureha proti UUNT – Sanofi-Aventis (KREMEZIN)* (T-487/08, neobjavljena) odločilo o dokazni vrednosti publikacije Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO), ki je bila predložena prepozno, da bi bil z njo dokazan obstoj prejšnje znamke. Splošno sodišče je razsodilo, da nobena določba uredb št. 40/94 in (ES) št. 2868/95²⁴ ne nasprotuje ugotovitvam organov UUNT, da publikacija WIPO o mednarodni registraciji izpolnjuje zahteve iz pravila 19(2) Uredbe št. 2868/95. Zato morebitno izpodbijanje dokazne vrednosti publikacije WIPO o mednarodni registraciji ureja pravilo 20(2) in (4) Uredbe št. 2868/95, ker ti določbi urejata izmenjavo pripomb in dokazov med strankama s posredovanjem UUNT, medtem ko se pravilo 19 iste uredbe nanaša le na komunikacijo med UUNT in stranko, ki vlaga ugovor. Splošno sodišče je tudi menilo, da je iz besedila določb uredb št. 40/94 in 2868/95, ki se uporabijo, razvidno, da lahko UUNT v okviru uporabe pravila 20 Uredbe št. 2868/95, na eni strani, stranke pozove, naj predložijo pripombe tako pogosto, kot presodi, da je potrebno, in na drugi strani, upošteva, če meni, da je smotrno, dokaze, ki so mu jih stranke predložile prepozno.

Poleg tega je imelo Splošno sodišče v sodbi z dne 13. septembra 2010 v zadevi *Inditex proti UUNT – Marín Díaz de Cerio (OFTEN)* (T-292/08, še neobjavljena) priložnost pojasniti, ali vprašanje dokaza o resni in dejanski uporabi prejšnje znamke in podobnosti med proizvodi, na kateri se pred odborom za pritožbe UUNT ne sklicuje, spadata v okvir spora pred tem organom, če se je nanju sklicevalo pred oddelkom za ugovore. Splošno sodišče je glede vprašanja resne in dejanske uporabe razsodilo, da je to posebno in predhodno, ker vodi do ugotovitve, ali je za namene preizkusa ugovora prejšnjo znamko mogoče šteti za registrirano za zadevne proizvode in storitve. Zato to vprašanje ne spada v okvir preizkusa samega ugovora, ker razlog glede pomanjkljivosti dokaza resne in dejanske uporabe ni posebej naveden pred odborom za pritožbe, ki je omejen na preizkus obstoja verjetnosti zmede. Nasprotno, zaradi ugovora, ki temelji na obstoju verjetnosti zmede, se UUNT predloži vprašanje glede enakosti ali podobnosti zadevnih znamk ter proizvodov in storitev, ki jih označujejo te znamke, ob upoštevanju medsebojne odvisnosti upoštevanih elementov v okviru celovite presoje verjetnosti zmede.

Nazadnje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 9. decembra 2010 v zadevi *Tresplains Investment proti UUNT – Hoo Hing (Golden Elephant Brand)* (T-303/08, še neobjavljena) opozorilo, da razlogi, na katere se tožeča stranka pred organi UUNT ne sklicuje, pred njim niso dopustni. Vendar pa se v skladu z ustaljeno sodno prakso lahko zgodi, da mora UUNT med drugim upoštevati nacionalno pravo države članice, v kateri prejšnja znamka, na kateri temelji zahteva za ugotovitev ničnosti, uživa varstvo, ker omejitev dejanske podlage preizkusa UUNT namreč ne izključuje, da ta poleg dejstev, ki so jih izrecno navedle stranke, upošteva tudi splošno znana dejstva, če so ta potrebna za presojo pogojev za uporabo razloga za ničnost, in zlasti dokazno vrednost predloženih dokazov. V obravnavani zadevi je tožeča stranka zatrjevala, da bi moral odbor za pritožbe UUNT v okviru preučitve obstoja zavajajoče predstavitve upoštevati to, da intervenientka ni predložila nobenega dokaza o zmedu. Čeprav je tožeča stranka zatrjevala, da pravo države članice (v obravnavani zadevi Združenega kraljestva) ob soobstoju dveh znamk na trgu zahteva, da je dokaz o konkretnih primerih zmede predložen v okviru tožbe zaradi zlorabe znaka na nacionalni ravni, je taka trditev dopustna tudi, če je tožeča stranka ni navajala pred UUNT, pod pogojem, da je soobstoj znamk

²³ C-29/05 P, ZOdl., str. I-2213.

²⁴ Uredba Komisije (ES) št. 2868/95 z dne 13. decembra 1995 za izvedbo Uredbe Sveta št. 40/94 (UL L 303, str. 1).

razviden iz spisa. Poleg tega je Splošno sodišče razsodilo, da dejstvo, da se je intervenientka s pravnim položajem seznanila šele med postopkom, ker Splošno sodišče v trenutku, ko je vložila svoj odgovor na tožbo, njene ločene tožbe še ni zavrglo kot nedopustne, ni nova dejanska ali pravna okoliščina v smislu člena 48(2) Poslovnika Splošnega sodišča.

5. Model Skupnosti

Splošno sodišče je leta 2010 prvič uporabilo Uredbo (ES) št. 6/2002²⁵.

Splošno sodišče je v sodbi z dne 18. marca 2010 v zadevi *Grupo Promer Mon Graphic proti UUNT – PepsiCo (Okrogel promocijski izdelek)* (T-9/07, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) pojasnilo, da je treba seznam razlogov za razglasitev ničnosti modela Skupnosti, ki ga določa člen 25(1)(d) Uredbe št. 6/2002, šteti za izčrpen in da dejstvo, da imetnik izpodbijanega modela Skupnosti ni bil v dobri veri, v njem ni bilo navedeno. Splošno sodišče je opredelilo tudi nekatere temeljne pojme Uredbe št. 6/2002. Glede pojma „kolizija“ je Splošno sodišče poudarilo, da je treba člen 25(1) Uredbe št. 6/2002 razlagati tako, da je model Skupnosti v koliziji s prejšnjim modelom, če ob upoštevanju svobode oblikovalca pri razvoju navedenega modela Skupnosti ta ne ustvari celotnega vtisa na seznanjenega uporabnika, ki se razlikuje od celotnega vtisa, ki ga ustvari prejšnji model, na katerega se sklicuje. Poleg tega je Splošno sodišče določilo obseg pojmov „stopnja svobode oblikovalca pri razvijanju videza izdelka“, „seznanjeni uporabnik“ in „celotni vtis“. Glede stopnje svobode oblikovalca pri razvijanju videza izdelka je Splošno sodišče razsodilo, da jo je med drugim treba opredeliti glede na omejitve, ki so povezane z značilnostmi, določenimi zaradi tehničnega delovanja izdelka ali njegovega elementa, ali zakonske predpise, ki veljajo za izdelek. Glede seznanjenega uporabnika je Splošno sodišče pojasnilo, da ta ni niti izdelovalec niti prodajalec izdelkov, v katere naj bi bila zadevna videza izdelkov vgrajena ali na katerih naj bi se uporabljala, čeprav je posebno pazljiv in ima nekaj znanja o izdelavi izdelkov, torej modelov iz preteklosti, ki se nanašajo na zadevni izdelek in ki so bili razkriti na datum vložitve izpodbijanega modela oziroma, odvisno od primera, na datum, ko se je uveljavljala prednostna pravica. Nazadnje, Splošno sodišče je pojasnilo, da je pri konkretni presoji celotnega vtisa zadevnih videzov izdelkov treba upoštevati stopnjo svobode oblikovalca pri razvoju izpodbijanega modela. Ker se podobnosti med zadevnima videzoma izdelkov nanašajo na skupne značilnosti, bodo te podobnosti le malo pomembne za celoten vtis, ki ga pri seznanjenem uporabniku ustvarita navedena videza izdelkov. Torej, bolj kot je svoboda oblikovalca pri razvoju izpodbijanega modela omejena, bolj bodo lahko manjše razlike med zadevnima videzoma izdelkov zadostovale za drugačen celoten vtis pri seznanjenem uporabniku.

Dalje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 12. maja 2010 v zadevi *Beifa Group proti UUNT – Schwan-Stabilo Schwanhäüßer (Pisalni pripomoček)* (T-148/08, še neobjavljena) podalo pojasnila glede razlage člena 25(1)(e) Uredbe št. 6/2002, ki določa, da se model Skupnosti lahko razglasi za ničnen, če je v poznejšem videzu izdelka uporabljen razlikovalni znak, zakonodaja Skupnosti ali države članice, ki ureja ta znak, pa imetniku znaka priznava pravico, da prepreči tako uporabo. Po mnenju Splošnega sodišča navedeni člen zajema tudi primer podobnosti med znaki in ne samo enakosti, tako da je odbor za pritožbe, ne da bi pri tem napačno uporabil pravo, razlagal določbo tako, da se lahko imetnik razlikovalnega znaka sklicuje nanj, ko zahteva razglasitev ničnosti poznejšega modela Skupnosti, če je bil v tem modelu uporabljen znak, podoben njegovemu. Splošno sodišče je – ob neobstoju posebnih pravil v zvezi s tem v Uredbi št. 6/2002 – tudi preizkusilo vprašanje podrobnih pravil vložitve zahteve za dokaz o resni in dejanski uporabi prejšnjega znaka s strani imetnika modela Skupnosti, ki se izpodbija z zahtevo za razglasitev ničnosti. Splošno sodišče je

²⁵ Uredba Sveta (ES) št. 6/2002 z dne 12. decembra 2001 o modelih Skupnosti (UL 2002, L 3, str. 1).

poudarilo, da mora biti ta zahteva izrecno izražena in pravočasno vložena pri UUNT. Nasprotno, zahteve za dokaz o resni in dejanski uporabi prejšnjega znaka, navajanega v podporo zahtevi za razglasitev ničnosti modela Skupnosti, ni mogoče prvič vložiti pri odboru za pritožbe.

Nazadnje, Splošno sodišče je v sodbi z dne 22. junija 2010 v zadevi *Shenzhen Taiden proti UUNT – Bosch Security Systems (Komunikacijska oprema)* (T-153/08, še neobjavljena) pojasnilo, da je treba, kot je razvidno iz uvodne izjave 14 Uredbe št. 6/2002, pri presoji o tem, ali ima model individualno naravo v smislu člena 6 te uredbe, upoštevati naravo izdelka, za katerega se model uporablja ali v katerega je vključen, še zlasti pa industrijski sektor, v katerega spada. Poleg tega je Splošno sodišče jasno opredelilo pojem „seznanjeni uporabnik“, pri čemer je poudarilo, da lastnost „uporabnik“ pomeni, da zadevna oseba uporablja izdelek, v katerega je vključen model, v skladu z namenom tega izdelka in da oznaka „seznanjen“ nakazuje na to, da uporabnik, ne da bi bil snovalec ali tehnični strokovnjak, pozna različne modele, ki obstajajo v zadevnem sektorju, ima nekaj znanja o sestavnih delih, ki jih ti modeli ponavadi vsebujejo, in je zaradi zanimanja za zadevne izdelke izkazal relativno visoko stopnjo pozornosti pri njihovi uporabi. Vendar ta okoliščina ne pomeni, da je seznanjeni uporabnik onkraj izkušenj, ki si jih je pridobil z uporabo zadevnega izdelka, sposoben razlikovati med vidiki videza izdelka, ki jih narekuje njegova tehnična funkcija, in tistimi, ki so poljubni.

Okolje

1. Sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov

Sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, ki ga uvaja Direktiva 2003/87/ES²⁶, je nov in stalen vir sporov pred Splošnim sodiščem od leta 2007.

V zvezi z letom 2010 je treba omeniti sodbo z dne 2. marca 2010 v zadevi *Arcelor proti Parlamentu in Svetu* (T-16/04, še neobjavljena). V okviru odškodninske tožbe za povrnitev škode, ki naj bi jo domnevno utrpela tožeča stranka zaradi sprejetja navedene direktive, je Splošno sodišče razsodilo, da ima zakonodajalec Skupnosti široko diskrecijsko pravico pri izvajanju pooblastil na področju okolja na podlagi členov 174 ES in 175 ES. Izvajanje te diskrecijske pravice namreč pomeni, po eni strani, da mora ta zakonodajalec predvideti in oceniti zapleten in negotov ekološki, znanstveni, tehnični in gospodarski razvoj in, po drugi strani, da mora uravnotežiti in uskladiti različne cilje, načela in interese iz člena 174 ES. To je v Direktivi 2003/87 izraženo z določitvijo več glavnih in stranskih ciljev, ki so deloma protislovni.

Splošno sodišče je poleg tega opozorilo, da morajo institucije enako kot države članice spoštovati temeljne svoboščine, kot je svoboda ustanavljanja, ki so namenjene doseganju temeljnih ciljev Unije, zlasti vzpostavitvi notranjega trga. Iz tega ne izhaja, da mora zakonodajalec Skupnosti zadevno problematiko urejati tako, da bi zakonodaja Skupnosti, zlasti v obliki direktive, dala izčrpno in dokončno rešitev nekaterih težav, izpostavljenih z vidika vzpostavitve notranjega trga, ali da bi se z njo popolnoma uskladile nacionalne zakonodaje, da bi se odstranile vse predstavljive ovire za trgovino med državami članicami. Kadar mora ta zakonodajalec preoblikovati ali vzpostaviti zapleten sistem, kakršen je sistem za trgovanje s pravicami, mu je dovoljena uporaba stopenjskega pristopa, pri čemer lahko deluje le v smeri postopnega usklajevanja zadevnih nacionalnih zakonodaj.

²⁶ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, str. 32).

Splošno sodišče je poudarilo, da ureditev Unije na področju varstva okolja v skladu z načelom subsidiarnosti ne predvideva popolne usklajenosti, ker države članice svobodno sprejemajo strožje varstvene ukrepe, za katere sta edina pogoja, da so združljivi s Pogodbo in da je o njih uradno obveščena Komisija. Zgolj dejstvo, da je zakonodajalec Skupnosti pustil odprto posebno vprašanje, ki se nanaša na področji uporabe Direktive 2003/87 in temeljne svoboščine, samo po sebi ne more biti razlog, da bi bila ta opustitev v nasprotju s pravili Pogodbe. Poleg tega morajo nacionalna sodišča, ker so pristojna za nadzor nad izvajanjem Direktive 2003/87, na Sodišče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe, če pride do težav v zvezi z razlago ali veljavnostjo te direktive.

Nazadnje, tožeča stranka je zatrjevala, da je bilo z Direktivo 2003/87 kršeno načelo pravne varnosti, ker ni vsebovala nobene določbe, ki bi urejala obseg finančnih posledic, ki bi lahko izhajale tako iz morebitne nezadostne količine pravic do emisije, dodeljenih neki napravi, kot tudi iz cene teh pravic, saj se ta cena določa izključno na podlagi razmer na trgu in je posledica vzpostavitve sistema za trgovanje s pravicami. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da bi urejanje cene pravic lahko nasprotovalo glavnemu cilju Direktive 2003/87, in sicer zmanjšanju emisij toplogrednih plinov z vzpostavitvijo učinkovitega sistema za trgovanje s pravicami, v katerem stroške emisij in naložb za njihovo zmanjšanje v glavnem določajo tržni mehanizmi. Če ni zadostnega števila pravic, je spodbuda upravljavcem naprav, da zmanjšajo svoje emisije toplogrednih plinov ali da tega ne storijo, odvisna od zapletene ekonomske odločitve, sprejete zlasti na podlagi cen pravic do emisije, razpoložljivih na trgu s pravicami, in stroškov morebitnih ukrepov za zmanjšanje emisij, katerih cilj je lahko bodisi zmanjšanje proizvodnje bodisi naložbe v energetsko učinkovitejša proizvodna sredstva. V takem sistemu zakonodajalec zvišanja cen emisij in torej cen pravic, ki je odvisno od številnih ekonomskih dejavnikov, ne more urediti vnaprej, ne da bi pri tem zmanjšal ali celo izničil ekonomske spodbude, ki so temelj njegovega delovanja, in porušil učinkovitost sistema trgovanja s pravicami.

Neobstoje predvidljivosti razvoja trga s pravicami je nujen in neločljiv element ekonomskega mehanizma, ki je značilen za sistem za trgovanje s pravicami, ki je podvržen klasičnim zakonitostim ponudbe in povpraševanja, in ni v nasprotju z načelom pravne varnosti.

2. Zračni promet – Zunanji odnosi

Splošno sodišče je v sodbi z dne 9. septembra 2010 v zadevi Švica proti Komisiji (T-319/05, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) odločalo o sporu v zvezi s Sporazumom med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu²⁷ in nemškimi ukrepi glede priletov in odletov z letališča Zürich (Švica).

Zaradi bližine nemške meje mora večina letal, ki pristajajo v Zürichu, in tudi večina letal, ki vzletajo zjutraj in zvečer, leteti skozi nemški zračni prostor. Uporabo tega zračnega prostora je med letoma 1984 in 2001 urejal dvostranski sporazum, nato pa sta se Švicarska konfederacija in Zvezna republika Nemčija o tem pogajali. Nemški zvezni organi za letalstvo so leta 2003 sprejeli nacionalno ureditev na področju zračnega prometa. Ta je določala ukrepe, s katerimi so se v normalnih vremenskih razmerah v bistvu poskušali preprečiti preleti nemškega ozemlja blizu švicarske meje na nizki višini ob delavnikih med 21. in 7. uro ter ob koncih tedna in dela prostih dnevih med 20. in 9. uro, da bi se zmanjšal hrup, ki mu je bilo izpostavljeno lokalno prebivalstvo.

²⁷ Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu, podpisan 21. junija 1999 v Luxembourg (UL 2002, L 114, str. 73).

Švicarska konfederacija je na podlagi sporazuma med Skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu (ki za namene sporazuma uporablja Uredbo (EGS) št. 2408/92²⁸) pri Komisiji vložila pritožbo, s katero je predlagala, naj ta sprejme odločbo, da Zvezna republika Nemčija preneha izvajati ukrepe, uvedene z nacionalno ureditvijo. Ker je bila ta pritožba zavržena, je Švicarska konfederacija zoper to odločbo vložila tožbo, v kateri je med drugim navajala kršitev načel enakega obravnavanja, sorazmernosti in svobode opravljanja storitev v sektorju zračnega prometa.

Splošno sodišče je najprej ugotovilo, da Komisija ni napačno uporabila prava s tem, da je menila, da nemški ukrepi ne nalagajo pogojev niti ne omejujejo ali zavračajo izvajanja prometnih pravic. Nemški ukrepi namreč nikakor ne pomenijo prepovedi – bodisi pogojne bodisi delne – preleta nemškega zračnega prostora za letala, ki letijo z letališča Zürich ali nanj priletijo, ampak pomenijo le spremembo poti zadevnih letal po njihovem vzletu z letališča Zürich ali pred njihovim pristankom na tem letališču.

Glede kršitve načela enakega obravnavanja v škodo švicarskih letalskih prevoznikov, ki uporabljajo letališče Zürich kot letalsko vozlišče, je Splošno sodišče poudarilo, da ugotovitev, da ima ukrep enake posledice kot diskriminacija glede na državljanstvo, ni dovolj za ugotovitev, da ni združljiv s členom 3 zadevnega sporazuma, in da je treba preveriti še, ali je navedeni ukrep upravičen z objektivnimi okoliščinami in ali je sorazmeren s ciljem, ki mu sledi. Bližina turističnega območja, ki je zato posebej občutljivo za zvočne emisije, je objektivna okoliščina, ki upravičuje sprejetje takih ukrepov le za letališče Zürich. Poleg tega je Splošno sodišče presodilo, da so nemški ukrepi sorazmerni s ciljem, ki mu sledijo, to je zmanjšanje obremenitve s hrupom letal na delu nemškega ozemlja blizu Švice ponoči in ob koncih tedna, in da Zvezna republika Nemčija ni imela na voljo drugih sredstev za zmanjšanje obremenitve s hrupom. Natančneje, upoštevanje minimalne vrednosti hrupa bi bilo zelo težko nadzirati, njeno kršitev pa bi bilo nemogoče sankcionirati, drugače kot pri obveznostih, povezanih z določitvijo minimalnih višin letov.

Nazadnje, Splošno sodišče je v okviru preizkusa morebitne kršitve svobode opravljanja storitev v sektorju zračnega prometa poudarilo, da cilj zmanjšanja obremenitve s hrupom pomeni poseben vidik varstva okolja, ki spada med nujne razloge v splošnem interesu, s katerimi je mogoče upravičiti omejitve temeljnih svoboščin, zagotovljenih s Pogodbo ES, zlasti svobode opravljanja storitev, in da so zadevni ukrepi sorazmerni s tem ciljem.

Skupna zunanja in varnostna politika

Splošno sodišče je leta 2010 razglasilo pet sodb v zvezi z omejevalnimi ukrepi, sprejetimi proti osebam v okviru skupne zunanje in varnostne politike. Natančneje, Splošno sodišče je v sodbah z dne 9. in 30. septembra 2010 dopolnilo svojo že obsežno sodno prakso na področju boja proti terorizmu.

Prvič, glede obsega sodnega nadzora nad ukrepi zamrznitve sredstev, sprejetimi na podlagi resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov, sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2010 v zadevi *Kadi proti Komisiji* (T-85/09, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) povzema sklepe iz sodbe Sodišča z dne 3. septembra 2008 v združenih zadevah *Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji*²⁹, s katero je bila razveljavljena sodba Splošnega sodišča z dne

²⁸ Uredba Sveta (EGS) št. 2408/92 z dne 23. julija 1992 o dostopu letalskih prevoznikov Skupnosti do letalskih prog znotraj Skupnosti (UL L 240, str. 8).

²⁹ C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., str. I-6351.

21. septembra 2005 v zadevi *Kadi proti Svetu in Komisiji*³⁰. Sodišče je v tej sodbi zavrnilo stališče Splošnega sodišča in razsodilo, da je sodišče Unije povsem pristojno za nadzor nad zakonitostjo ukrepov Skupnosti, ki uresničujejo resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov. Sodišče je odločilo o sporu in za nično razglasilo uredbo o zamrznitvi sredstev, pri čemer je ugotovilo, da je bila ta sprejeta v nasprotju s temeljnimi pravicami zadevne stranke, ohranilo pa je njene učinke za obdobje, ki ne sme biti daljše od treh mesecev, da bi se odpravile ugotovljene kršitve.

Komisija je zaradi sodbe Sodišča tožečo stranko obvestila o svoji nameri, da bo ohranila njeno vključitev v Uredbi (ES) št. 881/2002³¹ na podlagi povzetka razlogov, ki ga je pripravil sankcijski odbor Varnostnega sveta, za vključitev tožeče stranke v seznam oseb, za katere bi morala veljati zamrznitev sredstev in gospodarskih virov, ter jo pozvala, naj v zvezi s tem predloži svoje pripombe. Komisija je 28. novembra 2008 sprejela novo uredbo³², pri čemer je ohranila zamrznitev sredstev tožeče stranke.

Splošno sodišče je v zvezi z ničnostno tožbo, ki jo je tožeča stranka vložila zoper zadnjenavedeno uredbo, ugotovilo, da mora glede na zgoraj navedeno sodbo Sodišča *Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji* v obravnavani zadevi zagotoviti popoln in strog nadzor nad zakonitostjo Uredbe, ne da bi ta uredba pri tem uživala kakršno koli imuniteto pred sodnim nadzorom, ker je namenjena uresničevanju resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov. To mora veljati vsaj tako dolgo, dokler bo očitno, da postopki preizkusa, ki jih izvaja sankcijski odbor, ne zagotavljajo jamstev učinkovitega sodnega varstva. Ta nadzor se mora posredno nanašati na vsebinske presoje samega sankcijskega odbora in na dokaze, na katerih te presoje temeljijo. To je še toliko bolj utemeljeno, če ti ukrepi občutno in trajno vplivajo na temeljne pravice tožeče stranke, za katero danes že skoraj deset let velja sistem, na podlagi katerega so vsa njena sredstva zamrznjena. Splošno sodišče je v zvezi s tem pojasnilo, da je v človekovem življenju deset let precejšnje obdobje in da se opredelitev zadevnih ukrepov kot preventivnih ali represivnih, varstvenih ali namenjenih zasegom, civilnih ali kazenskih, odslej zdi odprta.

Splošno sodišče je v okviru tega popolnega nadzora ob uporabi meril, ki jih je sprejelo Evropsko sodišče za človekove pravice v svoji sodbi *A. in drugi proti Združenemu kraljestvu*³³, ugotovilo, da je bila pravica do obrambe tožeče stranke „spoštovana“ zgolj formalno in navidezno. Komisija ni ustrezno upoštevala njenega mnenja in ji ni zagotovila nikakršnega dostopa, niti minimalnega, do dokazov, ki jo bremenijo, ne da bi se njeni interesi uravnotežili z vidika potrebe po varovanju zaupnosti zadevnih informacij. V teh okoliščinah se zdijo maloštevilne informacije in nejasne trditve, navedene v povzetku razlogov, očitno nezadostne, da bi lahko tožeča stranka učinkovito izpodbila obtožbe zoper sebe.

Splošno sodišče je zato razsodilo, da je bila s sprejetjem Uredbe kršena pravica do obrambe. Poleg tega ob neobstoju ustreznega dostopa do informacij in dokazov, ki bremenijo tožečo stranko, ta pred sodiščem Unije tudi ni mogla braniti svojih pravic v zvezi s temi dokazi v zadovoljivih pogojih, zaradi česar je bila ugotovljena tudi kršitev pravice do učinkovitega pravnega sredstva. Nazadnje,

³⁰ T-315/01, ZOdl., str. II-3649.

³¹ Uredba Sveta (ES) št. 881/2002 z dne 27. maja 2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Ladmom, mrežo Al-Kaida in talibani, in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 467/2001 (UL L 139, str. 9).

³² Uredba Komisije (ES) št. 1190/2008 z dne 28. novembra 2008 o stoprvi spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 881/2002 (UL L 322, str. 25).

³³ Sodba z dne 19. februarja 2009 (še neobjavljena v *Recueil des arrêts et décisions*).

Splošno sodišče je ugotovilo, da uredba, glede na splošni obseg in trajanje ukrepov o zamrznitvi sredstev, prav tako pomeni neupravičeno omejitev lastninske pravice.

Drugič, glede nacionalnih odločb, ki so lahko podlaga ukrepu o zamrznitvi sredstev, ki ga sprejme Svet, je Splošno sodišče v sodbi z dne 9. septembra 2010 v zadevi *Al-Aqsa proti Svetu* (T-348/07, še neobjavljena) pojasnilo pogoje, pod katerimi je sklep v postopku za izdajo začasne odredbe, sprejet v postopku za odobritev začasne prekinitve izvajanja nacionalnega ukrepa o zamrznitvi sredstev (Sanctieregeling), „odločitev“, ki jo je sprejel pristojni organ v smislu člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931/SZVP³⁴ in člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001³⁵.

Splošno sodišče je v zvezi s tem opozorilo, da sklep v postopku za izdajo začasne odredbe v pravem pomenu besede ni, kot Sanctieregeling, odločitev o „začetku preiskave ali kazenskega pregona zaradi terorističnega dejanja“ oziroma se ne nanaša na „obsodbo“ tožeče stranke v ozkem kazenskopravnem pomenu. Vendar je sklep v postopku za izdajo začasne odredbe glede na svojo vsebino, obseg in kontekst, obravnavan skupaj s Sanctieregeling, dejansko „odločitev“, ki jo je sprejel pristojni organ v smislu zgoraj navedenih določb Skupnega stališča 2001/931 in Uredbe št. 2580/2001, ki ne zahtevajo, da je nacionalna „odločitev“ sprejeta v kazenskem postopku *stricto sensu*.

Poleg tega mora biti nacionalna odločitev o „začetku preiskave ali kazenskega pregona“, zato da bi se Svet lahko veljavno skliceval nanjo, sprejeta v okviru nacionalnega postopka, katerega neposreden in bistveni namen je sprejetje preventivnih ali restriktivnih ukrepov zoper zadevno osebo, skupino ali subjekt na podlagi boja proti terorizmu. Splošno sodišče je menilo, da je sklep v postopku za izdajo začasne odredbe, na katerega se v obravnavani zadevi sklicuje Svet, drugače kot odločitev nacionalnega sodnega organa, ki le podredno in posredno odloča o morebitni vpletenosti zadevne osebe, skupine ali subjekta v tako dejavnost, dovolj neposredno povezan z nacionalnim postopkom, katerega bistveni namen je sprejetje ekonomske sankcije glede zadevne osebe, skupine ali subjekta, in sicer zamrznitev sredstev na podlagi samega Sanctieregeling zaradi vpletenosti v teroristična dejanja.

Vendar se prav tako postavlja vprašanje, ali lahko zadevni sklep v postopku za izdajo začasne odredbe utemelji sklep Sveta, čeprav so nacionalni organi Sanctieregeling razveljavili po zavrnitvi predloga za izdajo začasne odredbe. Splošno sodišče je menilo, da ni tako. Sodnik za začasne odredbe je namreč s tem sklepom le zavrnil predlog za začasno prekinitve učinkov Sanctieregeling. Ta pa zaradi svoje razveljavitve dokončno ni imel več nobenih pravnih učinkov. Posledično mora nujno enako veljati za pravne učinke sklepa v postopku za izdajo začasne odredbe, saj je ta vseboval le začasno presojo brez poseganja v končno meritorno odločitev v postopku. Poleg tega ne bi bilo združljivo s splošno sistematiko Uredbe št. 2580/2001 – za katero je značilno, da morajo imeti okoliščine nacionalnega postopka pri presoji Sveta prednostno vlogo – da Sanctieregeling, ki nima več nobenih učinkov v nizozemskem pravnem redu, prek sklepa v postopku za izdajo začasne odredbe še dalje posredno in za nedoločen čas povzroča učinke v pravnem redu Skupnosti. Svet je tako prekoračil svoje pooblastilo za odločanje po prostem preudarku s tem, da je tožečo stranko za nedoločen čas ohranil na spornem seznamu le z obrazložitvijo, da odločitev sodnika za začasne odredbe v nizozemskem pravnem redu, in sicer v pritožbenem sodnem postopku zoper odredbo oziroma v meritornem sodnem postopku, ni izpodbijana, čeprav je upravno odločitev, glede

³⁴ Skupno stališče Sveta 2001/931/SZVP z dne 27. decembra 2001 o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (UL L 344, str. 93).

³⁵ Uredba Sveta (ES) št. 2580/2001 z dne 27. decembra 2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL L 344, str. 70).

katere je bila temu sodniku predlagana odložitev učinkov, organ, ki jo je sprejel, v vmesnem času razveljavil.

Dostop do dokumentov institucij

Postopek dostopa do dokumentov Komisije, ki ga urejajo zlasti člani od 6 do 8 Uredbe št. 1049/2001, poteka v dveh fazah. Prošilec mora najprej na Komisijo nasloviti začetno prošnjo za dostop do dokumentov. Nato lahko zaradi popolne ali delne zavrnitve vloži potrdilno prošnjo pri generalnem sekretarju Komisije. Samo ukrep, ki ga sprejme generalni sekretar, lahko povzroči pravne učinke, ki lahko vplivajo na interese prosilca, in je zato lahko predmet ničnostne tožbe.

Splošno sodišče je v sodbi z dne 19. januarja 2010 v združenih zadevah *Co-Frutta proti Komisiji* (T-355/04 in T-446/04, ZOdl., str. II-1)³⁶ opisalo posledice poteka roka 15 delovnih dni, ki se lahko podaljša, v katerem mora institucija odgovoriti na potrdilno prošnjo. Po mnenju Splošnega sodišča je ta rok, ki je določen v členu 8(1) in (2) Uredbe št. 1049/2001, zavezujoč. Vendar potek tega roka ne pomeni odvzema pravice instituciji, da sprejme odločbo. Po nobenem pravnem načelu namreč uprava ne izgubi pristojnosti, da odgovori na vprašanje tudi po za to predpisanih rokih. Sistem zavrnilne odločbe zaradi molka organa je bil uveden zaradi izogitve tveganju, da bi se uprava odločila, da ne odgovori na prošnjo za dostop do dokumentov in tako ne bi bila podvržena nobenemu sodnemu nadzoru, in ne zato, da bi se vsaka prepozna odločba štela za nezakonito. Nasprotno, uprava je načeloma tudi po poteku roka dolžna podati obrazložen odgovor na vsako prošnjo posameznika. Ta rešitev je v skladu s funkcijo sistema zavrnilne odločbe zaradi molka organa, ki posameznikom omogoča, da izpodbijajo nedelovanje uprave, zato da bi pridobili njen obrazložen odgovor.

Prav tako morata institucija, na katero je bila naslovljena prošnja za dostop do dokumenta, ki izvira iz države članice, in ta država članica takoj, ko je ta institucija državi članici posredovala to prošnjo, brez odlašanja začeti lojalni dialog glede morebitne uporabe izjem iz člena 4, od (1) do (3), Uredbe št. 1049/2001. Pri tem morata biti pozorni zlasti na potrebo, da se navedeni instituciji omogoči, da odloči v rokih iz členov 7 in 8 te uredbe, ki ji nalagata obveznost odločanja o tej zahtevi za dostop. Vendar pa prekoračitev rokov, določenih v členu 8 Uredbe št. 1049/2001, ne povzroči avtomatično ničnosti odločbe, ki je bila sprejeta po roku. Posledica ničnosti odločbe le zaradi prekoračitve rokov, določenih v Uredbi št. 1049/2001, bi bila namreč le ponoven začetek upravnega postopka za dostop do dokumentov. Vsekakor pa je povračilo morebitne škode, nastale zaradi zamude pri odgovoru Komisije, mogoče zahtevati z odškodninsko tožbo.

Poleg tega se je Splošno sodišče v sodbi z dne 10. decembra 2010 v zadevi *Ryanair proti Komisiji* (od T-494/08 do T-500/08 in T-509/08, še neobjavljena) oprlo na ugotovitve iz sodbe Sodišča z dne 29. junija 2010 v zadevi *Komisija proti Technische Glaswerke Ilmenau*³⁷.

Splošno sodišče je tako opozorilo, da je v skladu s to sodbo za razlago izjeme iz člena 4(2), tretja alineja, Uredbe št. 1049/2001 v zvezi z varstvom namena preiskav treba upoštevati okoliščino, da zainteresirane stranke v postopkih nadzora državnih pomoči, razen zadevne države članice, nimajo pravice do pregledovanja dokumentov iz upravnega spisa Komisije, in torej priznati obstoj splošne domneve, da bi razkritje dokumentov iz upravnega spisa načeloma škodilo varstvu namena preiskav.

³⁶ Glej tudi sodbo Splošnega sodišča z dne 10. decembra 2010 v zadevi *Ryanair proti Komisiji* (od T-494/08 do T-500/08 in T-509/08, še neobjavljena).

³⁷ C-139/07 P, še neobjavljena.

Tako lahko Komisija v skladu s členom 4(2), tretja alinea, Uredbe št. 1049/2001 zavrne dostop do vseh dokumentov, ki se nanašajo na postopek nadzora državnih pomoči, ne da bi se predhodno opravil konkreten in posamičen preizkus teh dokumentov. Ta splošna domneva ne izključuje pravice zainteresirane stranke, da dokaže, da za dokument, katerega razkritje se zahteva, ta domneva ne velja ali da obstaja javni interes, ki upravičuje razkritje zadevnega dokumenta na podlagi člena 4(2) Uredbe št. 1049/2001.

Ker tožeča stranka v obravnavani zadevi ni navedla ničesar, s čimer bi dokazala, da za zadevne dokumente splošna domneva ne velja, je Splošno sodišče tožbo zavrnilo.

Podobno problematiko je Splošno sodišče obravnavalo v sodbi z dne 9. junija 2010 v zadevi *Éditions Jacob proti Komisiji* (T-237/05, še neobjavljena). Vendar so se v tej zadevi dokumenti, za katere je bil zaprosen dostop, nanašali na postopek v zvezi s koncentracijo podjetij, ki je bil na dan vložitve prošnje za dostop že končan. Splošno sodišče je v tem okviru razsodilo, da se ta izjema, ki varuje namene inšpekcij, preiskav in revizij, uporablja le, če bi lahko razkritje zadevnih dokumentov ogrozilo dokončanje teh dejavnosti. Res je, da ta izjema lahko zajema različne akte, sprejete v okviru preiskav ali inšpekcij, dokler preiskave ali inšpekcije potekajo, čeprav je posamezna preiskava ali inšpekcija, o kateri je bilo sprejeto poročilo, glede katerega je zaprosen dostop, končana. Vendar če bi priznali, kot trdi Komisija, da za zahtevane dokumente v obravnavani zadevi še vedno velja navedena izjema – dokler odločbi, s katerima se postopek konča, nista pravnomočni, torej dokler Splošno sodišče in po potrebi Sodišče ne zavrmeta tožb, vloženih zoper njiju, oziroma, v primeru razglasitve ničnosti, dokler Komisija ne sprejme ene ali več novih odločb – bi to pomenilo, da bi bil dostop do teh dokumentov podrejen negotovemu, prihodnjemu in morda časovno oddaljenemu dogodku. Iz tega izhaja, da za zahtevane dokumente ob sprejetju odločbe o zavrnitvi dostopa ni več veljala izjema v zvezi z varstvom namena preiskave. Če bi za njih vendarle veljala ta izjema, pa iz obrazložitve izpodbijane odločbe nikakor ni razvidno, da je Komisija konkretno in posamično proučila zahtevane dokumente.

Splošno sodišče je poleg tega pojasnilo, da obveznost poslovne skrivnosti, ki je razvidna iz člena 17 Uredbe št. 139/2004 in člena 287 ES ni tako obsežna, da bi lahko upravičila splošno in abstraktno zavrnitev dostopa do dokumentov, posredovanih v okviru priglasitve koncentracije. Pri presoji zaupnosti informacije je treba zato tehtati med legitimnimi interesi, ki nasprotujejo njenemu razkritju, in splošnim interesom, ki zahteva, da dejavnosti institucij Skupnosti potekajo čim bolj v skladu z načelom odprtosti delovanja. Komisija lahko tako s konkretnim in posamičnim preizkusom zahtevanih dokumentov zagotovi polni učinek določb, ki se uporabljajo na področju koncentracij, povsem v skladu z Uredbo št. 1049/2001. Splošno sodišče je dodalo, da na področju koncentracij za korespondenco med Komisijo in zainteresiranimi strankami ni mogoče šteti, da zanjo očitno velja izjema glede varstva poslovnih interesov, in da se mora Komisija o tem prepričati s konkretnim in dejanskim preizkusom vsakega posameznega dokumenta.

Status poslancev Evropskega parlamenta

1. Privilegiji in imunitete

Zadeva *Gollnisch proti Parlamentu* (sodba z dne 19. marca 2010, T-42/06, še neobjavljena) se nanaša na izjave B. Gollnische, takratnega poslanca Evropskega parlamenta, na tiskovni konferenci, ki bi lahko pomenile kaznivo dejanje. Predsednik Evropskega parlamenta je zaradi preiskave o izpodbijanju zločinov proti človeštvu, začete v Franciji, in na predlog L. Romagnolija, prav tako poslanca Evropskega parlamenta, Odboru za pravne zadeve predložil zahtevo za zaščito imunitete

tožeče stranke v skladu s postopkom iz člena 6(3) Poslovnika Parlamenta³⁸. Po obravnavi te zahteve in na predlog tega odbora je Parlament s sklepom z dne 13. decembra 2005 zavrnil zahtevo za zaščito imunitete, ker se na podlagi člena 9 Protokola o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti³⁹ imuniteta poslancev nanaša na mnenje ali glas, ki ga je izrekel pri opravljanju svojih dolžnosti, v obravnavani zadevi pa ni bilo tako.

Splošno sodišče je o odškodninskem zahtevku za povrnitev škode, ki naj bi jo B. Gollnisch utrpel zaradi tega sklepa, razsodilo, da čeprav so privilegiji in imunitete, priznani s tem protokolom, funkcionalni, ker je njihov namen preprečiti oviranje delovanja in neodvisnosti Skupnosti, ostane dejstvo, da ta protokol ustvarja subjektivno pravico v korist določenih oseb, katere upoštevanje je zagotovljeno s sistemom pravnih sredstev, določenih s Pogodbo.

Poleg tega je L. Romagnoli s sklicevanjem na člen 10, prvi odstavek, točka (a), Protokola o privilegijih in imunitetah navedel, da je poslanska imuniteta, ki jo uživa B. Gollnisch, imuniteta, ki je navedena v določbah francoske ustave, ki določa, da lahko skupščina, katere član je poslanec, zahteva odložitev pregona. Ta člen Protokola o privilegijih in imunitetah namreč določa, da med zasedanjem Evropskega parlamenta njegovi člani na ozemlju svoje države uživajo imunitete, priznane članom parlamenta te države. Iz tega izhaja, da je bila na Parlament vložena zahteva za odložitev pregona, ki se je zoper B. Gollnisch začel že v Franciji, in ne zahteva za zaščito imunitete na podlagi člena 9 Protokola o privilegijih in imunitetah. Čeprav ima Parlament široko diskrecijsko pravico glede usmeritve odločitve v zvezi z zahtevo, kakršna je ta v obravnavani zadevi, ostane dejstvo, da vprašanje, ali je treba tako odločitev sprejeti na podlagi člena 9 ali člena 10, prvi odstavek, točka (a), Protokola o privilegijih in imunitetah, ni spadalo v diskrecijsko pravico Parlamenta. Splošno sodišče je zato ugotovilo, da Parlament ni sprejel odločitve o morebitni ustavitvi kazenskega pregona, čeprav člen 10 Protokola o privilegijih in imunitetah napotuje na nacionalno pravo za določitev obsega in področja uporabe imunitete, ki jo uživajo poslanci na svojem nacionalnem ozemlju, in da člen 26, tretji odstavek, francoske ustave določa odložitev kazenskega pregona med trajanjem poslanskega mandata. V obravnavani zadevi bi se torej poslanec lahko v okviru odškodninske tožbe skliceval na nezakonnost zavrnitve Parlamenta, da bi odločal na podlagi člena 10, prvi odstavek, točka (a), Protokola o privilegijih in imunitetah.

Odškodninski zahtevki za povrnitev škode zaradi škodovanja časti je bil kljub temu zavrnjen, ker ni bilo neposredne vzročne zveze med to škodo in ugotovljeno nezakonnostjo. Ob upoštevanju široke diskrecijske pravice Parlamenta bi lahko ta, če bi se oprl na člen 10, prvi odstavek, točka (a), Protokola o privilegijih in imunitetah, utemeljeno sprejel odločitev, da se zahteva odložitev pregona, in tudi odločitev, da se ta odložitev ne zahteva. Nezakonnost izpodbijanega sklepa ne more pomeniti neposrednega in odločilnega vzroka za poseg v čast, na katerega se sklicuje tožeča stranka.

2. Stroški in nadomestila

Splošno sodišče je v zadevi *Martin proti Parlamentu* (sodba z dne 16. decembra 2010, T-276/07, še neobjavljena) odločalo o predlogu za razglasitev ničnosti odločbe generalnega sekretarja Parlamenta, s katero je ta ugotovil nepravilno izplačilo 163.381,54 EUR H. Martinu, poslancu Evropskega parlamenta, iz naslova dodatka za pomoč v sekretariatu in ga obvestil o izterjavi tega zneska.

³⁸ UL 2005, L 44, str. 1.

³⁹ Protokol o privilegijih in imunitetah Evropskih skupnosti z dne 8. aprila 1965 (UL 1967, 152, str. 13).

Parlament je zaradi preglednosti sprejel Pravilnik o povračilu in nadomestilu stroškov poslancev Evropskega parlamenta (PNS), ki v členu 14 določa, da poslanci vložijo zahtevo za odobritev dodatka za pomoč v sekretariatu, ki med drugim vključuje ime, naslov, državljanstvo, državo, kraj in datum rojstva asistenta ter njegov podpis, s katerim potrdi pravilnost teh podatkov. Splošno sodišče je ugotovilo, da so te zahteve sčasoma postajale strožje, zlasti s tem, da je treba zahtevi priložiti kopijo pogodbe med poslancem Evropskega parlamenta in njegovim asistentom, tako da se posreduje vsakršna nastala sprememba v zvezi z zahtevo za odobritev dodatka. Splošno sodišče je tudi opozorilo, da vsak poslanec ob nastopu funkcije prejme kopijo Pravilnika PNS, pri čemer ta prejem pisno potrdi. Nazadnje, poslanec Parlamenta se formalno zaveže, da bo dodatek za pomoč v sekretariatu izplačal asistentu, ki je naveden z imenom, od začetka opravljanja njegovih nalog, pri čemer je seznam akreditiranih parlamentarnih asistentov tudi javno dostopen.

Splošno sodišče je na podlagi vseh teh dokazov sklenilo, da so pogoji iz člena 14 Pravilnika PNS, zlasti glede navedb, ki jih mora vsebovati zahteva za odobritev dodatka, ki jo vložijo poslanci Parlamenta za asistenta ali asistente, ki jih zaposli, bistveni. Splošno sodišče je v obravnavani zadevi poudarilo, da tožeča stranka Parlamentu ni sporočila nekaterih končnih prejemnikov plačil in da Parlament ni prejel obvestila o odpovedi nekaterih pogodb. Poleg tega tožeča stranka, po eni strani, na koncu leta ni povrnila neporabljenih sredstev in je, po drugi strani, sredstva, izplačana za nekatere asistente, uporabila za plače drugih oseb. V obravnavani zadevi je tožeča stranka kršila Pravilnik PNS in se zato v okviru svoje ničnostne tožbe ni mogla sklicevati na nepogojno pravico do uporabe prejetih sredstev.

Splošno sodišče je poleg tega poudarilo, da člen 71(3) finančne uredbe (ES, EURATOM) št. 1605/2002⁴⁰ Parlamentu nalaga nepogojno obveznost, da izterja nepravilno izplačane zneske. To obveznost ima tudi generalni sekretar v skladu s členom 27(3) Pravilnika PNS.

II. Odškodninski spori

1. Opredelitev spora kot spora o pogodbeni odgovornosti ali kot spora o nepogodbeni odgovornosti

Splošno sodišče je v sodbi z dne 16. decembra 2010 v zadevi *Systran in Systran Luxembourg proti Komisiji* (T-19/07, še neobjavljena) opozorilo, da je njegova pristojnost za obravnavanje odškodninske odgovornosti odvisna od pogodbene ali nepogodbene narave odgovornosti, ki je predmet spora. Tako je Splošno sodišče na področju pogodbene odgovornosti pristojno le, če obstaja arbitražna klavzula v smislu člena 238 ES. Če take klavzule ne bi bilo, Splošno sodišče na podlagi člena 235 ES dejansko ne bi moglo odločati o odškodninskem zahtevku, ki izvira iz pogodbene odgovornosti. Drugače bi Splošno sodišče razširilo svojo pristojnost tudi na področje zunaj sporov, katerih obravnavanje mu je taksativno pridržano s členom 240 ES, ker ta določba nacionalnim sodiščem priznava splošno pristojnost za obravnavanje sporov, v katerih je ena od strank Skupnost. Nasprotno, na področju nepogodbene odgovornosti je Sodišče pristojno, ne da bi se morale stranke v sporu o tem predhodno dogovoriti. Pristojnost Sodišča namreč neposredno izhaja iz členov 235 ES in 288 ES, drugi odstavek.

Splošno sodišče mora za ugotovitev svoje pristojnosti na podlagi člena 235 ES ob upoštevanju različnih elementov spisa preučiti, ali odškodninski zahtevek tožečih strank objektivno in

⁴⁰ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL L 248, str. 1).

popolnoma izhaja iz pogodbene ali nepogodbene obveznosti. Te elemente je mogoče ugotoviti zlasti iz preizkusa trditev strank, dejanja, ki je povzročilo škodo, katere povrnitev se zahteva, in vsebine pogodbenih ali nepogodbenih določb, na katere se sklicuje za rešitev spornega vprašanja. V tem okviru pristojnost Splošnega sodišča na področju pogodbene odgovornosti odstopa od običajnega prava in jo je zato treba razlagati ozko, tako da lahko Splošno sodišče obravnava le zahtevke, ki izhajajo iz pogodbe ali so neposredno povezani z obveznostmi, ki izhajajo iz nje.

Zato je moralo Splošno sodišče v obravnavani zadevi preučiti vsebino različnih pogodb, sklenjenih med skupino Systran in Komisijo. Taka preučitev pa spada na področje preizkusa pristojnosti, katere neobstoj je procesna predpostavka javnega reda, in ne more vplivati na spremembo vrste spora, tako da bi imel pogodbeno osnovo.

Splošno sodišče je ob temeljitem preizkusu trditev, ki so jih podale stranke, sklenilo, da je zadevni spor spor o nepogodbeni odgovornosti. Šlo je namreč za presojo domnevno nepravilne in škodljive narave razkritja informacij – s strani Komisije tretji osebi – ki jih varuje lastninska pravica, oziroma *know-how* brez izrecnega dovoljenja imetnika, glede na splošna načela, ki so skupna pravnim redom držav članic in ki se uporabljajo na tem področju, ne pa glede na pogodbene določbe.

2. Vzročna zveza

Splošno sodišče je v sodbi z dne 20. januarja 2010 v združenih zadevah *Sungro in drugi proti Svetu in Komisiji* (T-252/07, T-271/07 in T-272/07, ZOdl., str. II-55) zavrnilo odškodninsko tožbo, ki so jo vložile tožeče stranke za povrnitev škode, ki naj bi jim nastala zaradi sheme državne pomoči v sektorju bombaža, ki jo je Sodišče s sodbo z dne 7. septembra 2006 v zadevi *Španija proti Svetu* (C-310/04, ZOdl., str. I-7285) razglasilo za nično. V zvezi s tem se je oprlo na ugotovitev, da je za določitev škode, ki jo je mogoče pripisati določenemu krivdnemu ravnanju institucije Skupnosti, treba upoštevati učinke kršitve, ki je povzročila odgovornost, in ne učinkov akta, v katerega spada, ker bi sicer institucija lahko sprejela akt z istim učinkom, ne da bi kršila pravno pravilo. Z drugimi besedami, analiza vzročne zveze ne sme temeljiti na napačni premisi, da naj bi se institucija, če ne bi bilo nezakonitega akta, vzdržala ravnanja ali sprejetja nasprotnega akta – kar bi lahko prav tako pomenilo nezakonito ravnanje – ampak mora začeti s primerjavo med položajem, ki za tretjo zadevno osebo izvira iz krivdnega ravnanja, in položajem, ki bi zanjo nastal zaradi ravnanja institucije, ki je v skladu s pravnim pravilom.

3. Dovolj resna kršitev pravnega pravila, ki posameznikom daje pravice

Za ugotovitev nepogodbene odgovornosti Unije se zahteva, da tožeča stranka dokaže dovolj resno kršitev pravnega pravila, katerega cilj je dati pravice posameznikom.⁴¹

V okviru odškodninskega zahtevka za povrnitev škode, ki naj bi tožeči stranki nastala z odločbo Komisije, s katero je bil na podlagi člena 15a Druge direktive 75/319/EGS⁴² naložen odvzem dovoljenja za promet z zdravili za uporabo v humani medicini, ki vsebujejo amfepramon, je Splošno sodišče v sodbi z dne 3. marca 2010 v zadevi *Artegodan proti Komisiji* (T-429/05, še neobjavljena, v pritožbenem postopku) opozorilo, da je namen zahteve po dovolj resni kršitvi izogniti se temu,

⁴¹ Sodba Sodišča z dne 4. julija 2000 v zadevi *Bergaderm in Goupil proti Komisiji*, C-352/98 P, Recueil, str. I-5291, točki 42 in 43.

⁴² Druga Direktiva Sveta 75/319/EGS z dne 20. maja 1975 o približevanju določb zakonov in drugih predpisov o lastniških zdravilih (UL L 147, str. 13).

da bi obveznost plačila škode, ki jo zatrjujejo zadevna podjetja, ovirala izvajanje pristojnosti v splošnem interesu s strani zadevne institucije.

Pojasnilo je tudi, da v primeru, kadar je polje proste presoje zadevne institucije občutno zmanjšano oziroma ga sploh ni, ni nikakršne samodejne povezave med neobstoječo pooblastila za odločanje po prostem preudarku zadevne institucije in opredelitvijo kršitve za dovolj resno kršitev prava Skupnosti. Res je obseg pooblastila za odločanje po prostem preudarku zadevne uprave odločilno merilo, vendar pa ni izključno. Sodišče Skupnosti mora namreč upoštevati kompleksnost položajev, ki se urejajo, težave pri uporabi ali razlagi besedil, stopnjo jasnosti in natančnosti kršenega pravila in neopravičljivost storjene napake. Iz tega je razvidno, da je zgolj zaradi ugotovitve nepravilnosti, ki je v podobnih okoliščinah ne bi storila povprečno pozorna in skrbna uprava, Unija lahko odgovorna.

Splošno sodišče je v obravnavani zadevi poudarilo, da mora organ, pristojen za sprejetje odločbe o ukinitvi ali začasnem preklicu dovoljenja za promet, v okviru uporabe Direktive 65/65/EGS⁴³ upoštevati splošno načelo prednosti varovanja javnega zdravja, ki je konkretizirano v materialnopravnih določbah navedene direktive. To načelo mu nalaga, prvič, izključno upoštevanje preudarkov glede varovanja zdravja, drugič, ponovni preizkus bilance pozitivnih učinkov in tveganj, ki jih predstavlja zdravilo, kadar novi podatki vzbujajo dvom glede njegove učinkovitosti ali njegove varnosti, in tretjič, izvajanje sistema dokazovanja po načelu previdnosti. V obravnavani zadevi se zato tožeča stranka v okviru svoje odškodninske tožbe ni mogla sklicevati na kršitev člena 11 Direktive 65/65. Težave v zvezi s sistematično razlago pogojev za ukinitve ali začasni preklic dovoljenja za promet lahko glede na celoten sistem Skupnosti v zvezi s predhodno odobritvijo zdravil zaradi neobstoja podobnega precedensa razumno pojasnijo napačno uporabo prava s strani Komisije. Splošno sodišče je tudi poudarilo, da je morala Komisija ob neobstoju dokazov o znanstvenem merilu, ki je odločilno za dajanje v promet zdravil za uporabo v humani medicini, ki vsebujejo amfepramon, v veljavnih smernicah, svojo odločbo sprejeti na podlagi zapletenega preizkusa zaporednih pripravljanih znanstvenih poročil, ki so bila pripravljena v okviru postopka preizkušanja, v katerem je bilo izdano končno mnenje glede amfepramona, in smernic, omenjenih v tem končnem mnenju. V teh okoliščinah je Splošno sodišče ugotovilo, da kršitev prava Skupnosti ni bila dovolj resna.

Poudariti je treba tudi, da je Splošno sodišče glede pogoja, da se mora zatrjevana kršitev nanašati na pravno pravilo, katerega namen je dajanje pravic posameznikom, razsodilo, da namen upoštevanih določb Direktive 75/519, ki razmejujejo področja pristojnosti Komisije in držav članic, ni dajanje pravic posameznikom. Poseben namen teh določb je namreč delitev pristojnosti med nacionalnimi organi in Komisijo glede postopka vzajemnega priznavanja nacionalnih dovoljenj za promet. V obravnavani zadevi se torej tožeča stranka v okviru svoje odškodninske tožbe ni mogla sklicevati na okoliščino, da odločba Komisije nima nobene pravne podlage zaradi nepristojnosti Skupnosti, in na dejstvo, da je zlasti zato dosegla razglasitev njene ničnosti.

4. Kršitev avtorske pravice in pravice do *know-how*

V zgoraj navedeni sodbi *Systran in Systran Luxembourg proti Komisiji* so navedene nove razvojne rešitve glede odškodninskih sporov in spoštovanja avtorske pravice in pravice do *know-how* ter odločitev o zapletenem sporu med družbo Systran in Komisijo, ki izhaja iz javnega razpisa v zvezi z vzdrževanjem in jezikovno nadgradnjo samodejnega prevajalskega sistema Komisije.

⁴³ Direktiva Sveta 65/65/EGS z dne 26. januarja 1965 o približevanju zakonov in drugih predpisov, ki se nanašajo na lastniška zdravila (UL 22, str. 369).

Družba Systran Luxembourg je med 22. decembrom 1997 in 15. marcem 2002 za posebne potrebe Komisije na področju prevajanja prilagodila svoj računalniški program za samodejno prevajanje Systran-Unix in ga poimenovala EC-Systran Unix. Komisija je 4. oktobra 2003 objavila javni razpis za vzdrževanje in jezikovno nadgradnjo svojega sistema za samodejno prevajanje. Storitve, ki jih je Komisija zaupala izbranemu ponudniku tega naročila, so se med drugim nanašale na „izboljšave, prilagoditve in dodatke jezikovnih rutin“, „specifične izboljšave programov za analizo, prenos in sestavo“ ter „posodobitev sistema“, ki so bili zajeti v javnem razpisu.

Zaradi tega javnega razpisa je družba Systran – matična družba družbe Systran Luxembourg – stopila v stik s Komisijo in jo obvestila, da se ji za predvidena dela zdi, da bi lahko posegala v njene pravice intelektualne lastnine. Komisija je po več srečanjih z družbo Systran ugotovila, da ta ni predložila „dokazil“, s katerimi bi dokazala obstoj pravic, ki bi jih ta družba lahko uveljavljala glede njenega sistema za samodejno prevajanje EC-Systran Unix. Komisija je tako ugotovila, da skupina Systran ni bila upravičena nasprotovati delom, ki jih je opravila družba, ki je bila uspešna na javnem razpisu, in je zato oddala naročilo, ki je bilo predmet javnega razpisa.

Ker je Komisija nezakonito razkrila svoj *know-how* tretji osebi in ker je izvršila poneverbo, ko je izbrani ponudnik izvedel nedovoljene spremembe različice EC-Systran Unix, sta družbi Systran in Systran Luxembourg zoper njo vložili odškodninsko tožbo. V zvezi s tem je Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija s tem, da je izvršila dela, ki vključujejo spremembo elementov v zvezi z različico Systran-Unix računalniškega programa Systran, brez predhodnega soglasja skupine Systran, ravnala nezakonito, pri čemer je kršila splošna načela, ki so skupna pravnim redom držav članic in ki veljajo na področju avtorske pravice in pravice do *know-howa*. Ta nepravilnost, ki pomeni dovolj resno kršitev avtorske pravice in pravice do *know-howa* skupine Systran v zvezi z različico Systran-Unix računalniškega programa Systran, je bila taka, da je povzročila nepogodbeno obveznost Unije.

Ker je bilo ugotovljeno nepravilno ravnanje Komisije, je Splošno sodišče odločilo, da zatrjevana škoda, in sicer poslovna škoda, ki je posledica izgube potencialnih strank in težav pri komuniciranju z obstoječimi strankami družbe Systran, ter finančna škoda, ki je posledica izgube njene ekonomske privlačnosti za investitorje in oslabitev neopredmetenih sredstev, neposredno izhaja iz kršitve avtorske pravice in pravice do *know-howa* družbe Systran s strani Komisije.

Splošno sodišče je določilo odškodnino za škodo, ki jo je utrpela družba Systran v višini 12.001.000 EUR, ki je vključevala tudi nadomestilo, ki bi ga morala plačati Komisija, če bi zaprosila za dovoljenje za uporabo pravic intelektualne lastnine družbe Systran za izvedbo del, naštetih v javnem razpisu, posledice, ki bi jih ravnanje Komisije lahko imelo na ustvarjen promet družbe Systran, in odškodnino za nepremoženjsko škodo. Poleg tega je treba navesti, da je Splošno sodišče izjemoma pojasnilo, da je posredovanje sporočila za medije omogočilo tudi povrnitev nepremoženjske škode v naravi, ki pomeni poseg v ugled družbe Systran zaradi nezakonitega ravnanja Komisije.

III. Pritožbe

Leta 2010 je bilo zoper odločbe Sodišča za uslužbenca vloženi 24 pritožb, pritožbeni senat Splošnega sodišča pa je končal 37 zadev. Dve od njih si zaslužita posebno pozornost.

Prvič, Splošno sodišče je v sodbi z dne 8. julija 2010 v zadevi *Komisija proti Putterie-De-Beukelaer* (T-160/08 P, še neobjavljena) opozorilo, po eni strani, da je nepristojnost avtorja akta, ki posega v položaj, tožbeni razlog, ki spada na področje kogentnega prava, ki ga mora sodišče Unije po

potrebi preizkusiti po uradni dolžnosti, in po drugi strani, da neupoštevanje postopkovnih pravil v zvezi s sprejetjem akta, ki posega v položaj, pomeni bistveno kršitev postopka, ki jo sodišče Unije lahko preuči tudi po uradni dolžnosti. Zato je zavrnitev preučitve notranjega pravnega sredstva, ki ga določajo procesna pravila, ki se uporabljajo za sprejetje akta, ki posega v položaj, bistvena kršitev postopka in jo lahko Sodišče za uslužbence obravnava po uradni dolžnosti.

Drugič, poudariti je treba, da je Splošno sodišče prvič odločalo o zadevi, ki jo je Sodišče po preizkusu sodbe, izdane v pritožbenem postopku, vrnilo v razsojanje. V sodbi z dne 8. julija 2010 v zadevi *M proti EMA* (T-12/08 P-RENV-RX, še neobjavljena) je ugotovilo, da lahko pritožbeno sodišče v nekaterih okoliščinah meritorno odloči o tožbi, čeprav je bil postopek na prvi stopnji omejen na ugovor nedopustnosti, ki mu je sodišče na tej stopnji ugodilo. Tako bi lahko bilo, kadar, po eni strani, razveljavitev izpodbijane sodbe ali izpodbijanega sklepa nujno vodi do določene meritorne odločitve o zadevni tožbi ali, po drugi strani, preizkus utemeljenosti ničnostne tožbe temelji na izmenjavi trditev strank v okviru pritožbe, sprejete na podlagi razlogovanja prvostopenjskega sodišča. Če takih posebnih okoliščin ni, v zvezi s stanjem postopka ni dovoljeno odločanje v smislu člena 61 Statuta Sodišča Evropske unije in člena 13(1) Priloge k temu statutu. Zato mora pritožbeno sodišče zadevo vrniti v razsojanje prvostopenjskemu sodišču, da to meritorno odloči o tožbi. Tako je Splošno sodišče samo vrnilo zadevo v razsojanje Sodišču za uslužbence.

IV. Predlogi za izdajo začasne odredbe

Predsednik Splošnega sodišča je leta 2010 odločal o 41 predlogih za izdajo začasne odredbe, kar pomeni bistveno povečanje števila vloženih predlogov v primerjavi z letom 2009 (24 predlogov). Sodnik za izdajo začasne odredbe je leta 2010 končal 38 zadev, leta 2009 pa 20 zadev.

Predsednik Splošnega sodišča je s sklepoma z dne 15. januarja in 25. novembra 2010 v zadevi *United Phosphorus proti Komisiji* (T-95/09 R II in T-95/09 R III, neobjavljena) ugodil predlogoma za podaljšanje ukrepa odloga izvršitve odločbe, s katero je bilo prepovedano trženje aktivne snovi fitofarmaceutskih sredstev. S sklepom z dne 28. aprila 2009 v zadevi *United Phosphorus proti Komisiji* (T-95/09 R, neobjavljen) je že priznal nujnost zadeve, pri čemer je kot odločilno upošteval to, da je tožeča stranka po sprejetju te odločbe sprožila novouvedeni hitri upravni postopek za oceno aktivnih snovi, v okviru katerega so bile njene možnosti za uspeh večje kot v okviru postopka, v katerem je bila izdana odločba o prepovedi, in to, da bi bil ta hitri postopek lahko končan le nekaj mesecev po datumu, ki je bil določen za umik zadevne aktivne snovi s trga. Na podlagi tega je sklenil, da ni razumno prepovedati trženja snovi, za katero se zdi verjetno, da bo njeno dajanje v promet dovoljeno le nekaj mesecev pozneje. Zato je predsednik Splošnega sodišča po potrditvi obstoja *fumus boni juris* in presoji, da se tehnika interesov nagiba na stran tožeče stranke, razglasil odlog izvršitve odločbe o prepovedi do 7. maja 2010.

Dalje, tožeča stranka je s sklepom z dne 15. januarja 2010 dosegla podaljšanje odobrenega odloga do 30. novembra 2010, ker se je izkazalo, da hitri postopek ne bo končan pred 7. majem 2010 in da se elementi, s katerimi je bila utemeljena prvotna odobritev odloga izvršitve, niso spremenili. Tožeča stranka je na začetku novembra 2010 vložila nov predlog za podaljšanje, pri čemer se je sklicevala na dejstvo, da bo hitri postopek za oceno aktivnih snovi zanjo pozitivno rešen. Komisija je namreč sprožila postopek za registracijo zadevne snovi, direktiva, ki vsebuje tako odobritev, pa bi morala začeti veljati 1. januarja 2011. V teh okoliščinah je predsednik Splošnega sodišča s sklepom z dne 25. novembra 2010 podaljšal odlog izvršitve odločbe o prepovedi do 31. decembra 2011 v delu, v katerem zavrača registracijo zadevne aktivne snovi. Glede fitofarmaceutskih proizvodov, ki vsebujejo to snov, je opozoril, da je odločba o prepovedi državam članicam nalagala, da prekličejo registracijo teh proizvodov, in da se je odlog, odobren s predhodnima sklepoma, nanašal tudi na

preklic registracij za navedene proizvode. Tožeča stranka pa bi morala celo po začetku veljavnosti registracije zadevne snovi pri nacionalnih organih vložiti nove zahtevke za registracijo teh fitofarmaceutskih proizvodov, ki vsebujejo navedeno snov, ker bi bilo treba te proizvode umakniti s trga pred odobritvijo nacionalnih registracij. V zvezi s tem je predsednik Splošnega sodišča ugotovil, da nova direktiva o registraciji ni vsebovala nobene določbe o razveljavitvi odločbe o prepovedi, tako da je ta ob neobstoju podaljšanja že odobrenega odloga nalagala preklic registracij za proizvode, ki jih je takrat imela tožeča stranka. Nova direktiva tudi ni vsebovala nobene določbe, ki bi upoštevala odlog, odobren s sklepoma z dne 28. aprila 2009 in 15. januarja 2010, da bi se izognilo prekinitvi trženja zadevnih fitofarmaceutskih proizvodov in zagotovilo razumno prehodno obdobje med odločbo o prepovedi in začetkom izvajanja nove direktive. Predsednik Splošnega sodišča je zato že odobren odlog podaljšal do 31. decembra 2011, in sicer glede preklica registracij fitofarmaceutskih proizvodov, ki vsebujejo zadevno aktivno snov, pri čemer je poudaril, da je bila pri tem ukrepu upoštevana neškodljivost te snovi, kot je bila dokončno ugotovljena v hitrem postopku za oceno aktivnih snovi.

Glede predlogov za izdajo začasne odredbe, ki temeljijo na domnevni nezmožnosti tožečih strank, da bi plačale globe, ki jih je naložila Komisija za kršitev pravil o konkurenci, je predsednik Splošnega sodišča v sklepu z dne 7. maja 2010 v zadevi *Almamet proti Komisiji* (T-410/09 R, neobjavljen) potrdil sodno prakso, po kateri mora tožeča stranka podati konkretne navedbe, podprte z overjenimi natančnimi dokumenti, iz katerih bi bil jasno in popolnoma razviden njen finančni položaj, ki bi sodniku za izdajo začasne odredbe omogočil presojo natančnih posledic, ki bi jih po vsej verjetnosti imela ta stranka, če ne bi bili sprejeti predlagani začasni ukrepi. Predsednik je na podlagi te sodne prakse ugotovil, da sklicevanje tožeče stranke na zgolj ustno zavrnitev banke, na katero se je obrnila za pridobitev bančne garancije, ni zadostno. Dodal je, da čeprav je bila za večinskega delničarja večkrat uporabljena sodna praksa glede upoštevanja skupine podjetij, razlogovanje v zvezi s tem ne izključuje njene upoštevnosti tudi, če je potrebno, za manjšinske delničarje, pri čemer lahko nekateri manjšinski delničarji glede na delniško strukturo utemeljijo, da se upoštevajo njihova finančna sredstva. Ker je bila v obravnavani zadevi delniška struktura tožeče družbe sestavljena iz dveh glavnih delničarjev, ki sta imela v lasti 50 % in 30 % njenega kapitala, bi morala ta družba sodniku za izdajo začasne odredbe posredovati natančne podatke o manjšinskem delničarju, ki je imel v lasti 30-odstotni delež.⁴⁴

Poleg tega se je v okviru prvega predloga za izdajo začasne odredbe, vloženega v okviru Uredbe (ES) št. 1907/2006⁴⁵, postavilo vprašanje o vzročnosti med zatrjevano škodo in ukrepom, katerega odlog je bil predlagan. Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 26. marca 2010 v zadevi *SNF proti ECHA* (T-1/10 R, neobjavljen) zavrnil predlog za odlog izvršitve vključitve kemikalije na „seznam snovi, ki vzbujajo veliko skrb“, ker nobena določba Uredbe št. 1907/2006 ni določala prepovedi ali omejitve proizvodnje, trženja ali uporabe te snovi zgolj zaradi njene vključitve

⁴⁴ V tem kontekstu je treba omeniti še neko drugo zadevo, ki se je obravnavala zaupno glede na možnost stečaja tožeče stranke, če bi se odkril njen negotov finančni položaj, in ki se je nanašala na predlog za oprostitev obveznosti, ki jo je naložila Komisija, da se zagotovi bančna garancija kot pogoj za to, da se globe, ki ji je bila naložena, ne izterja takoj. Ker je tožeča stranka že začela izvajati načrt postopnega plačila Komisiji, je predsednik Splošnega sodišča v skladu s členom 105(2) Poslovnika sprejel sklep o odlogu, ki mu je sledilo zaslišanje, da bi se stranki spodbudilo k sklenitvi sodne poravnave. Ker sta stranki dejansko dosegli dogovor, je bila zadeva o predlogu za izdajo začasne odredbe izbrisana iz vpisnika.

⁴⁵ Uredba (ES) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 793/93 in Uredbe Komisije (ES) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES (UL L 396, str. 1).

na navedeni seznam. Glede strahu, da bi industrija in potrošniki ta seznam razumeli kot „črna listo“ snovi, ki se jim je treba izogibati, je bilo ugotovljeno, da ker ni nikakršne samodejnosti med vključitvijo snovi na sporni seznam in njeno postopno nadomestitvijo z drugimi snovmi, se morda negativni odzivi strank tožeče stranke ne morejo šteti za posledice, o katerih bi lahko razumno sklepal gospodarski subjekt le iz tega, da je snov opredeljena, kot da vzbuja veliko skrb. Predsednik Splošnega sodišča je razsodil, da bi šlo ob domnevi, da so ti negativni odzivi pojasnjeni s spremembo politike zadevnih gospodarskih subjektov, ki bi bila utemeljena z veliko občutljivostjo glede nevarnih snovi, za samostojno izbiro teh gospodarskih subjektov, ki bi pomenila odločilen vzrok zatrjevane škode.

Na področju postopkov javnega razpisa je treba omeniti sklep z dne 31. avgusta 2010 v zadevi *Babcock Noell proti Skupnemu podjetju Fusion for Energy* (T-299/10 R, neobjavljen), ki je bil izdan v zadevi, ki se je nanašala na mednarodni načrt izgradnje in upravljanja z jedrskim fuzijskim reaktorjem (ITER), ki je bil namenjen dokazu znanstvene in tehnološke zmožnosti fuzijske energije. V okviru tega načrta je bilo ustanovljeno Evropsko skupno podjetje za ITER, katerega naloga je prispevati k hitrejši uveljavitvi fuzijske energije. Za to skupno podjetje objavlja razpise za oddajo javnega naročila za dobavo blaga, opravljanje del ali storitev. Glede javnega razpisa, objavljenega za oddajo javnega naročila za dobavo navitij za torusno polje ITER je tožeča stranka, in sicer družba, ki deluje na področju jedrske tehnologije, oddala ponudbo za zadevno javno naročilo, ki pa je bila zavrtna z obrazložitvijo, da ni bila v skladu s specifikacijo. Tožeča stranka je vložila tožbo za razglasitev ničnosti zavrtilne odločbe in odločbe o oddaji javnega naročila drugemu podjetju, hkrati pa je vložila predlog za izdajo začasne odredbe, ki je bil zavrtnjen, ker v obravnavani zadevi nobeden od pogojev za odobritev predlaganih začasnih ukrepov ni bil izpolnjen.

Glede pogoja nujnosti sodnik za izdajo začasne odredbe ni priznal domnevnega škodovanja ugledu tožeče stranke, ker udeležba v postopku javnega razpisa nujno pomeni tveganje za vse udeležence, zavrtnitev ponudbe ponudnika na podlagi pravil za oddajo javnih naročil pa sama po sebi ne povzroči škode. Če je bila ponudba neke družbe zavrtnjena nezakonito, je še manj razlogov za predpostavko, da bi bila lahko povzročena velika in nepopravljiva škoda za njen ugled, saj ta nezakonita zavrtnitev ni povezana z njenimi sposobnostmi, z ničnostno tožbo pa bo načelno zagotovljena tudi povrnitev morebitne škode za njen ugled. Poleg tega je glede tehtanja interesov sodnik za izdajo začasne odredbe poudaril, da se mora interes tožeče stranke, da bi lahko za oglaševanje navedla zadevno javno naročilo, podrediti splošnemu interesu Unije in interesu njenih državljanov za hitro uresničitev načrta ITER, katerega bistven politično-ekonomski pomen je razviden iz dejstva, da je ta načrt namenjen izkoriščanju fuzije kot vira energije, ki je potencialno neomejen, gotov, trajnosten, okolju prijazen in ekonomsko konkurenčen ter od katerega ima lahko Unija velike koristi.⁴⁶

Nazadnje je treba poudariti pravni, gospodarski in družbeno-kulturni pomen sklepov z dne 30. aprila, 19. avgusta, 19. oktobra in 25. oktobra 2010, ki jih je predsednik Splošnega sodišča izdal v združenih zadevah *Inuit Tapiriit Kanatami in drugi proti Parlamentu in Svetu* (T-18/10 R, T-18/10 R II, T-18/10 R II INTP in T-18/10 R II (v pritožbenem postopku), neobjavljeni). Ti sklepi temeljijo na Uredbi (ES) št. 1007/2009⁴⁷, s katero je bilo za dobro počutje živali in za oblikovanje usklajenih pravil za trženje izdelkov iz tjujnjev od 20. avgusta 2010 prepovedano dajanje teh izdelkov na

⁴⁶ Na področju javnih naročil je treba omeniti še neobjavljene sklepe o zavrtnitvi z dne 15. oktobra 2010 v zadevi *Nexans France proti Skupnemu podjetju Fusion for Energy* (T-415/10 R); z dne 26. marca 2010 v zadevi *Sviluppo Globale proti Komisiji* (T-6/10 R); z dne 5. februarja 2010 v zadevi *De Post proti Komisiji* (T-514/09 R) in z dne 20. januarja 2010 v zadevi *Agriconsulting Europe proti Komisiji* (T-443/09 R).

⁴⁷ Uredba (ES) št. 1007/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o trgovini z izdelki iz tjujnjev (UL L 286, str. 36).

trg, razen tistih, ki so pridobljeni z lovom, ki ga po tradiciji izvajajo Eskimi in pomeni sredstvo za njihovo preživetje. Ta izjema je bila utemeljena s temeljnimi gospodarskimi in družbenimi interesi Eskimov, ki lovijo tjulnje, pri čemer je ta lov pomemben sestavni del njihove kulture in identitete. Dovoljenje v korist Eskimov mora biti urejeno z izvedbeno uredbo, ki jo sprejme Komisija.

Januarja 2010 je več lovcev in lovcev s pastmi na tjulnje, predelovalcev izdelkov iz tjulnjev in trgovskih družb, ki tržijo take izdelke ali jih uporabljajo v zdravstvene namene, vložilo tožbo za razglasitev ničnosti Uredbe št. 1007/2009, februarja 2010 pa predlog za odlog izvršitve navedene uredbe. Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 30. aprila 2010 ta predlog zavrnil. Potem ko je ugotovil, da dopustnosti glavne tožbe ni mogoče izključiti in da so ničnostni razlogi, na katere se sklicujejo tožeče stranke, dovolj upoštevni in resni, da lahko pomenijo *fumus boni juris*, je kljub temu sklenil, da zadeva ni nujna, pri čemer je zlasti poudaril, da Komisija še ni sprejela izvedbene uredbe za uveljavitev dovoljenja v korist Eskimov.

Julija 2010 so tožeče stranke vložile nov predlog za izdajo začasne odredbe, ki je bil utemeljen z novim dejstvom, in sicer z objavo osnutka izvedbene uredbe Komisije. Navajale so, da naj bi bila prihodnja izvedbena uredba, ki bi začela veljati 20. avgusta 2010, povsem neustrezna in naj bi dovoljenju v korist Eskimov odvzela vsakršen praktičen pomen. Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 19. avgusta 2010 temu novemu predlogu na podlagi člena 105(2) Poslovnika ugodil in odložil izvršitev Uredbe št. 1007/2009 v delu, v katerem je glede tožečih strank omejila dajanje na trg izdelkov iz tjulnjev, in to do sprejetja sklepa, s katerim se bo postopek za izdajo začasne odredbe končal.

Predsednik Splošnega sodišča je s sklepom z dne 25. oktobra 2010 končal postopek za izdajo začasne odredbe in zaradi neobstoja nujnosti zavrnil nov predlog za izdajo začasne odredbe, vložen julija 2010. Prvič, ker med tožečimi strankami ni bilo nobenega subjekta javnega prava, se te niso mogle sklicevati na splošne gospodarske, družbene in kulturne interese Eskimov, ampak je morala vsaka od njih dokazati, da bi ji Uredba št. 1007/2009 lahko posamično povzročila resno in nepopravljivo škodo, če bi bil predlog za izdajo začasne odredbe zavrjen. Tožeče stranke pa takih dokazov niso predložile. Lovci na tjulnje in lovci na tjulnje s pastmi ter predelovalci izdelkov iz tjulnjev niso navedli svojih dohodkov iz lova ali drugih dejavnosti niti svojega osebnega premoženja in niso predložili nobenega potrdila pristojnega organa, iz katerega bi bila razvidna njihova pravica do socialne pomoči, nadomestila za brezposelnost ali kakršne koli druge pomoči, čeprav so bili v poročilu, ki so ga sami predložili, navedeni programi subvencij za podporo lovu na tjulnje, ki obstajajo na Grenlandiji in v Kanadi, njihovima državama izvora. Trgovske družbe, ki delujejo v tem sektorju, niso predložile nobenega številčnega podatka, ki bi omogočal presojo resnosti zatrjevane škode glede na velikost in promet vsake posamezne družbe.

Nazadnje, glede izvedbene uredbe Komisije tožeče stranke niso dokazale nezmožnosti oblikovanja sistema sledljivosti, ki ga nalaga ta uredba in ki bi moral omogočiti identifikacijo izdelkov iz tjulnjev, ki so jih ulovili Eskimi. Nasprotno, v poročilu, ki so ga same predložile, so omenjeni sistemi sledljivosti, ki so se že dejansko uporabljali na Grenlandiji (uporaba etikete s črtno kodo in z napisom „Lov, ki ga po tradiciji izvajajo Eskimi za svoje preživetje“). Tožeče stranke niso navedle razlogov, zakaj grenlandskih sistemov sledljivosti ne bi bilo mogoče prilagoditi zahtevam izvedbene uredbe.

B – Sestava Splošnega sodišča

(Protokolarna razvrstitev 18. novembra 2010)

Prva vrsta, od leve proti desni:

predsedniki senatov A. Dittrich, S. Pappasavvas, O. Czúcz in J. Azizi; predsednik Splošnega sodišča M. Jaeger; predsednik senata N. J. Forwood; predsednica senata I. Pelikánová; predsednika senatov E. Moavero Milanese in L. Truchot.

Druga vrsta, od leve proti desni:

sodnik N. Wahl; sodnici K. Jürimäe in I. Wiszniewska-Białecka; sodnik F. Dehousse; sodnici M. E. Martins Ribeiro in E. Cremona; sodnik V. Vadiapalas; sodnica I. Labucka; sodnik M. Prek.

Tretja vrsta, od leve proti desni:

sodniki D. Gratsias, J. Schwarcz, K. O'Higgins, S. Soldevila Frago, V. M. Ciucă, S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen in M. Van der Woude; sodni tajnik E. Coulon.

1. Člani Splošnega sodišča

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Marc Jaeger

Rojen leta 1954; diploma iz prava z univerze Robert Schuman v Strasbourg; študij na Collège d'Europe; sprejem v luksemburško odvetniško zbornico (1981); svetovalec pri generalnem tožilcu, Luksemburg (1983); sodnik na okrožnem sodišču v Luxembourg (1984); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1986–1996); predsednik Institut universitaire international de Luxembourg (IUIL); sodnik na Splošnem sodišču od 11. julija 1996; predsednik Splošnega sodišča od 17. septembra 2007.

Josef Azizi

Rojen leta 1948; doktorat iz pravnih znanosti ter magisterij iz sociologije in ekonomije z univerze na Dunaju; predavatelj na ekonomski univerzi na Dunaju, na pravni fakulteti univerze na Dunaju in na več drugih univerzah; častni profesor na pravni fakulteti univerze na Dunaju; ministrski svetnik in predstojnik oddelka v uradu zveznega kanclerja; član pripravljalnega odbora za pravno sodelovanje Sveta Evrope (CDCJ); zastopnik pred Verfassungsgerichtshof (ustavno sodišče) v postopkih presoje ustavnosti zveznih zakonov; koordinator, pristojen za prilagoditev avstrijskega zveznega prava pravu Skupnosti; sodnik na Splošnem sodišču od 18. januarja 1995.

Arjen W. H. Meij

Rojen leta 1944; sodnik na vrhovnem sodišču Nizozemske (1996); sodnik in podpredsednik College van Beroep voor het bedrijfsleven (višje upravno sodišče za trgovino in industrijo) (1986); namestnik člana na pritožbenem sodišču za socialno varnost in na komisiji za carinsko tarifo; strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1980); strokovni sodelavec za evropsko pravo na pravni fakulteti univerze v Groningenu in asistent raziskovalec na University of Michigan Law School; član mednarodnega sekretariata trgovinske zbornice v Amsterdamu (1970); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 1998 do 13. septembra 2010.

Mihalis Vilaras

Rojen leta 1950; odvetnik (1974–1980); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti, nato višji uradnik v direkciji V (zaposlovanje, delovna razmerja, socialne zadeve); strokovni sodelavec nižje stopnje, strokovni sodelavec višje stopnje in od leta 1999 svetovalec pri državnem svetu; pridruženi član posebnega vrhovnega sodišča Grčije; član grškega centralnega odbora za pripravo predlogov zakonov (1996–1998); direktor pravne službe generalnega sekretariata grške vlade; sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 1998 do 25. oktobra 2010.

Nicholas James Forwood

Rojen leta 1948; diploma z univerze v Cambridgeu (BA 1969, MA 1973) (strojne znanosti in pravo); od leta 1970 vpisan v angleško odvetniško zbornico, odvetnik v Londonu (1971–1999) in v Bruslju (1979–1999); od leta 1981 vpisan v irsko odvetniško zbornico; leta 1987 pridobil naziv Queen's Counsel; leta 1998 imenovan za člana uprave (bencher) za Middle Temple; zastopnik angleške in valižanske odvetniške zbornice pri svetu odvetniških združenj Evropske unije (CCBE) in predsednik stalne delegacije CCBE pri Sodišču (1995–1999); član vodstvenega organa World Trade Law Association in European Maritime Law Organization (1993–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 15. decembra 1999.

Maria Eugénia Martins de Nazaré Ribeiro

Rojena leta 1956; študij v Lizboni, Bruslju in Strasbourgu; odvetnica na Portugalskem in v Bruslju; svobodna raziskovalka na Institut d'études européennes de l'université libre de Bruxelles; strokovna sodelavka pri J. C. Moitinho de Almeidi, portugalskem sodniku na Sodišču (1986–2000), nato pri predsedniku Splošnega sodišča B. Vestendorfu (2000–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 31. marca 2003.

Franklin Dehousse

Rojen leta 1959; diploma iz prava (univerza v Liègu, 1981); sodelavec (Fonds national de la recherche scientifique, 1985–1989); pravni svetovalec v poslanski zbornici (1981–1990); doktor pravnih znanosti (univerza v Strasbourgu, 1990); profesor (univerzi v Liègu in Strasbourgu, Collège d'Europe, Institut royal supérieur de Défense, univerza Montesquieu v Bordeauxu; Collège Michel Servet univerz v Parizu; fakultete Notre-Dame de la Paix v Namurju); posebni predstavnik ministrstva za zunanje zadeve (1995–1999); direktor evropskih študij na Institut royal des relations internationales (1998–2003); sodnik prisednik na Conseil d'État (2001–2003); svetovalec Evropske komisije (1990–2003); član Observatoire Internet (2001–2003); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2003.

Ena Cremona

Rojena leta 1936; diploma iz jezikov s kraljeve univerze na Malti (1955); doktorat iz pravnih znanosti s kraljeve univerze na Malti (1958); odvetnica na Malti od leta 1959; pravna svetovalka pri nacionalnem svetu za ženske (1964–1979); članica komisije za javne uslužbence (1987–1989); članica upravnega odbora Lombard Bank (Malta) Ltd, predstavnica države kot delničarke (1987–1993); članica volilne komisije od leta 1993; članica komisije za doktorate na pravni fakulteti kraljeve univerze na Malti; članica Evropske komisije proti rasizmu in netolerantnosti (ECRI) (2003–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Ottó Czúcz

Rojen leta 1946; doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Szegedu (1971); referent na ministrstvu za delo (1971–1974); predavatelj in profesor (1974–1989), dekan pravne fakultete (1989–1990), prorektor (1992–1997) univerze v Szegedu; odvetnik; član uprave nacionalne pokojninske zavarovalnice; podpredsednik evropskega inštituta za socialno varnost (1998–2002); član znanstvenega sveta mednarodnega združenja za socialno varnost; sodnik na ustavnem sodišču (1998–2004); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Wiszniewska-Bialecka

Rojena leta 1947; diploma iz prava z univerze v Varšavi (1965–1969); raziskovalka (asistentka, docentka, profesorica) na inštitutu pravnih znanosti poljske akademije znanosti (1969–2004); raziskovalka na Inštitutu Max Planck za tuje in mednarodno patentno, avtorsko in konkurenčno pravo v Münchnu (štipendija Foundation AvH – 1985–1986); odvetnica (1992–2000); sodnica na vrhovnem upravnem sodišču (2001–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Irena Pelikánová

Rojena leta 1949; doktorica pravnih znanosti, asistentka za gospodarsko pravo (pred 1989), nato doktorica znanosti, profesorica gospodarskega prava (od l. 1993) na pravni fakulteti Karlove univerze v Pragi; članica vodilnega organa komisije za vrednostne papirje (1999–2002); odvetnica; članica zakonodajnega sveta češke vlade (1998–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Vilenas Vadapalas

Rojen leta 1954; doktor pravnih znanosti (univerza v Moskvi); habilitacija iz pravnih znanosti (univerza v Varšavi); profesor na univerzi v Vilni: mednarodno pravo (od l. 1981), človekove pravice (od l. 1991) in pravo Skupnosti (od l. 2000); svetovalec vlade za zunanje zadeve (1991–1993); član koordinacijske skupine delegacije za pogajanja za pristop k Evropski uniji; generalni direktor oddelka vlade za evropsko pravo (1997–2004); profesor evropskega prava na univerzi v Vilni, nosilec katedre Jean Monnet; predsednik litovskega društva za študije o Evropski uniji; predsednik parlamentarne delovne skupine za ustavno reformo, povezano s pristopom Litve; član mednarodne komisije pravnikov (april 2003); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Küllike Jürimäe

Rojena leta 1962; diploma iz prava z univerze v Tartuju (1981–1986); namestnica državnega tožilca v Talinu (1986–1991); diploma estonske diplomatske šole (1991–1992); pravna svetovalka (1991–1993) in generalna svetovalka pri trgovinski in industrijski zbornici (1992–1993); sodnica na višjem sodišču v Talinu (1993–2004); European Master na področju človekovih pravic in demokratizacije na univerzi v Padovi in univerzi v Nottinghamu (2002–2003); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Ingrida Labucka

Rojena leta 1963; diploma iz prava z univerze v Latviji (1986); inšpektorica na ministrstvu za notranje zadeve za regijo Kirov in mesto Riga (1986–1989); sodnica na sodišču prve stopnje v Rigi (1990–1994); odvetnica (1994–1998 in julij 1999–maj 2000); ministrica za pravosodje (november 1998–julij 1999 in maj 2000–oktober 2002); članica Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (2001–2004); poslanka (2002–2004); sodnica na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Savvas S. Papasavvas

Rojen leta 1969; študij na univerzi v Atenah (Ptychion leta 1991); podiplomski študij na univerzi Paris II (magistrski študij javnega prava leta 1992) in na univerzi Aix-Marseille III (doktorat iz pravnih znanosti leta 1995); vpis v ciprsko odvetniško zbornico, član odvetniške zbornice v Nikoziji od leta 1993; predavatelj na univerzi na Cipru (1997–2002); docent za ustavno pravo od septembra 2002; raziskovalec na evropskem centru za javno pravo (2001–2002); sodnik na Splošnem sodišču od 12. maja 2004.

Enzo Moavero Milanesi

Rojen leta 1954; doktorat iz pravnih znanosti (univerza La Sapienza v Rimu); specialistični študij iz prava Skupnosti (Collège d'Europe, Brugge); član odvetniške zbornice, odvetnik (1978–1983); predavatelj prava Skupnosti na univerzah La Sapienza (1993–1996) in Luiss v Rimu (1993–1996 in 2002–2006) ter Bocconi v Milanu (1996–2000); svetovalec italijanskega predsednika vlade za vprašanja s področja Skupnosti (1993–1995); uradnik Evropske komisije; pravni svetovalec in nato vodja kabineta podpredsednika (1989–1992), vodja kabineta komisarja za notranji trg (1995–1999) in konkurenco (1999); direktor generalnega direktorata za konkurenco (2000–2002), namestnik generalnega sekretarja Evropske komisije (2002–2005), generalni direktor skupine političnih svetovalcev (BEPA) pri Evropski komisiji (2006); sodnik na Splošnem sodišču od 3. maja 2006.

Nils Wahl

Rojen leta 1961; magister prava, univerza v Stockholmu (1987); doktor pravnih znanosti, univerza v Stockholmu (1995); izredni profesor (docent) in nosilec katedre Jean Monet za evropsko pravo (1995); profesor za evropsko pravo na univerzi v Stockholmu (2001); odvetniški kandidat (1987–1989); generalni direktor izobraževalne ustanove (1993–2004); predsednik Nätverket för europarättslig forskning (švedsko združenje za študije evropskega prava) (2001–2006); član Rådet för konkurrensfrågor (svet za konkurenčno pravo) (2001–2006); sodnik na Hovrätten över Skåne och Blekinge (drugostopenjsko sodišče) (2005); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006.

Miro Prek

Rojen leta 1965; diploma iz prava (1989); pravniški državni izpit (1994); različne naloge in položaji v javni upravi, zlasti v Službi Vlade RS za zakonodajo (državni podsekretar in namestnik direktorja ter vodja oddelka za evropsko in primerjalno pravo) in v Službi Vlade RS za evropske zadeve (državni podsekretar); član pogajalske skupine za pridružitveni sporazum (1994–1996) in za pristop k Evropski uniji (1998–2003), odgovoren za pravne zadeve; odvetnik; vodja projektov za prilagoditev evropski zakonodaji in za evropsko integracijo, zlasti na zahodnem Balkanu; vodja oddelka na Sodišču Evropskih skupnosti (2004–2006); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2006.

Teodor Tchipev

Rojen leta 1940; študij prava na univerzi Sv. Kliment Ohridski v Sofiji (1961); doktor pravnih znanosti (1977); odvetnik (1963–1964); pravni svetovalec v državnem cestnem podjetju za mednarodni prevoz (1964–1973); raziskovalec na pravnem inštitutu bolgarske akademije znanosti (1973–1988); gostujoči profesor za civilni pravdni postopek na pravni fakulteti univerze Sv. Kliment Ohridski v Sofiji (1988–1991); arbiter na arbitražnem sodišču trgovinske in industrijske zbornice (1988–2006); sodnik na ustavnem sodišču (1991–1994); gostujoči profesor na univerzi Paissiy Hilendarski v Plovdivu (februar 2001–2006); minister za pravosodje (1994–1995); gostujoči profesor za civilni pravdni postopek na novi bolgarski univerzi v Sofiji (1995–2006); sodnik na Splošnem sodišču od 12. januarja 2007 do 29. junija 2010.

Valeriu M. Ciucă

Rojen leta 1960; diploma iz prava (1984), doktorat iz pravnih znanosti (1997) (univerza Alexandru Ioan Cuza v Iașiju); sodnik na prvostopenjskem sodišču v Suceavi (1984–1989); vojaški sodnik na vojaškem sodišču v Iașiju (1989–1990); profesor na univerzi Alexandru Ioan Cuza v Iașiju (1990–2006); štipendija za specializacijo iz zasebnega prava na univerzi v Rennesu (1991–1992); docent na univerzi Petre Andrei v Iașiju (1999–2002); gostujoči profesor na univerzi Littoral Côte d'Opale (LAB. RII) (2006); sodnik na Splošnem sodišču od 12. januarja 2007 do 26. novembra 2010.

Alfred Dittrich

Rojen leta 1950; študij prava na univerzi Erlangen-Nürnberg (1970–1975); pravnik pripravnik na območju višjega regionalnega sodišča v Nürnbergu (1975–1978); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo (1978–1982); referent na stalnem predstavništvu Zvezne republike Nemčije pri Evropskih skupnostih (1982); referent na zveznem ministrstvu za gospodarstvo, pristojen za vprašanja prava Skupnosti in konkurence (1983–1992); vodja oddelka „Pravo Evropske unije“ (1992–2007) na ministrstvu za pravosodje; vodja nemških članov delovne skupine „Sodišče“ pri Svetu; zastopnik nemške vlade v številnih zadevah pred Sodiščem Evropskih skupnosti; sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Santiago Soldevila Frago

Rojen leta 1960; diploma iz prava z Universidad Autónoma de Barcelona (1983); sodnik (1985); od 1992 sodnik, specializiran za upravne spore, na višjem sodišču na Kanarskih otokih, Santa Cruz de Tenerife (1992 in 1993) in na Audiencia Nacional (Madrid, maj 1998–avgust 2007), kjer je odločal o pravnih sredstvih v davčnih sporih (DDV), o pravnih sredstvih, vloženih zoper določbe splošnih predpisov ministrstva za gospodarstvo in njegove odločbe o državnih pomočeh ali premoženjski odgovornosti državne uprave, ter o pravnih sredstvih, vloženih zoper vse sporazume osrednjih gospodarskih regulatorjev na področju bančništva, borznih poslov, energetike, zavarovalništva in varstva konkurence; sodnik na ustavnem sodišču (1993–1998); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Laurent Truchot

Rojen leta 1962; diploma z Institut d'études politiques de Paris (1984); študent École nationale de la magistrature (1986–1988); sodnik na tribunal de grande instance v Marseillu (januar 1988–januar 1990); sodni uradnik oddelka za civilne zadeve na ministrstvu za pravosodje (januar 1990–junij 1992); namestnik vodje in nato vodja splošnega oddelka za konkurenco, potrošnike in preprečevanje goljufij na ministrstvu za gospodarstvo, finance in industrijo (junij 1992–september 1994); tehnični svetovalec ministra za pravosodje (september 1994–maj 1995); sodnik na tribunal de grande instance v Nîmesu (maj 1995–maj 1996); strokovni sodelavec pri generalnem pravobranilcu P. Légerju na Sodišču (maj 1996–december 2001); strokovni svetovalec na Cour de cassation (december 2001–avgust 2007); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Sten Frimodt Nielsen

Rojen leta 1963; diploma iz prava z univerze v Københavnu (1988); uradnik na ministrstvu za zunanje zadeve (1988–1991); predavatelj mednarodnega in evropskega prava na univerzi v Københavnu (1988–1991); sekretar pri stalnem predstavništvu Danske pri Združenih narodih v New Yorku (1991–1994); uradnik v pravni službi ministrstva za zunanje zadeve (1994–1995); izredni profesor na univerzi v Københavnu (1995); svetovalec in nato glavni svetovalec službe predsednika vlade (1995–1998); minister svetovalec stalnega predstavništva Danske pri Evropski uniji (1998–2001); posebni svetovalec službe predsednika vlade za pravna vprašanja (2001–2002); vodja oddelka in pravni svetovalec službe predsednika vlade (marec 2002–julij 2004); državni podsekretar in pravni svetovalec službe predsednika vlade (avgust 2004–avgust 2007); sodnik na Splošnem sodišču od 17. septembra 2007.

Kevin O'Higgins

Rojen leta 1946; študij na Crescent College v Limericku, Clongowes Wood College, University College Dublin (B.A. degree in diploma iz evropskega prava) in na Kings Inns; vpisan v irsko odvetniško zbornico od leta 1968; barrister (1968–1982); Senior Counsel (Inner Bar of Ireland, 1982–1986); sodnik na Circuit court (1986–1997); sodnik na irskem High Court (1997–2008); bencher of Kings Inns; predstavnik Irske pri posvetovalnem svetu evropskih sodnikov (2000–2008); sodnik na Splošnem sodišču od 15. septembra 2008.

Heikki Kanninen

Rojen leta 1952; diploma šole za visoke poslovne študije v Helsinkih in pravne fakultete univerze v Helsinkih; strokovni sodelavec na vrhovnem upravnem sodišču Finske; generalni sekretar odbora za reformo pravnega varstva v javni upravi; glavni administrator na vrhovnem upravnem sodišču; generalni sekretar pri odboru za reformo upravnega sodnega postopka, svetovalec direktorata za zakonodajo ministrstva za pravosodje; namestnik sodnega tajnika Sodišča EFTE; strokovni sodelavec na Sodišču; sodnik na vrhovnem upravnem sodišču (1998–2005); član odbora za pritožbe beguncev; podpredsednik odbora za razvoj finskih sodnih institucij; sodnik na Sodišču za javne uslužbenke (6. oktober 2005–6. oktober 2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009.

Juraj Schwarcz

Rojen leta 1952; doktor pravnih znanosti (univerza Comenius v Bratislavi, 1979); pravni svetovalec v podjetju (1975–1990); sodni tajnik za trgovinski register na mestnem sodišču v Košicah (1991); sodnik na občinskem sodišču v Košicah (januar–oktober 1992); sodnik in predsednik senata regionalnega sodišča v Košicah (november 1992–2009); sodnik, dodeljen na vrhovno sodišče Slovaške republike, oddelek za gospodarsko pravo (oktober 2004–september 2005); predsednik senata za gospodarsko pravo regionalnega sodišča v Košicah (oktober 2005–september 2009); zunanji član oddelka za trgovinsko in gospodarsko pravo univerze P. J. Šafárik v Košicah (1997–2009); zunanji član predavateljskega zbora pravne akademije (2005–2009); sodnik na Splošnem sodišču od 7. oktobra 2009.

Marc van der Woude

Rojen leta 1960; študij prava (univerza v Groningenu, 1983); študij na Collège d'Europe (1983–1984); asistent na Collège d'Europe (1984–1986); predavatelj na univerzi v Leidnu (1986–1987); poročevalec pri generalnem direktoratu za konkurenco Komisije Evropskih skupnosti (1987–1989); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1989–1992); politični koordinatorski pri generalnem direktoratu za konkurenco Komisije Evropskih skupnosti (1992–1993); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1993–1995); odvetnik, član odvetniške zbornice v Bruslju od leta 1995; profesor na univerzi Érasme de Rotterdam od leta 2000; avtor številnih publikacij; sodnik na Splošnem sodišču od 13. septembra 2010.

Dimitrios Gratsias

Rojen leta 1957; diploma iz prava z univerze v Atenah (1980); magisterij iz javnega prava z univerze Paris I, Panthéon-Sorbonne (1981); potrdilo univerzitetnega centra za skupnostne in evropske študije (univerza Paris I) (1982); strokovni sodelavec na Conseil d'État (1985–1992); višji strokovni sodelavec na Conseil d'État (1992–2005); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–1996); nadomestni član grškega vrhovnega sodišča posebne pristojnosti (1998 in 1999); pravni svetovalec na Conseil d'État (2005); član posebnega sodišča za obravnavo disciplinskih zadev v zvezi s sodniki (2006); član vrhovnega upravnosodnega sveta (2008); inšpektor za upravna sodišča (2009 in 2010); sodnik na Splošnem sodišču od 25. oktobra 2010.

Andrei Popescu

Rojen leta 1948; diploma iz prava z univerze v Bukarešti (1971); podiplomski študij iz mednarodnega delovnega prava in evropskega socialnega prava, univerza v Ženevi (1973–1974); doktorat iz pravnih znanosti z univerze v Bukarešti (1980); asistent pripravnik (1971–1973), asistent (1974–1985) in nato predavatelj delovnega prava na univerzi v Bukarešti (1985–1990); glavni raziskovalec na inštitutu za znanstvene raziskave na področju dela in socialne varnosti (1990–1991); namestnik generalnega direktorja (1991–1992), nato direktor (1992–1996) na ministrstvu za delo in socialno varnost; docent (1997), nato profesor na nacionalni šoli za politične in upravne študije v Bukarešti (2000); državni sekretar na ministrstvu za evropsko integracijo (2001–2005); vodja oddelka na zakonodajnem svetu Romunije (1996–2001 in 2005–2009); zastopnik romunske vlade pred sodišči Evropske unije (2009–2010); sodnik na Splošnem sodišču od 26. novembra 2010.

Emmanuel Coulon

Rojen leta 1968; študij prava (univerza Panthéon-Assas, Pariz); študij managementa (univerza Paris-Dauphine); Collège d'Europe (1992); sprejemni izpit za regionalni center za izobraževanje za odvetniški poklic v Parizu; potrdilo odvetniške zbornice v Bruslju o sposobnosti za opravljanje odvetniškega poklica; uspešno opravljen natečaj Komisije Evropskih skupnosti; strokovni sodelavec na Splošnem sodišču (kabinet predsednika A. Saggia, 1996–1998; kabinet predsednika B. Vesterdorfa, 1998–2002); vodja kabineta predsednika Splošnega sodišča (2003–2005); sodni tajnik na Splošnem sodišču od 6. oktobra 2005.

2. Spremembe v sestavi Splošnega sodišča leta 2010

Slavnostna seja 13. septembra 2010

Predstavniki vlad držav članic so s sklepoma z dne 23. junija 2010 in 8. julija 2010 za obdobje od 1. septembra 2010 do 31. avgusta 2016 podaljšali mandate sodnikoma Splošnega sodišča Marcu Jaegerju in Josefu Aziziju, sodnici Eugénii Martins de Nazaré Ribeiro, sodniku Ottu Czúczu, sodnici Ireni Wiszniewski-Białecki, sodniku Franklinu Dehoussu, sodnici Küllike Jürimäe in sodnikom Savvasu S. Papasavvasu, Stenu Frimodtu Nielsenu, Heikkiju Kanninenu in Juraju Schwarczu.

Predstavniki vlad držav članic so s sklepom z dne 8. julija 2010 za sodnika Splošnega sodišča za obdobje od 1. septembra 2010 do 31. avgusta 2016 imenovali Marca van der Woudeja, ki je nadomestil Arjena W. H. Meija.

Slavnostna seja 25. oktobra 2010

Predstavniki vlad držav članic so s sklepom z dne 21. oktobra 2010 za sodnika Splošnega sodišča Evropske unije za obdobje od 25. oktobra 2010 do 31. avgusta 2016 imenovali Dimitrios Gratsiasa, ki je nadomestil Mihalisa Vilarasa.

Slavnostna seja 26. novembra 2010

Predstavniki vlad držav članic so s sklepom z dne 18. novembra 2010 za sodnika Splošnega sodišča Evropske unije za obdobje od 26. novembra 2010 do 31. avgusta 2016 imenovali Andreia Popescuja, ki je nadomestil Valeriuja M. Ciuco.

3. Protokolarna razvrstitev

od 1. januarja 2010 do 14. septembra 2010

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
A. W. H. MEIJ, predsednik senata
M. VILARAS, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, predsednica senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, predsednica senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
S. PAPASAVVAS, sodnik
E. MOAVERO MILANESI, sodnik
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
T. TCHIPEV, sodnik
V. M. CIUCĂ, sodnik
A. DITTRICH, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
L. TRUCHOT, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
H. KANNINEN, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

od 15. septembra 2010 do 24. oktobra 2010

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
E. MOAVERO MILANESI, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
M. VILARAS, sodnik
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
V. M. CIUCĂ, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
H. KANNINEN, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

od 25. oktobra 2010 do 25. novembra 2010

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
E. MOAVERO MILANESI, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
V. M. CIUCĂ, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
H. KANNINEN, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

od 26. novembra 2010 do 31. decembra 2010

M. JAEGER, predsednik Splošnega sodišča
J. AZIZI, predsednik senata
N. J. FORWOOD, predsednik senata
O. CZÚCZ, predsednik senata
I. PELIKÁNOVÁ, predsednica senata
S. PAPASAVVAS, predsednik senata
E. MOAVERO MILANESI, predsednik senata
A. DITTRICH, predsednik senata
L. TRUCHOT, predsednik senata
M. E. MARTINS RIBEIRO, sodnica
F. DEHOUSSE, sodnik
E. CREMONA, sodnica
I. WISZNIEWSKA-BIAŁECKA, sodnica
V. VADAPALAS, sodnik
K. JÜRIMÄE, sodnica
I. LABUCKA, sodnica
N. WAHL, sodnik
M. PREK, sodnik
S. SOLDEVILA FRAGOSO, sodnik
S. FRIMODT NIELSEN, sodnik
K. O'HIGGINS, sodnik
H. KANNINEN, sodnik
J. SCHWARCZ, sodnik
M. VAN DER WOUDE, sodnik
D. GRATSIAS, sodnik
A. POPESCU, sodnik

E. COULON, sodni tajnik

4. Nekdanji člani Splošnega sodišča

Edward David Alexander Ogilvy (1989–1992)
Christos Yeraris (1989–1992)
José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995), predsednik od 1989. do 1995.
Jacques Biancarelli (1989–1995)
Donal Patrick Michael Barrington (1989–1996)
Romain Alphonse Schintgen (1989–1996)
Heinrich Kirschner (1989–1997)
Antonio Saggio (1989–1998), predsednik od 1995. do 1998.
Cornelis Paulus Briët (1989–1998)
Koen Lenaerts (1989–2003)
Bo Vesterdorf (1989–2007), predsednik od 1998. do 2007.
Rafael García-Valdecasas y Fernández (1989–2007)
Andreas Kalogeropoulos (1992–1998)
Christopher William Bellamy (1992–1999)
André Potocki (1995–2001)
Rui Manuel Gens de Moura Ramos (1995–2003)
Pernilla Lindh (1995–2006)
Virpi Tiili (1995–2009)
John D. Cooke (1996–2008)
Jörg Pirrung (1997–2007)
Paolo Mengozzi (1998–2006)
Arjen W. H. Meij (1998–2010)
Mihalis Vilaras (1998–2010)
Hubert Legal (2001–2007)
Verica Trstenjak (2004–2006)
Daniel Šváby (2004–2009)
Teodor Tchipev (2007–2010)
Valeriu M. Ciucă (2007–2010)

Predsedniki

José Luis Da Cruz Vilaça (1989–1995)
Antonio Saggio (1995–1998)
Bo Vesterdorf (1998–2007)

Sodni tajnik

Hans Jung (1989–2005)

C – Sodna statistika Splošnega sodišča

Splošna dejavnost Splošnega sodišča

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)

Vložene zadeve

2. Vrste postopkov (2006–2010)
3. Vrste tožb (2006–2010)
4. Predmet tožbe (2006–2010)

Končane zadeve

5. Vrste postopkov (2006–2010)
6. Predmet tožbe (2010)
7. Predmet tožbe (2006–2010) (sodbe in sklepi)
8. Sestava (2006–2010)
9. Trajanje postopkov v mesecih (2006–2010) (sodbe in sklepi)

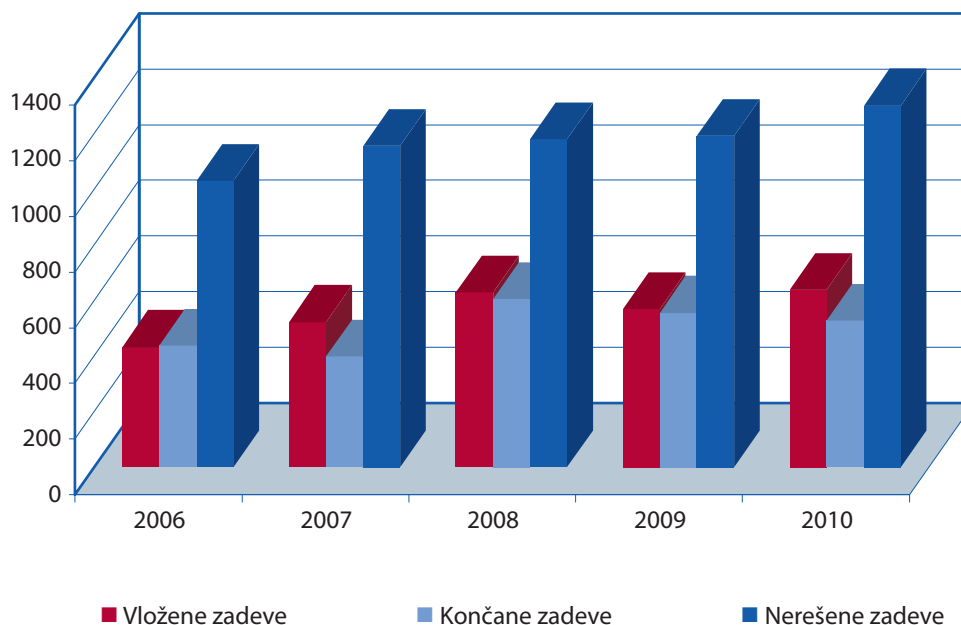
Nerešene zadeve na dan 31. decembra

10. Vrste postopkov (2006–2010)
11. Predmet tožbe (2006–2010)
12. Sestava (2006–2010)

Razno

13. Začasne odredbe (2006–2010)
14. Hitri postopek (2006–2010)
15. Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1989–2010)
16. Porazdelitev pritožb pri Sodišču po vrsti postopka (2006–2010)
17. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2010) (sodbe in sklepi)
18. Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2006–2010) (sodbe in sklepi)
19. Splošni razvoj (1989–2010) (vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve)

1. *Splošna dejavnost Splošnega sodišča – Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)*¹

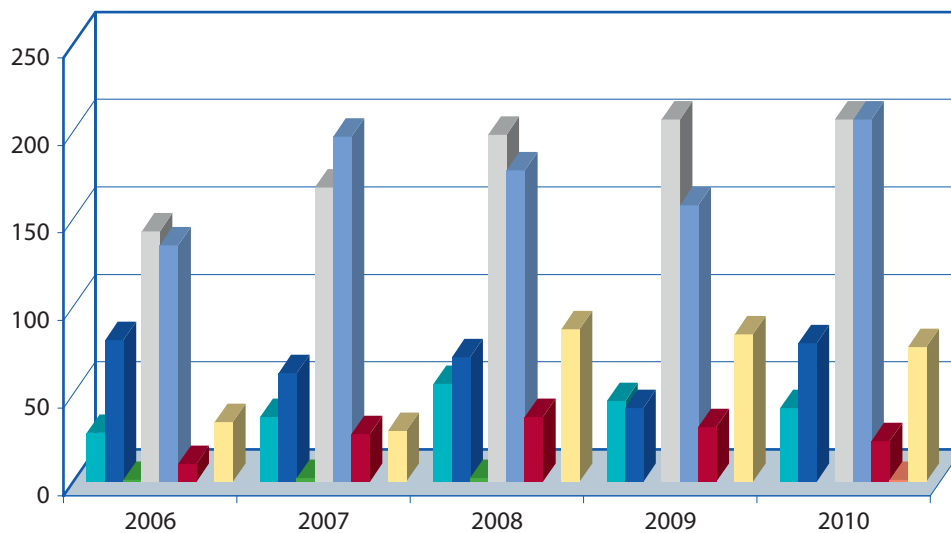

	2006	2007	2008	2009	2010
Vložene zadeve	432	522	629	568	636
Končane zadeve	436	397	605	555	527
Nerešene zadeve	1029	1154	1178	1191	1300

¹ Če ni drugače označeno, ta in naslednje tabele upoštevajo posebne postopke.

Za „posebne postopke“ se štejejo: ugovor zoper sodbo (člen 41 Statuta Sodišča; člen 122 Poslovnika Sodišča prve stopnje); ugovor tretjega (člen 42 Statuta Sodišča; člen 123 Poslovnika Splošnega sodišča); obnova postopka (člen 44 Statuta Sodišča; člen 125 Poslovnika Splošnega sodišča); razlaga sodbe (člen 43 Statuta Sodišča; člen 129 Poslovnika Splošnega sodišča); odmera stroškov (člen 92 Poslovnika Splošnega sodišča); pravna pomoč (člen 96 Poslovnika Splošnega sodišča) in poprava sodbe (člen 84 Poslovnika Splošnega sodišča).

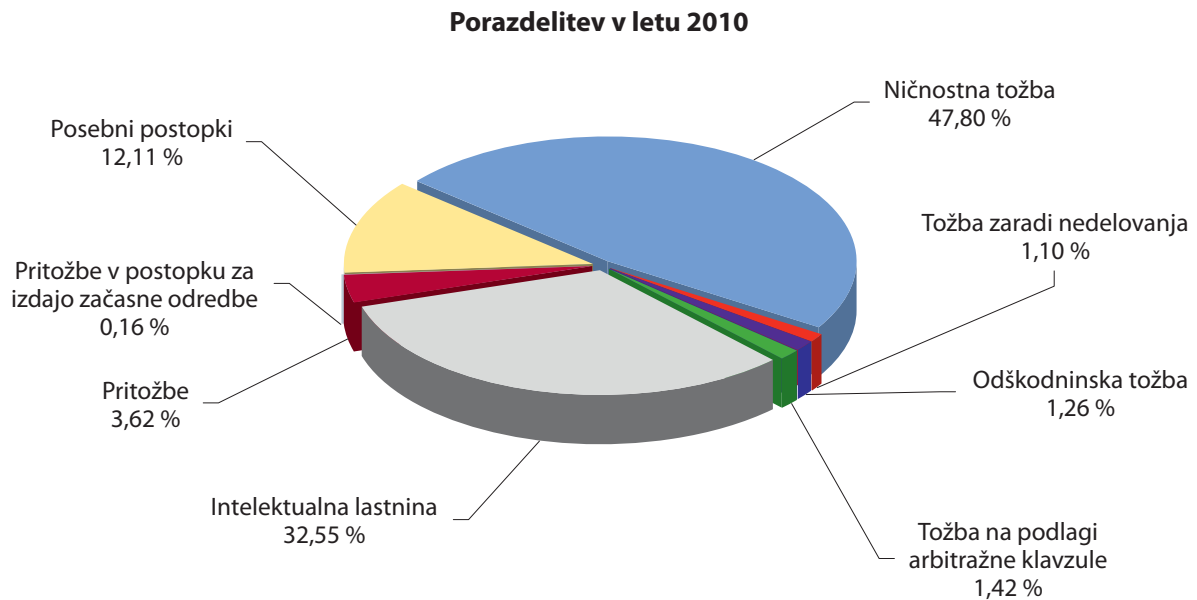
2. Vložene zadeve – Vrste postopkov (2006–2010)

■ Državne pomoči
 ■ Konkurenca
 ■ Javni uslužbenci
 ■ Intelektualna lastnina
■ Druge direktne tožbe
 ■ Pritožbe
 ■ Pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe
 ■ Posebni postopki

	2006	2007	2008	2009	2010
Državne pomoči	28	37	56	46	42
Konkurenca	81	62	71	42	79
Javni uslužbenci	1	2	2		
Intelektualna lastnina	143	168	198	207	207
Druge direktne tožbe	135	197	178	158	207
Pritožbe	10	27	37	31	23
Pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe					1
Posebni postopki	34	29	87	84	77
Skupaj	432	522	629	568	636

3. Vložene zadeve – Vrste tožb (2006–2010)

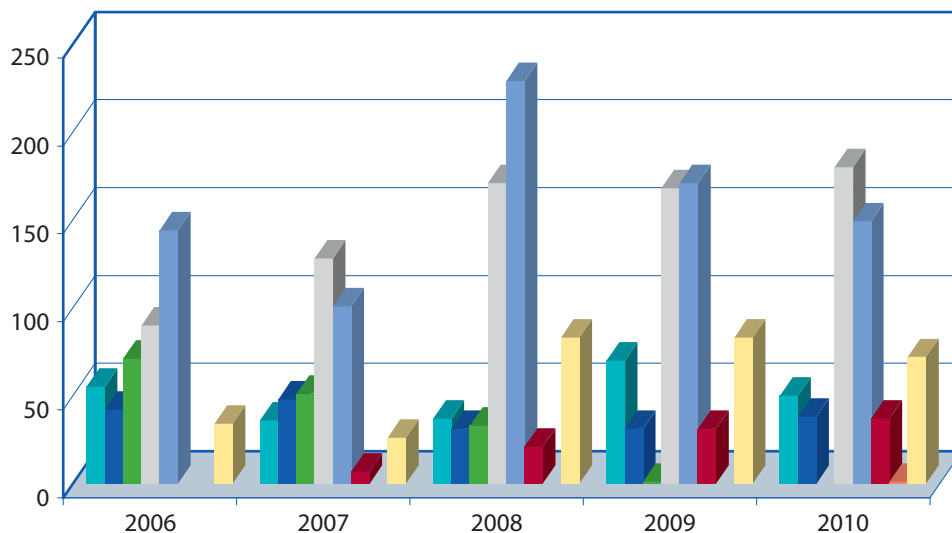
	2006	2007	2008	2009	2010
Ničnostna tožba	223	251	269	214	304
Tožba zaradi nedelovanja	4	12	9	7	7
Odškodninska tožba	9	27	15	13	8
Tožba na podlagi arbitražne klavzule	8	6	12	12	9
Intelektualna lastnina	143	168	198	207	207
Javni uslužbenci	1	2	2		
Pritožbe	10	27	37	31	23
Pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe					1
Posebni postopki	34	29	87	84	77
Skupaj	432	522	629	568	636

4. Vložene zadeve – Predmet tožbe (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Arbitražna klavzula	8	6	12	12	9
Carinska unija in skupna carinska tarifa	2	5	1	5	4
Dostop do dokumentov	4	11	22	15	19
Državne pomoči	28	37	55	46	42
Ekonomska in monetarna politika	2				4
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	16	17	6	6	24
Energija				2	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufigam)	1	1		1	
Intelektualna in industrijska lastnina	145	168	198	207	207
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		1			
Javna naročila	14	11	31	19	15
Javno zdravje	1	1	2	2	4
Kmetijstvo	26	46	14	19	24
Konkurenca	81	62	71	42	79
Kultura	1	1		1	
Obdavčitev	1	2			1
Območje svobode, varnosti in pravice		3	3	2	
Okolje	9	27	7	4	15
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	5	12	7	7	21
Podjetniško pravo	1			1	
Politika na področju ribištva		5	23	1	19
Pravica do ustanavljanja			1		
Pravo institucij	12	19	23	32	17
Približevanje zakonodaj		1			
Pristop novih držav				1	
Promet	1	4	1		1
Prosti pretok blaga	1	1	1	1	
Prosto gibanje oseb	4	4	1	1	1
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje		4		6	3
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)					8
Skupna varnostna in zunanja politika					1
Socialna politika	2	5	6	2	4
Svoboda opravljanja storitev	1		3	4	1
Trgovinska politika	18	9	10	8	9
Varstvo potrošnikov			2		
Zunanje delovanje Evropske unije	2	1	2	5	1
Skupaj Pogodba ES/PDEU	386	464	502	452	533
Skupaj Pogodba PJ			1		
Skupaj Pogodba AE	1				1
Kadrovski predpisi	11	29	39	32	25
Posebni postopki	34	29	87	84	77
SKUPAJ	432	522	629	568	636

¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitev predmetov tožbe. Podatki za obdobje 2006–2009 so bili ustrezno obdelani.

5. Končane zadeve – Vrste postopkov (2006–2010)

■ Državne pomoči
 ■ Konkurenca
 ■ Javni uslužbenci
 ■ Intelektualna lastnina
■ Druge direktne tožbe
 ■ Pritožbe
 ■ Pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe
 ■ Posebni postopki

	2006	2007	2008	2009	2010
Državne pomoči	55	36	37	70	50
Konkurenca	42	48	31	31	38
Javni uslužbenci	71	51	33	1	
Intelektualna lastnina	90	128	171	168	180
Druge direktne tožbe	144	101	229	171	149
Pritožbe		7	21	31	37
Pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe					1
Posebni postopki	34	26	83	83	72
Skupaj	436	397	605	555	527

6. Končane zadeve – Predmet tožbe (2010)¹

	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Arbitražna klavzula	10	2	12
Carinska unija in skupna carinska tarifa	1	3	4
Dostop do dokumentov	14	7	21
Državne pomoči	28	22	50
Ekonomska in monetarna politika		2	2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1	1	2
Energija		2	2
Intelektualna in industrijska lastnina	132	48	180
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport	1		1
Javna naročila	10	6	16
Javno zdravje	2		2
Kmetijstvo	9	7	16
Konkurenca	26	12	38
Obdavčitev		1	1
Okolje	2	4	6
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	8	2	10
Podjetniško pravo		1	1
Pravo institucij	9	17	26
Promet	1	1	2
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	2	1	3
Socialna politika	1	5	6
Svoboda opravljanja storitev		2	2
Trgovinska politika	8		8
Varstvo potrošnikov		2	2
Zunanje delovanje Evropske unije	1	3	4
Skupaj Pogodba ES/PDEU	266	151	417
Kadrovski predpisi	22	16	38
Posebni postopki		72	72
SKUPAJ	288	239	527

¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmetov tožbe. Podatki za obdobje 2006–2009 so bili ustrezno obdelani.

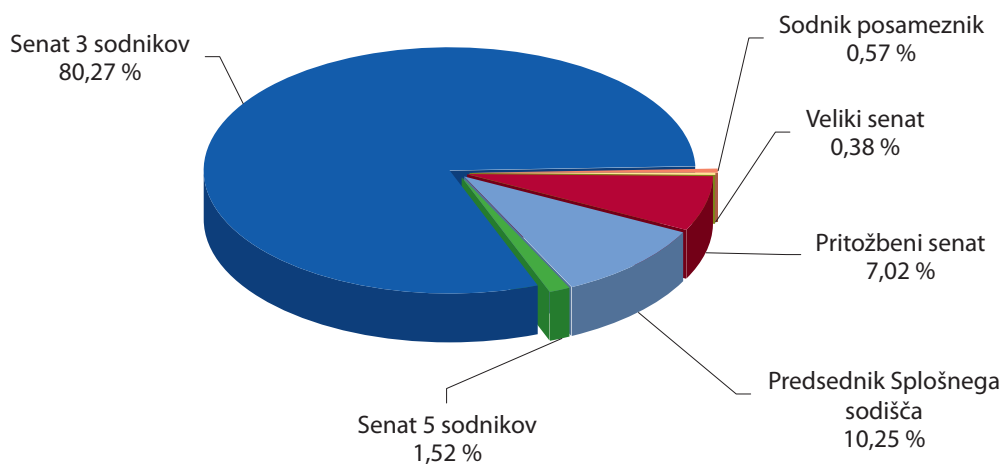
7. Končane zadeve – Predmet tožbe (2006–2010)¹ (sodbe in sklepi)

	2006	2007	2008	2009	2010
Arbitražna klavzula	5	10	9	10	12
Carinska unija in skupna carinska tarifa	2	3	6	10	4
Dostop do dokumentov	7	7	15	6	21
Državne pomoči	54	36	37	70	50
Ekonomska in monetarna politika	1	1	1		2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	6	5	42	3	2
Energija					2
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	4		2	2	
Industrijska politika		1			
Intelektualna in industrijska lastnina	91	129	171	169	180
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport					1
Javna naročila	4	7	26	12	16
Javno zdravje	3	2	1	1	2
Kmetijstvo	27	13	48	46	16
Konkurenca	42	38	31	31	38
Kultura			1	2	
Obdavčitev	1		2		1
Območje svobode, varnosti in pravice		2	1	3	
Okolje	11	10	17	9	6
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	4	3	6	8	10
Podjetniško pravo	1	1			1
Politika na področju ribištva	24	4	4	17	
Pravica do ustanavljanja			1		
Pravo institucij	8	10	22	20	26
Približevanje zakonodaj		1	1		
Pridruževanje čezmorskih držav in ozemelj	2				
Pristop novih držav	1			1	
Promet	2	1	3		2
Prosti pretok blaga			2	3	
Prosto gibanje oseb	4	4	2	1	
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	1	1	1	1	3
Socialna politika	5	4	2	6	6
Svoboda opravljanja storitev	2	1		2	2
Trgovinska politika	13	4	12	6	8
Varstvo potrošnikov					2
Zunanje delovanje Evropske unije	5	4	2		4
Skupaj Pogodba ES/PDEU	330	302	468	439	417
Skupaj Pogodba PJ	1	10			
Skupaj Pogodba AE		1		1	
Kadrovski predpisi	71	58	54	32	38
Posebni postopki	34	26	83	83	72
SKUPAJ	436	397	605	555	527

¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmetov tožbe. Podatki za obdobje 2006–2009 so bili ustrezno obdelani.

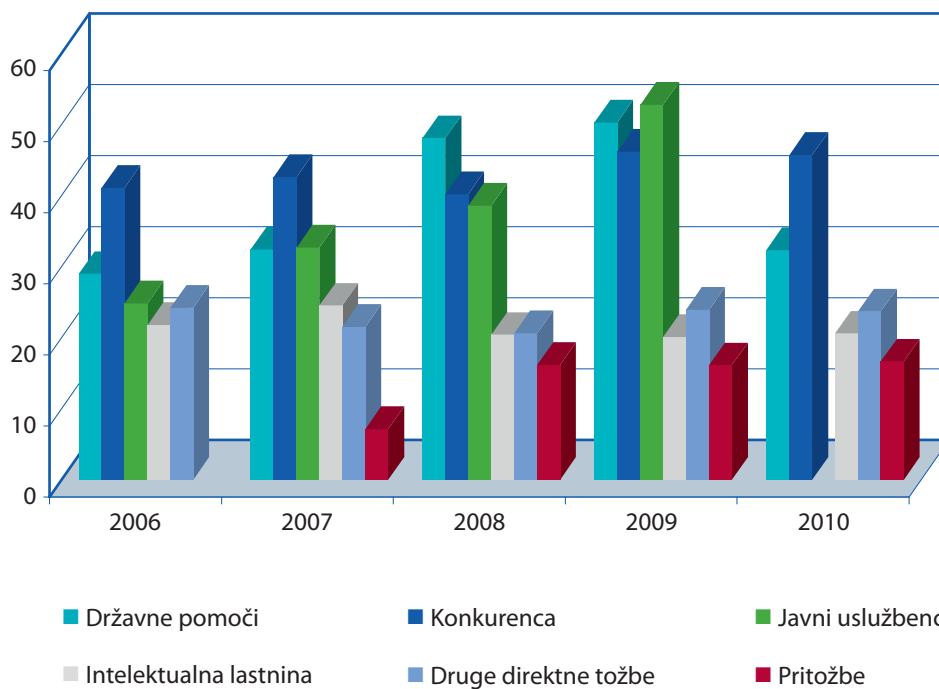
8. Končane zadeve – Sestava (2006–2010)

Porazdelitev v letu 2010

	2006			2007			2008			2009			2010		
	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj	Sodbe	Sklepi	Skupaj
Veliki senat				2		2								2	2
Pritožbeni senat				3	4	7	16	10	26	20	11	31	22	15	37
Predsednik Splošnega sodišča		19	19		16	16		52	52		50	50		54	54
Senat 5 sodnikov	22	33	55	44	8	52	15	2	17	27	2	29	8		8
Senat 3 sodnikov	198	157	355	196	122	318	228	282	510	245	200	445	255	168	423
Sodnik posameznik	7		7	2		2							3		3
Skupaj	227	209	436	247	150	397	259	346	605	292	263	555	288	239	527

9. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2006–2010)¹ (sodbe in sklepi)

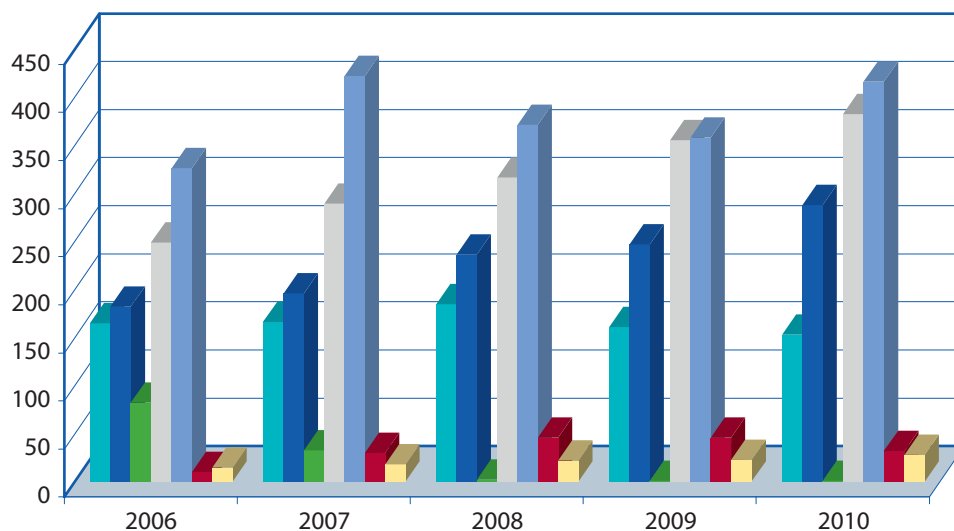

	2006	2007	2008	2009	2010
Državne pomoči	29,0	32,4	48,1	50,3	32,4
Konkurenca	41,1	42,6	40,2	46,2	45,7
Javni uslužbenci	24,8	32,7	38,6	52,8	
Intelektualna lastnina	21,8	24,5	20,4	20,1	20,6
Druge direktne tožbe	24,2	21,5	20,6	23,9	23,7
Pritožbe		7,1	16,1	16,1	16,6

¹ Pri izračunu povprečnega trajanja postopkov se ne upoštevajo: zadeve, v katerih je izdana vmesna sodba; posebni postopki; pritožbe v postopku za izdajo začasne odredbe; zadeve, ki jih je Sodišče odstopilo po spremembi porazdelitve pristojnosti med Sodiščem in Splošnim sodiščem; zadeve, ki jih je Splošno sodišče odstopilo po prevzemu funkcij Sodišča za uslužbence.

Trajanje je izraženo v mesecih in desetinah mesecev.

10. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Vrste postopkov (2006–2010)

■ Državne pomoči
 ■ Konkurenca
 ■ Javni uslužbenci
 ■ Intelektualna lastnina
■ Druge direktne tožbe
 ■ Pritožbe
 ■ Posebni postopki

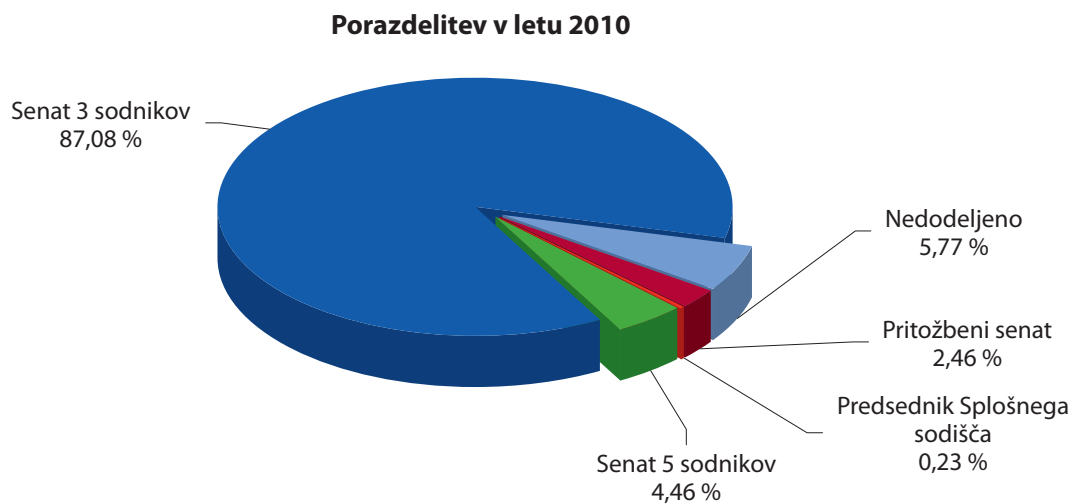
	2006	2007	2008	2009	2010
Državne pomoči	165	166	185	161	153
Konkurenca	182	196	236	247	288
Javni uslužbenci	82	33	2	1	1
Intelektualna lastnina	249	289	316	355	382
Druge direktne tožbe	326	422	371	358	416
Pritožbe	10	30	46	46	32
Posebni postopki	15	18	22	23	28
Skupaj	1029	1154	1178	1191	1300

11. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Predmet tožbe (2006–2010)¹

	2006	2007	2008	2009	2010
Arbitražna klavzula	21	17	20	22	19
Carinska unija in skupna carinska tarifa	14	16	11	6	6
Dostop do dokumentov	24	28	35	44	42
Državne pomoči	165	166	184	160	152
Ekonomska in monetarna politika	2	1			2
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	37	49	13	16	38
Energija				2	
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)	4	5	3	2	2
Industrijska politika	1				
Intelektualna in industrijska lastnina	251	290	317	355	382
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport		1	1	1	
Javna naročila	25	29	34	41	40
Javno zdravje	3	2	3	4	6
Kmetijstvo	85	118	84	57	65
Konkurenca	172	196	236	247	288
Kultura	1	2	1		
Obdavčitev		2			
Območje svobode, varnosti in pravice		1	3	2	2
Okolje	23	40	30	25	34
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)	9	18	19	18	29
Podjetniško pravo	1			1	
Politika na področju ribištva	4	5	24	8	27
Pravo institucij	19	28	29	41	32
Približevanje zakonodaj	1	1			
Promet	1	4	2	2	1
Prosti pretok blaga	2	3	2		
Prosto gibanje oseb	3	3	2	2	3
Raziskave, tehnološki razvoj in veselje	1	4	3	8	8
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)					8
Skupna varnostna in zunanja politika					1
Socialna politika	5	6	10	6	4
Svoboda opravljanja storitev	1		3	5	4
Trgovinska politika	28	33	31	33	34
Varstvo potrošnikov	1	1	3	3	1
Zunanje delovanje Evropske unije	6	3	3	8	5
Skupaj Pogodba ES/PDEU	910	1072	1106	1119	1235
Skupaj Pogodba PJ	10		1	1	1
Skupaj Pogodba AE	2	1	1		1
Kadrovski predpisi	92	63	48	48	35
Posebni postopki	15	18	22	23	28
SKUPAJ	1029	1154	1178	1191	1300

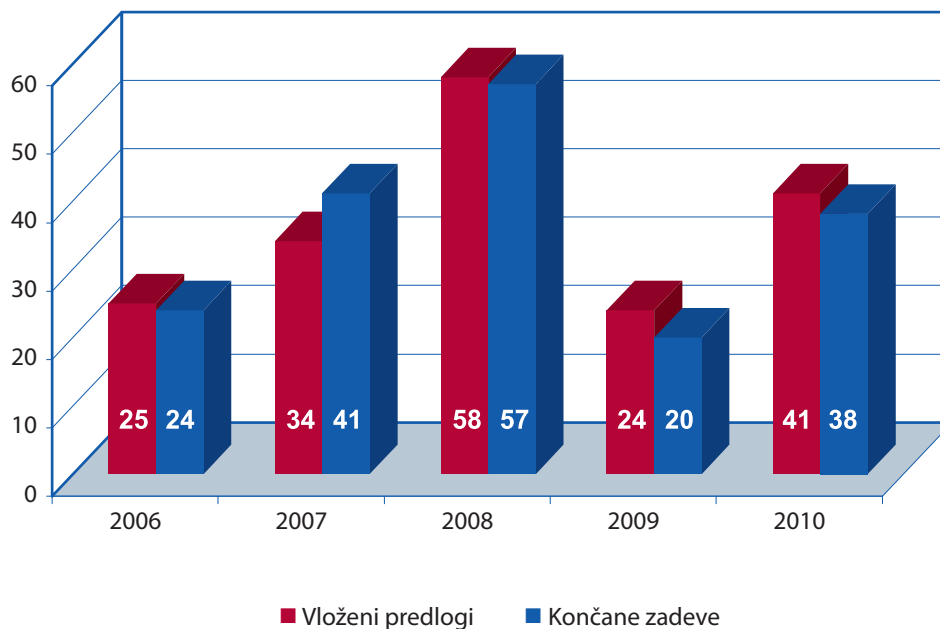
¹ Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitev predmetov tožbe. Podatki za obdobje 2006–2009 so bili ustrezno obdelani.

12. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava sodišča (2006–2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Veliki senat	2				
Pritožbeni senat	10	30	46	46	32
Predsednik Splošnega sodišča	1				3
Senat 5 sodnikov	117	75	67	49	58
Senat 3 sodnikov	825	971	975	1019	1132
Sodnik posameznik	2			2	
Nedodeljeno	72	78	90	75	75
Skupaj	1029	1154	1178	1191	1300

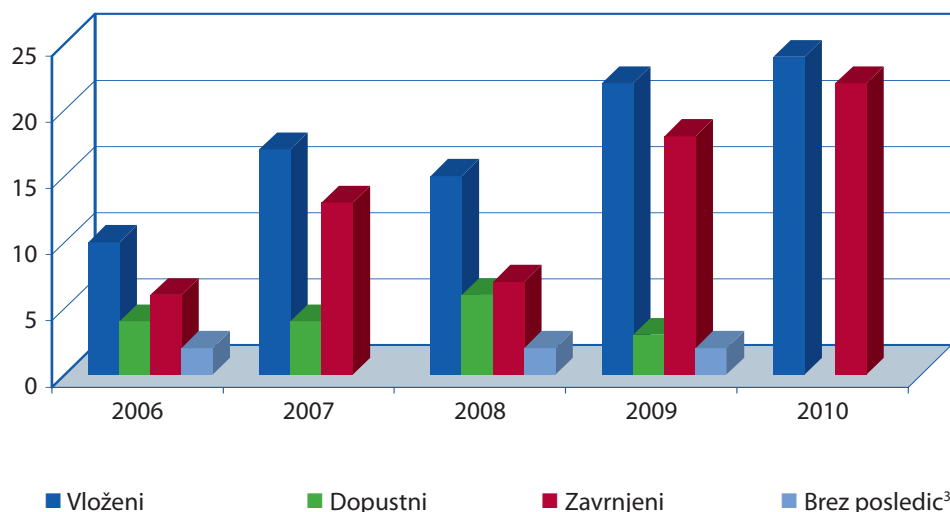
13. Razno – Začasne odredbe (2006–2010)

Porazdelitev v letu 2010

	Vloženi predlogi za izdajo začasne odredbe	Končani postopki za izdajo začasne odredbe	Vrsta odločitve		
			Zavrjneno	Ugodeno	Izbris zadeve/ustavitev postopka
Arbitražna klavzula	1	2	2		
Carinska unija in skupna carinska tarifa		1	1		
Državne pomoči	7	2	2		
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	2	2	2		
Javna naročila	3	5	5		
Kadrovski predpisi	2	2		1	1
Kmetijstvo	3	4	1	2	1
Konkurenca	8	4	3		1
Okolje	2	3	3		
Pravo institucij	8	8	6		2
Raziskave, tehnološki razvoj in vesolje	2	2	2		
Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Uredba REACH)	1	1	1		
Skupna varnostna in zunanja politika	1	1	1		
Zunanje delovanje Evropske unije	1	1	1		
Skupaj	41	38	30	3	5

14. Razno – Hitri postopki (2006–2010)^{1 2}

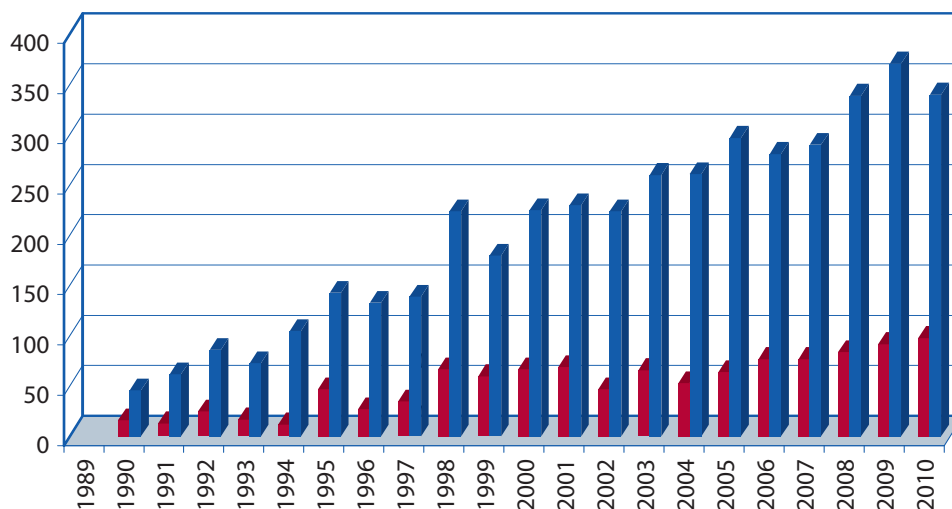
	2006			2007			2008			2009			2010							
	Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve			Vrsta odločitve							
	Vloženi	Dopustni	Zavrnjeni	Brez posledic ³	Vloženi	Dopustni	Zavrnjeni	Brez posledic ³	Vloženi	Dopustni	Zavrnjeni	Brez posledic ³	Vloženi	Dopustni	Zavrnjeni	Brez posledic ³				
Arbitražna klavzula								1												
Dostop do dokumentov					1	1		2	2		4	4								
Državne pomoči	1				1	2		1	1						7	5				
Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija															1	1				
Finančne določbe (proračun, finančni okvir, lastna sredstva, boj proti goljufijam)																				
Javna naročila					2	1		3	1	3	2	2			2	2				
Javno zdravje											1	1								
Kadrovski predpisi								1				1								
Kmetijstvo	3	1	3			1		1			2	3								
Konkurenca	4	2	2		1	1		1	1		2	2		3	3					
Okolje	2	1	1		7	1	6				1		1							
Omejevalni ukrepi (zunanje delovanje)					3	2	1		4	4		5	1	2	1	10				
Postopek											1	1								
Pravo institucij								1			1	1	1							
Svoboda opravljanja storitev											1	1								
Trgovinska politika					2	1			1		2	2								
Zunanje delovanje Evropske unije															1	1				
Skupaj	10	4	6	2	17	4	13	0	15	6	7	2	22	3	18	2	24	0	22	0

¹ Hitro obravnavanje zadeve pred Splošnim sodiščem je mogoče na podlagi člena 76a Poslovnika. Ta določba velja od 1. februarja 2001.

² Zaradi začetka veljavnosti Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) 1. decembra 2009 je postala nujna sprememba predstavitve predmetov tožbe. Podatki za obdobje 2006–2009 so bili ustrezno obdelani.

³ V kategorijo „brez posledice“ spadajo ti primeri: umik predloga, odstop in primeri, v katerih je postopek končan s sklepom, preden je odločeno o zahtevi za hitri postopek.

15. Razno – Odločbe Splošnega sodišča, zoper katere je bila pri Sodišču vložena pritožba (1989–2010)

■ Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba

■ Skupno število izpodbojnih odločb¹

	Število odločb, zoper katere je bila vložena pritožba	Skupno število izpodbojnih odločb ¹	Odstotek odločb, zoper katere je bila vložena pritožba
1989			
1990	16	46	35 %
1991	13	62	21 %
1992	25	86	29 %
1993	17	73	23 %
1994	12	105	11 %
1995	47	143	33 %
1996	27	133	20 %
1997	35	139	25 %
1998	67	224	30 %
1999	60	180	33 %
2000	67	225	30 %
2001	69	230	30 %
2002	47	224	21 %
2003	66	260	25 %
2004	53	261	20 %
2005	64	297	22 %
2006	77	281	27 %
2007	77	290	27 %
2008	84	339	25 %
2009	92	371	25 %
2010	98	340	29 %

¹ Skupno število izpodbojnih odločb – sodbe, začasne odredbe in sklepi o zavrnitvi intervencije ter vsi sklepi, s katerimi se postopek konča, razen sklepov o izbrisu zadeve in prenosu – za katere se je rok za vložitev pritožbe iztekel ali zoper katere je bila vložena pritožba.

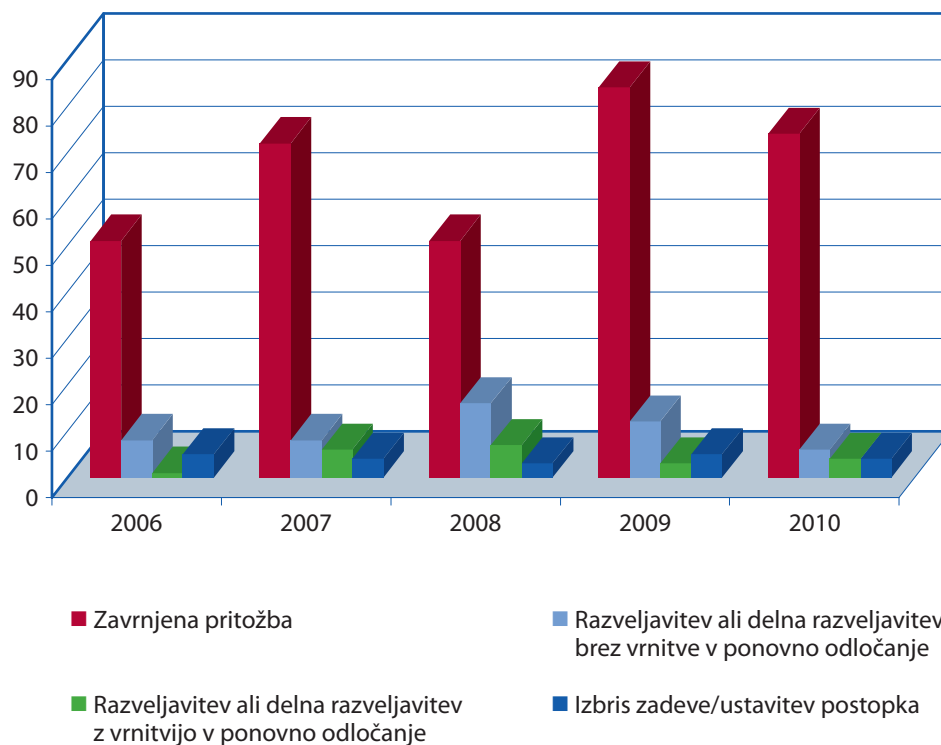
16. Razno – Porazdelitev pritožb, predloženih Sodišču, glede na vrsto postopka (2006–2010)

	2006			2007			2008			2009			2010		
	Pritožbe	Izpodbojne odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbojne odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbojne odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbojne odločbe	Pritožbe v %	Pritožbe	Izpodbojne odločbe	Pritožbe v %
Državne pomoči	5	21	24 %	11	30	37 %	4	19	21 %	23	51	45 %	17	35	49 %
Konkurenca	14	41	34 %	13	33	39 %	7	26	27 %	11	45	24 %	15	33	45 %
Javni uslužbenci	13	62	21 %	10	53	19 %	9	31	29 %	1	3	33 %			
Intelektualna lastnina	18	62	29 %	14	64	22 %	24	105	23 %	25	153	16 %	32	140	23 %
Druge direktne tožbe	27	95	28 %	29	110	26 %	40	158	25 %	32	119	27 %	34	132	26 %
Skupaj	77	281	27 %	77	290	27 %	84	339	25 %	92	371	25 %	98	340	29 %

17. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2010) (sodbe in sklepi)

	Zavrnjena pritožba	Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	Izbris zadeve/ustavitve postopka	Skupaj
Carinska unija in skupna carinska tarifa	2				2
Državne pomoči	7		2		9
Ekonomska in monetarna politika	1				1
Intelektualna in industrijska lastnina	23	1	1	3	28
Izobraževanje, poklicno usposabljanje, mladina in šport				1	1
Kadrovski predpisi	3				3
Kmetijstvo	2				2
Konkurenca	8	3			11
Okolje in potrošniki	1				1
Politika na področju ribištva	1				1
Pravo institucij	20	2	1		23
Prosti pretok blaga	1				1
Prosto gibanje oseb	1				1
Regionalna politika	2				2
Socialna politika	1				1
Trgovinska politika	1				1
Skupaj	74	6	4	4	88

18. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Sodiščem (2006–2010) (sodbe in sklepi)

	2006	2007	2008	2009	2010
Zavrnjena pritožba	51	72	51	84	74
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje	8	8	16	12	6
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje	1	6	7	3	4
Izbris zadeve/ustavitve postopka	5	4	3	5	4
Skupaj	65	90	77	104	88

19. Razno – Splošni razvoj (1989–2010)

Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve

	Vložene zadeve ¹	Končane zadeve ²	Nerešene zadeve na dan 31. decembra
1989	169	1	168
1990	59	82	145
1991	95	67	173
1992	123	125	171
1993	596	106	661
1994	409	442	628
1995	253	265	616
1996	229	186	659
1997	644	186	1117
1998	238	348	1007
1999	384	659	732
2000	398	343	787
2001	345	340	792
2002	411	331	872
2003	466	339	999
2004	536	361	1174
2005	469	610	1033
2006	432	436	1029
2007	522	397	1154
2008	629	605	1178
2009	568	555	1191
2010	636	527	1300
Skupaj	8611	7311	

¹ 1989: Sodišče je 153 zadev odstopilo v odločanje novo ustanovljenemu Splošnemu sodišču.

1993: Sodišče je 451 zadev odstopilo zaradi prve širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

1994: Sodišče je 14 zadev odstopilo zaradi druge širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

2004–2005: Sodišče je 25 zadev odstopilo zaradi tretje širitve pristojnosti Splošnega sodišča.

² 2005–2006: Splošno sodišče je 118 zadev odstopilo v odločanje novoustanovljenemu Sodišču za uslužbenice.

Poglavje III

Sodišče za uslužbence

A – Dejavnost Sodišča za uslužbence leta 2010

Paul Mahoney, predsednik

1. Sodna statistika Sodišča za uslužbence je pokazala, da se je število zadev, vloženih leta 2010 (139), občutno povečalo v primerjavi s številom tožb, vloženih leta 2009 (113) in leta 2008 (111).

Število končanih zadev (129) je večje¹ od števila končanih zadev v prejšnjem letu (155).

Tako se število nerešenih zadev² rahlo povečuje v primerjavi s prejšnjim letom (185 31. decembra 2010 v primerjavi s 175 31. decembra 2009). Povprečno trajanje postopka se prav tako podaljšuje (18,1 meseca leta 2010 v primerjavi s 15,1 meseca leta 2009³)⁴.

Zoper 24 odločb Sodišča za uslužbence je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Evropske unije. Splošno sodišče Evropske unije je razveljavilo ali delno razveljavilo 10 odločb Sodišča za uslužbence, pri čemer je bilo 6 zadev vrnjenih v razsojanje Sodišču za uslužbence.

Z mirno rešitvijo je bilo končanih 12 zadev, kar je največ od ustanovitve Sodišča za uslužbence⁵. Tako se zdi, da statistika odraža večjo odprtost za ta način reševanja sporov.

2. Kar zadeva postopkovna orodja, je treba izpostaviti, da je Sodišče za uslužbence to leto prvič uporabilo možnost, ki mu je podeljena z njegovim poslovníkom⁶, da v zadevi odloča sodnik posameznik⁷.

3. Nazadnje, ker je leto 2010 peta obletnica obstoja Sodišča za uslužbence, je bil ob tej priložnosti organiziran kolokvij⁸, na katerem so bili zbrani sodniki, profesorji in odvetniki, specializirani za

¹ Letošnje povečevanje odstotka zadev, končanih s sodbo, v primerjavi z odstotkom zadev, končanih v preprostejšem postopku s sklepom, je nedvomno prispevalo k zmanjšanju števila končanih zadev. Poleg tega je treba upoštevati dejstvo, da Sodišče za uslužbence ni bilo v popolni sestavi zaradi trajajoče nerazpoložljivosti enega od sedmih sodnikov.

² Nerešenih je namreč še vedno 15 zadev, ki jih je 327 uradnikov in uslužbencev vložilo proti svojim institucijam za razglasitev ničnosti njihovih popravkov plačilnih listov za obdobje od 1. julija do 31. decembra 2009 in njihovih plačilnih listov, sestavljenih od 1. januarja 2010, ker je v njih uporabljeno povišanje osebnih prejemkov na podlagi stopnje 1,85 % namesto na podlagi stopnje 3,7 %, ki naj bi izhajala iz uporabe člena 65 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi) in iz njihove Priloge XI. Te zadeve so tesno povezane z zadevo *Komisija proti Svetu* (sodba z dne 24. novembra 2010, C-40/10), s katero je Sodišče za nično razglasilo Uredbo Sveta (EU, Euratom) št. 1296/2009 z dne 23. decembra 2009 o prilagoditvi osebnih prejemkov in pokojnin uradnikov in drugih uslužbencev Evropske unije ter korekcijskih koeficientov, ki se zanje uporabljajo, z učinkom od 1. julija 2009.

³ Trajanje morebitne prekinitve ni vključeno.

⁴ Tako povečanje trajanja postopka je treba nedvomno primerjati tudi s povečanjem odstotka zadev, končanih s sodbo, v primerjavi z odstotkom zadev, končanih s sklepom.

⁵ Opozoriti je treba, da je bila mirna rešitev spora prvič sklenjena med strankami v okviru postopka za izdajo začasne odredbe v zvezi z vprašanjem uporabe predlaganega začasnega ukrepa (zadeva *De Roos- Le Large proti Komisiji*, F-50/10 R).

⁶ Člen 14 Poslovníka.

⁷ Ta možnost je bila uporabljena v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 14. decembra 2010 v zadevi *Marcuccio proti Komisiji*, F-1/10.

⁸ Akti kolokvija bodo objavljeni med letom 2011 v *Revue universelle des droits de l'homme* (RUDH), Éditions N.P. Engel. Govori tega dne so že na voljo na spletni strani Curia.

področje evropskega in mednarodnega prava javnih uslužbencev, uradniki evropskih institucij ter predstavniki poklicnih združenj in sindikatov. Izkušnje, pridobljene na tem kolokviju, bodo zagotovo pomagale Sodišču za uslužbence pri razmislekih, še posebej tistih, ki ga bodo vodili v okviru revizije njegovega poslovnika glede na izkušnje, pridobljene od njegove ustanovitve. Prireditve ob peti obletnici ustanovitve Sodišča za uslužbence je zaznamoval tudi dan „odprtih vrat“, namenjen le osebju institucije.

4. V nadaljevanju bodo opisane najpomembnejše odločbe Sodišča za uslužbence, ki se nanašajo na postopek in vsebinsko presojo. Tradicionalnih poglavij, namenjenih postopkom za izdajo začasne odredbe⁹, vprašanju izdatkov in stroškov postopka ter vprašanju pravne pomoči, ne bo v letnem poročilu za to leto, ker pri tem ni bilo nobene pomembne novosti.

I. Postopkovna vprašanja

Pogoji dopustnosti

1. Predhodni postopek: pravilo skladnosti pritožbe in tožbe

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 1. julija 2010 v zadevi *Mandt proti Parlamentu* (F-45/07*)¹⁰ omililo pravilo skladnosti predhodne pritožbe in tožbe s tem, da je razsodilo, da je to pravilo kršeno le, če se s tožbo spremeni predmet pritožbe ali njena podlaga, pri čemer je treba zadnjenavedeni pojem razlagati široko. Kar zadeva predloge za razglasitev ničnosti, je treba kot podlago spora načeloma razumeti izpodbijanje notranje zakonitosti izpodbijanega akta s strani tožeče stranke ali, alternativno, izpodbijanje njegove zunanje zakonitosti. Zato – in s pridržkom ugovorov nezakonitosti (ki so svojstveno pravni in jih nepravnik ne razume z lahkoto) in sredstev kogentnega prava – gre za spremembo podlage spora in s tem nedopustnost zaradi nespoštovanja pravila skladnosti takrat, ko tožeča stranka, ki v pritožbi izpodbija le formalno veljavnost akta, ki posega v njen položaj, v tožbi navaja vsebinske razloge, ali v obratnem primeru, in sicer kadar tožeča stranka po tem, ko je v pritožbi izpodbijala le vsebino akta, ki posega v njen položaj, vložiti tožbo, ki vsebuje razloge v zvezi s formalno veljavnostjo tega akta.

Izpostaviti je treba, da je Sodišče za uslužbence v sodbi z dne 23. novembra 2010 v zadevi *Bartha proti Komisiji* (F-50/08*) prvič razsodilo, da je razlog, ki je bil na podlagi zgoraj navedene sodbe *Mandt proti Parlamentu* razglašen za dopusten, utemeljen.

2. Pojem akta, ki posega v položaj

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 13. januarja 2010 v združenih zadevah *A in G proti Komisiji* (F-124/05 in F-96/06*) na podlagi sodbe Sodišča prve stopnje (zdaj Splošno sodišče) z dne 15. oktobra 2008 v zadevi *Mote proti Parlamentu*, T-345/05, ki se je nanašala na odvzem imunitete pred sodnimi postopki članu Evropskega parlamenta, razsodilo, da sklep o odvzemu imunitete uradniku pomeni akt, ki posega v položaj tega uradnika. Vendar tožeča stranka v obravnavanem

⁹ Predsednik Sodišča za uslužbence je to leto izdal štiri sklepe o začasni odredbi (sklep z dne 23. februarja 2010 v zadevi *Papathanasiou proti UUNT*, F-99/09 R; sklep z dne 14. julija 2010 v zadevi *Bermejo Garde proti EESO*, F-41/10 R; sklep z dne 10. septembra 2010 v zadevi *Esders proti Komisiji*, F-62/10 R, in sklep z dne 15. decembra 2010 v združenih zadevah *Böhmcke proti EIB*, F-95/10 R in F-105/10 R). V teh štirih zadevah so bili zavrnjeni predlogi za sprejetje začasnih ukrepov.

¹⁰ Sodbe, označene z zvezdico, so prevedene v vse uradne jezike Evropske unije, razen v irščino.

primeru ni mogla več dopustno uveljavljati nezakonitosti sklepa o odvzemu svoje imunitete pred sodnimi postopki v okviru odškodninske tožbe, ki jo je vložila, saj navedenega sklepa ni izpodbijala v rokih, določenih v členih 90 in 91 Kadrovskih predpisov.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 23. novembra 2010 v zadevi *Gheysens proti Svetu* (F-8/10*) razsodilo, da je odločba o zavrnitvi podaljšanja pogodbe za določen čas akt, ki posega v položaj, ki mora biti obrazložen v skladu s členom 25 Kadrovskih predpisov, če je ločena od zadevne pogodbe, kar velja zlasti, če temelji na novih elementih ali če pomeni stališče uprave, ki sledi prošnji zainteresiranega uslužbenca in se nanaša na možnost podaljšanja, vpisano v pogodbi.

3. Pravni interes

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 5. maja 2010 v zadevi *Bouillez in drugi proti Svetu* (F-53/08*) potrdilo, da je uradnikom, ki bi lahko napredovali v določeni naziv, načeloma v osebni interesu, da izpodbijajo ne samo odločbe o nenapredovanju, sprejete glede njih, ampak tudi odločbe, s katerimi so v ta naziv napredovali drugi uradniki.

4. Roki

V sodbi z dne 30. septembra 2010 v zadevi *Lebedef in Jones proti Komisiji* (F-29/09*) glede spora, v katerem je bila obravnavana zakonitost določbe, predvidene v členu 3(5), prvi pododstavek, Priloge XI h Kadrovskim predpisom, na podlagi katere se noben korekcijski koeficient ne uporablja ne le za Belgijo (referenčna država za določitev življenjskih stroškov), ampak tudi za Luksemburg, je Sodišče za uslužbence najprej spomnilo na sodno prakso, v skladu s katero uradnik, ki ni v rokih za pritožbo in tožbo izpodbijal plačilnega lista, s katerim je prvič uresničeno izvajanje splošnega akta o določitvi finančnih pravic, ne more po prekoračitvi navedenih rokov veljavno izpodbijati nadaljnjih listov tako, da zoper njih uveljavlja isto nezakonitost, kot je tista, zaradi katere naj bi bil nezakonit prvi list. Vendar pa je Sodišče za uslužbence v obravnavani zadevi ugotovilo, da so tožeče stranke v bistvu kritizirale vztrajanje Komisije glede uporabe člena 3(5), prvi pododstavek, Priloge XI h Kadrovskim predpisom, ne da bi opravila študijo o morebitnem izkrivljanju kupne moči med Brusljem in Luxembourgom, pri čemer so se sklicevale na pojav novih gospodarskih okoliščin, ki naj zlasti ob upoštevanju načela enakega obravnavanja ne bi več upravičevale uporabe te določbe. Poleg tega je Sodišče za uslužbence spomnilo na postopkovne težave, s katerimi bi se soočil posameznik, ki bi proti instituciji vložil tožbo zaradi nedelovanja na podlagi člena 265 PDEU za razveljavitev določbe uredbe, ki jo je sprejel zakonodajalec Unije. V teh okoliščinah je Sodišče za uslužbence razsodilo, da bi z izključitvijo, na podlagi zgoraj navedene sodne prakse, možnosti, da uradnik izpodbija svoj plačilni list zaradi spremembe dejanskih okoliščin, taka sprememba gospodarskih okoliščin, pri čemer se ob tem vloži ugovor nezakonitosti zoper določbo Kadrovskih predpisov, ki je – če bi se ob njenem sprejetju zdela veljavna – postala po mnenju zadevnega uradnika nezakonita zaradi te spremembe okoliščin, pripeljala do tega, da bi bilo praktično nemogoče izvesti tožbo za zagotovitev spoštovanja splošnega načela enakega obravnavanja, ki je priznано s pravom Unije, in bi tako nesorazmerno škodovala pravici do učinkovitega sodnega varstva.

Sodišče za uslužbence je v sklepu z dne 16. decembra 2010 v zadevi *AG proti Parlamentu* (F-25/10), kar zadeva vročitev odločbe s priporočenim pismom, razsodilo, da je – če se naslovník priporočenega pisma, ki ga ob prihodu poštnega uslužbenca ni na svojem naslovu, vzdrži kakršnegakoli koraka ali ne prevzame pisma v roku, v katerem ga poštne službe običajno hranijo – treba šteti, da je bila zadevna odločba njenemu naslovníku vročena po predpisih na dan izteka tega roka. Če bi namreč priznali, da tako ravnanje naslovníka ovira redno vročitev odločbe s priporočenim pismom, bi po eni strani jamstva, ki jih predstavlja taka vročitev, postala šibkejša,

čprav je to posebej zanesljiv in objektiven način vročitve upravnih aktov. Po drugi strani bi naslovnik imel neko širino pri določitvi začetka roka za tožbo, čeprav takega roka stranke ne morejo spreminjati in mora izpolnjevati zahteve glede pravne varnosti in učinkovitega izvajanja sodne oblasti. Kljub temu domneva, da je bila naslovníku odločba vročena ob izteku običajnega roka, v katerem poštne službe hranijo priporočeno pismo, ni absolutna. Za njeno uporabo mora namreč uprava dokazati zakonitost vročitve s priporočenim pismom, zlasti z vložitvijo obvestila o prispeli pošiljki na zadnji naslov, ki ga je navedel naslovnik. Poleg tega ta domneva ni neizpodbojna pravna domneva. Naslovnik lahko dokaže, da se predvsem iz zdravstvenih razlogov ali zaradi višje sile, neodvisne od njegove volje, ni mogel učinkovito seznaniti z obvestilom o prispeli pošiljki.

Zaupni dokumenti

V zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 15. aprila 2010 v zadevi *Matos Martins proti Komisiji* (F-2/07), v kateri je ugotovilo zaupnost, v razmerju do tožeče stranke, nekaterih dokumentov, katerih predložitev je ta zahtevala z ukrepom procesnega vodstva, je Sodišče za uslužbence omejilo dostop do navedenih dokumentov na odvetnika zainteresirane osebe, razen tožeče stranke osebno, pri čemer se mora tak vpogled opraviti v prostorih sodnega tajništva in brez dovoljenja za kopiranje navedenih dokumentov.

Sodišče za uslužbence je v dveh sklepih z dne 17. marca 2010 in z dne 20. maja 2010, izdanih v zadevi *Missir Mamachi di Lusignano proti Komisiji* (F-50/09)¹¹, toženi stranki odredilo predložitev nekaterih dokumentov, razvrščenih kot „zaupno EU“, pri čemer je pojasnilo varnostne ukrepe, ki jim je podrejen dostop do teh dokumentov, in poudarilo predvsem, da niti tožeči stranki niti njenemu odvetniku ni dovoljen vpogled v te listine. Pojasnilo je zlasti, da če bi nameravalo rešitev spora utemeljiti na zadevnih dokumentih, bi se bilo treba vprašati, katera so v obravnavanem primeru podrobna pravila za uporabo načela kontradiktornosti postopka in določb člena 44(1) Poslovnika, saj je iz tega načela in teh določb mogoče dobiti vtis, da ima tožeča stranka vsaj delno dostop do navedenih dokumentov¹².

Presoja tožbenega razloga po uradni dolžnosti

Sodišče za uslužbence je z enajstimi sodbami z dne 29. junija 2010¹³ opozorilo, da spoštovanje pravice do obrambe pomeni bistveno predpostavko, kršitev katere se lahko navede po uradni dolžnosti, in v obravnavanem primeru zaradi kršitve tega načela za nične razglasilo odločbe Evropskega policijskega urada (Europol), s katerimi je bila tožečim strankam zavrnjena sklenitev pogodbe za nedoločen čas.

¹¹ Odločba, s katero se postopek konča, v tej zadevi še ni izdana.

¹² Zgoraj navedeni sklep z dne 17. marca 2010.

¹³ Sodbe, izdane v zadevah F-27/09, F-28/09, F-34/09, F-35/09, F-36/09, F-37/09, F-38/09, F-39/09, F-41/09, F-42/09 in F-44/09.

II. Vsebinska presoja

Splošna načela

1. Nepogodbena odgovornost institucij

Sodišče za uslužbence je v sodbi *Nanopoulos proti Komisiji* (sodba z dne 11. maja 2010, F-30/08*, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Evropske unije) opozorilo, da se nepogodbena odgovornost institucij, kadar se uveljavlja na podlagi določb člena 236 ES (po spremembi z Lizbonsko pogodbo postal člen 270 PDEU), lahko uveljavlja zaradi same nezakonitosti akta, ki posega v položaj (ali ravnanje, ki nima narave odločbe), ne da bi se bilo treba vprašati, ali gre za dovolj resno kršitev pravnega pravila, katerega cilj je podeliti pravice posameznikom. Sodišče za uslužbence je pojasnilo, da ta sodna praksa ne izključuje, da sodišče presodi obseg diskrecijske pravice uprave na zadevnem področju; nasprotno, to merilo je bistveni parameter pri preučitvi zakonitosti zadevne odločbe ali ravnanja, saj sta nadzor zakonitosti, ki ga izvaja sodišče, in njegova intenzivnost odvisna od bolj ali manj široke diskrecijske pravice, ki jo ima uprava na podlagi veljavnega prava in zahtev po pravilnem delovanju, ki veljajo zanjo.

V sodbi z dne 9. marca 2010 v zadevi *N proti Parlamentu* (F-26/09) je Sodišče za uslužbence najprej spomnilo, da razglasitev ničnosti akta, ki ga izpodbija uradnik, sama po sebi pomeni ustrezno in načeloma zadostno povrnitev nepremoženjske škode, ki jo je ta uradnik lahko utrpel, nato pa podrobno navedlo primere, v katerih je sodišče Unije priznalo nekatere izjeme od tega pravila. Tako je bilo pojasnjeno, da lahko razglasitev ničnosti nezakonitega akta uprave pomeni popolno povrnitev utrpljene nepremoženjske škode le, prvič, če ta akt vsebuje izrecno negativno presojo sposobnosti tožeče stranke, ki bi ji lahko škodovala, drugič, če je storjena nezakonitost posebej huda ali, tretjič, če razglasitev ničnosti akta nima nobenega polnega učinka.

2. Temeljne pravice in splošna načela prava javnih uslužbencev

a) Temeljna pravica do nedotakljivosti zasebnega stanovanja

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 9. junija 2010 v zadevi *Marcuccio proti Komisiji* (F-56/09) spomnilo, da je temeljna pravica do nedotakljivosti zasebnega stanovanja fizičnih oseb v pravnem redu Unije uveljavljena kot splošno načelo, skupno zakonodajam držav članic, in da poleg tega Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: EKČP), na katero se sklicuje člen 6(2) PEU, v členu 8(1) določa, da „[ima vsakdo] pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, svojega doma in dopisovanja“. V obravnavanem primeru je bilo ugotovljeno, da je uprava s tem, da je vstopila v službeno stanovanje tožene stranke, ne da bi izpolnila kakršnokoli formalnost, škodovala pravici zainteresirane osebe do spoštovanja njenih materialnih dobrin, njenega doma in njenega zasebnega življenja, in da tako nepravilno ravnanje organa lahko povzroči odgovornost tožene stranke.

b) Domneva nedolžnosti

Sodišče za uslužbence je v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 23. novembra 2010 v zadevi *Wenig proti Komisiji* (F-75/09), obravnavalo tožbeni razlog, s katerim je tožeča stranka zatrjevala, da je Komisija s tem, da ni ugodila njenim prošnjam za pomoč, kršila načelo domneve nedolžnosti, ker naj bi taka zavrnitev implicitno pomenila, da je po mnenju Komisije dejansko storila nekatera dejanja, navedena v časopisnem članku. Sodišče za uslužbence je najprej spomnilo, da načelo domneve nedolžnosti, določeno v členu 6(2) EKČP, ni omejeno na postopkovna jamstva na kazenskem področju, ampak da je njegov obseg širši in zahteva, da noben predstavnik države ne

izjavi, da je oseba kriva za kršitev, preden njene krivde ne dokaže sodišče. Nato je v obravnavanem primeru razsodilo, da ker Komisija ni dala nobene izjave, na podlagi katere bi bilo mogoče domnevati, da je po njenem mnenju tožeča stranka storila ali bi lahko storila kršitev, zainteresirana oseba ni mogla utemeljeno zatrjevati, da je Komisija samo zato, ker je zavrnila dajanje pomoči, kršila načelo domneve nedolžnosti.

c) Dolžnost skrbnega ravnanja

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 28. oktobra 2010 v zadevi *U proti Parlamentu* (F-92/09*) pojasnilo, da dolžnost skrbnega ravnanja upravi nalaga, da – kadar obstaja dvom o zdravstvenem izvoru težav, s katerimi se sooča uradnik pri opravljanju nalog, ki jih ima – z vso skrbnostjo odstrani ta dvom, preden se sprejme odločba o odpovedi pogodbe o zaposlitvi navedenemu uradniku. Poleg tega so obveznosti, ki so upravi naložene z dolžnostjo skrbnega ravnanja, znatno okrepljene, kadar se obravnava poseben položaj uradnika, glede katerega obstajajo dvomi o njegovem duševnem zdravju in zato o njegovi sposobnosti, da ustrezno zaščiti lastne interese.

3. Uporaba mednarodnega zasebnega prava s strani institucije Unije

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Mandt proti Parlamentu* v zvezi z uporabo – s strani institucije – določbe, ki se sklicuje na osebno stanje oseb, pojasnilo, da uprava ni imela obveznosti določiti pravo, ki se uporablja, in/ali pristojni pravni red le z utemeljevanjem na podlagi mednarodnega zasebnega prava, ampak se je lahko omejila na upoštevanje obstoja „zelo tesnih“ povezav s sporom kot navezne okoliščine.

V tej zadevi sta dve osebi kot preživela zakonca istega umrlega uradnika zahtevali ugodnost vdovske pokojnine na podlagi člena 79 Kadrovskih predpisov, kar je položaj, pred katerim je Parlament odločil deliti navedeno pokojnino med oba prosilca. Potem ko je kot nedopustno zavrglo tožbo enega od obeh prosilcev (sklep z dne 23. maja 2008 v zadevi *Braun-Neumann proti Parlamentu*, F-79/07), je Sodišče za uslužbence po vsebini zavrnilo tožbo, ki jo je vložil drugi prosilec, pri čemer je zavrnilo zlasti tožbeni razlog, naj se prvemu prosilcu zavrne sam status preživelega zakonca (Sodišče za uslužbence je s tem namenom navedlo, da se ta oseba šteje za preživelega zakonca po pravu in pravnem redu države, ki je zelo tesno povezana s to osebo in s sporom v celoti), in tožbeni razlog, na podlagi katerega naj bi v primeru dveh preživelih zakoncev vsak od njiju imel pravico do popolne vdovske pokojnine. Tako je Sodišče za uslužbence ugotovilo, da Parlament, ki je bil soočen z zakonsko praznino, ni napačno uporabil prava s tem, da je sprejel zgoraj navedeno rešitev.

Pravice in obveznosti uradnika

1. Obveznost pomoči

V zgoraj navedeni sodbi *Wenig proti Komisiji* je bilo razsojeno, da uprava v okviru kazenskega postopka ni zavezana pomagati uradniku, ki je bil glede na natančne in upoštevne elemente osumljen, da je resno kršil poklicne obveznosti in ga je iz tega naslova mogoče disciplinsko preganjati, celo če bi se ta kršitev pojavila zaradi nezakonitega ravnanja tretjih oseb.

2. Dostop uradnika do dokumentov, ki ga zadevajo

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *A in G proti Komisiji* pojasnilo povezavo med določbami člena 26 Kadrovskih predpisov, ki se nanašajo na pravico uradnika do dostopa do njegovega osebnega spisa, določbami, ki se nanašajo na dostop uradnika do dokumentov

zdravniške narave, ki ga zadevajo, in ki so predvidene v skupnih pravilih o zavarovanju uradnikov Evropskih skupnosti za nezgode in poklicne bolezni, ter določbami Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, str. 43).

Kariera uradnika

1. Natečaj

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 15. junija 2010 v zadevi *Pachtitis proti Komisiji* (F-35/08*, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Evropske unije) odločbo Evropskega urada za izbor osebja (EPSO), s katero tožeča stranka ni bila vključena na seznam kandidatov, ki so prejeli najboljše ocene na pristopnih testih za splošni natečaj, razglasilo za nično zato, ker EPSO ni bil pristojen za sprejetje take odločbe. Razsodilo je, da zaradi neobstoja spremembe Kadrovskih predpisov, s katerimi so EPSU izrecno zaupane naloge, ki jih je do takrat imela natečajna komisija, EPSO ni pristojen za opravljanje takih nalog, zlasti nalog, ki v zvezi z zaposlovanjem uradnikov zadevajo določitev vsebine preizkusov in njihovo popraviljanje, vključno s preizkusi v obliki vprašanj z več možnimi odgovori, celo kadar bi bili ti preizkusi predstavljeni kot „pristopni“ testi kandidatov za pisne in ustne preizkuse na natečaju.

Sodišče za uslužbence je v zgoraj navedeni sodbi *Bartha proti Komisiji* navedlo več pojasnil v zvezi z določbo člena 3, peti odstavek, Priloge III h Kadrovskim predpisom, na podlagi katere morata biti v komisiji z več kot štirimi člani vsaj po dva člana vsakega spola. Pojasnilo je zlasti, da je treba to pravilo preveriti ob ustanovitvi natečajne komisije, kot je razvidno iz seznama, ki ga je oziroma so ga objavile institucije organizatorke natečaja, in da je treba upoštevati samo redne člane natečajne komisije.

2. Postopki napredovanja

V zgoraj navedeni sodbi *Bouillez in drugi proti Svetu* je bilo pojasnjeno, da je iz določb člena 45(1) Kadrovskih predpisov razvidno, da je raven odgovornosti uradnikov, ki lahko napredujejo, eden od treh upoštevanih elementov, ki jih mora uprava upoštevati pri primerjalni analizi uspešnosti navedenih uradnikov. Izraz „če je potrebno“ iz člena 45(1), četrti stavek, Kadrovskih predpisov pomeni samo to, da se načeloma za uslužbence v istem nazivu šteje, da opravljajo naloge z enakovrednimi odgovornostmi, če pa v konkretnem primeru ni tako, je treba to okoliščino v postopku napredovanja upoštevati.

Sodišče za uslužbence, ki je v obravnavanem primeru odločilo, da je tožbeni razlog glede kršitve člena 45(1) Kadrovskih predpisov utemeljen, je najprej spomnilo, da je sodišče Unije priznalo, da mora sodišče – kadar akt, ki bi moral biti razglašen za ničen, ustvarja pravico tretje osebe, za kar gre pri vpisu na rezervni seznam, pri odločbi o napredovanju ali odločbi o imenovanju na prosto delovno mesto – najprej preveriti, ali razglasitev ničnosti ne bi bila čezmerna sankcija glede na storjeno kršitev. Sodišče za uslužbence je nato spomnilo, da pri napredovanjih sodišče Unije preizkusi vsak primer posebej. Prvič, upošteva naravo storjene kršitve. Drugič, preizkusi ravnotežje interesov. Pri preizkusu ravnotežja interesov sodišče upošteva najprej interes uradnikov, da se jim zakonito in popolnoma vzpostavijo njihove pravice, nato pa upošteva interese uradnikov, ki so nezakonito napredovali, in nazadnje preizkusi interes službe.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 15. decembra 2010 v zadevi *Almeida Campos in drugi proti Svetu* (F-14/09) rozsodilo, da organ, pristojen za imenovanja (v nadaljevanju: OPI), ne more uspešnosti uradnikov z istim nazivom zakonito ločeno preizkusiti glede na to, ali so bili po prejšnjih

kadrovskih predpisih del kategorije A ali so spadali v jezikovni okvir LA, saj je zakonodajalec odločil, da oboji po novih kadrovskih predpisih spadajo v enotno funkcionalno skupino administratorjev.

Delovni pogoji uradnika

V sodbi z dne 30. novembra 2010 v zadevi *Taillard proti Parlamentu* (F-97/09) je bilo pojasnjeno, da glede na to, da se bolezni lahko razvijajo, ni mogoče trditi, da izid postopka za izdajo neodvisnega mnenja, v katerem je bila ugotovljena delovna zmožnost uradnika, ostane veljaven, če ta uradnik naknadno predloži novo zdravniško potrdilo. Sodišče za uslužbence je glede tveganja za obid postopka v zvezi z zdravniškimi pregledi s predložitvijo naknadnih zdravniških potrdil o isti bolezni menilo, da bo lahko institucija, če se izkaže za nujno – zlasti če obstajajo indici za zlorabo s strani tožeče stranke – uporabila ustrezne disciplinske postopke.

Prejemki in socialne ugodnosti uradnika

1. Osebni prejemki

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 14. oktobra 2010 v zadevi *W proti Komisiji* (F-86/09*) obravnavalo predlog za razglasitev ničnosti odločbe Komisije, s katero je bilo uslužbencu zavrnjeno izplačilo gospodinjkega dodatka zato, ker par, ki sta ga sestavljala ta uslužbenec in njegov istospolni partner, ni izpolnjeval pogoja iz člena 1(2)(c)(iv) Priloge VII h Kadrovskim predpisom, saj bi lahko sklenil civilno zakonsko zvezo v Belgiji. Tožeča stranka, ki ima dvojno državljanstvo – belgijsko in maroško – je kljub temu ugovarjala upravi, da je bila ta zakonska zveza ob upoštevanju njenega maroškega državljanstva nemogoča, saj bi s sklenitvijo zakonske zveze z osebo istega spola obstajala nevarnost, da bi bila v Maroku izpostavljena kazenskemu pregonu na podlagi člena 489 maroškega kazenskega zakonika, s katerim je homoseksualnost zatrta. Sodišče za uslužbence je razsodilo, pri čemer se je oprlo na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, da je treba pravila Kadrovskih predpisov, s katerimi je pravica do gospodinjkega dodatka razširjena na uradnike, registrirane kot stalne zunajzakonske partnerje, razlagati tako, da se zagotovi, da ta pravica ne ostane teoretična, ampak se konkretno in dejansko izvaja. Sodišče za uslužbence je v obravnavanem primeru ugotovilo, da nacionalni zakon, kot je člen 489 maroškega kazenskega zakonika, s katerim so inkriminirana homoseksualna dejanja – ne da bi se razlikovalo glede na kraj, v katerem so ta dejanja storjena – ustvarja nevarnost, da bosta dostop do zakonske zveze in torej pravica do gospodinjkega dodatka teoretična. Zato je odločbo tožene stranke, s katero je bilo tožeči stranki zavrnjeno izplačilo navedenega dodatka, razglasilo za nično.

2. Socialna varnost

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 1. julija 2010 v zadevi *Füller-Tomlinson proti Parlamentu* (F-97/08, zoper katero je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču Evropske unije) zavrnilo ugovor, s katerim je tožeča stranka uveljavljala nezakonitost evropske lestvice za ocenjevanje posegov v telesno in duševno celovitost, ki je sestavni del skupnih pravil o zavarovanju za nezgode in poklicne bolezni, ki so začela veljati 1. januarja 2006.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 14. septembra 2010 v zadevi *AE proti Komisiji* (F-79/09), v kateri je obravnavalo tožbo zaradi ugotovitve odgovornosti, s katero se je zatrjevalo nerazumno dolgo trajanje postopka za priznanje poklicne bolezni, opozorilo, da je Komisija kot institucija odgovorna za to, da opozori člane zdravniških komisij na njihovo obveznost skrbnega ravnanja.

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 23. novembra 2010 v zadevi *Marcuccio proti Komisiji* (F-65/09) zavrnilo ugovor nezakonitosti zoper merila za opredelitev hude bolezni v smislu člena 72 Kadrovskih

predpisov, to pa so slaba življenjska prognoza, kroničen razvoj, nujnost težkih diagnostičnih ali terapevtskih ukrepov in obstoj ali tveganje za hudo telesno prizadetost. S to sodbo je bilo tudi pojasnjeno, da se pojem „duševna bolezen“ v smislu člena 72 Kadrovskih predpisov lahko nanaša le na bolezni, ki so objektivno gledano v določeni meri resne, ne pa na vsako psihološko ali psihiatrično motnjo ne glede na njeno resnost.

V sodbi z dne 1. decembra 2010 v zadevi *Gagalis proti Svetu* (F-89/09) je bilo pojasnjeno, da je treba tako člen 73(3) Kadrovskih predpisov in člen 9(1), tretji pododstavek, pravil o zavarovanju za nezgode razlagati tako, da predvidevata le popolno povračilo nastalih stroškov za storitve, ki jih pokriva člen 72 Kadrovskih predpisov, po povračilu dela stroškov iz sistema zdravstvenega zavarovanja. Sistem nezgodnega zavarovanja je dodaten in torej ne predvideva nobenega povračila nastalih stroškov za storitve, ki jih ne pokriva sistem zdravstvenega zavarovanja, razen tistih, določenih v odstavku 2 navedenega člena 9, in iz tega razloga ni povzročil nobenega prevzema stroškov s strani sistema zdravstvenega zavarovanja.

Disciplinski ukrepi

V zgoraj navedeni sodbi *A in G proti Komisiji* je bilo pojasnjeno, da to, da je bil disciplinski postopek končan, ne da bi bila v zvezi z zadevnim uradnikom izrečena disciplinska kazen, še ne pomeni, da evropsko sodišče ne sme izvajati nadzora nad zakonitostjo sklepa o uvedbi disciplinskega postopka proti zainteresirani osebi. Da bi zavarovali pravice zadevnega uradnika, je treba šteti, da je OPI nezakonito izvajal svoja pooblastila, če je dokazana zloraba teh pooblastil, pa tudi, če niso na voljo dovolj natančni in ustrezni elementi, ki bi kazali na to, da je zainteresirana oseba storila disciplinsko kršitev. Poleg tega je bilo v isti sodbi ponovno potrjeno načelo, v skladu s katerim mora biti disciplinski postopek izpeljan v razumnem roku. Dolžnost skrbnega ravnanja, ki jo ima disciplinski organ, se nanaša tako na uvedbo disciplinskega postopka kot na njegov potek.

Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije

1. Odpoved pogodbe o zaposlitvi uslužbenca za nedoločen čas

Sodišče za uslužbence je v sodbah z dne 9. decembra 2010 v zadevah *Schuerings proti ETF* (F-87/08) in *Vandeuren proti ETF* (F-88/08) – po tem, ko je pojasnilo, da bi bilo dovoliti delodajalcu, da brez veljavnega razloga odpove delovno razmerje za nedoločen čas, v nasprotju s stabilnostjo, ki je značilna za pogodbe za nedoločen čas, in bi kršilo bistvo te vrste pogodb – razsodilo, da je zmanjšanje obsega dejavnosti agencije mogoče obravnavati kot veljaven razlog za odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca, vendar pod pogojem, da navedena agencija nima delovnega mesta, na katero bi bil zadevni uslužbenec lahko prerazporejen. Ko uprava preučuje, ali je uslužbenca mogoče prerazporediti na drugo delovno mesto – obstoječe ali ki ga je treba ustvariti – mora interes službe, v skladu s katerim je treba sprejeti v službo najsposobnejšo osebo za zapolnitev delovnega mesta, tehtati z interesom uslužbenca, ki se mu namerava odpovedati pogodba o zaposlitvi. Za to mora v okviru svoje diskrecijske pravice upoštevati različna merila, med katerimi so zahteve delovnega mesta ob upoštevanju kvalifikacij in potenciala uslužbenca, okoliščina, ali pogodba o zaposlitvi zadevnega uslužbenca natančneje določa, da je ta zaposlen za zapolnitev določenega delovnega mesta, njegova ocenjevalna poročila, pa tudi njegova starost, doba službovanja in število preostalih let, v katerih mora plačevati prispevke, preden lahko uveljavi pokojninske pravice.

2. Odpoved pogodbe o zaposlitvi uslužbenca po koncu njegove poskusne dobe

Sodišče za uslužbence je v sodbi z dne 24. februarja 2010 v zadevi *Menghi proti ENISI* (F-2/09) glede odpovedi pogodbe o zaposlitvi začasnega uslužbenca po koncu njegove poskusne dobe navedlo več pojasnil v zvezi z odločbami o odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Navedlo je, prvič, da to, da je dokazan obstoj psihičnega nadlegovanja, ki ga je utrpel uslužbenec, ne pomeni, da je vsaka odločba, ki posega v položaj tega uslužbenca in ki se sprejme v okviru tega nadlegovanja, nezakonita. Obstajati mora tudi povezava med zadevnim nadlegovanjem in razlogi izpodbijane odločbe. Drugič, pojasnilo je, da se na nespoštovanje določb člena 24 Kadrovskih predpisov v zvezi z obveznostjo pomoči nikakor ni mogoče učinkovito sklicevati zoper odločbo o odpovedi pogodbe o zaposlitvi. Le z upravnimi odločbami, katerih vsebina je v povezavi z obveznostjo pomoči, torej z odločbami o zavrnitvi prošnje za pomoč ali v nekaterih izjemnih okoliščinah z opustitvami spontanega dajanja pomoči uslužbencu je mogoče kršiti to obveznost. Vendar predmet odločbe o odpovedi pogodbe o zaposlitvi ne spada na področje uporabe člena 24 Kadrovskih predpisov in zato ni povezan z obveznostjo pomoči, ki je predvidena v tem členu. Nazadnje je Sodišče za uslužbence razsodilo, da določbe člena 22a(3) Kadrovskih predpisov, v skladu s katerimi uradnik, ki je sporočil informacijo v zvezi z dejstvi, na podlagi katerih je mogoča domneva o obstoju možne nezakonite dejavnosti ali o ravnanju, ki lahko pomeni hudo kršenje obveznosti uradnikov Unije, „s strani institucije ne utрпи nobenih škodljivih posledic, pod pogojem, da je ravnal v dobri veri“, uradniku, ki je na podlagi člena 22a(1) Kadrovskih predpisov sporočil informacije o dejstvih, na podlagi katerih je mogoča domneva o nezakoniti dejavnosti, ne nudijo zaščite pred vsemi odločbami, ki bi lahko posegale v njegov položaj, ampak le pred odločbami, ki bi bile sprejete zaradi takega sporočila.

B – Sestava Sodišča za uslužbence

(Protokolarna razvrstitev 31. decembra 2010)

Od leve proti desni:

sodnika S. Van Raepenbusch in H. Kreppel; predsednik senata H. Tagaras; predsednik P. Mahoney; predsednik senata S. Gervasoni; sodnici I. Boruta in M. I. Rofes i Pujol; sodna tajnica W. Hakenberg.

1. Člani Sodišča za uslužbence

(po vrstnem redu nastopa funkcije)

Paul J. Mahoney

Rojen leta 1946; študij prava (Master of Arts, univerza Oxford, 1967; Master of Laws, University College London, 1969); predavatelj na University College London (1967–1973); barrister (London, 1972–1974); administrator, glavni administrator na Evropskem sodišču za človekove pravice (1974–1990); gostujoči profesor prava na univerzi v Saskatchewanu, Saskatoon, Kanada (1988); vodja osebja pri Svetu Evrope (1990–1993); vodja oddelka (1993–1995), namestnik sodnega tajnika (1995–2001), sodni tajnik Evropskega sodišča za človekove pravice (2001–september 2005); predsednik Sodišča za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Horstpeter Kreppel

Rojen leta 1945; univerzitetni študij v Berlinu, Münchnu, Frankfurtu na Majni (1966–1972); prvi državni izpit (1972); sodnik pripravnik v Frankfurtu na Majni (1972–1973 in 1974–1975); Collège d'Europe v Brugesu (1973–1974); drugi državni izpit (Frankfurt na Majni, 1976); uslužbenec zveznega urada za delo in odvetnik (1976); sodnik na delovnem sodišču (zvezna dežela Hessen, 1977–1993); nosilec predmeta na Fachhochschule für Sozialarbeit v Frankfurtu na Majni in na Verwaltungsfachhochschule v Wiesbadnu (1979–1990); nacionalni strokovnjak v pravni službi Komisije Evropskih skupnosti (1993–1996 in 2001–2005); ataše za socialne zadeve na veleposlaništvu Zvezne republike Nemčije v Madridu (1996–2001); sodnik na delovnem sodišču v Frankfurtu na Majni (februar–september 2005); sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Irena Boruta

Rojena leta 1950; diploma iz prava z univerze v Wrocławu (1972), doktorica pravnih znanosti (Łódź, 1982); odvetnica v odvetniški zbornici Republike Poljske (od leta 1977); gostujoča raziskovalka (univerza Paris X, 1987–1988; univerza v Nantesu, 1993–1994); strokovnjakinja „Solidarnosc“ (1995–2000); profesorica delovnega in evropskega socialnega prava na univerzi v Łodzi (1997–1998 in 2001–2005), redna profesorica na visoki ekonomski šoli v Varšavi (2002), profesorica delovnega in socialnega prava na univerzi Cardinal Stefan Wyszyński v Varšavi (2002–2005); namestnica ministra za delo in socialne zadeve (1998–2001); članica pogajalskega odbora za pristop Republike Poljske k Evropski uniji (1998–2001); predstavnica poljske vlade pri Mednarodni organizaciji dela (1998–2001); avtorica več del o delovnem pravu in evropskem socialnem pravu; sodnica na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Haris Tagaras

Rojen leta 1955; diploma iz prava (univerza v Solunu, 1977); specializacija iz evropskega prava (Institut d'études européennes de l'Université libre de Bruxelles, 1980); doktor pravnih znanosti (univerza v Solunu, 1984); pravnik lingvist pri Svetu Evropskih skupnosti (1980–1982); raziskovalec na centru za mednarodno in evropsko gospodarsko pravo v Solunu (1982–1984); administrator na Sodišču Evropskih skupnosti in na Komisiji Evropskih skupnosti (1986–1990); profesor prava Skupnosti, mednarodnega prava in prava človekovih pravic na univerzi Panteion v Atenah (od 1990); zunanji sodelavec za evropske zadeve na pravosodnem ministrstvu in član stalnega odbora za Lugansko konvencijo (1991–2004); član državne komisije za konkurenco (1999–2005); član državne komisije za pošto in telekomunikacije (2000–2002); član odvetniške zbornice v Solunu, odvetnik pri kasacijskem sodišču; ustanovni član Union des avocats européens (UAE); pridruženi član Académie internationale de droit comparé; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Sean Van Raepenbusch

Rojen leta 1956; diploma iz prava (Université libre de Bruxelles, 1979); specializacija iz mednarodnega prava (Bruselj, 1980); doktor pravnih znanosti (1989); odgovorni pravne službe Société anonyme du canal et des installations maritimes de Bruxelles (1979–1984); uslužbenec Komisije Evropskih skupnosti (generalni direktorat za socialne zadeve 1984–1988); član pravne službe Komisije Evropskih skupnosti (1988–1994); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (1994–2005); predavatelj na Centre universitaire de Charleroi (mednarodno in evropsko socialno pravo, 1989–1991), na univerzi v Mons-Hainautu (evropsko pravo, 1991–1997) in na univerzi v Liègu (pravo evropskih uslužbencev, 1989–1991; pravo institucij Evropske unije, 1995–2005; evropsko socialno pravo, 2004–2005); številne objave o evropskem socialnem pravu in ustavnem pravu Evropske unije; sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Stéphane Gervasoni

Rojen leta 1967; diplomiral na Institut d'études politiques de Grenoble (1988) in na École nationale d'administration (1993); član Conseil d'État (poročevalec na oddelku za spore, 1993–1997, in na oddelku za socialne zadeve, 1996–1997); strokovni sodelavec višje stopnje (1996–2008); državni svetovalec (od 2008); docent na Institut d'études politiques de Paris (1993–1995); komisar vlade pri posebni pritožbeni komisiji za pokojnine (1994–1996); pravni svetovalec na ministrstvu za javne uslužbence mesta Pariz (1995–1997); generalni sekretar prefektуре za departma Yonne, podprefekt okrožja Auxerre (1997–1999); generalni sekretar prefektуре za departma Savoie, podprefekt okrožja Chambéry (1999–2001); strokovni sodelavec na Sodišču Evropskih skupnosti (september 2001–september 2005); imenovani član komisije za pritožbe pri Natu (2001–2005); sodnik na Sodišču za uslužbence od 6. oktobra 2005.

Maria Isabel Rofes i Pujol

Rojena leta 1956; študij prava (licenciatura en derecho, Universidad de Barcelona, 1981); specializacija s področja mednarodne trgovine (Mehika, 1983); študije evropskih integracij (gospodarska zbornica v Barceloni, 1985) in prava Skupnosti (Escola d'Administració Pública de Catalunya, 1986); javna uslužbenka na Generalitat de Catalunya (članica pravne službe ministrstva za industrijo in energijo, april 1984–avgust 1986); članica odvetniške zbornice v Barceloni (1985–1987); administratorica, nato glavna administratorica v oddelku za raziskave in dokumentacijo Sodišča Evropskih skupnosti (1986–1994); strokovna sodelavka na Sodišču (kabinet generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja, januar 1995–april 2004; kabinet sodnika U. Löhmsa, maj 2004–avgusta 2009); predavateljica sodnega postopka v pravu Skupnosti na pravni fakulteti (Universitat Autònoma de Barcelona, 1993–2000); številne publikacije in predavanja o evropskem pravu socialne varnosti; članica odbora za pritožbe Urada Skupnosti za rastlinske sorte (2006–2009); sodnica na Sodišču za javne uslužbenke od 7. oktobra 2009.

Waltraud Hakenberg

Rojena leta 1955; študij prava v Ratisbonnu in Ženevi (1974–1979); prvi državni izpit (1979); podiplomski študij prava Skupnosti na Collège d'Europe v Brugesu (1979–1980); sodnica pripravnica v Ratisbonnu (1980–1983); doktorica pravnih znanosti (1982); drugi državni izpit (1983); odvetnica v Münchnu in Parizu (1983–1989); uradnica na Sodišču Evropskih skupnosti (1990–2005); strokovna sodelavka na Sodišču Evropskih skupnosti (kabinet sodnika Janna, 1995–2005); poučevanje na več univerzah v Nemčiji, Avstriji, Švici in Rusiji; častna profesorica na univerzi Saarland (od 1999); članica različnih odborov, združenj in pravnih komisij; številne objave o pravu in sodni praksi Skupnosti; sodna tajnica Sodišča za uslužbenke od 30. novembra 2005.

2. Spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence leta 2010

Leta 2010 ni bilo nobene spremembe v sestavi Sodišča za uslužbence.

3. Protokolarna razvrstitev

od 1. januarja 2010 do 31. decembra 2010

P. MAHONEY, predsednik Sodišča za uslužbence

H. TAGARAS, predsednik senata

S. GERVASONI, predsednik senata

H. KREPPEL, sodnik

I. BORUTA, sodnica

S. VAN RAEPENBUSCH, sodnik

M. I. ROFES i PUJOL, sodnica

W. HAKENBERG, sodna tajnica

4. Nekdanji član Sodišča za uslužbence

Heikki Kanninen (2005–2009)

C – Sodna statistika Sodišča za uslužbence

Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence

1. Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)

Predložene zadeve

2. Odstotek zadev, v katerih so bile institucije glavne tožene stranke (2006–2010)
3. Jezik postopka (2006–2010)

Končane zadeve

4. Sodbe in sklepi – sestava (2010)
5. Vrsta odločitve (2010)
6. Izdane začasne odredbe (2006–2010)
7. Trajanje postopkov v mesecih (2010)

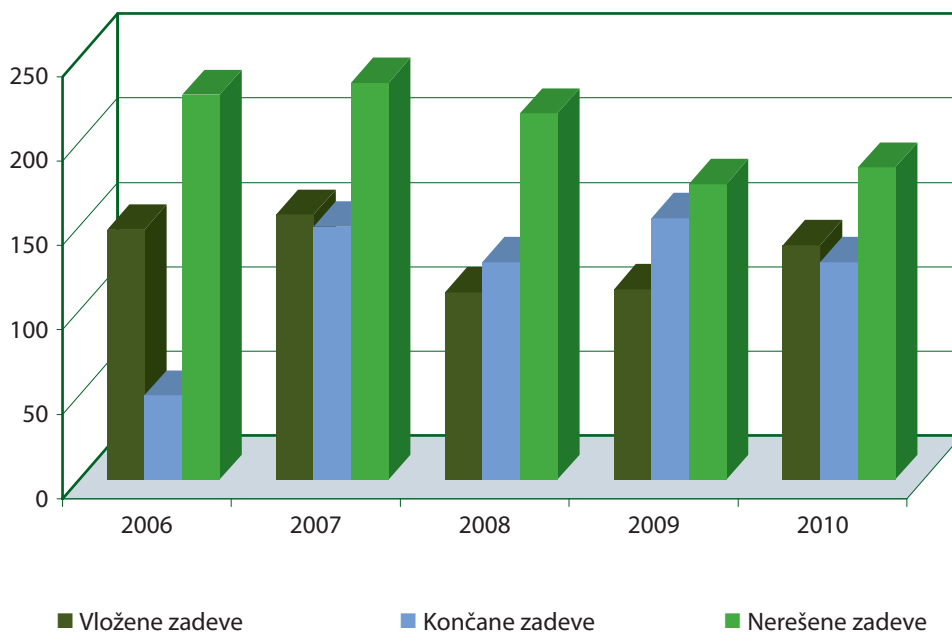
Nerešene zadeve na dan 31. decembra

8. Sestava (2006–2010)
9. Število tožečih strank (2010)

Razno

10. Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2006–2010)
11. Izidi pritožb pred Splošnim sodiščem (2006–2010)

1. Splošna dejavnost Sodišča za uslužbence Vložene zadeve, končane zadeve, nerešene zadeve (2006–2010)

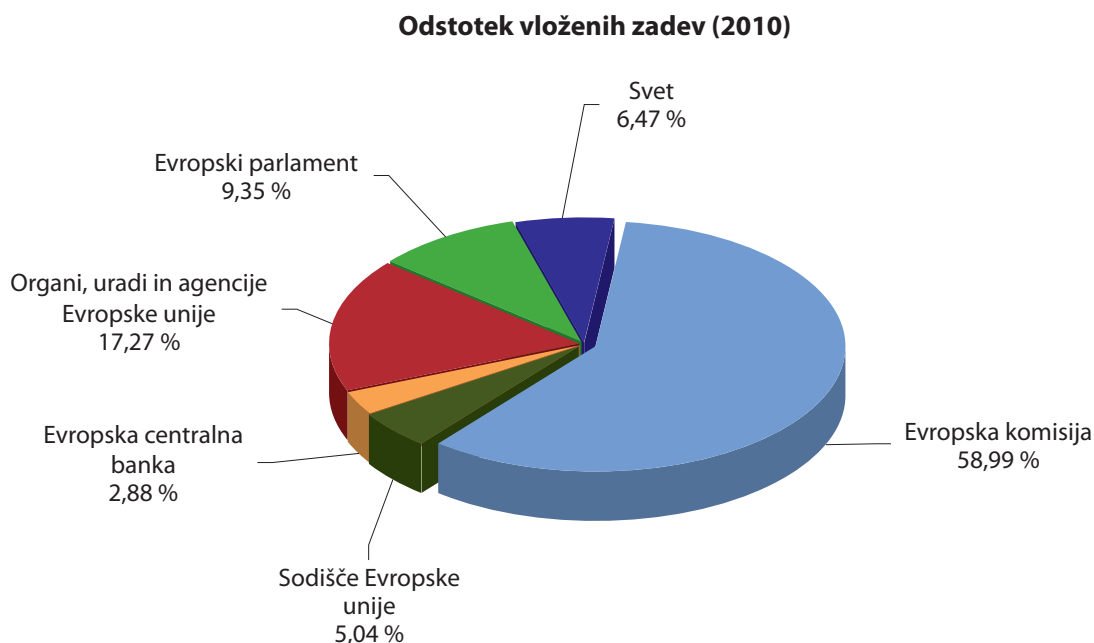

	2006	2007	2008	2009	2010
Vložene zadeve	148	157	111	113	139
Končane zadeve	50	150	129	155	129
Nerešene zadeve	228	235	217	175	185 ¹

Navedene številke (bruto številke) označujejo skupno število zadev, ne glede na združitve zaradi povezanosti (številka zadeve = ena zadeva).

¹ Od katerih je bil postopek prekinjen v 14 zadevah.

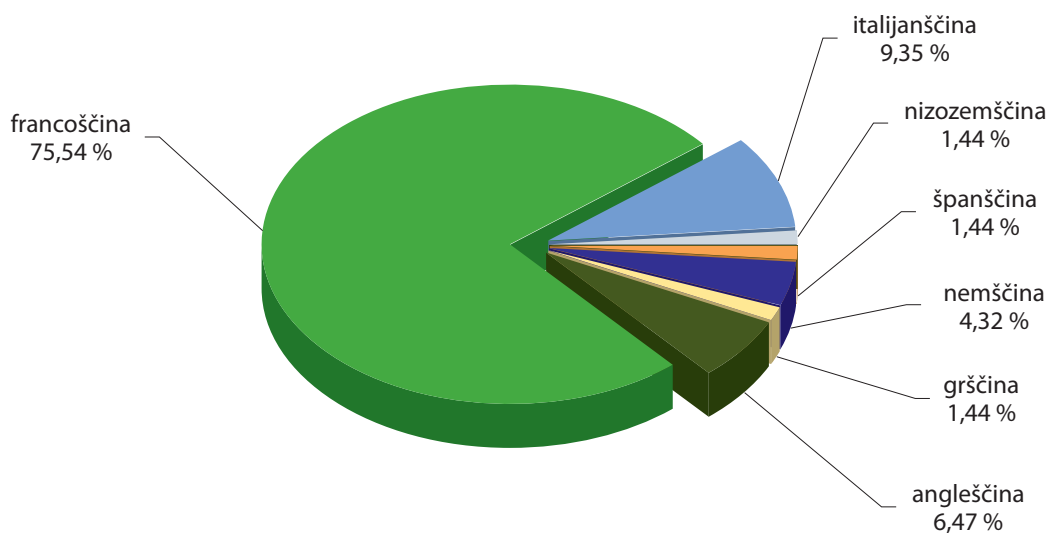
2. Vložene zadeve – Odstotek zadev, v katerih so bile institucije glavne tožene stranke (2006–2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Evropski parlament	7,48 %	15,29 %	14,41 %	8,85 %	9,35 %
Svet	5,44 %	4,46 %	4,50 %	11,50 %	6,47 %
Evropska komisija	72,79 %	63,69 %	54,95 %	47,79 %	58,99 %
Sodišče Evropske unije	4,08 %	3,82 %		2,65 %	5,04 %
Evropska centralna banka		1,27 %	2,70 %	4,42 %	2,88 %
Računsko sodišče	2,72 %	2,55 %	5,41 %	0,88 %	
Organi, uradi in agencije Evropske unije	7,48 %	8,92 %	18,02 %	23,89 %	17,27 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3. Vložene zadeve – Jezik postopka (2006–2010)

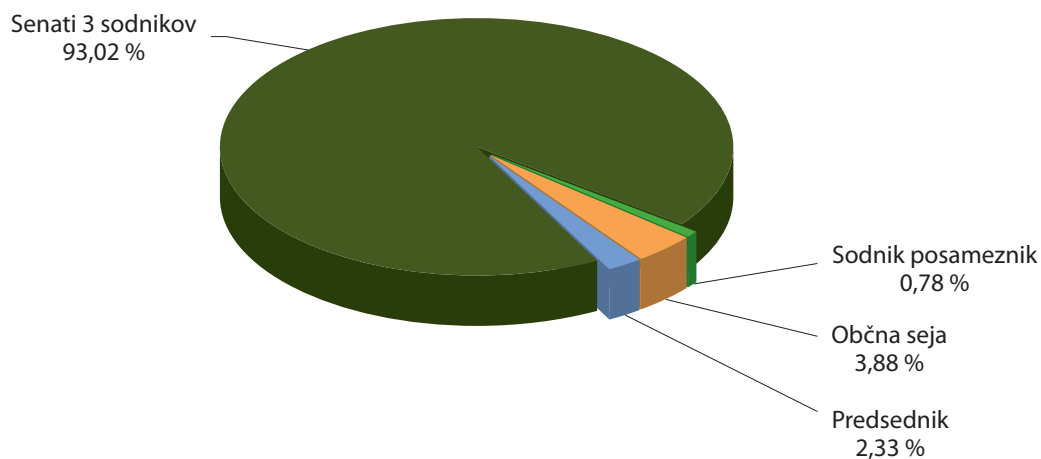
Porazdelitev v letu 2010

Jezik postopka	2006	2007	2008	2009	2010
bolgarščina		2			
španščina	1	2	1	1	2
češčina				1	
nemščina	2	17	10	9	6
grščina	3	2	3	3	2
angleščina	8	8	5	8	9
francoščina	113	101	73	63	105
italijanščina	10	17	6	13	13
litovščina		2	2		
madžarščina	2	1	1		
nizozemščina	7	4	8	15	2
poljščina			1		
portugalščina			1		
romunščina		1			
slovenščina	1				
finščina	1				
Skupaj	148	157	111	113	139

Jezik postopka je jezik, v katerem je bila zadeva vložena, in ne materni jezik ali jezik državljanstva tožeče stranke.

4. Končane zadeve – Sodbe in sklepi – Sestava (2010)

	Sodbe	Sklepi o izbrisu na podlagi mirne rešitve spora ¹	Drugi sklepi, s katerimi se postopek konča	Skupaj
Občna seja	4	1		5
Predsednik			3	3
Senati 3 sodnikov	84	11	25	120
Sodnik posameznik	1			1
Skupaj	89	12	28	129

¹ Leta 2010 je bilo 12 drugih poskusov mirne rešitve spora na pobudo Sodišča za uslužbence, ki pa niso bili uspešni.

5. Končane zadeve – Vrsta odločitve (2010)

	Sodbe			Sklepi			Skupaj	
	Tožbe, ki jim je bilo v celoti ugodeno	Tožbe, ki jim je bilo delno ugodeno	V celoti zavrnjene tožbe, ustavitvev postopka	[Očitno] nedopustne ali neutemeljene tožbe/predlogi	Mirne rešitve sporov po posredovanju senata	Izbris iz drugega razloga, ustavitvev postopka ali vrnitev v ponovno odločanje		V celoti ali delno sprejeti predlogi (posebni postopki)
Razporeditev/prerazporeditev		1	1	1				3
Natečaji	3	2	6					11
Delovni pogoji/dopusti	1	1	1		1			4
Ocenjevanje/napredovanje	1	3	5		3	8		20
Pokojnine in invalidnine			3		1			4
Disciplinski postopki		2						2
Zaposlovanje/imenovanje/ razvrstitev v naziv	2	1	16	1	2	5		27
Plačilo in dodatki	2		3		2			7
Odpoved pogodbe uslužbenca	11	4	7	2	1			25
Socialna varnost/ poklicna bolezen/ nesreče		2	4	1	1	1		9
Drugo		5	2	5	1	2	2	17
Skupaj	20	21	48	10	12	16	2	129

6. Začasne odredbe (2006–2010)

Končani postopki za izdajo začasne odredbe	Vrsta odločitve		
	Popolni ali delni sprejem	Zavrnitev	Izbris
2006	2		2
2007	4		4
2008	4		4
2009	1	1	
2010	6		4
Skupaj	17	1	14
			2

7. Končane zadeve – Trajanje postopkov v mesecih (2010)

Sodbe		Trajanje celotnega postopka	Trajanje postopka, morebitno trajanje prekinitve postopka ni vključeno
		Povprečno trajanje	Povprečno trajanje
Zadeve, vložene pri Sodišču za uslužbence	81	21,4	19,7
Zadeve, ki so bile prvotno vložene pri Splošnem sodišču ¹	8	62,4	34,9
Skupaj	89	25,1	21

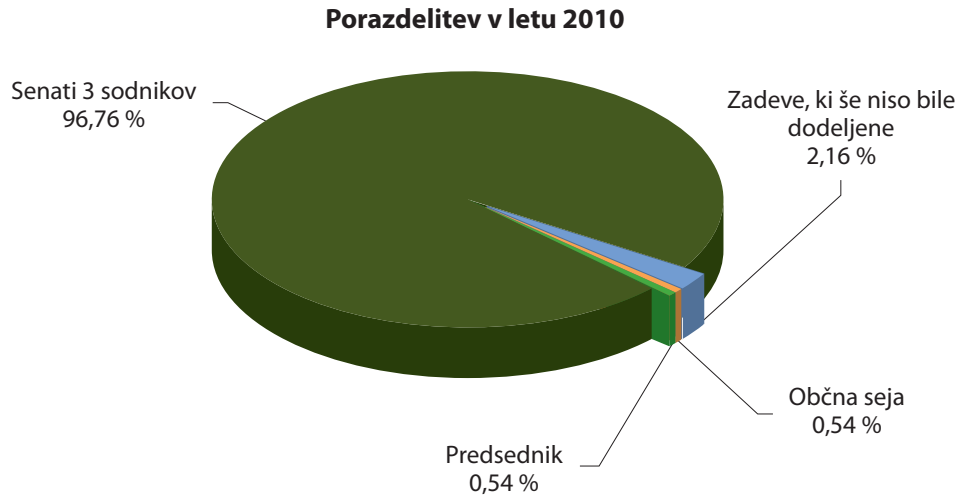
Sklepi		Trajanje celotnega postopka	Trajanje postopka, morebitno trajanje prekinitve postopka ni vključeno
		Povprečno trajanje	Povprečno trajanje
Zadeve, vložene pri Sodišču za uslužbence	37	17,1	10,1
Zadeve, ki so bile prvotno vložene pri Splošnem sodišču ¹	3	66,5	28,9
Skupaj	40	20,8	11,5

SKUPAJ SPLOŠNO	129	23,8	18,1
-----------------------	------------	-------------	-------------

Trajanje je izraženo v mesecih in v desetinah meseca.

¹ Splošno sodišče je 118 zadev odstopilo v odločanje Sodišču za uslužbence ob začetku njegovega delovanja.

8. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Sestava (2006–2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Občna seja	2	3	5	6	1
Predsednik	4	3	2	1	1
Senati 3 sodnikov	212	206	199	160	179
Sodnik posameznik					
Zadeve, ki še niso bile dodeljene	10	23	11	8	4
Skupaj	228	235	217	175	185

9. Nerešene zadeve na dan 31. decembra – Število tožečih strank (2010)

Zadeve, v katerih postopek še teče in ki imajo največje število tožečih strank

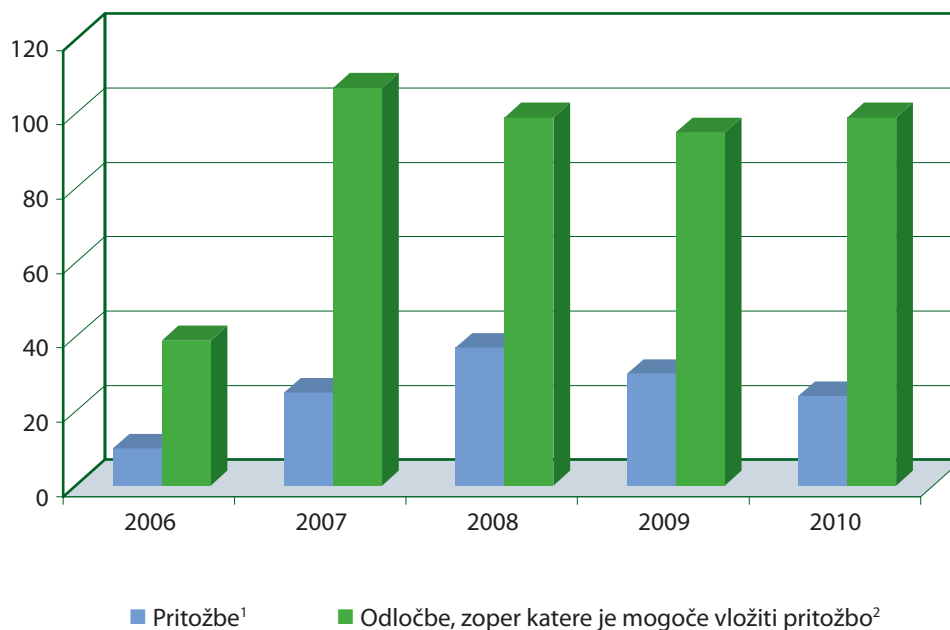
Število tožečih strank	Področja
327 (15 zadev)	Kadrovski predpisi – Osebni prejemki – Letna prilagoditev plač in pokojnin uradnikov in drugih uslužbencev – Člen 65 in Priloga XI h Kadrovskim predpisom – Uredba Sveta (EU, Euratom) št. 1296/2009 z dne 23. decembra 2009
169	Kadrovski predpisi – Osebnje ECB – Reforma pokojninskega sistema
35	Kadrovski predpisi – EIB – Pokojnine – Reforma iz leta 2008
26 (3 zadeve)	Kadrovski predpisi – Prerazvrstitev v naziv – Kandidati, ki so bili pred začetkom veljavnosti novih Kadrovskih predpisov vpisani na čakalni seznam na podlagi notranjega natečaja – Razvrstitev v naziv na podlagi manj ugodnih določb – Prehodne določbe Priloge XIII h Kadrovskim predpisom – Izguba točk za napredovanje
18	Kadrovski predpisi – Osebni prejemki – Pogodbeni uslužbenec, razporejen bodisi v službo za varovanje in varnost bodisi v nujno ali krizno usklajevanje – Posebni dodatki za delavce, ki so redno v pripravljenosti – Člen 56 Kadrovskih predpisov
16 (2 zadevi)	Kadrovski predpisi – Pogodbeni uslužbenec – Klavzula, ki določa prenehanje pogodbe, če se uslužbenec ne uvrsti na čakalni seznam na podlagi natečaja – Odpoved pogodbe uslužbenca
14	Kadrovski predpisi – Imenovanje – Zaposleni v podjetju za varovanje – Zahteva za priznanje statusa uslužbenca
13	Kadrovski predpisi – Pomožni uslužbenec – Začasni uslužbenec – Pogoji za zaposlitev – Trajanje pogodbe

V nadaljevanju izraz „Kadrovski predpisi“ pomeni Kadrovske predpise za uradnike Evropske unije in pogoje za zaposlitev drugih uslužbencev Unije.

Skupno število tožečih strank za vse nerešene zadeve

	Skupno število tožečih strank	Skupno število nerešenih zadev
2006	1652	228
2007	1267	235
2008	1161	217
2009	461	175
2010	812	185

10. Razno – Odločbe Sodišča za uslužbence, zoper katere je bila vložena pritožba pri Splošnem sodišču (2006–2010)

	Pritožbe ¹	Odločbe, zoper katere je mogoče vložiti pritožbo ²	Odstotek pritožb ³	Odstotek pritožb, vključno z mirno rešenimi spori ⁴
2006	10	39	25,64 %	22,22 %
2007	25	107	23,36 %	21,93 %
2008	37	99	37,37 %	34,91 %
2009	30	95	31,58 %	30,93 %
2010	24	99	24,24 %	21,62 %

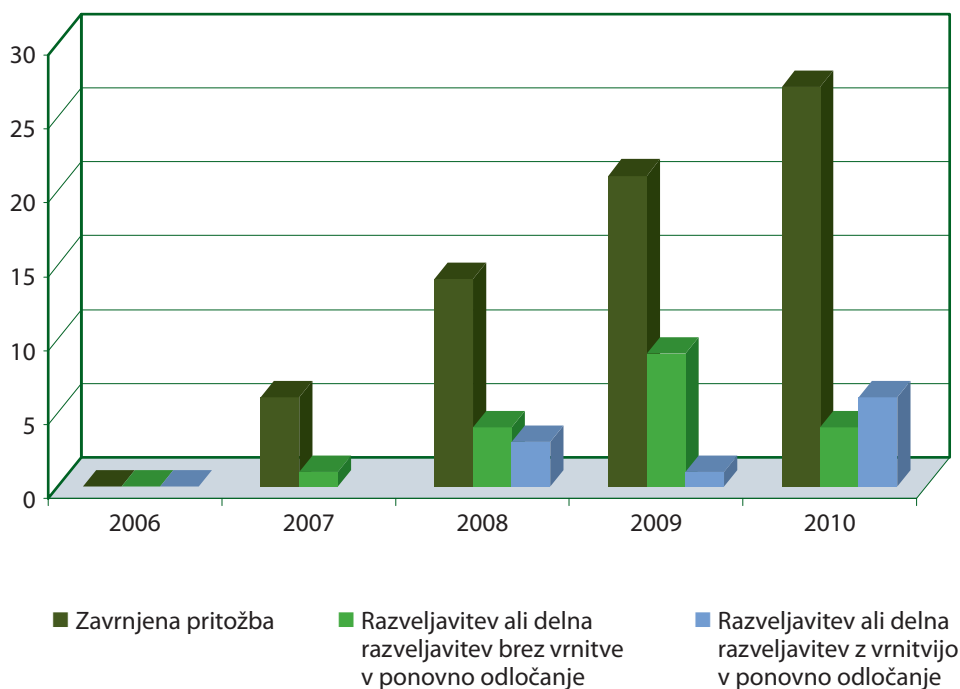
¹ Odločbe, ki jih več strank izpodbija s pritožbo, se upoštevajo pri izračunu samo enkrat. Leta 2007 sta bili zoper dve odločbi vloženi po dve pritožbi.

² Sodbe, sklepi, s katerimi je bila tožba razglašena za nedopustno, očitno nedopustno ali očitno neutemeljeno, sklepi o izdaji začasne odredbe, o ustavitvi postopka in o zavrnitvi intervencije, razglašeni ali sprejeti med referenčnim letom.

³ Mogoče je, da ta odstotek za dano leto ne velja za odločbe, zoper katere je mogoča pritožba in ki so bile izdane v referenčnem letu, če lahko rok za pritožbo preseže dve koledarski leti.

⁴ Sodišče za uslužbence si je prizadevalo izpolniti željo zakonodajalca, in sicer olajšati mirno reševanje sporov. Nekaj zadev se je vsako leto rešilo na ta način. V teh zadevah niso izdane „odločbe, zoper katere je mogoče vložiti pritožbo“, na podlagi katerih se v letnem poročilu predvsem za Sodišče in Splošno sodišče tradicionalno izračuna „odstotek pritožb“. Če je mogoče „odstotek pritožb“ obravnavati, kot da izraža „odstotek izpodbijanih“ odločitev sodišča, bi ta odstotek bolje odražal položaj, če bi se izračunal ne samo glede na odločbe, zoper katere je mogoče vložiti pritožbo, ampak tudi glede na odločbe, zoper katere tega ni mogoče storiti, prav zato, ker se z njimi mirno reši spor. V tem stolpcu gre za rezultat tega izračuna.

11. Razno – Izidi pritožbenih postopkov pred Splošnim sodiščem (2006–2010)

	2006	2007	2008	2009	2010
Zavrjnena pritožba		6	14	21	27
Razveljavitev ali delna razveljavitev brez vrnitve v ponovno odločanje		1	4	9	4
Razveljavitev ali delna razveljavitev z vrnitvijo v ponovno odločanje			3	1	6
Skupaj		7	21	31	37

Poglavje IV

Srečanja in obiski

A – Uradni obiski in prireditve na Sodišču, Splošnem sodišču in Sodišču za uslužbence

Sodišče

25. in 26. januar	Delegacija Judiciary of England and Wales, Scotland and Northern Ireland
29. januar	Delegacija španskega predsedstva skupine Sveta „Sodišče“
7. in 9. februar	Delegacija vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike in profesorjev SMU Dedman School of Law
23. februar	Delegacija Odbora Evropskega parlamenta za pravne zadeve
2. marec	M. Šefčovič, podpredsednik Evropske komisije
9. marec	A. Merkel, kanclerka Zvezne republike Nemčije
22. in 23. marec	Seminar za sodnike in državne tožilce iz držav članic (Belgija, Bolgarija, Danska, Nemčija, Estonija, Grčija, Ciper, Irska, Latvija, Litva, Luksemburg, Nizozemska, Poljska, Portugalska in Združeno kraljestvo)
19. april	C. Kart, veleposlanik Republike Turčije v Velikem vojvodstvu Luksemburg
19.–21. april	Delegacija Ustavnega sodišča Republike Slovenije
26. april	Srečanje uslužbencev držav članic in institucij Evropske unije
26.–28. april	Delegacije sodišča Zahodnoafriške ekonomske in monetarne unije (UEMOA), sodišča Ekonomske in monetarne skupnosti centralne Afrike (CEMAC) ter sodišča Gospodarske skupnosti zahodnoafriških držav (CEDEAO)
4. maj	Delegacija Odbora Evropskega parlamenta za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve
17. in 18. maj	Delegacija ustavnega sodišča Republike Turčije
31. maj	P. Étienne, stalni predstavnik Francoske republike pri Evropski uniji
3. junij	J.-M. Bockel, državni sekretar za pravosodje Francoske republike
7. in 8. junij	Simpozij in generalna skupščina Združenja državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva Evropske unije
9. junij	H. Trüpel, poročevalka Odbora Evropskega parlamenta za proračun
14. junij	A. Ronchi, minister za evropske zadeve Italijanske republike
20.–22. junij	Delegacija Hoge Raad Kraljevine Nizozemske
28. in 29. junij	Delegacija vrhovnega sodišča Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije (NJRM)
1. in 2. julij	Delegacija vrhovnega sodišča Republike Hrvaške
6. in 7. september	„4 ^e Luxemburger Expertenforum zur Entwicklung des Unionsrechts“ ob udeležbi S. Leutheusser-Schnarrenberger, ministrice za pravosodje Zvezne republike Nemčije
20.–22. september	Delegacija vrhovnega sodnega sveta in nacionalnega inštituta za sodnike Romunije
7. oktober	T. de Maizière, minister za notranje zadeve Zvezne republike Nemčije
7. oktober	L. Barfoed, minister za pravosodje Kraljevine Danske
7. oktober	K. Jäger, veleposlanik Kneževine Lihtenštajn v Kraljevini Belgiji in pri Evropski uniji

12. oktober	Stalna delegacija Sveta odvetniških združenj Evrope (CCBE)
25. oktober	M. Radović, minister za pravosodje Črne gore, in A. A. Pejović, veleposlanik Črne gore pri Evropski uniji
8. november	L. Mosar, predsednik poslanske zbornice Velikega vojvodstva Luksemburg, in člani odbora poslanske zbornice Velikega vojvodstva Luksemburg za pravne zadeve
8. in 9. november	Delegacija EU Select Committee of the House of Lords
10. november	A. Pipan, veleposlanica Republike Slovenije v Kraljevini Belgiji in Velikem vojvodstvu Luksemburg
15. november	Seminar za sodnike in državne tožilce iz držav članic (Češka, Španija, Francija, Italija, Madžarska, Malta, Avstrija, Romunija, Slovenija, Slovaška, Finska in Švedska)
18. november	Delegacija sodnikov iz Kraljevine Saudove Arabije pod predsedstvom princa dr. Bandarja bin Salmana bin Mohammeda Al Sauda, kraljevega svetovalca, predsednika savdskoarabske skupine za arbitražo
23. november	M. Manevski, minister za pravosodje Nekdanje jugoslovanske republike Makedonije (NJRM), in veleposlanik N. Poposki, vodja misije NJRM pri Evropski uniji
24. in 25. november	K. Prost, varuhinja človekovih pravic Odbora 1267 Varnostnega sveta Združenih narodov
2. december	J.-U. Hahn, namestnik ministrskega predsednika in minister za pravosodje, integracijo in evropske zadeve zvezne dežele Hessen (Nemčija)

Splošno sodišče

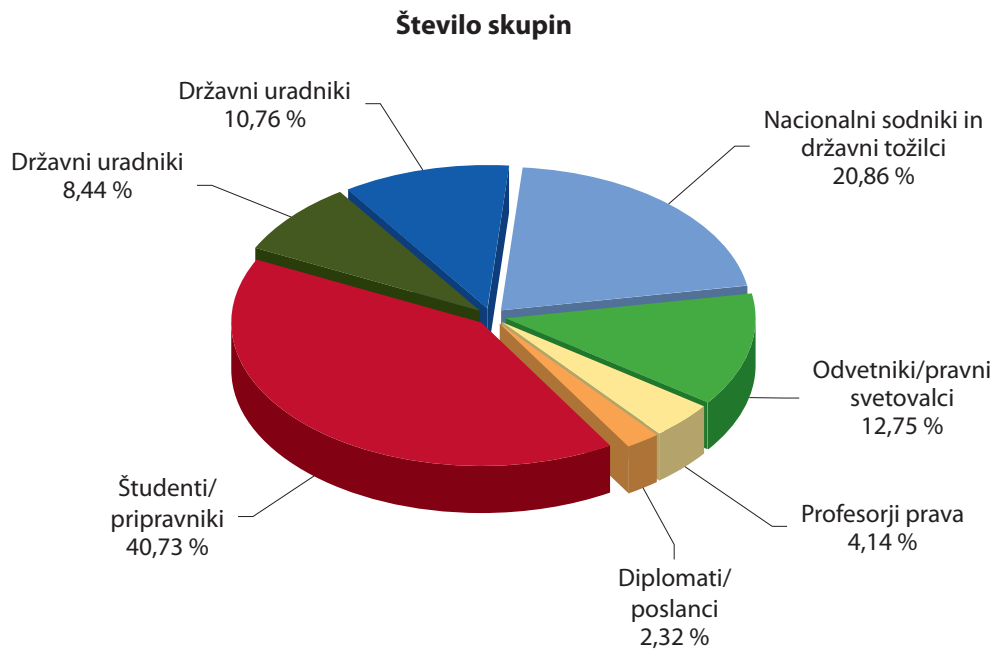
29. januar	Obisk delegacije španskega predsedstva skupine Sveta „Sodišče“
7.–9. februar	Obisk delegacije vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike in univerzitetnih profesorjev
23. februar	Obisk delegacije Odbora Evropskega parlamenta za pravne zadeve
16. marec	Obisk delegacije Comisión nacional de la Competencia (Španija)
26. april	Srečanje uslužbencev držav članic in institucij Evropske unije
12. oktober	Obisk delegacije Sveta odvetniških združenj Evrope (CCBE)
27. oktober	Obisk N. Diamandourosa, evropskega varuha človekovih pravic
28. oktober	Obisk članov treh sodišč v vili Vauban
8. november	Obisk predsednika poslanske zbornice Velikega vojvodstva Luksemburg in članov odbora poslanske zbornice Velikega vojvodstva Luksemburg za pravne zadeve
8.–9. november	Obisk delegacije EU Select Committee of the House of Lords (Združeno kraljestvo)
24. in 25. november	Obisk K. Prost, varuhinje človekovih pravic Odbora 1267 Varnostnega sveta Združenih narodov
2. december	Obisk J.-U. Hahna, namestnika ministrskega predsednika in ministra za pravosodje, integracijo in evropske zadeve zvezne dežele Hessen (Nemčija)

Sodišče za uslužbence Evropske unije

25. marec	Obisk M. de Sola Domingo, mediatorke Evropske komisije
20. april	Obisk A. Schneealga, odvetnika in mediatorja
30. september	Obisk A. Zacka, predsednika upravnega sodišča Azijske razvojne banke
1. oktober	Simpozij ob peti obletnici Sodišča za javne uslužbence
26. oktober	Obisk N. Diamandourosa, evropskega varuha človekovih pravic

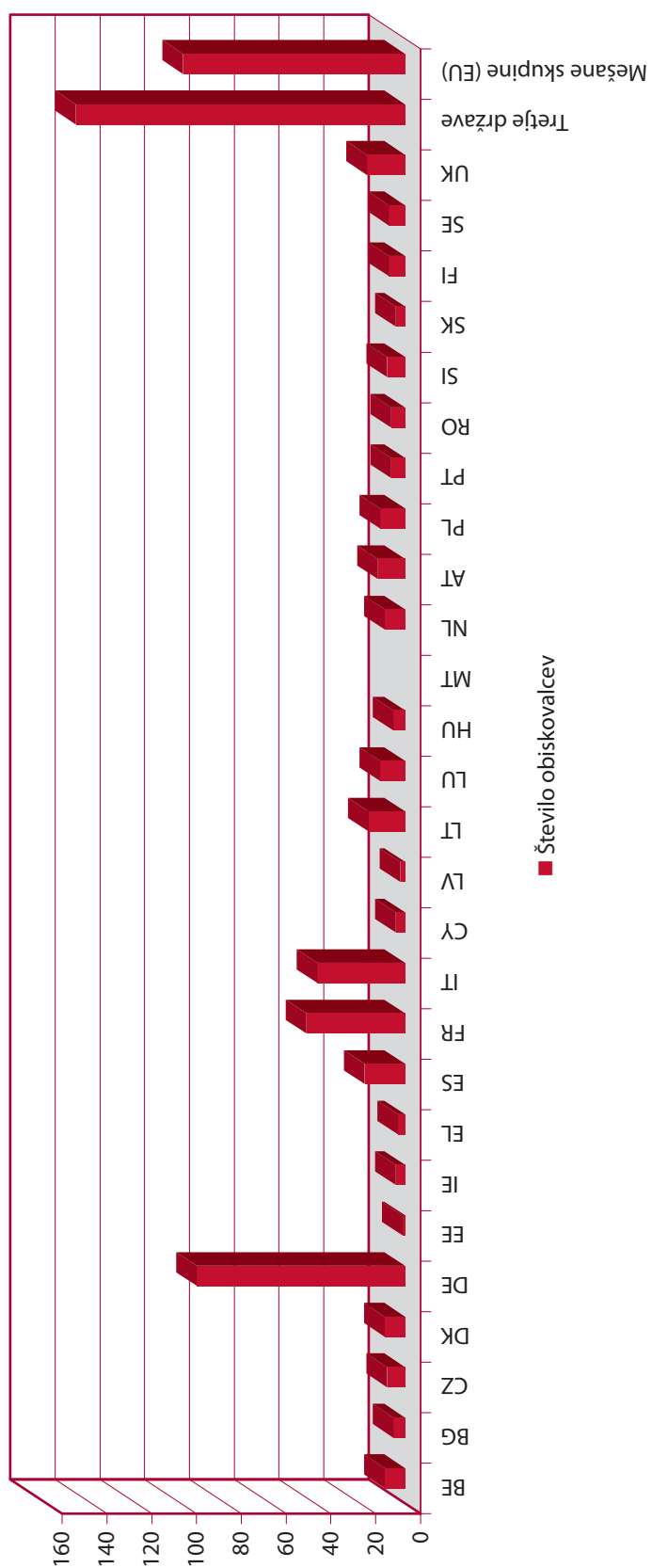
B – Obiski, namenjeni izobraževanju (2010)

1. Porazdelitev po vrsti skupin

	Nacionalni sodniki in državni tožilci	Odbetniki/pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/poslanci	Študenti/pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj
Število skupin	126	77	25	14	246	51	65	604

2. Obiski, namenjeni izobraževanju – Porazdelitev po državah članicah (2010)

	Število obiskovalcev										Število skupin	
	Nacionalni sodniki in državni tožilci	Odvetniki/ pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/ poslanci	Študenti/ pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj				
BE	10				208	25	32	275				9
BG	59	35						94				5
CZ	15	24			84			123				8
DK	5	24			100	21	29	179				9
DE	291	260		56	795	166	606	2174				93
EE		40						40				1
IE	16				48			64				4
EL	12				35			47				3
ES	97	71	19		128		51	366				18
FR	176	65			534	12	143	930				44
IT		23	10		597			630				39
CY	8				16			24				4
LV		11						11				2
LT			11		5			16				16
LU	23				63	49	102	237				11
HU	78		6		39			123				5
MT								0				0
NL	32	57			39	23	25	176				9
AT		16			144		79	239				12
PL	62	94			21		35	212				11
PT	135				2			137				6
RO	16						4	20				6
SI					93	5		98				8
SK	42				12			54				4
FI	11			27	60		40	138				7
SE	93	13				27	12	145				7
UK	58	35	1		109			203				17
Tretje države	368	81		56	1414	95	175	2189				147
Mesane skupine (EU)	480	439		7	2061	407	174	3568				99
Skupaj	2087	1288	47	146	6607	830	1507	12.512				604

3. Obiski, namenjeni izobraževanju – Nacionalni sodniki in državni tožilci (2010)

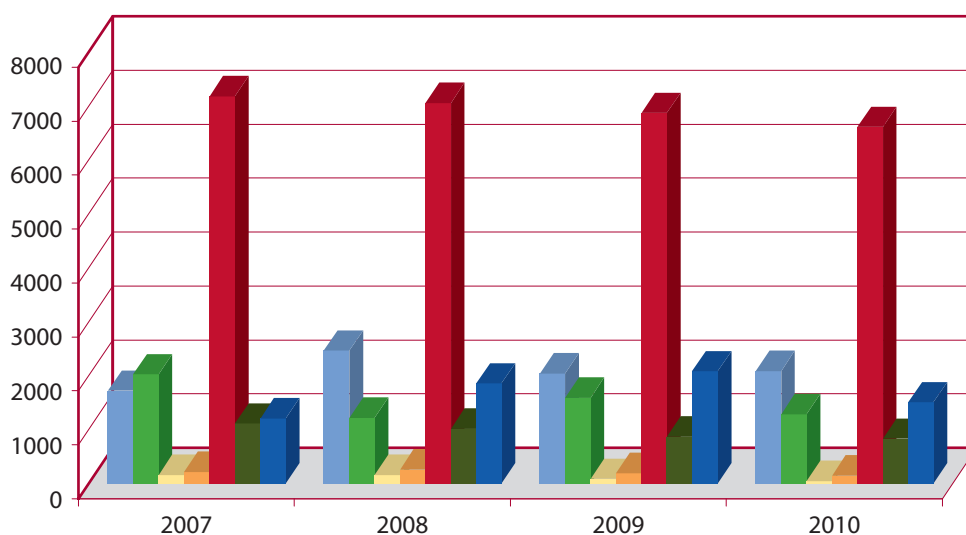
Seminar

BE	8	DK	4	IE	4	FR	16	LV	2	HU	8	AT	6	RO	8	FI	4
BG	3	DE	17	EL	7	IT	19	LT	4	MT	1	PL	16	SI	2	SE	5
CZ	8	EE	2	ES	12	CY	2	LU	2	NL	7	PT	8	SK	4	UK	11

Skupaj

190

4. Spreminjanje števila in vrste obiskovalcev (2007–2010)

- Nacionalni sodniki in državni tožilci
- Odvetniki/pravni svetovalci
- Profesorji prava
- Diplomati/poslanci
- Študenti/pripravniki
- Državni uradniki
- Drugi

Število obiskovalcev

	Nacionalni sodniki in državni tožilci	Odvetniki/pravni svetovalci	Profesorji prava	Diplomati/poslanci	Študenti/pripravniki	Državni uradniki	Drugi	Skupaj
2007	1719	2025	157	213	7178	1111	1206	13.609
2008	2463	1219	156	262	7053	1016	1854	14.023
2009	2037	1586	84	193	6867	870	2078	13.715
2010	2087	1288	47	146	6607	830	1507	12.512

C – Slavnostne seje

1. februar	Slavnostna seja v počastitev spomina na generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja Colomerja
8. marec	Slavnostna seja v počastitev spomina na lorda Slynna of Hadleyja, K. Bahlmanna in M. Dieza de Velasca, nekdanje člane Sodišča
15. marec	Slavnostna seja v počastitev spomina na H. Junga, nekdanjega sodnega tajnika Sodišča prve stopnje
3. maj	Slavnostna seja ob slovesni prisegi predsednika in članov Evropske komisije ob udeležbi Njunih kraljevih visokosti Velikega vojvode in Velike vojvodinje ter J. Buzeka, predsednika Evropskega parlamenta
10. junij	Slavnostna seja ob prenehanju funkcij in odhodu sodnika C. W. A. Timmermansa ter nastopu funkcije S. Prechal kot sodnice Sodišča
28. junij	Slavnostna seja ob slovesni prisegi novih članov Evropskega računskega sodišča
13. september	Slavnostna seja ob prenehanju funkcij in odhodu sodnika A. W. H. Meija ter nastopu funkcije M. van der Woudeja kot sodnika Splošnega sodišča
6. oktober	Slavnostna seja ob prenehanju funkcij in odhodu sodnika P. Kūrisa, nastopu funkcije E. Jarašiūnasa kot sodnika Sodišča, prenehanju funkcij in odhodu R. Grassa, sodnega tajnika Sodišča, in nastopu funkcije A. Calota Escobarja kot sodnega tajnika Sodišča
25. oktober	Slavnostna seja ob slovesni prisegi C. Ashton, podpredsednice Evropske komisije, visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, in N. Diamandourosa, evropskega varuha človekovih pravic, prenehanju funkcij in odhodu sodnika M. Vilarasa ter nastopu funkcij D. Gratsiasa kot sodnika Splošnega sodišča
26. november	Slavnostna seja ob prenehanju funkcij in odhodu sodnika V. M. Ciuce ter nastopu funkcije A. Popescuja kot sodnika Splošnega sodišča

D – Obiski ali udeležba na uradnih prireditvah

Sodišče

4. januar	Zastopanje Sodišča na novoletni slovesnosti v Bruslju, ki jo je organiziralo Cour de cassation
11. januar	Zastopanje Sodišča na novoletni slovesnosti v Bruslju, ki jo je organiziralo Conseil d'État
14. januar	Zastopanje Sodišča na slovesnostih v Tartuju, organiziranih ob 90. obletnici vrhovnega sodišča Republike Estonije
18. januar	Zastopanje Sodišča na slavnostni seji v Parizu ob začetku sodnega leta Cour d'appel
29. januar	Udeležba delegacije Sodišča na seminarju z naslovom „Konvencija je Vaša“ in slavnostni seji Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourg
29. januar	Zastopanje Sodišča na slovesnosti ob začetku sodnega leta Corte Suprema di Cassazione v Rimu
4.–6. februar	Obisk delegacije Sodišča na Tribunal fédéral de la Confédération suisse v Lozani
8. februar	Zastopanje Sodišča na uradni proslavi v Helsinkih, organizirani ob 15. obletnici pristopa Republike Finske k Evropski uniji, na povabilo E. Kosonena, vodje predstavništva Evropske komisije na Finskem
9. februar	Zastopanje Sodišča na „Rechtspolitischen Neujahrsempfang 2010“ v Berlinu na povabilo S. Leutheusser-Schnarrenberger, ministrice za pravosodje Zvezne republike Nemčije
12. februar	Novoletni sprejem delegacije Sodišča, organiziran na dvoru Velikega vojvodstva
7.–11. marec	Zastopanje Sodišča na 10. kongresu Mednarodnega združenja vrhovnih upravnih sodišč v Sydneyju
15. marec	Udeležba predsednika Sodišča na predavanju J.-P. Coste, predsednika Evropskega sodišča za človekove pravice, ki ga je v Strasbourg organiziral Evropski odbor za socialne pravice
18. marec	Zastopanje Sodišča na predstavitvi z naslovom „Institucionalni vidiki pristopa Evropske unije k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin“, ki jo je v Bruslju organiziral Odbor Evropskega parlamenta za ustavne zadeve
19. marec	Udeležba predsednika Sodišča na simpoziju Mreže predsednikov vrhovnih sodišč Evropske unije na temo „Praktični vidiki neodvisnosti sodstva“ v Dublinu
14. april	Zastopanje Sodišča na občni seji ustavnega sodišča v Varšavi
17. in 18. april	Zastopanje Sodišča na slovesnostih v Varšavi, organiziranih ob pogrebu L. Kaczyńskiego, predsednika Republike Poljske
23. april	Zastopanje sodišča na letni konferenci EELA (European Employment Lawyers Association) v Luxembourg
8.–10. maj	Udeležba predsednika Sodišča in zastopanje Sodišča na obisku v Pragi in Brnu na povabilo I. Brožove, predsednice vrhovnega sodišča Republike Češke

9. maj	Zastopanje Sodišča na proslavi ob 60. obletnici deklaracije Roberta Schumana na sedežu Evropskega parlamenta v Strasbourgu
19.–22. maj	Zastopanje Sodišča na mednarodni konferenci v Rimu na temo „Global Environmental Governance“, ki jo je organiziralo ICEF (International Court of the Environmental Foundation)
3. in 4. junij	Zastopanje Sodišča na seji generalne skupščine Mednarodnega združenja sodnih svetov v Londonu na temo „Za enotno evropsko sodno kulturo“
6.–8. junij	Zastopanje Sodišča na simpoziju v Luxembourggu na temo „Preprečevanje zaostankov v upravnem sodstvu“ in na seji upravnega odbora in generalne skupščine Združenja državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva Evropske unije
10. junij	Zastopanje Sodišča na slovesnostih v Varšavi, organiziranih ob 25. obletnici ustavnega sodišča Republike Poljske
23. junij	Luksemburški državni praznik, slovesnost Te Deum, nato sprejem na dvoru Velikega vojvodstva
1. julij	Zastopanje Sodišča na pogrebu A. Brazauskasa, nekdanjega predsednika Republike Litve, v Vilni
24. julij	Sprejem pri predsedniku Helenske republike, organiziran v Atenah ob 36. obletnici ponovne vzpostavitve republike
16. avgust	Zastopanje Sodišča na pogrebu G. de Marca, nekdanjega predsednika Republike Malte, v Valletti
17. september	Zastopanje Sodišča na konferenci REGLEG („Access of regions with legislative powers to the European Court of Justice“) v Zaragoza
26. in 27. september	Uradni obisk delegacije Sodišča pri Bundesverfassungsgericht v Karlsruheju
1. oktober	Zastopanje Sodišča na Opening of the Legal Year v Londonu na povabilo Lorda Chancellorja
1. oktober	Zastopanje sodišča na „Jubiläum – 90-jähriges Bestehen der Bundesverfassung Österreichs“ na Dunaju
3. oktober	Zastopanje Sodišča na slovesnostih v Bremnu, organiziranih v okviru „Tag der Deutschen Einheit“
21.–23. oktober	Uradni obisk na višjih sodiščih in vrhovnem sodišču Slovaške republike na povabilo Š. Harabina, predsednika vrhovnega sodišča Slovaške republike, in srečanje s predstavniki parlamenta in vlade v Bratislavi
22. in 23. oktober	Zastopanje Sodišča na konferenci „Criminal Justice in Europe: Challenges, Principles and Perspectives“ v Luxembourggu, ki jo je organiziral Institut Universitaire International Luxembourg
3.–6. november	Udeležba na 24. kongresu FIDE v Madridu
18. november	Zastopanje Sodišča na slavnostni seji v Sofiji, organizirani ob 130. obletnici vrhovnega kasacijskega sodišča Republike Bolgarije
18. november	Zastopanje Sodišča na „Conference for the 25 th anniversary of the EIA Directive“ v Leuvnu, ki jo je organizirala Evropska komisija (GD za okolje)
18. november	Zastopanje Sodišča na slavnostni seji ob imenovanju R. Bieberja za vrhovnega državnega tožilca Cour supérieure de justice de Luxembourg
22. november	Zastopanje Sodišča na seji upravnega odbora Združenja državnih svetov in vrhovnega upravnega sodstva Evropske unije v Bruslju

25. november Zastopanje Sodišča na izrednem akademskem zasedanju ob 40. obletnici Fondation du Mérite Européen v Luxembourg

Splošno sodišče

1. januar Zastopanje Splošnega sodišča na tradicionalnem novoletnem sprejemu pri predsedniku Republike Malte v Valletti

14. januar Zastopanje Splošnega sodišča ob 90. obletnici vrhovnega sodišča Republike Estonije v Tartuju

9. februar Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu „Rechtspolitischer Neujahrsempfang 2010“ v Berlinu, ki ga je organiziralo ministrstvo za pravosodje Zvezne republike Nemčije

12. februar Zastopanje Splošnega sodišča na novoletnem sprejemu delegacije Sodišča, organiziranem na dvoru Velikega vojvodstva

9. april Zastopanje Splošnega sodišča na slavnostnem kongresu za sodnike, ki ga je ob 20. obletnici ponovne vzpostavitve litovske države in 15. obletnici ponovne vzpostavitve pritožbenega sodišča Republike Litve in regionalnih sodišč v Vilni organiziral predsednik sodnega sveta Republike Litve

16.–18. april Zastopanje Splošnega sodišča na državni slovesnosti v počastitev spomina na L. Kaczyńskega, predsednika Republike Poljske, in njegovo ženo

12. maj Udeležba na prireditvi „Día Europeo de la Competencia“ v Madridu, ki jo je organizirala Comisión Nacional de la Competencia

1. junij Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu pri predsedniku Italijanske republike ob državnem prazniku v Rimu

23. junij Zastopanje Splošnega sodišča ob luksemburškem državnem prazniku, slovesnost Te Deum, nato sprejem na dvoru Velikega vojvodstva

24. julij Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu pri predsedniku Helenske republike, organiziranem v Atenah ob 36. obletnici ponovne vzpostavitve republike

16.–19. september Udeležba na seminarju „Seminar for the EU and US judiciary“ v Berlinu pod pokroviteljstvom sodnika vrhovnega sodišča Združenih držav Amerike A. Scalia in sodnika A. Borga Bartheta, ki ga je organiziral raziskovalni inštitut „Mentor group“ iz Bostona

1. oktober Zastopanje Splošnega sodišča na slavnostni proslavi ob 90. obletnici Ustave Republike Avstrije

1. oktober Zastopanje Splošnega sodišča na slovesnosti ob začetku sodnega leta v Westminsteri v Londonu

3. oktober Zastopanje Splošnega sodišča na sprejemu pri predsedniku Zvezne republike Nemčije ob državnem prazniku

22. in 23. oktober Zastopanje Splošnega sodišča na konferenci „Criminal Justice in Europe: Challenges, Principles and Perspectives“ v Luxembourg, ki jo je organiziral Institut Universitaire International Luxembourg

28. in 29. oktober Zastopanje Splošnega sodišča na slavnostni seji ob imenovanju R. Grassa za svetovalca Cour de cassation ob udeležbi prvega predsednika Cour de cassation v Parizu

3.–6. november Zastopanje Splošnega sodišča na 24. kongresu FIDE v Madridu

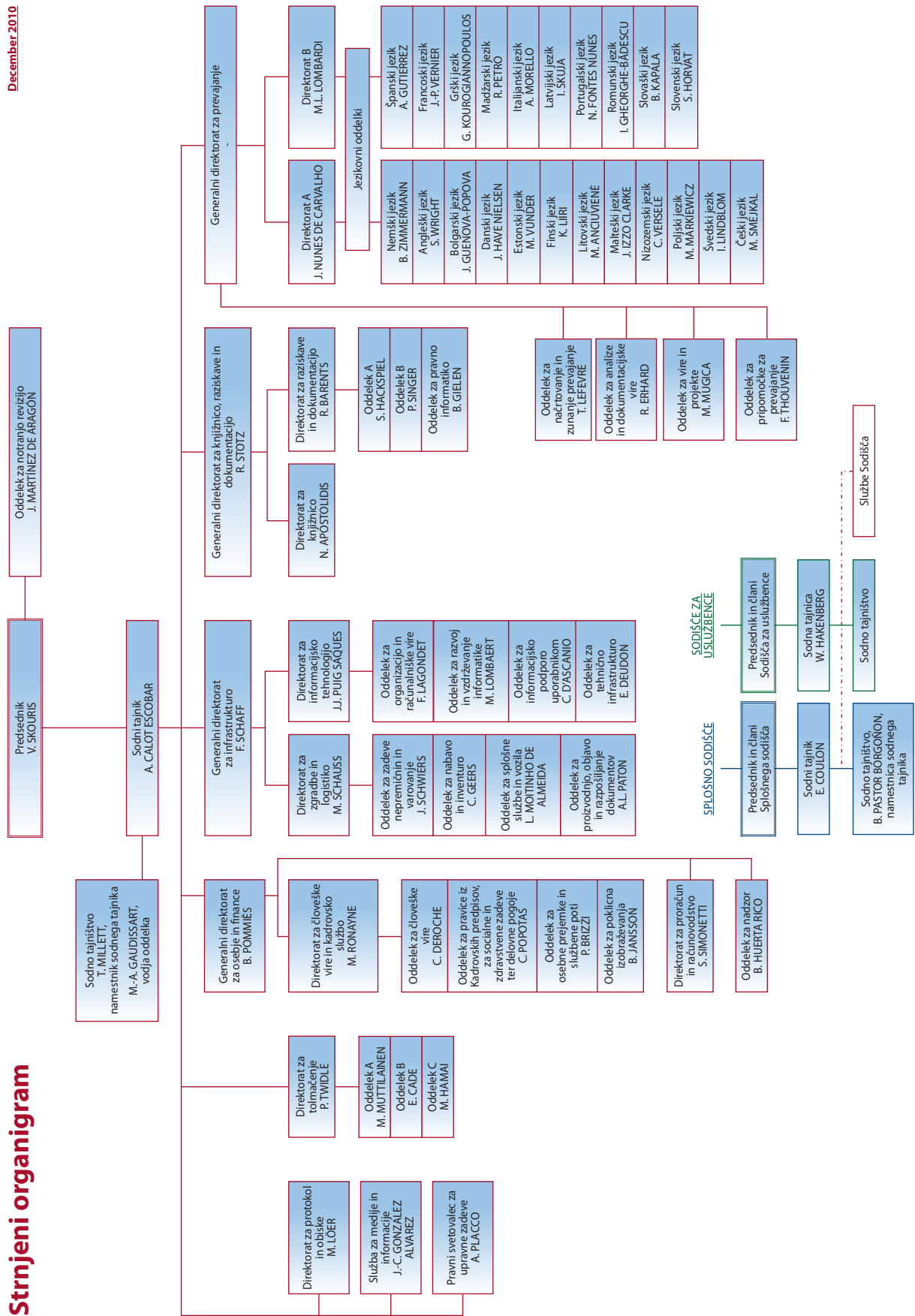
25. november	Zastopanje Splošnega sodišča na izrednem akademskem zasedanju ob 40. obletnici Fondation du Mérite Européen v Luxembourggu
6. december	Zastopanje Splošnega sodišča na uradnem sprejemu pri predsednici Republike Finske in njenem možu ob prazniku neodvisnosti Republike Finske

Sodišče za uslužbence

23. marec	Udeležba sodne tajnice W. Hakenberg na simpoziju v Washingtonu, organiziranem ob 30. obletnici upravnega sodišča Svetovne banke
15. december	Srečanje sodnikov H. Tagarasa in H. Kreppela s sodniki upravnega sodišča Združenih narodov v Ženevi
16. december	Obisk sodnika H. Kreppela na upravnem sodišču Mednarodne organizacije dela v Ženevi

Strnjeni organigram

Sodišče Evropske unije

**Letno poročilo 2010 – Pregled dela Sodišča, Splošnega sodišča
in Sodišča za uslužbence Evropske unije**

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije

2011 – 242 str. – 21 × 29,7 cm

Kataloška številka: QD-AG-11-001-SL-C

ISBN 978-92-829-1053-5

doi:10.2862/52664

ISSN 1831-8576

Urad za publikacije

ISBN 978-928291053-5

9 789282 910535

KAKO DO PUBLIKACIJ EVROPSKE UNIJE

Brezplačne publikacije:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- na predstavništvih ali delegacijah Evropske komisije. Njihovi kontaktni podatki so na voljo na spletni strani <http://ec.europa.eu> ali po faksu +352 2929-42758.

Publikacije, ki so naprodaj:

- na spletni strani EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačljive naročnine (na primer na *Uradni list Evropske unije* ali zbirke odločb sodne prakse Sodišča Evropske unije):

- pri prodajnih zastopnikih Urada za publikacije Evropske unije (http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm).

